THE UNIVERSITY
OF ILLINOIS
LIBRARY
027.1485
L962R
1904-
1936/37

Digitized by the Internet Archive
in 2013

http://archive.org/details/arsberattelse1904lund

LUNDS UNIVERSITETS BIBLIOTEKS

ÅRSBERÄTTELSE

1904.

UR LUNDS UNIVERSITETS ÅRSBERÄTTELSE 1904—1905.

LUND 1905,
HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI.

027.1485
L962R
1904-1936/37

Bibliotekets begagnande. Läsesalen och låneexpeditionen hafva under läseterminerna varit öppna för allmänheten hvarje helgfri dag kl. 10—2. Jämväl under ferierna har läsesalen hvarje söckendag under samma timmar hållits öppen, men på grund af de då disponibla arbetskrafternas otillräcklighet har framtagandet af böcker från boksalarne samt utlåningen liksom under föregående års ferier måst i regeln inskränkas till tisdagar och fredagar. För forskare, som därom anhållit, har så vidt möjligt under så väl ferier som terminer tillfälle att arbeta i läsesalen städse blifvit beredt äfven under de delar af dagen, då biblioteket icke varit öppet för allmänheten. Antalet helgfria dagar, under hvilka biblioteket af särskilda anledningar varit helt och hållet stängdt, har utgjort fyra, däraf tre för rengöring.

Följande tabell visar bibliotekets användning under årets olika månader:

Månad.	Besök.	Framtagna volymer.	Hemlånta volymer.
Januari (ferier 1—14)	880	2,665	1,005
Februari	1,103	3,250	1,062
Mars	1,091	3,054	889
April	1,123	3,133	847
Maj	1,057	3,483	1,650
Juni (ferier)	742	3,759	2,449
Juli »	616	1,641	558
Augusti »	631	1,597	439
September	1,118	3,476	1,015
Oktober	1,305	3,833	1,991
November	1,340	3,413	1,060
December (ferier 15—31)	1,003	4,304	2,677
Summa	12,009	37,608	15,642

1035541

Jämförelsen med motsvarande siffror för näst föregående år visar en ökning i antalet besök med 379; summan af framtagna volymer har minskats med 238 och summan af hemlånta ökats med 740.

Under året hafva 608 volymer tryckta böcker och 83 handskrifter (mot resp. 473 och 30 under näst föregående år) varit för härvarande forskares räkning från andra liknande institutioner lånade till biblioteket. De till antalet 25 bibliotek och arkiv, från hvilka lån sålunda erhållits, hafva varit följande: I Stockholm: Kungl. Biblioteket, Vetenskapsakademiens bibliotek, Karolinska Institutets d:o, Riksdagens d:o, Statistiska Centralbyråns d:o, Vitterhets-, Historie- och Antikvitetsakademiens d:o, Generalstabens d:o, Svenska Akademiens Nobelbibliotek, Svenska Läkaresällskapets bibliotek; i Upsala: Universitetsbiblioteket och Studentkårens bibliotek; Göteborgs Stadsbibliotek; Landsarkivet i Lund; Eriksbergs arkiv; Utsädesföreningens i Svalöf bibliotek; Kungl. Biblioteket, Universitetsbiblioteket och Riksarkivet i Köpenhamn; Kungl. Biblioteket i Berlin; Universitetsbiblioteken i Göttingen och Königsberg; Hertigl. Biblioteket i Gotha; Storhertigl. Regeringsbiblioteket i Schwerin; Stiftsbiblioteket i Seitenstetten.

Från Lund hafva 281 tryckta volymer och 35 handskrifter (mot resp. 321 och 114 under 1903) utlånats till andra orter, nämligen till Kungl. Biblioteket, Vetenskapsakademiens bibliotek, Karolinska Institutets d:o, Svenska Akademiens Nobelbibliotek, Universitetsbiblioteket i Upsala, Göteborgs Stadsbibliotek, Malmö Stads arkiv, Kalmar Domkapitels d:o, Linköpings Stiftsbibliotek, Läroverksbiblioteken i Helsingborg, Hudiksvall, Jönköping, Karlskrona, Landskrona, Nyköping, Ystad och Örebro, Kungl. Biblioteket och Universitetsbiblioteket samt Veterinær- og Landbohöjskolens bibliotek i Köpenhamn, Universitetsbiblioteket i Gand.

Samlingarnas tillväxt. Svenska tryckalster, som jämlikt tryckfrihetsförordningens föreskrift skolat till biblioteket aflämnas, hafva inkommit i 496 sändningar från 370 särskilda boktryckerifirmor. Rörande arten och omfånget af denna tillväxt, som ju bör vara lika för Sveriges tre stora statsbibliotek, torde likasom förut få hänvisas till den i årsberättelsen för Kungl. Biblioteket meddelade redogörelsen. — Genom gåfvor har biblioteket erhållit 22 i Sverige

tryckta volymer, förutom ett antal särtryck ur tidskrifter samt åtskilliga dupletter.

Tillväxten af utländska tryckalster har uppgått till 11,078 volymer (= band, häften representerande hela band, broschyrer eller kartor). Af dessa hafva 1,436 volymer erhållits genom köp och 962 genom gåfvor; återstående 8,680 volymer har biblioteket mottagit från de utländska lärda samfund och anstalter, med hvilka detsamma underhåller regelbundna bytesförbindelser. Af dessa bytesskrifter utgöras ej mindre än 8,106 af akademiska afhandlingar, program o. d. från utländska universitet; att denna siffra för år 1904 är betydligt högre än vanligt, beror därpå, att de franska universiteten under loppet af nämnda år hitsändt sitt akademiska tryck icke blott för det akademiska året 1902—03, utan äfven för året 1903—04. — 1904 års accession af utländskt tryck utaf nyare datum upptages, så vidt som detsamma anses förtjent af dylikt omnämnande, i det under tryckning varande Bd 18 af den genom Kungl. Biblioteket utgifna gemensamma accessionskatalogen för Sveriges offentliga bibliotek.

Bibliotekets handskriftsamling har under året genom gåfvor ökats med 87 nummer.

Gåfvor, hvilka icke kunna anses härröra från af biblioteket underhållna regelbundna bytesförbindelser, hafva ingått från följande offentliga myndigheter, anstalter och sällskap i Sverige och utlandet: Svenska Statsverket; Kungl. Utrikes-, Civil-, Finans- och Jordbruksdepartementen; Kommerskollegium; Landtbruksstyrelsen; Riksgäldskontoret; Medicinalstyrelsen; Riksarkivet; Nationalmuseum; Nordiska museet; Svenska sällskapet för antropologi och geografi; Försäkringsföreningen; Universitetsbiblioteket i Uppsala; Landsarkivet i Lund; Domkapitlet i Lund; Kirke- og Undervisningsdepartementet i Kristiania; Finants- og Tolddepartementet, ibm; Den norske Gradmaalingskommission, ibm; The Fridtjof Nansen Fund for the Advancement of Science, ibm; Statsbiblioteket i Aarhus; Ungerska justitieministeriet, Budapest; Oficina demográfica nacional Argentina, Buenos Aires; Trinity College, Dublin; Nyfilologiska Föreningen, Helsingfors; Conseil international pour l'exploration de la mer, Köpenhamn; Kommissionen for Ledelsen af de geologiske og geografiske Undersögelser i

Grönland, ibm; Dansk biologisk Station, ibm; Meteorologisk Institut, ibm; Bestyrelsen for Carlsberglaboratoriet, ibm; Magistraten, ibm; Statistisk Kontor, ibm; Grosserersocieteten, ibm; The Peace Society, London; Instituto geológico de México; Comitato per le onoranze a Francesco Brioschi, Milano; The Jewish Publication Society of America, Philadelphia; The Theosophical Publishing C:o, Point Loma; R. Scuola superiore di agricoltura, Portici; Ministerio degli affari esteri, Roma; Library of Congress, Washington; Philosophical Society, ibm; Surgeon Generals Office, ibm. — Enskilda gifvare hafva varit: *A. Svenskar:* J. A. Almquist, A. Andersson, C. Annerstedt, J. A. Ask, L. Benzelstjerna von Engeström, S. Berg, I. Broman, F. Böök, I. Collijn, P. E. Fahlbeck, T. Freidenfelt, N. O. Gadde, J. Gleerup, Gleerupska Universitetsbokhandeln, B. Hasselberg, H. H. Hildebrandsson, N. O. Holst, B. Jönsson, A. Kempff, f. af Petersens, C. Landberg, J. C. Lembke, P. E. Lindeberg, A. O. Lindfors, Ph. Lindstedts Universitetsbokhandel, E. Ljunggren, A. Malm, A. E. Moberg, O. Nordstedt, A. Palm, C. af Petersens, C. von Rosen, P. Sjöbeck, A. Stille, E. Svedmark, H. Thott, f. Posse, E. Walberg, O. Varenius, K. V. Zetterstéen. — *B. Utländingar:* C. J. F. Ahlefeldt-Laurvigen (Tranekiær, Danmark), Albert I, Furste af Monaco, E. S. Balch (Philadelphia), R. Barrios (Barcelona), C. F. Beck (Basel), S. Berthelsen (Höng, Danmark), G. Carrasco (Buenos Aires), P. de Clercq (Veenwouden), P. de Coubertin (Auxerres), J. M. Dalman Pujadas (Barcelona), E. S. Dodgson (Oxford), W. Fiske (Firenze), O. Hermanson (Washington), H. R. Hiort-Lorenzen (Roskilde), E. Jonas (Berlin), J. von Körösy (Budapest), H. von Lenk (Wien), B. Lesage (Paris), Duc de Loubat (Paris), B. Marr (Dux, Böhmen), B. Th. Melsted (Köpenhamn), E. Merck (Darmstadt), E. Mohl (Tacoma), E. Nys (Bruxelles), H. Pöhl (Nuckö), A. J. van Rossum (Arnheim), G. Schauman (Helsingfors), P. Tissié (Pau), H. A. Ward (Chicago), A. Welcker (San Francisco).

Den betydligaste och värdefullaste bland de gåfvor, hvilka biblioteket sålunda under året mottagit, var den som tillföll detsamma genom testamente af framl. Professoren N. Ohlsson Gadde. I lifstiden hade denne förordnat, att hans medicinska boksamling, i hvilken äfven ingick hans svärfaders, Professoren A. S. Bru-

zelius' bibliotek, efter hans frånfälle skulle tillfalla Lunds universitets bibliotek. Den tillökning, som dettas medicinska afdelning efter Professoren Gaddes i April 1904 inträffade bortgång sålunda erhöll, uppgick, sedan de arbeten, hvilka biblioteket redan egde, blifvit frånskilda, till öfver 900 band och broschyrer. Därjämte erhöll handskriftsamlingen en ökning af 10 nummer, hufvudsakligen bestående af äldre medicinska kompendier och föreläsningsanteckningar.

Bland öfriga gåfvor till handskriftsamlingen märkas följande. Domkapitlet i Lund har bl. a. öfverlämnat en samling musikalier, som tillhört Henric Schartau och till större delen äro nedskrifna med hans hand, samt en dansk uppbyggelsebok från 1600-talet, hvilken tillhört Otto Lindenows till Borreby hustru Anna Brahe. — Professoren O. Nordstedt har skänkt tillsammans 52 volymer kompendier och föreläsningsanteckningar, de flesta af medicinskt innehåll, hvilka tillhört och delvis nedskrifvits af hans fader, Fältläkaren C. P. U. Nordstedt. — Rektoren A. T. Oséen har öfverlämnat ett större antal bref till Professoren C. W. Blomstrand från samtida kemister. — Kyrkoherden P. E. Lindeberg i Vireda har öfverlämnat ett förségladt konvolut, hvilket enligt gifvarens föreskrift ej får öppnas före den 1 Januari 1930.

Med tacksamhet bör här äfven erinras om den välvilja, som flera institutioner och enskilda personer under året visat biblioteket genom att till detta öfverlämna arbeten, lämpliga att användas som bytesmedel vid dess commercium litterarium. Domkyrkorådet har sålunda skänkt 100 ex. af den på dess föranstaltande af Arkivarien L. Weibull utgifna Lunds Ärkestifts Urkundsbok, Bd 3. — Akademiska Föreningen har öfverlämnat 25 ex. af den utaf densamma utgifna universitetskatalogen. — Professorerna A. V. Bäcklund, C. V. L. Charlier, J. C. Moberg och O. Sylvan, Docenten J. C. Lembke och Kandidaten T. Norlind hafva skänkt ett större eller mindre antal ex. af utaf dem utgifna skrifter.

Bibliotekskommissionen. För behandling af inkomna förslag till bokinköp har bibliotekskommissionen hållit de föreskrifna ordinarie sammanträdena. Densammas valda ledamöter hafva varit under vårterminen Professorerna Johansson, Ask, Bendz,

Söderwall, Wrangel, Bäcklund och Jönsson samt under höstterminen Professorerna Holmström, Ask, Bendz, Wulff, Wrangel, C. F. E. Björling och Jönsson.

Ekonomi. Bibliotekets räkenskaper för år 1904 visa i sammandrag följande siffror:

Debet.

Behållning från år 1903		409: 53.
Inkomster:		
Statsanslag	24,675: —	
Intressemedel	1,958: —	
Extra inkomster	701: 10	27,334: 88.
	Summa	27,744: 41.

Kredit.

Utgifter:		
Bokinköp	19,029: 82	
Inlösen af bibl:s bytesexemplar af Lunds Univ:s Årsskrift	800: —	
Bokbindning	4,984: 31	
Uppvärmning och renhållning	1,494: 35	
Öfriga expenser	796: 78	27,105: 26.
Behållning till år 1905		639: 15.
	Summa	27,744: 41.

Det af 1903 års riksdag på extra stat beviljade anslaget till arvoden åt extra biträden vid biblioteket, stort 2,500 kronor, har sålunda användts, att 300 kr. utbetalts för tillfälligt skrifbiträde samt 2,200 kr. fördelats mellan bibliotekets e. o. tjenstemän.

Under året hafva 2,746 böcker blifvit inbundna; 222 volymer tidningar hafva blifvit bundna eller — till större delen — häftade i omslag af karduspapper. Omkring 400 kapslar för förvarande af småtryck hafva under året inom bibliotekets lokal förfärdigats af den ene af dettas vaktmästare, hvilken äfven utfört åtskilligt

enklare bokbindarearbete, särskildt nästan alla erforderliga reparationer.

Inventering af seminariebiblioteken. I enlighet med bestående föreskrifter har universitetsbibliotekarien deltagit uti den under året förrättade inventeringen af seminariebiblioteken samt däröfver afgifvit berättelse till filosofiska fakulteten. — Till förvaring å universitetsbiblioteket hafva från seminariets för germanska språk bibliotek öfverlämnats 60 volymer.

Bibliotekets nybyggnad. Arbetena å nya biblioteksbyggnaden, hvilka vid årets början hade så långt framskridit, att resningen af takstolen då pågick, hafva under året fortgått utan störande afbrott, så att afsyning af de hufvudentreprenören Byggmästaren A. P. Månsson åliggande arbetena — med undantag af vissa detaljer, hvilkas utförande på grund af särskild öfverenskommelse tills vidare uppskjutits — kunde ega rum den 8 december. De utsedde besiktningsmännen uttalade härvid ett synnerligen fördelaktigt omdöme om de utförda arbetena. — Uppsättningen af värmeledning i byggnaden, hvilken är öfverlåten åt Sydsvenska Gjuteriaktiebolaget i Limhamn, påbörjades under sommaren och var vid årsskiftet i det närmaste afslutad. — Af under året vidtagna åtgärder må för öfrigt här nämnas, att efter utlysta entreprenader uppsättandet af hyllinredning i bokmagasinen uppdragits åt Hessleholms Mekaniska Verkstads Aktiebolag samt utförandet af målningsarbetena i byggnaden, hvilka äfven varit från hufvudentreprenaden undantagna, åt Dekorationsmålaren S. Thulin i Lund.

Personalen. I enlighet med Kungl. Maj:ts nådiga proposition har 1904 års riksdag beviljat anslag för anställande af en ny amanuens vid biblioteket. Det behof af ökade arbetskrafter, hvilket, såsom i förra årsberättelsen omförmäldes, föranledde universitetets större konsistorium att, i enlighet med af bibliotekarien gjord hemställan, bland 1903 års riksdagspetita upptaga en begäran om åtgärder för inrättande af två nya amanuensbefattningar, har härigenom visserligen blifvit delvis men dock ingalunda till fullo afhulpet. Detta behof skulle under det gångna

året hafva framträdt ännu bjärtare, än hvad fallet varit, därest icke biblioteket alltjämt haft förmånen af f. d. vice Bibliotekarierna A. Palms och Fr. Braunes trägna verksamhet vid detsamma.

Med afseende på den vid biblioteket anställda personalen är följande att nämna. Efter mera än årslångt lidande afled e. o. Amanuensen J. N. Agardh den 26 maj. Med honom förlorade biblioteket en trogen arbetare, som i mera än 32 år tillhört dess tjenstemannapersonal. Agardhs hufvudsakliga lifsgärning — han var allt sedan 1874 anställd som adjunkt vid Lunds folkskollärareseminarium och var äfven under en längre följd af år verksam som folkskoleinspektör — låg visserligen utanför biblioteket; men han fortfor dock att åt detta, i den mån som hans ämbetsgöromål det medgåfvo, egna ett intresseradt och oegennyttigt arbete, ända till dess tilltagande ohelsa nödgade honom att upphöra med all verksamhet. — Till e. o. amanuens antogs den 16 november Fil. Kand. O. V. Walde. — Tjenstledighet har under året åtnjutits af e. o. Amanuensen Agardh under vårterminen på grund af sjukdom; af e. o. Amanuensen Melander 16 april—31 maj; af e. o. Amanuensen Hjelmqvist 1 mars—31 maj samt under höstterminen; af e. o. Amanuensen Gauffin under vårterminen för studier i utlandet; af e. o. Amanuensen Doc. Moberg under höstterminen för uppehållande af professuren i österländska språk: af e. o. Amanuensen Bring 15 jan.—28 februari för arkivforskningar i hufvudstaden; af e. o. Amanuensen Berg under årets båda terminer för deltagande i Svenska Akademiens ordboksarbete. Under ferierna hafva de e. o. tjenstemännen som vanligt åtnjutit lindring uti eller befrielse från sin tjenstgöring.

Arbeten. Såsom närmare framgår af den nedan lämnade redogörelsen för de särskilda tjenstemännens verksamhet under året, har denna dels och hufvudsakligen varit egnad åt arbeten, som afsett behandlingen af årets accession samt allmänhetens betjenande, dels äfven i någon mån — så vidt som de disponibla arbetskrafterna det medgifvit — åt hvarjehanda revisions- och förbättringsåtgärder. För realkatalogen hafva under året utskrifvits 4,796 katalogblad; nominalkatalogen har ökats med 9,084

blad, hvaraf 5,622 tryckta och uppklistrade titlar å akademiska skrifter; hela antalet nytillkomna katalogblad belöper sig sålunda till 13,880. — Inom handskriftafdelningen har De la Gardieska samlingens nykatalogisering fortsatts; äfven hafva en del äldre, i detta hänseende förut obehandlade gåfvor blifvit katalogiserade.

Arbetsfördelningen har varit följande: Bibliotekarien har, jämte den honom åliggande ledningen af arbetenas gång och det helas förvaltning, ombesörjt bokinköpen samt fört accessionskatalogen däröfver, handhaft bytesförbindelserna, skött den utländska korrespondensen äfvensom den inländska, så vida den icke rört tryckleveranserna eller lånerörelsen; därjämte har hans tid ganska mycket tagits i anspråk af bestyr, föranledda af bibliotekets nybyggnad. — Vice Bibliotekarien Palm har fortfarande varit sysselsatt med revision och katalogisering af den stora samlingen svenska biografiska småskrifter. — Vice Bibliotekarien Braune har liksom förut granskat det från boktryckerierna inkomna svenska årstrycket och skött den i sammanhang härmed stående korrespondensen. — Vice Bibliotekarien Ljunggren har genomgått den af framl. Professoren Gadde till biblioteket testamenterade boksamlingen och därur uttagit hvad som i biblioteket saknades samt katalogiserat en stor del däraf; i liknande syfte genomgått en från Riksarkivet hitsänd samling svenska trycksaker; vidtagit förberedelser för tryckning af katalog öfver Ödmanska donationen; katalogiserat ett antal handskrifter, hvilka tidigare såsom gåfvor tillfallit biblioteket; deltagit i katalogiseringen af årets svenska accession; förestått låneexpeditionen under Amanuensen Malms semester; utöfvat den närmare tillsynen öfver e. o. amanuensernas katalogiseringsarbeten samt deltagit i handläggningen af hvarjehanda löpande göromål. — Amanuensen Sjöbeck har katalogiserat årets accession af utländsk litteratur, med undantag af Gaddeska donationen; ombesörjt nykomna böckers anordning till bindning samt utöfvat kontrollen öfver bokbinderiarbetena; granskat de från Stockholm nedsända korrekturen till Bd 18 af den tryckta accessionskatalogen. — Amanuensen Malm har förestått låneexpeditionen samt skött den därmed förenade inländska brefväxlingen; därjämte har han fortsatt revisionen af broschyrafdelningen å facket Teknologi. — E. o. Amanuensen Melander har varit sysselsatt med katalogisering af svenska tryck,

dels äldre, dels af årets accession. — E. o. Amanuensen Hjelmqvist har reviderat samlingen af landstingshandlingar samt fortsatt den förra året påbörjade behandlingen af facket Kommunalväsen. — E. o. Amanuensen Wilner har biträdt i låneexpeditionen samt vid sidan däraf i katalogerna infört nya upplagor af svenska arbeten. — E. o. Amanuensen Gauffin har biträdt vid hvarjehanda löpande göromål. — E. o. Amanuenserna Moberg och Bring hafva katalogiserat svenska tryck af årets accession. — E. o. Amanuensen Brodén har afslutat den under förra året påbörjade revisionen af samlingen patentbeskrifningar. — E. o. Amanuensen Berg har under en del af sommaren varit sysselsatt med ordnande af samlingen af priskuranter. — E. o. Amanuensen Walde har deltagit i katalogiseringen af svenska tryck af årets accession. — Därjämte hafva e. o. amanuenserna haft att ombesörja böckers framtagande och uppsättning äfvensom inordnandet af den nykatalogiserade litteraturen och af okatalogiserade småtryck.

Med tacksamhet bör här äfven nämnas, att f. d. Rektoren O. Ingstad under en del af året egnat ett för biblioteket värdefullt arbete åt förtecknande af historiska handlingar inom De la Gardieska samlingen.

Carl af Petersens.

LUNDS UNIVERSITETS BIBLIOTEKS

ÅRSBERÄTTELSE

1905.

UR LUNDS UNIVERSITETS ÅRSBERÄTTELSE 1905—1906.

LUND 1906
HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI.

027.1485
L962R
1905

Bibliotekets begagnande. Läsesalen och låneexpeditionen hafva under läseterminerna varit öppna för allmänheten hvarje helgfri dag kl. 10—2. Jämväl under ferierna har läsesalen hvarje söckendag under samma timmar hållits öppen, men på grund af de då disponibla arbetskrafternas otillräcklighet har framtagandet af böcker från boksalarne samt utlåningen liksom under föregående års ferier måst i regeln inskränkas till tisdagar och fredagar. För forskare, som därom anhållit, har så vidt möjligt under så väl ferier som terminer tillfälle att arbeta i läsesalen städse blifvit beredt äfven under de delar af dagen, då biblioteket icke varit öppet för allmänheten. Antalet helgfria dagar, under hvilka biblioteket af särskilda anledningar varit helt och hållet stängdt, har utgjort tre, däraf två för rengöring.

Följande tabell visar bibliotekets användning under årets olika månader:

Månad	Besök.	Framtagna volymer.	Hemlånta volymer.
Januari (ferier 1—14)	867	2,971	1,015
Februari.	1,211	3,202	1,312
Mars	1,259	3,184	948
April	1,041	2,512	724
Maj	1,304	2,972	808
Juni (ferier)	750	4,090	2,850
Juli »	593	2,306	887
Augusti »	694	1,756	579
September	1,133	3,441	1,301
Oktober	1,342	4,329	1,039
November.	1,409	3,566	999
December (ferier 15—31) . .	1,116	4,343	2,640
Summa	12,719	38,672	15,102

Jämförelsen med motsvarande siffror för näst föregående år visar en ökning i antalet besök med 710; summan af framtagna volymer har ökats med 1,064 och summan af hemlånta minskats med 540.

Under året hafva 637 volymer tryckta böcker och 86 handskrifter (mot resp. 608 och 83 under näst föregående år) varit för härvarande forskares räkning från andra liknande institutioner lånade till biblioteket. De till antalet 27 bibliotek och arkiv, från hvilka lån sålunda erhållits, hafva varit följande: I Stockholm: Kungl. Biblioteket, Vetenskapsakademiens bibliotek, Karolinska Institutets d:o, Riksdagens d:o, Statistiska Centralbyråns d:o, Vitterhets-, Historie- och Antikvitetsakademiens d:o, Landtbruksakademiens d:o, Generalstabens d:o, Krigsarkivet, Veterinärinstitutets bibliotek, Nordiska Museets d:o, Svenska Akademiens Nobelbibliotek, Svenska Läkaresällskapets bibliotek, Pedagogiska biblioteket; Universitetsbiblioteket i Upsala, Göteborgs Stadsbibliotek, Linköpings Stiftsbibliotek, Landsarkivet i Lund, Brinkmanska Arkivet å Trolle-Ljungby, Kungl. Biblioteket i Köpenhamn, Finlands Statsarkiv i Helsingfors, Kungl. Biblioteket i Berlin, Universitetsbiblioteken i Göttingen, Kiel och Strassburg, Nationalbiblioteket i Paris, Kungl. Biblioteket i Haag.

Från Lund hafva 402 tryckta volymer och 7 handskrifter (mot resp. 281 och 35 under 1904) utlånats till andra orter, nämligen till Kungl. Biblioteket, Vetenskapsakademiens bibliotek, Karolinska Institutets bibliotek, Riksdagens d:o, Tekniska Skolans i Stockholm d:o, Svenska Akademiens Nobelbibliotek, Universitetsbiblioteket i Upsala, Göteborgs Stadsbibliotek, Malmö Stads arkiv, Läroverksbiblioteken i Engelholm, Helsingborg, Hudiksvall, Jönköping, Norrköping, Nyköping, Ystad och Örebro, Kungl. Biblioteket i Köpenhamn, Universitetsbiblioteket i Kiel.

Samlingarnas tillväxt. Svenska tryckalster, som jämlikt tryckfrihetsförordningens föreskrift skolat till biblioteket aflämnas, hafva inkommit i 611 sändningar från 384 särskilda boktryckerifirmor. Ej mindre än 150 reklamationer hafva på grund af bristande eller felaktiga leveranser under året måst göras. Rörande arten och omfånget af tillväxten utaf svenska tryckalster, hvilken ju bör vara lika för Sveriges tre stora statsbibliotek, torde som vanligt här få hänvisas till den i årsberät-

telsen för Kungl. Biblioteket meddelade redogörelsen. — Genom köp har biblioteket under året förvärfvat 5 i Sverige tryckta volymer; genom gåfvor har det ökats med 7 svenska tryck, förutom ett antal särtryck ur tidskrifter och en del dupletter.

Tillväxten af utländska tryckalster har uppgått till 8,661 volymer (= band, häften representerande hela band, broschyrer eller kartor). Af dessa hafva 1,525 erhållits genom köp och 253 genom gåfvor; återstående 6,883 volymer har biblioteket mottagit från de utländska lärda samfund och anstalter, med hvilka detsamma underhåller regelbundna bytesförbindelser; af dessa bytesskrifter utgöras 6,040 af akademiska afhandlingar, program o. d. från utländska universitet. — 1905 års accession af utländskt tryck utaf nyare datum kommer att, så vidt som detsamma anses förtjent af dylikt omnämnande, upptagas i Bd. 20 af den genom Kungl. Biblioteket utgifna gemensamma accessionskatalogen för Sveriges offentliga bibliotek.

Bibliotekets handskriftssamling har under året ökats med endast 3 nummer, däraf ett genom köp och de båda öfriga genom gåfvor.

Omnämnas bör i detta sammanhang att handskriftssamlingen lidit en minskning därigenom att ur densamma trenne codices samt 204 pergaments- och 372 pappersurkunder blifvit till Landsarkivet i Lund öfverlämnade. I slutet af år 1904 gjorde Riksarkivarien hos Kungl. Maj:t underdånig framställning därom, att från universitetsbiblioteket i Lund måtte få till därvarande landsarkiv öfverlämnas dels uti biblioteket förvarade en Lunds domkapitels jordebok från midten af 1600-talet, Brönnestads församlings kyrkobok 1648—1690 samt en journal öfver ut- och ingående ämbetsskrifvelser hos kontraktsprosten i Gärds härad, dels äfven de från domkapitelsarkivet i Lund härrörande pergaments- och pappersbref från tiden 1521—1656, hvilka i enlighet med Kungl. Maj:ts nådiga bref af den 22 jan. 1887 blifvit från Riksarkivet till biblioteket öfverlämnade. Uti infordradt yttrande förordade större akademiska konsistoriet, i enlighet med hvad af universitetsbibliotekarien i ärendet anförts, att de nämnda handskrifterna och urkunderna måtte till Landsarkivet öfverlämnas, de senare mot det att universitetsbiblioteket återfinge den samling af medeltidsurkunder, hvilka i utbyte mot desamma år 1887 från biblioteket aflämnats till Riksarkivet (jfr Lunds Universitets års-

berättelse 1887—88, s. 17 f.) Uti detta konsistoriets yttrande instämde Kanslersembetet. Sedan Riksarkivarien i saken afgifvit förnyadt yttrande, föreskref Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 8 dec. 1905, att de handskrifter och urkunder, hvilka Riksarkivariens framställning afsåg, skulle till Landsarkivet i Lund öfverlämnas, men att de från universitetsbiblioteket till Riksarkivet år 1887 öfverlämnade medeltidsurkunderna fortfarande skulle där förvaras. Hvad Kungl. Maj:t sålunda föreskrifvit har såsom ofvan nämnts blifvit uppfylldt.

I likhet med hvad fallet torde hafva varit vid de öfriga större biblioteken i vårt land hafva en stor mängd personer under loppet af år 1905 hänvändt sig till Lunds universitets bibliotek med hembud af äldre böcker. Anledningen härtill har tydligen varit den i slutet af 1904 gjorda upptäckten af ett unikt Shakespeare-tryck (Titus Andronicus, tr. i London 1594), hvilket vid skedd försäljning betingade ett mycket högt pris. Vid sagda tid hänvände sig en i Malmö bosatt person till biblioteket med en förfrågan rörande värdet af nämnda i hans ego befintliga bok; det konstaterades härvid, att ett unicum förelåg. En närmare undersökning af detta märkliga fynd utfördes af vice Bibliotekarien Ljunggren, som på flere ställen i tryck (i The Athenæum, Jahrbuch der deutschen Shakespeare-Gesellschaft, Tijdschrift voor Book- & Bibliothekwezen m. fl. tidskrifter) redogjort för detsamma. De nämnda hembuden hafva emellertid i allmänhet rört föga värdefulla böcker, och endast i något enstaka undantagsfall har det för biblioteket funnits anledning att begagna sig af desamma.

Gåfvor, hvilka icke kunna anses härröra från af biblioteket underhållna regelbundna bytesförbindelser, hafva ingått från följande offentliga myndigheter, anstalter och sällskap i Sverige och i utlandet: Svenska Statsverket; Kungl. Civil-, Ecklesiastik- och Jordbruksdepartementen; Kommerskollegium; Läroverksöfverstyrelsen; Landtbruksstyrelsen; Riksgäldskontoret; Medicinalstyrelsen; Nationalmuseum; Kungl. Vetenskapsakademiens bibliotek; Filosofiska fakulteten i Lund; K. Elfsborgs Regemente; Svenska sällskapet för antropologi och geografi; Försäkringsföreningen; Universella broderskapets komité; Bibliothek des Kunstgewerbe-Museums, Berlin; Bureau international de la paix, Bern; Bibliothèque Royale de Belgique, Bruxelles; Ungerska Justitiemini-

steriet, Budapest; Oficina demográfica nacional Argentina, Buenos Aires; Statistique municipal de Buenos Aires; Redaktionen af Juridiska meddelanden, Helsingfors; Nyfilologiska Föreningen, ibm; The Fridtjof Nansen Fund for the Advancement of Science, Kristiania; Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, Köpenhamn; Conseil international pour l'exploration de la mer, ibm; Kommissionen for det Arna-Magnæanske Legat, ibm; Meteorologisk Institut, ibm; Bestyrelsen for Carlsberglaboratoriet, ibm; Magistraten, ibm; Grosserersocieteten, ibm; Maatschappij der nederlandsche Letterkunde, Leiden; The Peace Society, London; Redaktionen af The New Century Path, Point Loma, Cal.; The Theosophical Publishing Company, ibm; Ministerio della Istruzione pubblica, Roma; K. Zentralstelle für Gewerbe und Handel, Stuttgart; Åbo Historiska Museum; Library of Congress, Washington; Philosophical Society, ibm.

Följande enskilda personer hafva under år 1905 med gåfvor hågkommit biblioteket:

A. Svenskar:

J. A. Almquist, A. Andersson, C. F. E. Björling, E. Boman, O. Dreilick, J. Ekedahl, N. Flensburg, C. M. Fürst, Aktiebolaget C. W. K. Gleerup, Gleerupska Universitetsbokhandeln, A. Gyllenkrok, C. G. Hagberg, G. K. Hamilton, W. Idström, C. Kurck, A. Lamberg, C. Landberg, P. E. Lindeberg, O. Linders, Ph. Lindstedts Universitetsbokhandel, E. Ljunggren, O. Nordqvist, H. Th. Ohlsson, A. J. Th. Palm, C. af Petersens, S. Ribbing, P. Sjöbeck, C. W. Skarstedt, L. Wåhlin, Hj. Östergren.

B. Utländingar:

Albert I, Furste af Monaco, F. Alsina, (Barcelona), F. Ameghino (Buenos Aires), H. Anstice (New York), A. V. Babine (Washington), Signora Ceradini (Milano), P. de Coubertin (Auxerres), E. S. Dodgson (Oxford), G. M. Edebohls (New-York), A. Erslew (Köpenhamn), K. Fabricius (ibm), Lady Geddes (Old Aberdeen), V. Geisler (Friedenau bei Berlin), O. E. Hjelt (Träskända, Finland), E. Jonas (Berlin), J. von Körösy (Budapest), B. Mallén (Mexico), D. Mancini (Terni, Italien), B. Marr (Dux, Böhmen), A. P. Mauro (Catania), E. Merck (Darmstadt), D. Monfallet (Paris), H. Mortensen (Köpenhamn), J. Murray (London), E. W. B. Nichol-

son (Oxford), J. Pereira de Sampaio (Oporto), H. Pöhl (Nuckö), E. Quesada (Buenos Aires), P. Rosenkrantz (Köpenhamn), Rossbergsche Buchhandlung (Leipzig), O. Simin (Moskwa), S. Solis-Cohen (Philadelphia), Th. Stevens (London), P. Tissié (Bordeaux), W. De Vreese (Gand), E. Wangerin (Duisburg), A. Welcker (San Francisco), W. Willcocks (Cairo).

Kyrkoherden P. E. Lindeberg i Vireda har under året till biblioteket öfverlämnat ett försegladt konvolut, hvilket enligt gifvarens föreskrift först den 1 Januari 1930 får öppnas.

Med tacksamhet bör nämnas, att biblioteket äfven under år 1905 från flere håll fått mottaga arbeten, lämpliga att användas som bytesmedel vid dess commercium litterarium. Af statsverket har sålunda bl. a. erhållits 10 ex. af de utkomna banden af Sv. Hedins stora verk »Scientific results of the journey in Central Asia 1899—1902». — Läkaresällskapet i Lund har öfverlämnat ett antal ex. af Meddelanden från dess förhandlingar under arbetsåren 1900—1905. — Akademiska Föreningen har skänkt 25 ex. af den utaf densamma utgifna universitetskatalogen samt utlofvat att framdeles terminligen aflämna samma antal exemplar. — Professorerna J. Ask och E. Kallenberg m. fl. hafva skänkt ett antal ex. af utaf dem utgifna skrifter.

Bibliotekskommissionen har för behandling af inkomna förslag till bokinköp hållit de föreskrifna ordinarie sammanträdena. Densammas valda ledamöter hafva varit under vårterminen Professorerna Holmström, Ask, Bendz, Wulff, Wrangel och Jönsson samt under höstterminen Professorerna Eklund, Ask, Borelius, Wulff, Wrangel, Charlier och Jönsson.

Ekonomi. Bibliotekets räkenskaper för år 1905 visa i sammandrag följande siffror:

Debet.

Behållning från år 1904		639: 15
Inkomster:		
Statsanslag	24,675: —	
Intressemedel	1,930: —	
Extra inkomster	561: 43	27,166: 43
	Summa	27,805: 58

Kredit.

Utgifter:

Bokinköp	17,091: 74	
Inlösen af bibl:s bytesexemplar af Lunds Univ:s Årsskrift	800: —	
Bokbindning	4,162: 67	
Uppvärmning och renhållning	4,562: —	
Öfriga expenser	958: 24	27,574: 65
Behållning till år 1906		230: 93
	Summa	27,805: 58

Det af 1904 års riksdag på extra stat beviljade anslaget till arvoden åt extra biträden vid biblioteket, stort 2,500 kronor, har sålunda användts, att 400 kronor utbetalts för tillfälligt skrifbiträde samt 2,100 kr. fördelats mellan bibliotekets e. o. tjänstemän.

Under året hafva 2,358 böcker blifvit inbundna; 158 volymer tidningar hafva blifvit bundna eller — till större delen — häftade i omslag af karduspapper.

Inventering af seminariebiblioteken har egt rum i enlighet med gällande föreskrifter. — Till förvaring å universitetsbiblioteket hafva från seminariets för germanska språk bibliotek öfverlämnats 67 volymer.

Bibliotekets nybyggnad. Arbetena med nya biblioteksbyggnadens inredning fortgingo under året, men ledo ett svårt afbräck genom under detsamma inträffad strejk och därpå följande lockout inom verkstadsindustrien. Hessleholms Mekaniska Verkstads Aktiebolag, åt hvilket anbringande af hyllinredning i bokmagasinen öfverlämnats och som den 1 mars påbörjade detta arbete, måste således redan den 11 maj afbryta detsamma, hvarefter det först den 15 november kunde återupptagas; hvarjehanda andra arbeten blefvo äfven af samma anledning fördröjda. — Värmeledningsapparaten i byggnaden, hvilken utförts af Sydsvenska Gjuteriaktiebolaget i Limhamn, anmäldes färdig vid början af året samt afsynades och godkändes den 18 mars. — Af under årets lopp träffade viktigare entreprenadaftal må nämnas, att åt Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget öfverlämnats levere-

rande af tvenne elektriska hissar äfvensom utförande af den utvidgning af universitetets elektricitetsverk, som befunnits nödvändig för bibliotekets anslutning till detsamma, samt att åt firman Ferd. Lundquist & C:o i Göteborg uppdragits att anbringa all ifrågakommande linoleumbeläggning å golf och i trappor.

Under Juli månad företog bibliotekarien en resa i Tyskland med hufvudsakligt syfte att taga kännedom om anordningarna för elektrisk belysning i ett antal under sista åren uppförda biblioteksbyggnader, särskildt i Berlin, Cassel, Giessen, Heidelberg och Freiburg.

De afdelningar af biblioteket, hvilka, då »gamla anatomibyggnaden» år 1900 af detsamma i öfrigt utrymdes för att bereda plats åt geologiska institutionen, genom tillmötesgående af dennas föreståndare fingo därstädes kvarlämnas, öfverfördes i Maj 1905 till nya biblioteksbyggnaden och uppställdes provisoriskt i ett för ändamålet afstängdt rum i dennas vindsvåning.

Personalen. Till innehafvare af den nya amanuensbefattning, för hvars inrättande 1904 års riksdag beviljat anslag, utnämndes den 28 maj e. o. amanuensen vid universitetsbiblioteket i Upsala D:r G. I. A. Collijn. För afslutande af ett bibliografiskt arbete erhöll emellertid denne tjenstledighet till årets slut; den 14 nov. blef han utnämnd till amanuens vid universitetsbiblioteket i Upsala, och kom han således aldrig att här inträda i tjenstgöring. Ofvannämnda nya tjenst uppehölls på förordnande 1 jan.—30 juni af e. o. Amanuensen Wilner, 1 juli—15 aug. af e. o. Amanuensen Melander, 16—31 aug. af e. o. Amanuensen Bring samt 1 sept.—31 dec. af e. o. Amanuensen Hjelmqvist. — E. o. Amanuensen A. V. R. Gauffin erhöll den 4 jan. begärdt entledigande från sin befattning vid biblioteket. — Tjenstledighet åtnjöts af e. o. amanuensen Melander 16 febr.—31 maj; af e. o. Amanuensen Hjelmqvist 1 mars—31 maj; af e. o. Amanuensen Wilner under höstterminen; af e. o. Amanuensen Moberg under årets båda terminer för uppehållande af professuren i österländska språk; af e. o. Amanuensen Bring 15 jan.—28 febr. för .arkivforskningar i hufvudstaden; af e. o. Amanuensen Brodén under höstterminen; af e. o. Amanuensen Berg under årets båda terminer för deltagande i Svenska Akademiens ordboksarbete. — Under ferierna

hafva e. o. amanuenserna som vanligt åtnjutit lindring i eller befrielse från sin tjenstgöring. — F. d. vice Bibliotekarierna A. Palm och F. Braune hafva äfven under år 1905 egnat sin verksamhet åt biblioteket. På grund af försvagad helsa nödgades den senare dess värre att vid första halfårets slut frånträda en inom biblioteksförvaltningen viktig funktion, som han sedan 40 år tillbaka fullgjort, nämligen mottagandet, granskningen och bokförandet af boktryckarnes leveranser. Till följd af den alltjämt tilltagande produktionen af tryckalster har detta göromål under årens lopp blifvit allt drygare, så att det numera kan anses utfylla en ordinarie tjenstemans hela arbetstid. Biblioteket står för den skull i mycket stor tacksamhetsskuld till Bibliotekarien Braune därföre att han så länge — ej mindre än sju år — efter sitt afskedstagande bibehållit detta mödosamma uppdrag, och hans frånträdande af detsamma innebär för institutionen en kännbar förlust. Emellertid förklarade han sig villig att alltjämt efter måttet af sina krafter deltaga i andra arbeten inom biblioteket.

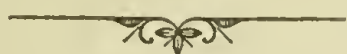
Arbeten. Verksamheten inom biblioteket har under året hufvudsakligen måst egnas åt arbeten, som afsett behandlingen af årets accession samt allmänhetens betjenande; af sådana revisions- och förbättringsåtgärder, som i hvarje större bibliotek alltjämt äro behöfliga, har icke mycket kunnat medhinnas. Detta har berott dels på otillräckligheten af de arbetskrafter, öfver hvilka biblioteket under året förfogat, dels och i ej ringa mån därpå, att de löpande göromålen i bibliotekets gamla på grund af bristande utrymme numera synnerligen obekväma lokaler i många fall äro vida mera tidspillande, än de under gynnsammare lokala förhållanden komma att blifva. — För realkatalogen hafva under året utskrifvits 4,729 katalogblad; nominalkatalogen har ökats med 9,690 blad, hvaraf 5,908 tryckta och uppklistrade titlar å akademiska skrifter; hela antalet nytillkomna katalogblad belöper sig således till 14,419.

Arbetsfördelningen har varit följande: Bibliotekarien har, jämte den honom åliggande ledningen af det helas förvaltning, haft att ombesörja bokinköpen och föra accessionskatalogen däröfver, handhafva bytesförbindelserna, sköta den utländska korrespondensen äfvensom den inländska, så vida den icke rört tryck-

leveranserna eller lånerörelsen, samt med biträde af Amanuensen Sjöbeck redigera uppgifterna för Bd 18—19 af den tryckta accessionskatalogen; då emellertid hans tid vid sidan af de egentliga biblioteksgöromålen mycket tagits i anspråk af utaf bibliotekets nybyggnad föranledda bestyr, hafva hans åligganden inom biblioteket esomoftast måst öfvertagas af vice Bibliotekarien Ljunggren. — Vice Bibliotekarien Palm har varit sysselsatt dels med revidering och katalogisering af samlingen svenska biografiska småskrifter, dels med ordnande af samlingen utaf verser öfver enskilda personer. — Vice Bibliotekarien Braune har under förra halfåret granskat boktryckarnes leveranser samt skött den i sammanhang härmed stående korrespondensen; under senare halfåret har han katalogiserat svenska tryck af årets accession. — Vice Bibliotekarien Ljunggren har katalogiserat dels hvad som vid förra årets slut återstod obehandladt af den utaf framl. Professoren Gadde till biblioteket testamenterade boksamlingen, dels äfven en del af årets accession af utländskt tryck; förestått låneexpeditionen under Amanuensen Malms semester; utöfvat den närmare tillsynen öfver e. o. amanuensernas katalogiseringsarbeten samt deltagit i handläggandet af hvarjehanda löpande göromål, hvarvid han, såsom ofvan nämndes, ofta fått öfvertaga bibliotekariens åligganden. — Amanuensen Sjöbeck har under förra halfåret katalogiserat nyförvärfvad utländsk litteratur, ombesörjt nykomna böckers anordning till bindning och utöfvat kontrollen öfver bokbindarearbetena, deltagit i redigerandet af uppgifterna till Bd 18—19 af den tryckta accessionskatalogen samt granskat de från Stockholm nedsända korrekturen å samma katalog; under senare halfåret har han fullgjort den funktion, som förut utöfvats af vice Bibliotekarien Braune. — Amanuensen Malm har förestått låneexpeditionen samt skött den därmed förenade inrikes brefväxlingen. — E. o. Amanuensen Melander har katalogiserat svenska tryck af årets accession samt tidtals biträdt i låneexpeditionen. — E. o. Amanuensen Hjelmqvist har afslutat ordnandet af facket Kommunalväsen, tidtals biträdt i låneexpeditionen samt under höstterminen öfvertagit Amanuensen Sjöbecks tidigare åligganden med afseende på bokbindarearbetena. — E. o. Amanuensen Wilner har biträdt i låneexpeditionen samt vid sidan däraf i katalogerna infört nya upplagor af svenska arbeten. — E. o. Amanuensen Bring har katalogiserat svenska tryck af årets accession. — E. o.

Amanuensen Brodén har reviderat och ordnat broschyrerna å afdelningen Musik. — E. o. Amanuensen Walde har deltagit i katalogiseringen af svenska tryck af årets accession. — Därjämte hafva e. o. amanuenserna som vanligt haft att ombesörja böckers framtagande och uppsättning äfvensom inordnandet af den nykatalogiserade litteraturen.

Carl af Petersens.

LUNDS UNIVERSITETS BIBLIOTEKS

ÅRSBERÄTTELSE

1906.

UR LUNDS UNIVERSITETS ÅRSBERÄTTELSE 1906—1907.

LUND 1907
HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI

27.1485
.962R
1906

LUNDS UNIVERSITETS BIBLIOTEKS

ÅRSBERÄTTELSE

1906.

UR LUNDS UNIVERSITETS ÅRSBERÄTTELSE 1906—1907.

LUND 1907
HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI

Bibliotekets begagnande. Läsesalen och låneexpeditionen hafva under lästerminerna varit öppna för allmänheten hvarje helgfri dag kl. 10—2. Jämväl under ferierna har läsesalen hvarje söckendag under samma timmar hållits öppen, men på grund af de då disponibla arbetskrafternas otillräcklighet har framtagandet af böcker från boksalarne samt utlåningen liksom under föregående års ferier måst i regeln inskränkas till tisdagar och fredagar. För forskare, som därom anhållit, har så vidt möjligt under så väl ferier som terminer tillfälle att arbeta i läsesalen städse blifvit beredt äfven under de delar af dagen, då biblioteket icke varit öppet för allmänheten. Antalet helgfria dagar, under hvilka biblioteket af särskilda anledningar varit helt och hållet stängdt, har utgjort fyra, däraf tre för rengöring.

Följande tabell visar bibliotekets användning under årets olika månader:

Månad.	Besök.	Framtagna volymer.	Hemlånta volymer.
Januari (ferier 1—14)	1,139	3,604	1,175
Februari	1,188	3,042	1,091
Mars	1,394	3,218	1,053
April	1,164	2,504	806
Maj	1,278	2,874	780
Juni (ferier).....................	924	3,979	2,548
Juli »	685	2,673	813
Augusti »	762	2,131	666
September	1,001	2,806	1,154
Oktober	1,495	3,950	1,177
November	1,311	3,071	893
December (ferier 15—31) ...	902	5,331	4,045
Summa	13,243	39,183	16,201

Jämförelsen med motsvarande siffror för näst föregående år visar en ökning i antalet besök med 524; summan af framtagna volymer har ökats med 511 och summan af hemlånta med 1,099.

Under året hafva 704 volymer tryckta böcker och 89 handskrifter (mot resp. 637 och 86 under näst föregående år) varit för härvarande forskares räkning från andra liknande institutioner lånta till biblioteket. De till antalet 25 olika bibliotek och arkiv, från hvilka lån sålunda erhållits, hafva varit följande: I Stockholm: Kungl. Biblioteket, Riksarkivet, Vetenskapsakademiens bibliotek, Karolinska Institutets d:o, Riksdagens d:o, Vitterhets-, Historie- och Antikvitetsakademiens d:o, Tekniska Högskolans d:o, Svenska Akademiens Nobelbibliotek, Svenska Läkaresällskapets bibliotek, Pedagogiska biblioteket; Universitetsbiblioteket i Upsala, Göteborgs Stadsbibliotek, Linköpings Stiftsbibliotek, Utsädesföreningens i Svalöf bibliotek, Landsarkivet i Lund, Brinkmanska arkivet å Trolle-Ljungby, Arkiven å Eriksberg och Säfstaholm, Kungl. Biblioteken i Berlin, Bruxelles och Köpenhamn, Universitetsbiblioteken i Kiel, Strassburg, Leiden och Utrecht.

Från Lund hafva 465 tryckta volymer och 5 handskrifter (mot resp. 402 och 7 under 1905) för begagnande af forskare utlånats till följande institutioner: Kungl. Biblioteket i Stockholm, Vetenskapsakademiens bibliotek, Karolinska Institutets d:o, Svenska Akademiens Nobelbibliotek, Universitetsbiblioteket i Upsala, Göteborgs Stadsbibliotek, Linköpings Stiftsbibliotek, Hofrättens i Kristianstad arkiv, Malmö stads d:o, Malmö Museum, Läroverksbiblioteken i Helsingborg, Hudiksvall, Jönköping, Karlshamn, Nyköping, Skara, Vesterås och Ystad, Folkskollärareseminariets i Kalmar bibliotek, Utsädesföreningens i Svalöf d:o, Nyköpings hospital, Lasaretten i Sundsvall och Trelleborg, Kungl. Biblioteket i Berlin, Kungl. Biblioteket och Normalanatomisk Museum i Köpenhamn.

Samlingarnas tillväxt. Svenska tryckalster, som jämlikt tryckfrihetsförordningens föreskrift skolat till biblioteket aflämnas, hafva inkommit i 500 sändningar från 390 olika boktryckerier. Ej mindre än 227 reklamationer hafva på grund af uteblifna eller felaktiga leveranser under året måst göras. Rörande arten

och omfånget af tillväxten genom boktryckarnes leveranser af svenska tryck, hvilken ju bör vara lika för Sveriges tre stora statsbibliotek, torde som vanligt här få hänvisas till den i Kungl. Bibliotekets årsberättelse meddelade redogörelsen. — Genom köp har biblioteket under året förvärfvat 3 i Sverige tryckta volymer; genom gåfvor har det ökats med 8 svenska tryck, förutom ett antal särtryck ur tidskrifter och en del dupletter.

Tillväxten af utländska tryckalster har uppgått till 7,992 volymer (= band, häften representerande hela band, broschyrer eller kartor). Af dessa hafva 1,457 erhållits genom köp och 210 genom gåfvor ; återstående 6,325 volymer har biblioteket mottagit från de utländska lärda samfund och anstalter, med hvilka detsamma underhåller regelbundna bytesförbindelser; af dessa bytesskrifter utgöras 5,743 af akademiska afhandlingar, program o. d. från utländska universitet. — 1906 års accession af utländskt tryck utaf nyare datum kommer att, så vidt som detsamma anses förtjent af dylikt omnämnande, upptagas i Bd. 21 af den genom Kungl. Biblioteket utgifna gemensamma accessionskatalogen för Sveriges offentliga bibliotek

Bibliotekets handskriftsamling har under året genom gåfvor ökats med 2 nummer.

Gåfvor, hvilka icke kunna anses härröra från af biblioteket underhållna regelbundna bytesförbindelser, hafva ingått från följande offentliga myndigheter, anstalter och sällskap:

A. Svenska.

Kungl Justitie-, Civil-, Finans-, Ecklesiastik- och Jordbruksdepartementen; Riksgäldskontoret; Medicinalstyrelsen; Riksförsäkringsanstalten; Nationalmuseum; Medicinska Fakulteten i Lund; Vetenskapsakademiens bibliotek; Universitetsbiblioteket i Upsala; Landsarkivet i Upsala; Malmö Stadsbibliotek; Svenska sällskapet för antropologi och geografi; Försäkringsföreningen; Sveriges allmänna exportförening.

B. Utländska.

Universitetet i Belgrad; Kungl. Belgiska Regeringen, Bruxelles; Bibliothèque Royale de Belgique, ibm; The Superintendent of Government Printing, Calcutta; Royal Botanic Garden, ibm; Rijkscommissie voor gradmeting en waterpassing, Delft; Biblioteca Nacional, Habana; Finants- og Tolddepartementet

Kristiania; The Fridtjof Nansen Fund for the Advancement of Science, ibm; Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, Köpenhamn; Conseil international pour l'exploration de la mer, ibm; Kommissionen for Havundersøgelser, ibm; Universitetets Zoologiske Museum, ibm; Meteorologisk Institut, ibm; Dansk Biologisk Station, ibm; Bestyrelsen for Carlsberglaboratoriet, ibm; Magistraten, ibm; Statistisk Kontor, ibm; Kjøbenhavns Brandforsikring, ibm; Grosserersocieteten, ibm; Universitetet i La Plata; Real Instituto Bacteriologico Camara Pestana, Lisboa; The Peace Society, London; Department of the Interior, Manila; Instituto geológico de México; Comitato per le onoranze a Francesco Brioschi, Milano; Musée Océanographique de Monaco; Redaktionen af The New Century Path, Point Loma; The Theosophical Publishing Company, ibm; Ministerio dell'Istruzione pubblica, Roma; Congress of Lawyers and Jurists held at S:t Louis 1904; Library of Congress, Washington; Philosophical Society, ibm; Volta Bureau, ibm; New York State Hospital for the care of deformed and crippled children, West Haverstraw.

Följande enskilda personer hafva under år 1906 med gåfvor hågkommit biblioteket:

A. Svenskar.

J. A. Almquist, S. E. Bring, G. I. A. Collijn, C. A. Ehrensvärd, J. Erikson, Aktiebolaget C. W. K. Gleerup, Gleerupska Konst- och Pappershandeln, Gleerupska Universitetsbokhandeln, G. K. Hamilton, O. Holmström, Signe Holmström, f. Heurlin, N. O. Holst, J. Leffler, A. O. Lindfors, Ph. Lindstedts Universitetsbokhandel, G. Ljunggrens sterbhus, H. Lovén, f. von Julin, A. G. Nathorst, N. M. P. Nilsson, T. Norlind, H. Th. Ohlsson, C. af Petersens, T. J. Petrelli, G. Retzius, H. H. von Schwerin, P. Sjöbeck, M. B. Swederus, C. M. Ullman, K. Wicksell, P. O. Wilner, F. A. Wulff, K. V. Zetterstéen.

B. Utländingar.

Albert I, Furste af Monaco, F. Ameghino (Buenos Aires), M. Anthropos (Paris), T. Armstrong (New York), A. Bergin (Lindsborg, Kansas), P. Bergouignan (Évian), A. da Costa (Lisboa), H. R. Darcus (Menton), E. S. Dodgson (Oxford), W. Dowson (London), I. Fellman (Helsingfors), E. Gielkens (Bruxelles,) E. Jonas (Berlin), J. von Körösy (Budapest), H. von Lenk (Wien), Duc de Loubat (Paris), J. Lucas (London), F. P. Marchant (London),

A. Mastai Ferretti (Roma), B. Th. Melsted (Köpenhamn), E. Merck (Darmstadt), E. Pochmann (Linz), C. Polack (Lund), H. Pöhl (Reval), M. A. de Sande Costa (Portugal), O. Schöndörffer (Berlin), R. Vrba (Prag), F. Weinitz (Berlin), The Trustees of late Dr. J. Young of Kelly and Durris (Glasgow).

Professoren O. Holmström och hans fru, f. Heurlin, hafva under vissa villkor till biblioteket öfverlämnat en del af den senares farfader, Biskopen Chr. I. Heurlin, gjorda anteckningar, företrädesvis af självbiografiskt innehåll, äfvensom ett antal till denne ställda bref från märkligare personer bland hans samtida.

Bibliotekskommissionen har för behandling af inkomna förslag till bokinköp hållit de föreskrifna ordinarie sammanträdena. Densammas valda ledamöter hafva varit under höstterminen Professorerna Eklund, Ask, Borelius, Wulff, Wrangel, Charlier och Jönsson samt under vårterminen Professorerna Eklund, Björling, Borelius, Wulff, Larsson, Charlier och Bergendal.

Ekonomi. Bibliotekets räkenskaper för år 1906 visa i sammandrag följande siffror:

Debet.

Behållning från år 1905		230: 93
Inkomster:		
Statsanslag	24,675: —	
Intressemedel	1,930: —	
Extra inkomster	863: —	27,468: —
Summa		27,698: 93

Kredit.

Utgifter:		
Bokinköp	16,741: 32	
Inlösen af bibl:s bytesexemplar af Lunds Univ:s Årsskrift	800: —	
Bokinbindning	4,325: 20	
Uppvärmning och renhållning	3,631: 95	
Öfriga expenser	2,180: 31	27,678: 78
Behållning till år 1907		20: 15
Summa		27,698: 93

Det af 1905 års riksdag på extra stat beviljade anslaget till arfvoden åt extra biträden vid biblioteket, stort 2,500 kronor, har sålunda användts, att 340 kronor utbetalts för tillfälligt skrifbiträde samt 2,160 kronor fördelats mellan bibliotekets e. o. tjenstemän.

Under året hafva 2,334 böcker blifvit inbundna; 65 volymer tidningar hafva blifvit bundna eller häftade i omslag af kardus-papper.

Inventering af seminariebiblioteken har egt rum i enlighet med gällande föreskrifter.

Bibliotekets nybyggnad. Man hade tidigare hoppats, att biblioteket under 1906 års sommar eller höst skulle kunna taga sin nya byggnad i besittning. Detta visade sig emellertid omöjligt, enär utförandet af inredningens mångfaldiga detaljer befanns kräfva vida mera tid än från början beräknats. Endast de lokaler, hvilka mot årlig hyra upplåtits åt Svenska Akademien för dess ordboksarbete, hunno sålunda under året att sättas i sådant skick, att de för sitt ändamål kunde tagas i bruk, hvilket skedde i slutet af september.

Af större arbeten, som under året 1906 utförts, må följande här nämnas. Uppsättandet af den hos Hessleholms Mekaniska Verkstads Aktiebolag beställda hyllinredningen i bokmagasinen afslutades. Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget påbörjade uppsättandet af de båda elektriska hissar, om hvilkas levererande aftal med nämnda bolag under föregående året träffats. Firman Ferd. Lundquist & C:o i Göteborg fullgjorde till större delen sitt åtagande i fråga om linoleumbeläggning å golf och i trappor. Till entreprenör för den vidlyftiga elektriska belysningsinstallationen, för hvilken Universitetets instrumentmakare Kand. H. Sandström i samråd med bibliotekarien uppgjort program, antogs firman Chr. Bergh & C:o i Malmö, som före årets slut till betydlig del utförde detta arbete. Åt Seminarieträdgårdsmästaren J. Persson uppdrogs att utföra planeringen af Helgonabacken jämte nödiga väganläggningar, och blefvo dessa arbeten afslutade före höstens inbrott.

Personalen. Med tacksamhet bör här erinras därom, att

1906 års riksdag på motion af staden Lunds representant i Andra kammaren, vice Häradshöfdingen J. T. Larsson, beviljat anslag för inrättande af en välbehöflig ny amanuenstjenst vid biblioteket. — Till innehafvare af den amanuensbefattning, hvilken genom Amanuensen G. I. A. Collijns förflyttning till universitetsbiblioteket i Upsala blifvit ledig, utnämndes den 30 mars e. o. Amanuensen Lic. J. F. B. Hjelmqvist, som sedan den 1 september 1905 innehaft förordnande att uppehålla denna tjenst. — E. o. Amanuensen C. A. Moberg erhöll den 19 januari begärdt entledigande från sin anställning vid biblioteket. — Till e. o. amanuenser antogos den 30 mars Filosofie Kandidaterna B. N. M. Möller och S. H. Wägner. — Tjenstledighet åtnjöts af e. o. Amanuenserna Wilner och Bring under årets båda terminer, af e. o. Amanuensen Berg under vårterminen, af e. o. Amanuensen Brodén 1 oktober—15 december samt af e. o. Amanuensen Walde 15 oktober—15 december. — Under ferierna hafva e. o. amanuenserna som vanligt åtnjutit befrielse från eller lindring i sin tjenstgöring. — F. d. vice Bibliotekarien Palm har under året fortfarande tjenstgjort vid biblioteket. F. d. vice Bibliotekarien Braune tjenstgjorde äfven intill den 5 mars, då han ty värr på grund af tilltagande sjuklighet nödgades därmed upphöra.

Arbeten. Likasom under näst föregående år har verksamheten inom biblioteket hufvudsakligen måst egnas åt arbeten, som afsett behandlingen af årets accession och allmänhetens betjenande, med ett ord s. k. löpande göromål, hvilka i de på grund af bristande utrymme numera mycket obekväma lokalerna varit synnerligen tidsödande. Af andra arbeten, som utförts, må nämnas, att en tryckt katalog utgifvits öfver den psykiatrisk-neurologiska delen af den utaf Professoren S. Ödman år 1901 till biblioteket skänkta boksamlingen. Denna katalog utkom den 5 oktober, då Professoren Ödman fyllde 70 år.

Bibliotekets nominalkatalog har under året ökats med 3,035, realkatalogen med 3,568 blad; hela antalet nytillkomna katalogblad uppgår sålunda till 6,603. Att detta antal är vida mindre än vanligt, beror därpå, att större delen af årets accession af utländskt akademiskt tryck icke före detsammas slut hunnit införas i katalogerna enär de i utlandet tryckta titlar, hvilka skolat härvid användas, först vida senare än vanligt blifvit tillgängliga.

Arbetsfördelningen har varit följande: Bibliotekarien har, jämte den honom åliggande ledningen af det helas förvaltning, ombesörjt bokinköpen och skött större delen af den utländska korrespondensen äfvensom den inländska, så vida den icke rört tryckleveranserna eller lånerörelsen, samt med bistånd af vice Bibliotekarien Ljunggren redigerat uppgifterna för Bd 20 af den tryckta accessionskatalogen. Enligt den vanliga arbetsfördelningen skulle bibliotekarien äfven föra accessionsjournalen och handhafva bytesförbindelserna; men då hans tid äfven under detta år varit mycket upptagen af bestyr, som stått i sammanhang med bibliotekets nybyggnad, hafva dessa hans åligganden till väsentlig del varit öfverflyttade på vice Bibliotekarien Ljunggren. — Vice Bibliotekarien Palm har varit sysselsatt med reviderande och ordnande af samlingen af verser öfver svenska enskilda personer. — Vice Bibliotekarien Braune var under den tid i början af året, då han ännu tjenstgjorde vid biblioteket, sysselsatt med katalogisering af svenska tryck af årets accession. — Vice Bibliotekarien Ljunggren har katalogiserat större delen af årets accession af utländskt tryck, deltagit i redigerandet af uppgifterna till Bd 20 af den tryckta accessionskatalogen, samt granskat de från Stockholm nedsända korrekturen å samma katalog, förestått låneexpeditionen under större delen af Amanuensen Malms semester, ombesörjt redigerandet och öfvervakat tryckningen af den ofvannämnda katalogen öfver Ödmanska donationen, utöfvat den närmare tillsynen öfver e. o. amanuensernas katalogiseringsarbeten samt, såsom ofvan nämndes, utfört vissa göromål, som eljest plägat åligga bibliotekarien. — Amanuensen Sjöbeck har mottagit och granskat det från boktryckerierna inkommande svenska årstrycket samt skött den i sammanhang därmed stående korrespondensen; äfven har han medverkat vid katalogiseringen af nämnda tryck. — Amanuensen Malm har förestått låneexpeditionen samt skött den härmed förenade inländska korrespondensen. — Amanuensen Hjelmqvist har ombesörjt nykomna böckers anordnande till bindning samt utöfvat kontrollen öfver bokbinderiarbetena; vid förefallande behof har han biträdt i låneexpeditionen, hvilken han förestod under en del af Amanuensen Malms semester. — E. o. Amanuensen Melander har biträdt i låneexpeditionen samt vid sidan däraf i katalogerna infört nya upplagor af svenska arbeten. — E. o. Amanuenserna Brodén, Berg

Walde, Möller och Wägner hafva dels haft att ombesörja böckers framtagande och uppsättning samt inordnandet af den nykatalogiserade litteraturen, dels vid sidan häraf varit sysselsatta med katalogiseringsarbeten.

Med tacksamhet bör i detta sammanhang nämnas, att f. d. Rektoren D:r O. Ingstad under årets tre sista månader såsom frivillig medhjälpare utfört åtskilligt katalogiseringsarbete.

Carl af Petersens.

LUNDS UNIVERSITETS BIBLIOTEKS

ÅRSBERÄTTELSE

1907

UR LUNDS UNIVERSITETS ÅRSBERÄTTELSE 1907--1908

LUND 1908
HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI

7.1485
762R
907

Året 1907 har varit ett bemärkelseår i Lunds universitetsbiblioteks historia: under detta år har detsamma tagit i besittning den nya byggnad, hvars uppförande och inredning pågått ända sedan våren 1902.

Såsom uti bibliotekets årsberättelse för 1906 finnes omförmäldt, voro byggnads- och inredningsarbetena vid nämnda års utgång till stor del afslutade. Under de första månaderna af år 1907 fortsattes dessa arbeten; den 8 april öfverlämnades byggnaden, som då i allt hufvudsakligt kunde anses färdig, af arkitekten till universitetsmyndigheterna. Innan inflyttning kunde ega rum återstodo emellertid åtskilliga arbeten att utföra; särskildt saknades ännu ganska mycket af möbleringen i läsesalar samt expeditions- och arbetslokaler, hvilken till stor del måste nyanskaffas, då den motsvarande utrustningen i gamla byggnaden endast delvis kunde för samma ändamål användas i den nya och dessutom icke på långt när var tillräcklig. Af ekonomiska skäl hade man varit nödsakad att tills vidare inskränka beställningarna till det nödvändigaste; det mesta af detta blef af vederbörande leverantörer aflämnadt under den påföljande sommaren, så att i augusti månad den stora hufvudflyttningen kunde taga sin början. Redan under år 1905 hade ju ett par mindre afdelningar, hvilka dittills förvarats i geologiska institutionens hus, öfverförts till nya byggnaden samt provisoriskt uppställts i ett för ändamålet afstängdt rum i dennas vindsvåning, och i februari 1907 hade äfven ett flyttningsarbete utförts, i det att man begagnat det då rådande slädföret för att till nya byggnaden öfverflytta den massa svenska tidningar, som dittills haft sin plats i gamla husets trapptorn.

Flyttningen af ett stort bibliotek är ingen lätt uppgift, om den skall utföras utan alltför stora kostnader, utan väsentliga rubbningar af ordningen inom boksamlingen och utan afbrott i institutionens verksamhet, en sak som ju, särskildt då det gäller ett universitetsbibliotek, är af ej ringa betydelse. Under den långa byggnadstiden hade man haft riklig tid att öfvertänka hithörande frågor, hvilka för öfrigt inom den biblioteksteckniska litteraturen ingalunda äro obeaktade; under resor i utlandet hade bibliotekarien skaffat sig kännedom om utländska kollegers erfarenhet, och tillfälle till mera konkreta iakttagelser hade äfven erbjudit sig, då under år 1906 Det Kongelige Bibliothek i Köpenhamn flyttades till sin nya byggnad. Så väl bibliotekarien som flera af bibliotekets öfriga tjenstemän hade på ort och ställe tagit kännedom om det sätt, hvarpå arbetet där utfördes.

Redan år 1901 hade i sammanhang med uppgörandet af planen för den nya biblioteksbyggnaden en uppmätning af bibliotekets samlingar egt rum, hvilken visade att dessa — tidningar, dupletter och lagerartiklar ej medräknade — då upptogo ett utrymme af något öfver 6,000 löpmeter. Med ledning af denna uppmätning hade man beräknat, att för en rymlig uppställning af samlingarna och med utrymme lämnadt för åtskilliga — man tänkte sig bort emot 20 — års tillväxt, följande lokaler skulle blifva tillräckliga, nämligen 1:sta halfvåningens vestra mellanparti och vestra flygel, 2:dra, 3:dje och 4:de halfvåningarnas midt- och mellanpartier samt 5:te halfvåningens midtparti, hvilka samtliga lokaler ansågos kunna rymma en hyllängd af omkring 11,000 löpmeter; för tidningarna antogs parterrvåningen för en del år framåt blifva tillräcklig. Öfriga till bokmagasin afsedda lokaler kunde således tills vidare lämnas för detta sitt ändamål oinredda eller endast förses med enklare hyllinredning för förvaring af dupletter och lagerartiklar.

Det gällde nu att före inflyttningen uppgöra en plan för samlingarnas fördelning på de särskilda lokalerna. Såsom förberedelse härför företogos under vårterminen 1907 mera noggranna och detaljerade uppmätningar så väl af samtliga fack inom biblioteket, särskildt för hvarje format, som ock af det hyllutrymme, som de olika boksalarne i färdigt skick erbjödo. Med ledning af dessa mätningar uppgjordes sedan uppställningsschemat för de nya bokmagasinen. Det befanns därvid

lämpligt att anslå byggnadens 4:de halfvåning åt bibliotekets svenska bokafdelning; för handskriftsamlingen hade man redan tidigare bestämt 1:sta halfvåningens vestra flygel; den utländska bokafdelningen fördelades på öfriga inredda bokmagasin.

Af öfriga förberedande åtgärder må följande här omnämnas. För böckernas inpackning förfärdigades 50 st. med lock försedda lådor, hvilkas dimensioner — längd 85 cm., bredd 52 cm., djup 32 cm., allt invändigt — så afpassades, att desamma dels, äfven fullpackade, kunde utan svårighet bäras af två personer, dels bekvämt fingo plats i den större af den nya byggnadens hissar, dels äfven förmådde rymma, med bibehållen ordning, så många volymer som möjligt, vare sig flyttningen gällde en bokserie af de mindre formaten, då två eller tre rader ställdes upprätt bakom hvarandra, eller det gällde folianter, hvilka lades framstupa, så vida icke deras storlek gjorde annat packningssätt nödvändigt. Vid gamla byggnadens östra gafvel uppfördes en hissinrättning, bestående af en större träställning med därå placerad handvinsch, med hvars tillhjälp boklådorna från de öfre våningarne kunde nedfiras till de nedanför väntande vagnarne. Äfvenledes iordningställdes fordon af olika slag för transporter inom de resp. byggnaderna. Sålunda placerades 4 st. mindre bokhyllor af 1,5 m. längd och med 3 bräden i höjd på hjul i ändamål att användas då böckerna för afdamning transporterades till de fönster i våningen, som med hänsyn till vindförhållandena för tillfället bäst lämpade sig för detta arbete. För de fullpackade lådornas forslande till hissen — eller i den nya byggnaden från hissen — förfärdigades ett slags låga vagnar, s. k. trallor. Dessa olika fordon voro under arbetets fortgång till stor nytta och inbesparade mycken arbetskraft; de voro synnerligen lättgående och deras manövrering var på grund af hjulens ändamålsenliga konstruktion mycket bekväm. Modellen till dessa hjul, hvilka egentligen voro afsedda för ett antal för nya byggnaden beställda s. k. amerikanska bokvagnar, hade erhållits till låns från universitetsbiblioteket i Marburg och sedermera af universitetets instrumentmakare kand. H. Sandström ytterligare förbättrats.

Ett mycket besvärligt arbete, som måste företagas i samband med flyttningen, var den ofvannämnda afdamningen af böckerna; det kunde tydligtvis icke vara lämpligt att till den

nya byggnaden medföra de massor af damm, som samlat sig i den gamla, hvarest de lokala förhållandena gjort det så godt som omöjligt att, på sätt som i moderna biblioteksbyggnader låter sig göra, genom periodiskt återkommande rengöringsåtgärder upprätthålla en relativ dammfrihet. Det ifrågasattes visserligen att för rengöringen förhyra en s. k. dammsugare (»vacuum cleaner»), och underhandlingar därom inleddes med egaren af en dylik; men man stannade vid att verkställa afdamningen på gammaldags sätt medelst böckernas klappning och aftorkning, hvilket tillvägagående ställde sig mycket prisbilligare och äfven torde hafva varit vida mera effektivt.

Flyttningsarbetena togo sin början den 16 augusti på morgonen. I desamma deltogo, förutom bibliotekarien och vice bibliotekarien, amanuenserna Sjöbeck, Malm och Hjelmqvist, e. o. amanuenserna Bring, Brodén, Berg, Walde och Möller samt bibliotekets båda vaktmästare. Amanuensen Wilner biträdde endast mera tillfälligtvis vid flyttningsbestyren, enär han erhållit på sin lott att sköta låneexpeditionen och handhafva tillsynen öfver läsesalen; man hade nämligen beslutit att så vidt möjligt icke låta flyttningen utöfva något inflytande på bibliotekets tillgänglighet. Vidare medverkade ett i någon mån vexlande antal arbetsmän, under de flesta dagarne 18 eller 19 personer. Arbetstiderna voro kl. 7—8 $^{3}/_{4}$, 9—12 $^{1}/_{2}$, 1 $^{3}/_{4}$—6 $^{1}/_{2}$. Enligt arbetsplanen skulle hvar och en af tjenstemännen 5 timmar dagligen vara sysselsatt med flyttningarbete; ofta öfverskreds emellertid denna tid betydligt.

Personalen var på följande sätt indelad till tjenstgöring. Bibliotekarien utöfvade ledningen af det hela, utan att vara bunden vid någon bestämd funktion; dock hade han företrädesvis sin verksamhet förlagd till den nya byggnaden. Vice bibliotekarien hade inseendet öfver arbetena i den gamla byggnaden, hvarest för öfrigt fyra amanuenser (hrr Hjelmqvist, Bring, Brodén och Walde), den ene vaktmästaren samt vanligen 14 à 15 arbetare voro verksamma; i nya byggnaden utgjordes arbetsstyrkan af likaledes fyra amanuenser (hrr Sjöbeck, Malm, Berg och Möller), den andre vaktmästaren samt vanligen fem arbetare. Ursprungligen hade man tänkt sig att arbeta på endast två lag, så att flyttning samtidigt egde rum från två ställen i den gamla byggnaden till två ställen i den nya; men sedan flyttningen väl

kommit i gång, kunde man tidtals utan svårighet arbeta på tre lag. Högsta antalet lass, som på någon dag afsändes, var 18, det vanligaste var 14 à 15; hvarje lass rymde i regeln 10 à 11 lådor. Vid inpackningen försågs hvarje låda med en etikett, å hvilken, med olika färg för hvarje arbetslag, fanns angifvet lådans nummer — hvarje lag hade sin nummerserie — samt hennes innehåll och destinationsort i den nya byggnadens bokmagasin, hvarest åter genom anslag å hyllorna fanns utmärkt, hvar uppställningen af hvarje fack skulle börja och sluta.

På 25 söckendagar, mellan den 16 augusti och den 13 september, försiggick sålunda den hufvudsakliga flyttningen, utan att något störande afbrott förekom; väderleken var på några dagar när synnerligen gynnsam. Vid den nämnda periodens slut funnos af boksamlingen kvar i den gamla byggnaden afdelningarna Acta Academica och Riksdagshandlingar samt duplettsamlingen af akademiskt tryck, hvilket allt ännu icke lämpligen kunde flyttas, enär de hyllbräden, på hvilka dessa afdelningar skulle placeras, skulle förfärdigas af virke från den gamla byggnaden. Dessa afdelningar af biblioteket hafva sedermera under vinterns lopp i flere repriser flyttats. Äfven referensbiblioteket och katalogerna voro kvar, då flyttningsarbetena den 13 september afbrötos.

Under hela den ofvannämnda flyttningstiden hölls biblioteket på vanliga tider öppet för allmänheten; förekommande rekvisitioner af till nya byggnaden redan öfverförda böcker expedierades med flyttningsfororna. I augusti var dock, såsom under ferier är brukligt, framtagningen af böcker från bokmagasinen i regeln inskränkt till två dagar i veckan.

Som de för ändamålet särskildt konstruerade hyllor, hvilka i den nya byggnaden skulle mottaga bibliotekets kataloger, den 13 september ännu icke voro fullt färdiga, såg man sig nödsakad att ännu något uppskjuta de nya lokalernas definitiva öppnande för allmänheten. Till och med den 23 september höllos således den gamla låneexpeditionen och läsesalen fortfarande öppna, och hvad som där begärdes till låns eller till begagnande på stället hämtades genom bud från nya biblioteket, så vida icke vederbörande föredrog att själf begifva sig till detta, hvars läsesal enligt offentligt tillkännagifvande äfven stod till förfogande och hvarest en filial af låneexpeditionen var anordnad. Först den 24 september stängdes de gamla lokalerna samtidigt med att refe-

rensbiblioteket, katalogerna och de möbler, som skulle begagnas i den nya byggnaden, öfverflyttades till denna.

Den 25 september 1907 tillkännagaf den blågula flaggan å den nya byggnadens öfversta tinnar, att Lunds universitets bibliotek definitivt tagit sitt nya hem i besittning.

Om hvad som i öfrigt under år 1907 tilldragit sig inom biblioteket är följande att förmäla.

Bibliotekets begagnande. Läsesalen och låneexpeditionen hafva under lästerminerna varit öppna för allmänheten hvarje helgfri dag kl. 10—2. Jämväl under ferierna har läsesalen hvarje söckendag under samma timmar hållits öppen, men på grund af de då disponibla arbetskrafternas otillräcklighet har framtagandet af böcker från boksalarne samt utlåningen liksom under föregående års ferier måst i regeln inskränkas till tisdagar och fredagar. För forskare, som därom anhållit, har så vidt möjligt under så väl ferier som terminer tillfälle att arbeta i läsesalen städse blifvit beredt äfven under de delar af dagen, då biblioteket icke varit öppet för allmänheten. Antalet helgfria dagar, under hvilka biblioteket af särskilda anledningar varit helt och hållet stängdt, har utgjort endast tre.

Följande tabell visar bibliotekets användning under årets olika månader.

Månad.	Besök.	Framtagna volymer.	Hemlånta volymer.
Januari (ferier 1—14)	1,007	3,417	1,248
Februari	1,290	4,090	1,058
Mars	1,398	4,216	1,159
April	1,317	4,087	975
Maj	1,274	4,256	960
Juni (ferier)	942	3,858	2,532
Juli »	648	2,487	527
Augusti »	614	2,224	524
September	993	2,002	903
Oktober	1,680	5,178	1,361
November	1,448	3,562	1,054
December (ferier 15—31)	1,102	6,765	4,504
Summa	13,713	46,142	16,805

Jämförelsen med motsvarande siffror för näst föregående år visar en ökning i antalet besök med 470; summan af framtagna volymer har ökats med ej mindre än 6,959 och summan af hemlånta med 604.

Under året hafva 671 volymer tryckta böcker och 160 handskrifter (mot resp. 704 och 89 under näst föregående år) varit för härvarande forskares räkning från andra liknande institutioner lånta till biblioteket. De till antalet 24 olika bibliotek och arkiv, från hvilka lån sålunda erhållits, hafva varit följande: I Stockholm: Kungl. biblioteket, Riksarkivet, Vetenskapsakademiens bibliotek, Karolinska institutets d:o, Riksdagens d:o, Statistiska centralbyråns d:o, Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens d:o, Tekniska högskolans d:o, Svenska läkaresällskapets d:o, Svenska Akademiens Nobelbibliotek; i Upsala: Universitetsbiblioteket och Vetenskapssocietetens bibliotek; i Göteborg: Stadsbiblioteket och Högre latinläroverkets bibliotek; Linköpings stiftsbibliotek; Landsarkivet i Lund; Domkapitelsarkiven i Göteborg, Linköping och Upsala; Brinkmanska arkivet å Trolle-Ljungby; Kungl. biblioteket i Köpenhamn; Universitetsbiblioteken i Kiel och Köpenhamn; Bibliothèque nationale i Paris.

Från Lund hafva 411 tryckta volymer och 28 handskrifter (mot resp. 465 och 5 under 1906) för begagnande af forskare utlånats till följande 25 institutioner och myndigheter: I Stockholm: Kungl. biblioteket, Riksarkivet, Vetenskapsakademiens bibliotek, Karolinska institutets d:o, Svenska Akademiens Nobelbibliotek, Riddarhusarkivet; i Upsala: Universitetsbiblioteket och Vetenskapssocietetens bibliotek; Stadsbiblioteken i Göteborg och Norrköping; Stiftsbiblioteken i Linköping och Skara; Läroverksbiblioteken i Helsingborg, Karlskrona, Landskrona, Luleå, Norrköping, Ystad och Örebro; Hospitalet i Nyköping; Magistraterna i Arboga och Ronneby; Trolleholms bibliotek; Kungl. biblioteket i Köpenhamn; Videnskabsselskabets i Trondhjem bibliotek. Dessutom hafva tre gamla danska tryck varit utlånta till den historisk-topografiska utställning, som under 1907 års sommar var anordnad i Malmö.

Samlingarnas tillväxt. Svenska tryckalster, som jämlikt tryckfrihetsförordningens föreskrift skolat till biblioteket aflämnas, hafva inkommit i 562 sändningar från 430 olika boktryckerier. Antalet på grund af uteblifna eller felaktiga leveranser under

året gjorda reklamationer har uppgått till 217. Beträffande arten och omfånget af tillväxten genom boktryckarnes leveranser af svenska tryck, hvilken ju bör vara lika för Sveriges tre stora statsbibliotek, torde som vanligt här få hänvisas till den i Kungl. bibliotekets årsberättelse meddelade detaljerade redogörelsen. — Genom köp har biblioteket under året förvärfvat 60 i Sverige tryckta volymer; genom gåfvor har det ökats med 6 svenska tryck, förutom ett antal särtryck ur tidskrifter samt en del dupletter.

Tillväxten af utländska tryckalster har uppgått till 8,815 volymer (= band, häften representerande hela band, broschyrer eller kartor). Af dessa hafva 1,511 erhållits genom köp och 656 genom gåfvor; återstående 6,648 volymer har biblioteket mottagit från de utländska lärda samfund och anstalter, med hvilka detsamma underhåller regelbundna bytesförbindelser; af dessa bytesskrifter utgöras 5,972 af akademiska afhandlingar, program o. d. från utländska universitet. — 1907 års accession af utländskt tryck utaf nyare datum kommer att, så vidt som detsamma anses förtjent af dylikt omnämnande, upptagas i Bd. 22 af den genom Kungl. biblioteket utgifna gemensamma accessionskatalogen för Sveriges offentliga bibliotek.

Bibliotekets handskriftsamling har under året genom gåfvor ökats med 9 nummer.

Gåfvor, hvilka icke kunna anses härröra från af biblioteket underhållna regelbundna bytesförbindelser, hafva ingått från följande offentliga myndigheter, anstalter och sällskap:

A. Svenska.

Kungl. Justitie-, Civil-, Finans-, Ecklesiastik- och Jordbruksdepartementen; Kommerskollegium; Riksgäldskontoret; Medicinalstyrelsen; Riksförsäkringsanstalten; Vetenskapsakademiens bibliotek; Svenska sällskapet för antropologi och geografi; Medicinska föreningen i Stockholm; Försäkringsföreningen; Sveriges allmänna exportförening; Medicinska fakulteten i Lund; Läkaresällskapet i Lund.

B. Utländska.

Universitetet i Aberdeen; Redaktionen af Nederlandsche tijdschrift voor geneeskunde, Amsterdam; Comitato per le onoranze ad Ulisse Aldrovandi, Bologna; Bibliothèque royale de Belgique, Bruxelles; Ungerska Justitieministeriet, Budapest; Royal

Botanic Garden, Calcutta; Die Gehe-Stiftung, Dresden; Industristyrelsen i Finland, Helsingfors; Redaktionen af Juridiska meddelanden, ibm; Cornell Cosmopolitan Club, Ithaca; The Episcopal Office of the Unitarian Church of Hungary, Kolozsvár; Finants- og Tolddepartementet, Kristiania; Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, Köpenhamn; Conseil international pour l'exploration de la mer, ibm; Kommissionen for Havundersøgelser, ibm; Kommissionen for det Arna-Magnæanske Legat, ibm; Meteorologisk Institut, ibm; Dansk Biologisk Station, ibm; Den Anthropologiske Komité, ibm; Bestyrelsen for Carlsberglaboratoriet, ibm; Veterinær- og Landbohøjskolen, ibm; Magistraten, ibm; Grosserersocieteten, ibm; Forening for Boghaandværk, ibm; Linnean Society, London; Peace Society, ibm; Real Sociedad Española de historia natural, Madrid; Conseil d'administration de la caisse des recherches scientifiques, Melun; Musée océanographique de Monaco; Direccion general de estadistica del Uruguay, Montevideo; Redaktionen af The Century Path, Point Loma, Cal.; The Theosophical Printing Company, ibm; Ministerio dell' istruzione pubblica, Roma; Department of Commerce and Labor, Washington; Library of Congress, ibm; Philosophical Society, ibm; Volta Bureau, ibm; Åbo historiska museum.

Följande enskilda personer hafva under året med gåfvor hågkommit biblioteket:

A. Svenskar.

J. A. Almquist, J. M. Ambrosius, L. Benzelstjerna von Engeström, Björck & Börjessons Bokförlag, R. Björkman, C. G. Björling, K. Bohlin, F. E. Braunes sterbhusdelegare, S. E. Bring, C. E. Fritzes Bokförlag, C. De Geer, L. von Ekenstéen, J. Erikson, F. Ewerlöf, C. M. Fürst, P. A. Gierow, Gleerupska Universitetsbokhandeln, B. Hasselberg, F. Hellberg, L. Hjelmqvist, f. Kuylenstjerna, L. P. Holmström, N. O. Holst, A. U. Isberg, S. Jacobsson, M. Klintberg, J. Lagerberg, J. A. Lindblad, A. O. Lindfors, Ph. Lindstedts Universitetsbokhandel, E. Ljunggren, S. E. Melander, C. A. Moberg, W. Molér, J. Munck af Rosenschöld, B. Möller, M. Nordell, A. Palm, H. G. Queckfeldt, S. Ribbing, N. J. Schedins Bokförlagsaktiebolag, A. O. Stenkula, G. Söderberg, S. Thelin, H. V. Tiberg, W. Uppström, Wahlström & Widstrands Bokförlag, A. Vannérus, P. O. Wilner, D. Viotti, E. Wrangel, F. Vult von Steijern, A. Öhman.

B. Utländingar.

C. C. Abbott (Trenton, N. J.), F. R. Abbott (Philadelphia), F. Ameghino (Buenos Aires), L. Anderson (New Haven), S. T. Armstrong (New York), E. S. Balch (Philadelphia), T. W. Balch (Philadelphia), F. Bashforth (Horncastle), M. Bertins söner (Paris), J. Borodin (S:t Petersburg), The Executors of J. C. Carter (New York City), K. Caröe (Köpenhamn), Grefve de Cerrageria (Madrid), S. Fukuzava (Tokio), B. J. W. Gardner (S:t Petersburg), F. Goppelsroeder (Basel), E. L. Greene (Washington), M. Greve (Düsseldorf), Graf von Hohenthal (Dölkau, Sachsen), J. Jakobsen (Köpenhamn), F. Kaas (Helsingör), K. Krohn (Helsingfors), Langenscheidtsche Verlagsbuchhandlung (Berlin-Schöneberg), Duc de Loubat (Paris), D. Mancini (Terni, Italien), J. van Manen (London), F. P. Marchant (London), B. Marr (Dux, Böhmen), V. Massimi (Ascoli Piceno), E. Merck (Darmstadt), Lady Meux (Theobalds Park, England), E. Molee (Tacoma), A. Petersen (Köpenhamn), C. Polack (Lund), E. B. Poulton (Oxford), E. K. Putnam (Davenport), C. Påhlsson (Oakland, Cal.), H. Pöhl (Reval), P. Schultze (Putbus), O. Schöndörffer (Berlin), W. Segerblom (Exeter, N. H.), F. Sewall (London), W. Sickel (Strassburg), F. di Silvestri-Falconieri (Roma), Familjen Strambio (Milano), G N. Swan (Sioux City, Io.), C. Trap (Köpenhamn), J. Wickham Legg (London), O. W. Willcox (Long Branch, N. J.), C. H. H. Wright (London), K. Yamagiva (Tokio).

Den betydligaste af de gåfvor, biblioteket sålunda under året mottagit, var den som tillföll detsamma från framl. v. bibliotekarien F. E. Braunes sterbhus. I enlighet med en af honom i lifstiden uttalad önskan öfverlämnade hans arfvingar till biblioteket alla de böcker i hans boksamling, hvilka det för detsamma ansågs önskvärdt att ega. Hvad biblioteket sålunda erhöll uppgick till ej mindre än 592 band eller broschyrer; en del af dessa, hvilka utgjorde dupletter af i biblioteket befintliga arbeten, bildade en välkommen tillökning af läsesalens handbibliotek. Med den Brauneska bokgåfvan följde äfven en del anteckningar och samlingar af bibliografiskt innehåll, hvilka införlifvats med bibliotekets handskriftsamling.

Öfriga gåfvor till denna hafva varit följande. Lektoren S. E. Melander har skänkt en af honom verkställd afskrift af P. Rudebecks Småländska antiquiteter. — Godsegaren F. Vult von

Steijern å Kaggeholm har öfverlämnat ett häfte anteckningar efter D. Nehrman-Ehrenstråles föreläsningar öfver Svenska jus publicum. — E. o. biblioteksamanuensen B. Möller har skänkt ett kompendium i hebreisk grammatik efter föreläsningar af M. Norberg samt ett dylikt i estetik efter föreläsningar af A. Lidbeck, båda nedskrifna af J. Lindelöf. — Af öfversten F. Ewerlöf har biblioteket fått mottaga ett persiskt-turkiskt lexikon af Rustem el-Maulawî, skrifvet 1716, samt ett arabiskt-turkiskt lexikon af onämnd författare, skrifvet 1719.

Fröken Josephine Munck af Rosenschöld har till biblioteket öfverlämnat en i glas och ram infattad fotografi af ett utaf okänd mästare utfördt pastellporträtt af hennes fader, professoren D. Munck af Rosenschöld, som 1812—16 var vice bibliotekarie vid Lunds universitet.

Med tacksamhet bör här äfven erinras därom, att biblioteket jämväl under det gångna året fått såsom bidrag till uppehållande af sina bytesförbindelser emottaga ett större eller mindre antal af åtskilliga med understöd af statsmedel utgifna publikationer.

Bibliotekskommissionens valda ledamöter hafva varit under vårterminen professorerna Eklund, Björling, Borelius, Wulff, Larsson, Charlier och Bergendal samt under höstterminen professorerna Eklund, Björling, Borelius, E. A. Kock, Larsson, Bäcklund och Bergendal. Kommissionen har under året hållit endast tre sammanträden; det sammanträde, som rätteligen skulle hållits i slutet af maj, inställdes med kommissionens medgifvande, enär de tjenstemän, som skulle hafva att förbereda nämnda sammanträde, vid den tiden voro strängt upptagna af förarbeten för boksamlingens flyttning.

Ekonomi. Bibliotekets räkenskaper för år 1907 visa i sammandrag följande siffror:

Debet.

Behållning från år 1906		20: 15
Inkomster:		
Statsanslag	24,675: —	
Intressemedel	1,965: —	
Extra inkomster	824: 66	
Gåfva af en onämnd	1,000: —	28,464: 66
	Summa	28,484: 81

Kredit.

Utgifter:

Bokinköp	16,580: 46	
Inlösen af bibl:s bytesexemplar af Lunds univ:s årsskrift	800: —	
Bokbindarearbete	3,698: 32	
Uppvärmning och renhållning	4,760: 20	
Öfriga expenser	1,863: 74	27,702: 72
Behållning vid årets slut		782: 09
	Summa	28,484: 81

Den ofvan omförmälda gåfvan å 1,000 kronor öfverlämnades af en person, som önskade vara okänd; rörande beloppets användning föreskref gifvaren, att biblioteket borde för detsamma »efter teologiska fakultetens hörande inköpa teologisk litteratur från England och andra anglosaxiska länder».

Det af 1906 års riksdag på extra stat beviljade anslaget till arfvoden åt extra biträden vid biblioteket, stort 2,500 kronor, har sålunda användts, att 180 kronor utbetalts för tillfälligt skrifbiträde samt 2,320 kronor fördelats mellan bibliotekets e. o. tjenstemän.

Under året hafva 1,860 böcker blifvit inbundna.

Inventering af seminariebiblioteken har egt rum i enlighet med gällande föreskrifter.

Personalen. Under år 1907 har biblioteket drabbats af tvenne kännbara och för dess personal smärtsamma förluster, i det att döden skördat båda de om detsamma högt förtjente åldringar, om hvilkas äfven efter afskedstagandet fortsatta trägna verksamhet i bibliotekets tjenst meddelanden förekomma i åtskilliga föregående årsberättelser: f. d. vice bibliotekarien F. E. Braune afled efter årslångt lidande den 19 januari, f. d. vice bibliotekarien A. J. T. Palm bortrycktes midt under sin verksamhet genom en sorglig olyckshändelse den 28 september. Båda hade de under en mycket lång tid som tjenstemän tillhört biblioteket: Palm tog där sitt inträde 1856, Braune 1863; den förre erhöll sökt afsked 1895, den senare 1898, och båda begärde och erhöllo de vid afskedstagandet rättighet att såsom öfvertaliga tjenstemän fortfarande tjenstgöra vid biblioteket, en »rättighet», hvaraf de till fromma för den med arbetskrafter svagt utrustade institutionen i mycket vidsträckt mån begagnade sig.

De båda vördnadsvärde gamle äro nu borta, men deras minne kvarlefver och hålles högt i ära inom det verk, åt hvars tjenst de med kärlek och aldrig sviktande plikttrohet egnat sin lifsgärning.

Den nya amanuensbefattning, för hvars inrättande 1906 års riksdag beviljat anslag, uppehölls på förordnande under januari och februari månader af e. o. amanuensen N. Brodén samt under mars—juni af e. o. amanuensen P. O. Wilner, som den 20 juni utnämndes till tjenstens innehafvare. — E. o. amanuensen S. Berg erhöll den 26 oktober begärdt entledigande från sin anställning vid biblioteket. — Till e. o. amanuens antogs den 23 november teologie kandidaten S. G. Wetterberg. — Tjenstledighet åtnjöts af e. o. amanuensen Wilner under januari och februari, af e. o. amanuensen Bring under vårterminen samt 7 oktober—20 november, af e. o. amanuensen Brodén under maj månad, af e. o. amanuensen Berg under vårterminen samt 14 september—26 oktober, af e. o. amanuensen Wägner 18 mars—31 maj samt under september månad. — Under ferierna hafva e. o. amanuenserna som vanligt åtnjutit befrielse från eller lindring i sin tjenstgöring.

Arbeten. Den tid, som för bibliotekets tjenstemän blifvit öfrig efter handläggandet af de löpande göromålen, har under året måst hufvudsakligen egnas åt bestyr, som stått i sammanhang med boksamlingens flyttning och ordnande i den nya byggnaden.

Bibliotekets nominalkatalog har under året ökats med 2,985, realkatalogen med 2,417 blad; hela antalet tillkomna katalogblad har sålunda uppgått till 5,402.

Arbetsfördelningen har varit följande. Bibliotekarien har, jämte den honom åliggande ledningen af det helas förvaltning, handhaft bibliotekets ekonomi, ombesörjt bokinköpen, delvis fört accessionskatalogen, skött större delen af den utländska korrespondensen äfvensom den inländska, så vidt den icke rört tryckleveranserna eller lånerörelsen, samt författat en till trycket befordrad framställning rörande bibliotekets behof af ökade anslag; därjämte har hans tid varit mycket upptagen af bestyr med den nya biblioteksbyggnadens inredning samt af förberedelser för boksamlingens flyttning. — Vice bibliotekarien A. Palm var intill sin bortgång sysselsatt med reviderande och ordnande af samlingen af verser öfver svenska enskilda personer. — Vice bibliotekarien E. Ljunggren har mottagit och accessionsförtecknat de från bokhandeln anländande leveranserna, handhaft by-

tesförbindelserna, ledt katalogiseringsarbetena samt deltagit i desamma, granskat de från Stockholm nedsända korrekturen å den tryckta accessionskatalogens Bd 20 samt redigerat uppgifterna till densammas Bd 21, deltagit i flyttningsförberedelserna, särskildt vid uppmätningarna och medelst uppgörande af plan för referensbibliotekets utvidgning och uppställning i den nya läsesalen. — Amanuensen P. Sjöbeck har mottagit och granskat det från boktryckarne inkommande svenska årstrycket samt skött den i sammanhang därmed stående korrespondensen; äfven har han medverkat vid katalogiseringen af nämnda tryck. — Amanuensen A. Malm har förestått låneexpeditionen samt skött den därmed förenade inrikes brefväxlingen; därjämte har han fortsatt den af honom tidigare påbörjade revisionen af den stora broschyrafdelningen å facket Teknologi. — Amanuensen F. Hjelmqvist har haft vården om det obundna utländska trycket, ombesörjt nykomna böckers anordnande till bindning samt utöfvat kontrollen öfver bokbindarearbetena, deltagit i katalogiseringsarbetena samt vid förberedelserna för boksamlingens flyttning medverkat vid densammas uppmätning. — Amanuensen P. Wilner har tjenstgjort i låneexpeditionen samt vid sidan däraf i katalogerna infört nya upplagor af svenska tryck. — E. o. amanuensen S. E. Melander har tidtals biträdt i låneexpeditionen samt deltagit i katalogiseringsarbetena. — E. o. amanuenserna S. E. Bring, N. Brodén, O. Walde, B. Möller, H. Wägner och G. Wetterberg hafva haft att ombesörja böckers framtagande och uppsättning samt inordnande af den nykatalogiserade litteraturen; därjämte hafva de, utom Bring och Wetterberg, mer eller mindre deltagit i katalogiseringsarbetena; Brodén har äfven någon tid biträdt i låneexpeditionen samt under årets första månader utfört en stor del af de såsom förberedelse för boksamlingens flyttning nödiga uppmätningarna af densamma. — För tjenstemännens deltagande i flyttningsarbetena är ofvan redogjordt.

Med största tacksamhet bör här äfven omnämnas, att f. d. rektoren O. Ingstad under en stor del af året såsom frivillig medarbetare utfört ganska mycket katalogiseringsarbete och därigenom medverkat till afhjälpande af den inom biblioteket alltjämt mycket kännbara bristen på tillräckliga arbetskrafter.

Carl af Petersens.

LUNDS UNIVERSITETS BIBLIOTEKS

ÅRSBERÄTTELSE

1908

UR LUNDS UNIVERSITETS ÅRSBERÄTTELSE 1908—1909

LUND 1909
HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI

Z 1.1485
962 R
1908

Om året 1907 var ett bemärkelseår för Lunds universitets bibliotek därigenom, att detta då kunde taga sitt nya hem i besittning, så hafva de följande åren i andra afseenden varit för biblioteket ytterst betydelsefulla.

För de svenska universitetsbiblioteken hade det under årens lopp blifvit allt omöjligare att med tillgängliga medel tillgodose de nödvändiga behofven i fråga om bokinköp. Från Upsala universitet gjordes därföre år 1906 framställning om höjande af dess biblioteks årsanslag, som då utgick med 25,000 kronor, till 60,000 kronor; denna framställning vann beaktande, i det att 1907 års riksdag höjde det ordinarie anslaget till 50,000 kronor samt dessutom å extra stat beviljade ett anslag af 10,000 kronor, hvilket af Statsutskottet förordades i ordalag, som synas gifva all anledning att antaga, att äfven detta anslag alltjämt skall komma att utgå. Lunds universitet upptog då bland sina riksdagspetita för 1908 en anhållan, att dess bibliotek måtte blifva i fråga om årsanslag likställdt med systeruniversitetets, och denna begäran blef af statsmakterna behjärtad. Genom denna storartade frikostighet har sålunda vårt bibliotek blifvit försatt i den lyckliga ställningen att på ett sätt som måhända aldrig tillförene kunna följa med den vetenskapliga forskningens utveckling samt fylla de kraf, som af dennas idkare ställas på detsamma.

Sedan biblioteket sålunda i fråga om så väl lokaler som årsanslag blifvit på sätt som skett tillgodosedt, återstod emellertid för detsamma ännu ett viktigt önskemål: personalens ökande och reglering af dennas aflöningsvillkor.

På grund af de alltjämt växande göromålen hade i alla tre de stora svenska statsbiblioteken den befintliga personalen, oaktadt erhållna förstärkningar, så småningom blifvit allt mera otillräcklig, och det var tydligt, att detta än mera skulle blifva förhållandet, sedan bibliotekens årsanslag blifvit betydligt höjda; förstärkning af arbetskrafterna var således af behofvet högeligen påkallad. Äfven var, till följd af de stegrade lefnadskostnaderna, löneförbättring behöflig för bibliotekens personal likasom för öfriga statstjenare. När vid 1908 års riksdag universitetens aflöningsförhållanden reglerades, undantogos emellertid från denna åtgärd de vid universitetsbiblioteken anställda vice bibliotekarierna, amanuenserna och vaktmästarne, enär Kungl. Maj:t ansåg dessas löner lämpligare böra regleras i sammanhang med motsvarande funktionärers vid Kungl. biblioteket. Men löneregleringen vid sistnämnda bibliotek var beroende af den utredning som skulle lämnas af den år 1902 af Kungl. Maj:t tillsatta löneregleringskommittén, och när denna komme att handlägga nämnda fråga var ovisst; säkert var däremot, att nya befattningar vid biblioteken endast i sammanhang med allmän reglering af dessas aflöningsförhållanden kunde komma att inrättas. Då det emellertid för biblioteken var af största vikt, att ordnandet af ifrågavarande angelägenheter icke uppsköts till en oviss framtid, beslöto cheferna för desamma att självfva söka åvägabringa den utredning, som kunde vara nödig utöfver hvad som redan förelåg i tidigare hos Kungl. Maj:t gjorda framställningar. Sålunda uppgjordes af dem ett löneregleringsförslag, som jämväl innefattade framställning om förstärkning af bibliotekens arbetskrafter, och blef detta förslag, som affattades af öfverbibliotekarien E. W. Dahlgren och i tryck utgafs, i Oktober 1908 till Kungl. Maj:t öfverlämnadt. Enligt detsamma skulle den ordinarie personalen i Lund komma att bestå af öfverbibliotekarie, 3 förste bibliotekarier (till tjenstegraden likställda med den nuvarande vice bibliotekarien), 5 andre bibliotekarier (motsvarande de nuvarande ordinarie amanuenserna) samt 2 vaktmästare, hvarjämte en årlig summa af 12,000 kronor skulle stå till förfogande i och för »arfvoden (åt amanuenser och extra vaktmästare), flitpenningar åt extra biträden, renskrifning, eftermiddagstjenst m. m.»; lönerna för den ordinarie personalen skulle, dock med uteslutande af det s. k. orts-

tillägget, regleras i öfverensstämmelse med hvad som år 1907 af de utaf K. Ecklesiastikdepartementet för afgifvande af utredningar och förslag angående universiteten tillkallade sakkunnige förordats.

Redogörelsen för nämnda löneregleringsförslags senare öden faller visserligen strängt taget icke inom omfånget för denna årsberättelse; men det må dock i detta sammanhang omförmälas, att sedan Kungl. Maj:t, i hufvudsaklig öfverenstämmelse med hvad som af bibliotekscheferna hemställts, till Riksdagen aflåtit proposition i ärendet, denna blef af Statsutskottet enhälligt tillstyrkt och den 20 Mars 1909 af Riksdagens båda kamrar utan debatt bifallen. Biblioteket har härigenom fått röna ett nytt dyrbart bevis på statsmakternas omvårdnad om detsamma, hvilket innebär en ytterligare maning till allvarlig sträfvan i syfte att institutionen må kunna rätt fylla sin uppgift både som universitetsbibliotek och i sin egenskap af södra Sveriges största offentliga boksamling.

Beträffande hvad som under år 1908 inom biblioteket tilldragit sig är följande att förmäla.

Bibliotekets begagnande. Läsesalarne och låneexpeditionen hafva under lästerminerna varit öppna för allmänheten helgfria dagar kl. 10—2. Jämväl under ferierna hafva läsesalarne hvarje söckendag under samma timmar hållits öppna, men på grund af de då disponibla arbetskrafternas otillräcklighet har framtagandet af böcker från boksalarne samt utlåningen liksom under föregående års ferier måst i regeln inskränkas till tisdagar och fredagar. Under tiden 1 April—12 Juni samt 1 September—19 December hafva läsesalarne äfven hållits öppna kl. 5—7 e. m. För forskare, som därom anhållit, har så vidt möjligt under så väl ferier som terminer tillfälle att arbeta å biblioteket städse blifvit beredt äfven under de delar af dagen, då detta icke varit öppet för allmänheten. Under årets lopp har biblioteket endast en söckendag — julafton — varit helt och hållet stängdt för allmänheten.

Följande tabell visar bibliotekets användning under årets olika månader.

Månad.	Besök.	Framtagna volymer.	Hemlånta volymer.
Januari (ferier 1—14)	1,120	4,354	947
Februari	1,427	3,891	1,043
Mars	1,378	3,352	1,025
April	1,708	3,421	810
Maj	1,760	3,738	848
Juni (ferier)	972	4,235	2,584
Juli »	595	2,653	642
Augusti »	717	1,794	501
September	1,543	3,625	1,087
Oktober	1,990	4,597	1,151
November	1,786	4,248	1,017
December (ferier 15—31)......	1,340	6,821	4,731
Summa	16,336	46,729	16,386

Jämförelsen med motsvarande siffror för näst föregående år visar en ökning i antalet besök med 2,623; summan af framtagna volymer har ökats med 587, summan af hemlånta har däremot minskats med 419. Ökningen i antalet besök har således varit rätt ansenlig, hvilket i ej ringa mån berott därpå att biblioteket under en del af året varit öppet på eftermiddagarne; af besöken falla 2,329 på eftermiddagstimmarne. Denna ökning har emellertid icke varit åtföljd af någon motsvarande stegring i fråga om summan af framtagna eller utlånta böcker; de senares antal har i stället t. o. m. minskats. En anledning härtill har varit den, att på eftermiddagarne framtagning af böcker från bokmagasinen och utlåning endast undantagsvis egt rum, hvarföre de, som då arbetat i läsesalarne, i regeln endast haft att tillgå, förutom referensbiblioteket och de i tidskriftsrummet befintliga tidskrifterna, sådana böcker, som tidigare blifvit för deras räkning framtagna och undansatta; antalet på eftermiddagarne begagnade böcker, som ej haft sin plats i läsesalarne, har sålunda utgjort endast 3,248. En annan orsak till det nämnda förhållandet, särskildt till minskningen i fråga om

utlåningen, är att söka däruti, att de ordinarie medarbetarne i Svenska Akademiens ordbok efter bibliotekets inflyttning i den nya byggnaden erhållit tillträde till bokmagasinen under de timmar, då biblioteket varit öppet, och således där kunnat på stående fot anlita en mängd böcker i stället för att såsom förut begagna dem i läsesalen eller låna dem till ordbokens redaktionslokal. Hvad som på detta sätt begagnats torde kunna beräknas hafva uppgått åtminstone till omkring 5,000 volymer.

Under året hafva 608 volymer tryckta böcker och 140 handskrifter (mot resp. 671 och 160 under näst föregående år) varit för härvarande forskares räkning från andra liknande institutioner lånta till biblioteket. De till antalet 30 olika bibliotek och arkiv, från hvilka lån sålunda erhållits, hafva varit följande: i Stockholm: Kungl. biblioteket, Riksarkivet, Vetenskapsakademiens bibliotek, Karolinska institutets d:o, Riksdagens d:o, Statistiska centralbyråns d:o, Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens d:o, Nationalmusei konstafdelnings d:o, Stockholms högskolas d:o, Tekniska högskolans d:o, Nordiska museets d:o, Svenska läkaresällskapets d:o, Svenska Akademiens Nobelbibliotek, Pedagogiska biblioteket; Universitetsbiblioteket i Upsala; Stadsbiblioteket och Domkapitelsarkivet i Göteborg; Stiftsbiblioteket i Linköping; Läroverksbiblioteken i Skara, Västerås och Växiö; Kungl. biblioteket och Riksarkivet i Köpenhamn; Kungl. biblioteken i Berlin och Hannover; K. Hof- och Statsbiblioteket i München; Hertigl. biblioteket i Wolfenbüttel; Universitetsbiblioteken i Basel och Heidelberg; Bibliothèque Nationale i Paris.

Från Lund hafva 300 volymer tryckta böcker och 15 handskrifter (mot resp. 411 och 28 under 1907) för begagnande af forskare utlånats till följande 22 institutioner och myndigheter: i Stockholm: Kungl. biblioteket, Vetenskapsakademiens d:o, Karolinska institutets d:o, Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens d:o, Svenska Akademiens Nobelbibliotek; Universitetsbiblioteket i Upsala; Stadsbiblioteket i Göteborg; Stiftsbiblioteket i Linköping; Läroverksbiblioteken i Helsingborg, Jönköping, Kalmar, Karlskrona, Landskrona, Luleå, Skara och Ystad; Landsarkivet i Vadstena; Länslasarettet i Falun; Veterinärinrättningen i Skara; Hofrätten i Kristianstad; Folkhögskolan i Tomelilla; Kungl. biblioteket i Köpenhamn. Dessutom hafva 6 tryckta böcker och en

handskrift varit utlånta till den historisk-topografiska utställning, som under 1908 års sommar var anordnad i Helsingborg.

Samlingarnas tillväxt. Svenska tryckalster, som jämlikt tryckfrihetsförordningens föreskrift skolat till biblioteket aflämnas, hafva inkommit i 547 sändningar från 417 olika boktryckerier. Antalet på grund af uteblifna eller felaktiga leveranser under året gjorda reklamationer har uppgått till 250. Beträffande arten och omfånget af tillväxten genom boktryckarnes leveranser af svenska tryck, hvilken ju bör vara lika för Sveriges tre stora statsbibliotek, torde som vanligt här få hänvisas till den i Kungl. bibliotekets årsberättelse meddelade detaljerade redogörelsen. — Genom köp har biblioteket under året förvärfvat 75 i Sverige tryckta volymer; genom gåfvor har det ökats med 57 svenska tryck, förutom ett antal särtryck samt en del dupletter.

Tillväxten af utländska tryckalster har uppgått till 9,713 volymer (= band, häften representerande hela band, broschyrer eller kartor). Af dessa hafva 1,895 erhållits genom köp och 355 genom gåfvor; återstående 7,463 volymer har biblioteket mottagit från de utländska lärda samfund och anstalter, med hvilka detsamma underhåller regelbundna bytesförbindelser; af dessa bytesskrifter utgöras 6,475 af akademiska afhandlingar, program o. d. från utländska universitet. — 1908 års accession af utländskt tryck utaf nyare datum kommer att, så vidt som detsamma anses förtjent af dylikt omnämnande, upptagas i bd 23 af den genom Kungl. biblioteket utgifna gemensamma accessionskatalogen för Sveriges offentliga bibliotek.

Handskriftsamlingen har under året genom köp ökats med 12 och genom gåfvor med 14 nummer.

Gåfvor, hvilka icke kunnat anses härröra från af biblioteket underhållna regelbundna bytesförbindelser, hafva ingått från följande offentliga myndigheter, anstalter och sällskap:

A. Svenska.

Kungl. Justitie-, Civil-, Finans-, Ecklesiastik- och Jordbruksdepartementen; Kommerskollegium; Riksgäldskontoret; Medicinalstyrelsen; Järnvägsstyrelsen; Kungl. biblioteket; Riksarkivet; Landsarkivet i Upsala; Nordiska museet; Veterinärinstitutet; Göteborgs högre latinläroverk; Svenska sällskapet för antropologi och geografi; Försäkringsföreningen; Sveriges allmänna exportförening; Universella broderskapets Helsingborgsloge.

B. Utländska.

Universitetet i Aberdeen; Comitato per le onoranze ad Ulisse Aldrovandi, Bologna; K. Belgiska Regeringen, Bruxelles; Bibliothèque Royale de Belgique, ibm; Commission polaire internationale, ibm; Institut international de bibliographie, ibm; Royal College of Physicians, Edinburgh; Meteorologiska centralanstalten i Helsingfors; Industristyrelsen i Finland, ibm; Finants- og Tolddepartementet, Kristiania; Institute for Medical Research, Kuala Lumpur, Federated Malay States; Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, Köpenhamn; Conseil international pour l'exploration de la mer, ibm; Kommissionen for Havundersøgelser, ibm; Kommissionen for det Arna-Magnæanske Legat, ibm; Dansk Meteorologisk Institut, ibm; Dansk Biologisk Station, ibm; Den Anthropologiske Komité, ibm; Bestyrelsen for Carlsberg-laboratoriet, ibm; Magistraten, ibm; Grosserersocietetet, ibm; Geological Society of London; Musée Océanographique de Monaco; Peabody Museum of Natural History, New-Haven; The Theosophical Publishing Company, Point Loma; Augustana Book Concern, Rock Island, Ill.; Library of Congress, Washington; Philosophical Society, ibm; New York State Hospital for the care of deformed and crippled children, West Haverstraw; Åbo historiska museum.

Följande enskilda personer hafva under år 1908 med gåfvor ihågkommit biblioteket:

A. Svenskar.

E. O. Arenander, S. Berg, E. Bogren, E. Cederström, S. Clason, E. W. Dahlgren, P. E. Fahlbeck, C. M. Fürst, Gleerupska Universitetsbokhandeln, G. K. Hamilton, H. B. Hammar, K. B. Hasselberg, G. Helander, O. Holmström, A. Jensen, B. Jönsson, A. Lindberg, P. E. Lindeberg, A. O. Lindfors, Ph. Lindstedts Universitetsbokhandel, P. E. Lithander, E. Ljunggren, C. A. Moberg, B. N. M. Möller, A. G. Nathorst, A. B. Nilson, C. H. Norlander, T. Norlind, A. J. T. Palms sterbhus, O. Palme, V. Palmgren, C. af Petersens, F. Pontén, A. Quennerstedt, G. Retzius, S. Ribbing, O. Rygård, K. J. D. Schlyter, H. Scholander, C. W. Skarstedts sterbhus, G. Stern, S. Thulin, K. V. Tiberg, G. Wetterberg, L. Wollmer, E. Åkerblom.

B. Utländingar.

C. C. Abbott (Trenton, N. J.), Albert I, Furste af Monaco,

F. Ameghino (Buenos Aires), S. T. Armstrong (New York), T. W. Balch (Philadelphia), L. Birkenmajer (Krakow), W. S. Bryant (New York), F. Calléja Aîné (Alger), K. Carøe, (Köpenhamn), P. de Clercq (Veenwouden), F. Dahl (Köpenhamn), L. Fiaux (Paris), G. Henriksen (Nystrand, Norge), J. A. Henriques (Coimbra), O. E. A. Hjelt (Träskända, Finland), H. C. Huitfeldt (Köpenhamn), H. J. Huitfeldt-Kaas' barn (Kristiania), E. Krug (São Paulo), E. de Looz-Block (Anvers), Duc de Loubat (Paris), A. Macdonald (Washington), E. Merck (Darmstadt), C. S. Petersen (Köpenhamn), E. Pochmann (Linz), E. K. Putnam (Davenport, Io.), C. Påhlsson (Oakland, Cal.), G. L. Raymond (Washington), P. A. Rydberg (New York), C. Sauvageau (Bordeaux), J. Schoondermark J:r (Amsterdam), O. Schöndörffer (Berlin), P. Siebeck (Tübingen), F. di Silvestri-Falconieri (Rom), A. J. Stenstrand (Naperville, Ill.), B. G. Teubners Verlag (Leipzig), A. Weiler (Karlsruhe), C. H. H. Wright (London).

Bland gåfvorna märkas följande, hvilka kommit handskriftsamlingen till del. Sterbhusdelegarne efter framl. vice bibliotekarien A. J. T. Palm hafva till biblioteket öfverlämnat åtskilliga den aflidnes efterlämnade papper, däribland en värdefull samling biografiska och genealogiska anteckningar, handlingar rörande släkterna Sommelius och Palm m. m. — F. d. skogsförvaltaren O. Rygård å Häckeberga har skänkt en volym »Klimatiska och fenologiska iakttagelser anställda på Häckeberga gods under åren 1880—1906». — Landtbrukaren Ola Kristoffersson i Lilla Ahlstad har skänkt tvenne notböcker innehållande dansmelodier, på 1820- och 1830-talen nedskrifna af gifvarens fader, d. v. byspelmannen Kristoffer Olsson i Skytts-Wemmerlöf.

Såsom depositum har biblioteket af Fransk-svenska sällskapet i Lund med tacksamhet emottagit 85 volymer fransk litteratur, hufvudsakligen af skönlitterärt innehåll.

Under året har en stor del (inemot 1100 band eller fasciklar) af universitetets arkiv öfverflyttats till biblioteket, hvilken åtgärd föranledts däraf, att den lokal, som i universitetshuset stod till buds för arkivets förvarande, var för detta ändamål synnerligen olämplig, hvarjämte det var så godt som omöjligt att där hålla detsamma tillgängligt för forskare.

Med tacksamhet bör erinras därom, att biblioteket jämväl under det gångna året fått såsom bidrag till uppehållande af sina

bytesförbindelser emottaga ett större eller mindre antal af åtskilliga med understöd af statsmedel utgifna publikationer.

Bibliotekskommissionen har för behandling af inkomna förslag till bokinköp hållit de föreskrifna ordinarie sammanträdena. Densammas valda ledamöter voro under vårterminen professorerna Eklund, Björling, Borelius, E. A. Kock, Larsson, Bäcklund och Bergendal, under höstterminen professorerna Johansson, Björling, Bang, E. A. Kock, Larsson och Brodén, hvarjämte professoren Jönsson såsom suppleant inträdde i st. f. aflidne professoren Bergendal,

Ekonomi. Bibliotekets räkenskaper för år 1908 visa i sammandrag följande siffror:

Debet.

Behållning från år 1907		782: 09
Inkomster:		
Statsanslag	24,675: —	
Intressemedel	2,000: —	
Extra inkomster	827: 20	27,502: 20
Summa		28,284: 29

Kredit.

Utgifter:		
Bokinköp	14,849: 76	
Inlösen af bibl:s bytesexemplar af Lunds univ:s årsskrift	800: —	
Bokbindarearbete	3,676: 20	
Skrifmaterialier och tryck	535: 82	
Uppvärmning	3,563: 50	
Elektrisk belysning och kraft	742: 54	
Renhållning	581: 83	
Inköp och underhåll af inventarier	2,372: 58	
Diverse omkostnader	1,142: 77	28,265: —
Behållning vid årets slut		19: 29
Summa		28,284: 29

Det af 1907 års riksdag på extra stat beviljade anslaget till arfvoden åt extra biträden vid biblioteket, stort 2,500 kronor, har sålunda användts, att 150 kronor utbetalts för tillfälligt skrifbiträde samt 2,350 kronor fördelats mellan bibliotekets e. o. tjenstemän.

Under året hafva 2,731 böcker blifvit inbundna; 346 volymer tidningar hafva blifvit bundna eller häftade i omslag af karduspapper.

Inventering af seminariebiblioteken har under år 1908 icke egt rum, enär densamma ansetts lämpligen kunna uppskjutas till dess Humanistiska sektionens samtliga seminariebibliotek blifvit öfverförda till den för dem inredda gemensamma lokalen i gamla bibliotekshuset och där i enlighet med sektionens beslut sammanslagits till ett enda bibliotek. På anmodan af nämnda sektion har undertecknad bibliotekarie deltagit i uppgörande af planen för detta biblioteks organisation.

Personalen. Begärdt afsked meddelades den 28 Januari åt e. o. amanuensen H. Wägner samt den 25 Augusti åt e. o. amanuensen S. E. Bring, hvilken senare i samma egenskap erhållit anställning i Kungl. biblioteket. — Tjenstledighet åtnjöts af e. o. amanuensen Melander 15 Januari—29 Februari samt under höstterminen, af e. o. amanuensen Bring 1 Februari—31 Maj, af e. o. amanuensen Walde 22 Oktober—30 November samt af e. o. amanuensen Wetterberg 26 September—14 December. — Under ferierna hafva e. o. amanuenserna som vanligt åtnjutit befrielse från eller lindring i sin tjenstgöring.

Arbeten. Verksamheten inom biblioteket har visserligen under år 1908, likasom under de närmast föregående åren, måst hufvudsakligen egnas åt accessionens behandling och allmänhetens betjenande; dock har man sett sig i stånd att vid sidan häraf påbörja ett renoveringsarbete, som i flere år varit behöfligt, nämligen nominalkatalogens omläggning i ett vida större antal kapslar, i syfte att vinna nödigt utrymme för tillväxten. I sammanhang härmed vidtages äfven i vissa hänseenden revision af nämnda katalog.

Under året har nominalkatalogen ökats med 20,437 blad, däraf 16,824 tryckta och uppklistrade titlar å akademiska skrifter. Realkatalogen har ökats med 2,360 blad; hela antalet nytillkomna katalogblad belöper sig således till 22,797. Den stora tillök-

ningen af tryckta titlar har berott därpå, att det utländska akademiska tryck, som anländt under åren närmast före bibliotekets flyttning, på grund af bristande utrymme i allmänhet icke kunnat vid ankomsten definitivt behandlas, utan måst magasineras i afvaktan på bättre lokalförhållanden.

Arbetsfördelningen har varit följande. Undertecknad bibliotekarie har jämte ledningen af det helas förvaltning handhaft bibliotekets ekonomi, ombesörjt bokinköpen, skött korrespondensen, så vidt icke nedan annorlunda angifves, samt affattat ifrågakommande ämbetsutlåtanden o. d.; har därjämte varit upptagen af fortsatta inredningsbestyr äfvensom af deltagande i uppgörandet af det ofvannämnda löneregleringsförslaget. — Vice bibliotekarien E. Ljunggren har mottagit leveranserna från bokhandeln, accessionsförtecknat hvad som inkommit genom köp, gåfvor eller byten, handhaft bytesförbindelserna, ledt katalogiseringsarbetena samt deltagit i desamma, granskat de från Stockholm nedsända korrekturen å den tryckta accessionskatalogens bd 21 samt redigerat uppgifterna till densammas bd 22. — Amanuensen P. Sjöbeck har mottagit, granskat och, med undantag för det egentliga småtrycket, accessionsförtecknat det från boktryckerierna inkommande svenska årstrycket äfvensom skött all i sammanhang därmed stående korrespondens. — Amanuensen A. Malm har förestått låneexpeditionen samt skött den därmed förenade inrikes brefväxlingen; därjämte har han varit syselsatt med den ofvan nämnda behandlingen af nominalkatalogen. — Amanuensen F. Hjelmqvist har haft vården om det obundna utländska trycket, ombesörjt nykomna böckers anordnande till bindning samt utöfvat kontrollen öfver bokbindarearbetena, verkställt urval ur en från Riksarkivet nedsänd samling af svenska tryck, förtecknat de å biblioteket deponerade nationsarkiven samt inventerat och uppmätt den i olika lokaler förvarade tidningssamlingen såsom förberedelse för dennas sammanförande och ordnande i parterrvåningen. — Amanuensen P. Wilner har tjenstgjort i låneexpeditionen samt vid sidan däraf i katalogerna infört nya upplagor af svenska tryck. — E. o. amanuenserna S. E. Melander, S. E. Bring, N. Brodén, O. Walde, B. Möller och G. Wetterberg hafva haft att ombesörja böckers framtagande och återuppsättning samt inordnande af den nykatalogiserade litteraturen; därjämte hafva

de alla, utom Wetterberg, mer eller mindre deltagit i katalogiseringsarbeten.

Med största tacksamhet bör här äfven omnämnas det värdefulla biträde, som f. d. rektoren O. Ingstad jämväl under år 1908 lämnat såsom frivillig deltagare i katalogiseringsarbetena.

CARL AF PETERSENS.

LUNDS UNIVERSITETS BIBLIOTEKS

ÅRSBERÄTTELSE

1909

UR LUNDS UNIVERSITETS ÅRSBERÄTTELSE 1909—1910

LUND 1910
HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI

27.1485
962.R
909

Redan i förra årsberättelsen omförmäldes med tacksamhet det nya bevis på statsmakternas omvårdnad, som biblioteket fått röna genom den af 1909 års riksdag på Kungl. Maj:ts nådiga proposition beslutade lönereglerigen för detsamma i förening med en betydande förstärkning af dess arbetskrafter. Enligt den sålunda af Riksdagen godkända nya aflöningsstaten, hvilken var afsedd att träda i kraft den 1 januari 1910, skulle den ordinarie personalen vid biblioteket, hvars lönevillkor genom regleringen i väsentlig mån förbättrades, komma att utgöras af öfverbibliotekarie, 3 förste bibliotekarier och 5 andre bibliotekarier samt 2 vaktmästare, hvarjämte ett årligt belopp af 12,000 kronor skulle utgå till »arfvoden, flitpenningar åt extra biträden, renskrifning, eftermiddagstjenst m. m.» Såsom förutsättning för den nya lönestatens trädande i kraft hade Riksdagen uppställt samma fordran, som i senare tider plägat utgöra villkor för dylika löneregleringar, nämligen att af Kungl. Maj:t meddelades föreskrift därom, att ordinarie tjenstemän och betjente skulle, i den mån ej undantag kunde anses böra stadgas eller för särskilda fall efter pröfning medgifvas, vara å tjensterummet tillstädes minst 6 timmar hvarje söckendag. I sammanhang med den nya statens fastställande har Kungl. Maj:t den 17 sistlidne december meddelat dylik föreskrift om den dagliga tjenstgöringstidens utsträckning samt därjämte, efter vederbörande universitetsmyndigheters hörande, beträffande användningen af det nämnda anslaget å 12,000 kronor till arfvoden m. m. träffat följande bestämmelser:

§ 1. Ifrågavarande anslag skall användas på följande sätt:

Arfvode till en amanuens med minst fem timmars daglig tjenstgöring	kr. 2,000: —
D:o till en d:o d:o	» 2,000: —
D:o till en amanuens med minst fyra timmars daglig tjenstgöring	» 1,500: —
D:o till en d:o d:o	» 1,200: —
Aflöning till en extra vaktmästare	» 600: —
Ersättning till extra ordinarie tjenstemän samt vaktmästare för eftermiddagstjenst	» 3,000: —
Flitpenningar åt extra ordinarie tjenstemän, ersättning för extra arbetshjälp samt renskrifning	» 1,700: —
Summa kronor	12,000: —

Med iakttagande att ofvanskrifna användning af anslaget i hufvudsak tillämpas, må, där förhållandena det påkalla, ändrad fördelning af detsamma kunna, på framställning af öfverbibliotekarien och efter det mindre akademiska konsistoriets hörande, medgifvas af kanslern för rikets universitet.

Därest något år öfverskott å de första sex posterna kommer att uppstå, till belopp ej öfverstigande 300 kronor, lägges detsamma till posten för flitpenningar m. m., att under året disponeras på samma sätt som denna enligt hvad i § 3 angifves. Varder öfverskottet större än 300 kronor, ege kanslern, på anmälan af öfverbibliotekarien och efter det mindre konsistoriets hörande, besluta i fråga om dess användande.

§ 2. Innehafvare af amanuensarfvode förordnas, utan föregående ansökning, af kanslern på förslag af öfverbibliotekarien och sedan det mindre akademiska konsistoriet afgifvit yttrande.

Sådant förordnande meddelas vid slutet af hvarje år för det följande året. Därest under årets lopp förordnande ifrågakommer, meddelas detta icke för längre tid än till årets slut.

§ 3. Det till flitpenningar åt extra ordinarie tjenstemän, ersättning för extra arbetshjälp samt renskrifning afsedda beloppet af 1,700 kronor ställes i mån af behof till öfverbibliotekariens förfogande att af honom mot redovisning användas för de angifna ändamålen.

§ 4. I eftermiddagstjenstgöringen, som uppehålles hvarje helgfri dag, då biblioteket ej af särskild anledning hålles stängdt, äro extra ordinarie tjenstemän och vaktmästare, såväl ordinarie som extra, pliktiga att utöfver dem eljest åliggande tjenstgöring deltaga i den ordning, som af öfverbibliotekarien bestämmes, mot en ersättning för dag af 5 kronor till tjensteman och 2 kr. 50 öre till vaktmästare.

Beträffande hvad som under år 1909 inom biblioteket tilldragit sig är följande att förmäla.

Bibliotekets begagnande. Under lästerminerna hafva läsesalarne och låneexpeditionen i regeln varit öppna för allmänheten helgfria dagar kl. 10 f. m.—2 e. m., de förra jämväl kl. 5—7 e. m. Under ferierna har biblioteket på samma tider varit öppet, dock så att framtagning af böcker från boksalarne samt utlåning i regeln egt rum endast kl. 11 f. m.—1 e. m. Under 5 söckendagar (promotionsdagen den 28 maj, julafton samt 3 rengöringsdagar) har biblioteket hela dagen hållits stängdt; af olika anledningar har detta under ytterligare 7 dagar varit fallet på eftermiddagarne.

Följande tabell visar bibliotekets användning under årets olika månader.

Månad.	Besök.			Framtagna volymer.			Hemlån, voll.
	F. m.	E. m.	S:ma	F. m.	E. m.	S:ma	
Januari	994	313	1,307	3,050	348	3,398	1,182
Februari	1,319	529	1,848	3,263	378	3,641	1,071
Mars	1,358	623	1,981	3,361	575	3,936	927
April	1,228	430	1,658	3,256	182	3,438	910
Maj	1,160	385	1,545	2,854	241	3,095	889
Juni	838	223	1,061	4,302	162	4,464	2,476
Juli	667	212	879	2,433	402	2,835	729
Augusti	669	201	870	1,960	269	2,229	692
September	1,381	564	1,945	3,963	437	4,400	1,501
Oktober	1,600	645	2,245	3,905	871	4,776	1,735
November	1,422	509	1,931	4,246	657	4,903	2,693
December	1,169	334	1,503	5,091	635	5,726	3,030
Summa	13,805	4,968	18,773	41,684	5,157	46,841	17,835

Jämförelsen med motsvarande siffror för näst föregående år visar i fråga om antalet förmiddagsbesök en minskning af

202, men i fråga om eftermiddagsbesök en ökning af 2,639, hvilken senare emellertid snarast torde vara beroende däraf, att biblioteket år 1909 under hela året, men 1908 under blott omkring 6 månader hållits öppet på eftermiddagarne. Summan af framtagna volymer har endast ökats med 112, summan af hemlånade däremot med 1,449.

Under året hafva 790 volymer tryckta böcker och 135 handskrifter (mot resp. 608 och 140 under näst föregående år) varit för härvarande forskares räkning från andra liknande institutioner lånade till biblioteket. De till antalet 37 olika bibliotek och arkiv, från hvilka lån sålunda erhållits, hafva varit följande: I Stockholm: Kungl. biblioteket, Vetenskapsakademiens bibliotek, Karolinska institutets d:o, Riksdagens d:o, Statistiska centralbyråns d:o, Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens d:o, Landtbruksakademiens d:o, Artilleri- och ingeniörhögskolans d:o, Generalstabens d:o, Nordiska museets d:o, Svenska läkaresällskapets d:o, Centralföreningens för socialt arbete d:o, Svenska Akademiens Nobelbibliotek, Riksarkivet, K. Utrikesdepartementets arkiv, Slottsarkivet; Universitetsbiblioteket i Upsala; Vetenskapssocietetens i Upsala bibliotek; Stadsbiblioteket och Domkapitelsarkivet i Göteborg; Stiftsbiblioteket i Linköping; Läroverksbiblioteken i Kalmar och Växiö; Biblioteket å Skokloster; Brinkmanska arkivet å Trolle-Ljungby; Arkivet å Segersjö; Kungl. biblioteken i Köpenhamn, Berlin och Haag; K. Hof- och Statsbiblioteket i München; K. K. Hofbiblioteket i Wien; Hertigliga biblioteket i Wolfenbüttel; Universitetsbiblioteken i Amsterdam och Gand; Stadsbiblioteket i Bern; Biskopliga prästseminariets bibliotek i Münster; K. Statsarkivet i Düsseldorf.

Från Lund hafva 498 volymer tryckta böcker och 10 handskrifter (mot resp. 300 och 15 under 1908) för begagnande af forskare utlånats till följande 29 institutioner: I Stockholm: Kungl. biblioteket, Vetenskapsakademiens bibliotek, Karolinska institutets d:o, Riksdagens d:o, Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens d:o, Svenska läkaresällskapets d:o, Svenska Akademiens Nobelbibliotek; Universitetsbiblioteket i Upsala; Stadsbiblioteket i Göteborg; Stiftsbiblioteket i Linköping; Läroverksbiblioteken i Halmstad, Helsingborg, Hernösand, Jönköping, Kalmar, Karlshamn, Karlskrona, Landskrona, Norrköping, Skara, Vänersborg, Växiö och Ystad; Landsarkivet i Lund; Stadsarkivet i Malmö; Hospitalet i

Vänersborg; Kungl. biblioteket och Landbohöjskolens bibliotek i Köpenhamn; Universitetsbiblioteket i Leipzig. Dessutom hafva 14 volymer varit utlånta till den utställning, som under sommaren egde rum i Simrishamn i sammanhang med de där anordnade hembygdskurserna.

Samlingarnas tillväxt. Svenska tryckalster, som jämlikt tryckfrihetsförordningens föreskrift skolat till biblioteket aflämnas, hafva inkommit i 570 sändningar från 433 olika boktryckerier. Antalet på grund af uteblifna eller felaktiga leveranser under året gjorda reklamationer har uppgått till 309. Beträffande arten och omfånget af tillväxten genom boktryckarnes leveranser af svenska tryck, hvilken ju bör vara lika för Sveriges tre stora statsbibliotek, torde som vanligt här få hänvisas till den i Kungl. bibliotekets årsberättelse meddelade detaljerade redogörelsen. — Genom köp har biblioteket under året förvärfvat 23 i Sverige tryckta volymer; genom gåfvor har det ökats med 14 svenska tryck, förutom ett antal särtryck samt en del dupletter.

Tillväxten af utländska tryckalster har uppgått till 12,757 volymer (= band, häften representerande hela band, broschyrer eller kartor). Af dessa hafva 3,955 erhållits genom köp och 1,011 genom gåfvor; återstående 7,791 volymer har biblioteket mottagit från de utländska lärda samfund och anstalter, med hvilka detsamma underhåller regelbundna bytesförbindelser; af dessa bytesskrifter utgöras 6,824 af akademiska afhandlingar, program o. d. från utländska universitet. — 1909 års accession af utländskt tryck utaf nyare datum kommer att, så vidt som detsamma anses förtjent af dylikt omnämnande, upptagas i bd 24 af den genom Kungl. biblioteket utgifna gemensamma accessionskatalogen för Sveriges offentliga bibliotek.

Handskriftsamlingen har under året, hufvudsakligen genom gåfvor, ökats med åtskilliga volymer, hvilkas antal dock icke här kan uppgifvas, enär tillväxtens ordnande och förtecknande ej hunnit afslutas.

Gåfvor, hvilka icke kunna anses härröra från af biblioteket underhållna regelbundna bytesförbindelser, hafva ingått från följande offentliga myndigheter, anstalter och sällskap:

A. Svenska.

Kungl. Justitie-, Civil-, Finans-, Ecklesiastik- och Jordbruksdepartementen; Generalpoststyrelsen; Medicinalstyrelsen; Riks-

försäkringsanstalten; Kommerskollegium; Riksbanken; Riksgäldskontoret; Kungl. biblioteket; Vetenskapsakademiens bibliotek; Universitetsbiblioteket i Upsala; Landsarkivet i Upsala; Svenska läkaresällskapets kancerforskningskommitté; Svenska sällskapet för antropologi och geografi; Svenska missionsförbundets expedition; Evangeliska fosterlandsstiftelsens förlagsexpedition; Svenska nationalföreningen mot tuberkulos; Svenska riksspråksförbundet; Juridiska fakulteten i Lund; Läkaresällskapet i Lund; Redaktionen af Lunds Dagblad; Universella broderskapets Helsingborgsloge; Svenska legationen i Buenos Aires.

B. Utländska.

American Urological Association; Convention of American instructors of the deaf; Massachusetts General Hospital, Boston; Statistisches Bureau, Budapest; Svensk-amerikanska historiska sällskapet, Chicago; Bureau international de la cour permanente d'arbitrage, Haag; Universitetets kansli, Helsingfors; Industristyrelsen, ibm.; Finants- og Tolddepartementet, Kristiania; Institute for Medical Research, Kuala Lumpur, Federated Malay States; Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, Köpenhamn; Conseil international pour l'exploration de la mer, ibm; Kommissionen for Havundersögelser, ibm; Dansk Meteorologisk Institut, ibm; Dansk Biologisk Station, ibm; Statens Seruminstitut, ibm; Den Anthropologiske Komité, ibm; Bestyrelsen for Carlsberg-Laboratoriet, ibm; Magistraten, ibm; Sundhedsstyrelsen, ibm; Köbenhavns Statistiske Kontor, ibm; Bibliothekarforeningen, ibm; Grosserersocietetet, ibm; Arbeitsausschuss der Jubiläums-Ausstellung, Leipzig; Société Polonaise pour l'avancement des sciences, Lemberg; Peace Society, London; Comitato per le onoranze a Francesco Brioschi, Milano; Institut Océanographique, Monaco; K. Hof- und Staats-Bibliothek, München; Lutheran Publication Society, Philadelphia; Theosophical Publishing Company, Point Loma; South African Central Locust Bureau, Pretoria; K. Pädagogium, Putbus; Serviço geologico e mineralogico do Brazil, Rio de Janeiro; Augustana Book Concern, Rock Island, Ill.; Ministero degli affari esteri, Roma; Ministerio de instrucción pública, Santiago de Chile; Kejserliga Kansliet, S:t Petersburg; Internationale Kommission für wissenschaftliche Luftschiffahrt, Strassburg; Zentralstelle für Gewerbe und Handel, Stuttgart; Library of Congress, Washington; Department of Agriculture, ibm; Philosophical So-

ciety, ibm; Surgeon-General's Office, ibm; Volta Bureau, ibm; New York State Hospital for the care of deformed and crippled children, West Haverstraw; Svenska lyceum, Wiborg; Åbo stads historiska museum.

Följande enskilda personer hafva under år 1909 med gåfvor ihågkommit biblioteket:

A. Svenskar.

F. Ask, C. F. E. Björling, C. G. E. Björling, E. Boman, S. E. Bring, W. Bülow, A. V. Bäcklund, I. Collijn, E. W. Dahlgren, J. W. von Döbeln, F. A. Engström, C. M. Fürst, A. Gauffin, Amélie Genberg, f. Toll, Gleerupska Universitetsbokhandeln, G. K. Hamilton, J. W. Hamner, S. Herner, N. O. Holst. C. Landberg, A. Lindberg, S. Linde, P. E. Lindeberg, Ph. Lindstedts Universitetsbokhandel, E. Ljunggren, G. Ljunggrens sterbhus, B. N. M. Möller, M. P. Nilsson, C. F. O. Nordstedt, C. L. H. Nyström, P. Olsson, C. af Petersens, H. G. Queckfeldt, G. Retzius, L. Ribbing, S. Ribbing, A. Rosén, K. J. D. Schlyter, H. E. Scholander, T. Segerstedt, M. Th. Sjögren, J. Sjöholm, C. W. Skarstedts sterbhus, M. B. Svederus, S. Söderbergs sterbhus, N. Wohlin, S. Ödman.

B. Utländingar.

C. C. Abbott (Trenton, N. J.), Albert I, Furste af Monaco, F. Ameghino (Buenos Aires), L. André (Paris), Th. W. Balch (Philadelphia), R. R. M. Balderstone (Westmoreland, England), L. Belléli (London), A. Bergin (Lindsborg, Kansas), R. Brandstetter (Luzern), K. Carøe (Köpenhamn), H. N. Casson (Chicago), F. Dahl (Köpenhamn), H. Dalton (Berlin), M:me Léo Errera (Bruxelles), A. W. Gadolin (Helsingfors), E. A. M. Gamble (Wellesley, Mass.), F. Grön (Kristiania), J. N. Haton de la Goupillière (Paris), J. W. S. Johnsson (Köpenhamn), H. G. Leach (Cambridge, Mass.), Duc de Loubat (Paris), R. Ludloff (Erlangen), A. Lumbroso (Roma), F. P. Marchant (London), B. Marr (Dux, Böhmen), E. Merck (Darmstadt), D. Murray (Glasgow), Duc d'Orléans (Bruxelles), G. L. Raymond (Washington), H. von Rothschild (Paris), C. Sauvageau (Bordeaux), J. Scherrer (Zürich), O. Schöndörffer (Berlin), F. S. Sewall (Washington), M. Wald (Gross-Beeren), V. Vasenius (Helsingfors), A. Weiler (Karlsruhe), A. Welcker (San Francisco), K. Yamagiwa (Tokyo).

Bland de bokgåfvor, som biblioteket under året mottagit, synas följande böra särskildt omnämnas. Professoren Sv. Ödman har lämnat biblioteket ett nytt bevis på sin välvilja mot detsamma genom gåfva af åtskilliga serier af tidskrifter egnade åt psykisk forskning, tillsammans 150 band. — Docenten Fr. Ask har skänkt 108 volymer företrädesvis äldre kirurgiska arbeten, hvilka tillhört hans aflidne fader, professoren C. J. Ask. — Sterbhusdelegarne efter framlidne professoren G. Ljunggren hafva skänkt ett antal böcker och broschyrer ur dennes boksamling, tillsammans 206 nummer. — Professoren S. Ribbing har öfverlämnat 95 volymer hufvudsakligen medicinsk litteratur. — Professoren A. Kock har till referensbiblioteket lämnat de af honom utgifna banden 5—25 af Arkiv för nordisk filologi. — Läkaresällskapet i Lund har ur sin boksamling till biblioteket öfverlämnat 164 band medicinska tidskrifter.

Bland gåfvor, som handskriftsamlingen under året erhållit, märkas följande: Sterbhusdelegarne efter framlidne professoren C. W. Skarstedt hafva till biblioteket öfverlämnat större delen af den aflidnes efterlämnade handskrifter, en betydande samling af företrädesvis teologiskt eller personhistoriskt innehåll. — Enkefru biskopinnan Amèlie Genberg, f. Toll, har öfversändt sin aflidne mans, biskopen P. Genbergs, dagböcker för åren 1843—52 äfvensom en del af hans korrespondens. — Sterbhusdelegarne efter framlidna fröken Sophie Söderberg hafva till biblioteket skänkt de bland hennes kvarlåtenskap befintliga papper, hvilka efterlämnats af hennes aflidne broder, professoren Sven Söderberg; dessa papper bestå dels af föreläsningskoncept samt anteckningar och samlingar rörande nordisk språk- och fornkunskap, dels af professoren Söderbergs vetenskapliga korrespondens. — Redaktören W. Bülow har skänkt 15 st. diverse bref från 1600—1800-talen. — Professoren grefve G. K. Hamilton har öfverlämnat ett poesialbum, som tillhört Eleonora Uggla (f. 1749, d. 1811).

Med tacksamhet bör äfven erinras därom, att biblioteket jämväl under det gångna året fått såsom bidrag till uppehållande af sina bytesförbindelser mottaga ett större eller mindre antal exemplar af åtskilliga med understöd af statsmedel utgifna publikationer. För samma ändamål har vederbörande redaktionskommitté godhetsfullt öfverlämnat 25 ex. af »Historiska studier, tillägnade professor Harald Hjärne på hans sextioårsdag» (Upsala 1908).

Bibliotekskommissionen har för behandling af inkomna förslag till bokinköp hållit de föreskrifna ordinarie sammanträdena. Densammas valda ledamöter voro under vårterminen professorerna Johansson, Björling, Bang, E. A. Kock, Larsson, Brodén och Jönsson (såsom suppleant i st. f. aflidne professoren Bergendal), under höstterminen professorerna Johansson, Wicksell, Bang, E. A. Kock, Clason, Brodén och Jönsson.

Ekonomi. Bibliotekets räkenskaper för år 1909 visa i sammandrag följande siffror:

Debet.

Behållning från år 1908		19: 29
Inkomster:		
Ordinarie statsanslaget	50,000: —	
Anslag å extra stat	10,000: —	
Intressemedel	2,000: —	
Extra inkomster	1,230: 70	63,230: 70
	Summa	63,249: 99

Kredit.

Utgifter:		
Bokinköp	41,820: 07	
Inlösen af bibl:s bytesexemplar af Lunds univ:s årsskrift	800: —	
Bokbinderiarbete	10,205: 09	
Skrifmaterialier och tryck	534: 16	
Uppvärmning	4,087: 25	
Elektrisk belysning och kraft	653: 88	
Frakt- och transportkostnader	543: 69	
Renhållning	534: 36	
Parkens underhåll	392: 34	
Inköp och underhåll af inventarier	1,966: 17	
Diverse omkostnader	577: 41	62,114: 42
Behållning vid årets slut		1,135: 57
	Summa	63,249: 99

Det af 1908 års riksdag till arfvoden åt extra biträden vid biblioteket samt ersättning åt e. o. tjenstemän och vaktmästare för

eftermiddagstjenstgöring å extra stat för år 1909 beviljade anslaget af 6.000 kronor har jämlikt af Kungl. Maj:t den 18 december 1908 fastställda bestämmelser och sedermera af kanslersembetet meddelade beslut sålunda användts, att därutaf utbetalts såsom årsarfvoden åt två e. o. amanuenser, hrr N. Brodén och O. Walde, tillsammans kr. 1,916: 67, såsom ersättning till e. o. amanuenser och vaktmästare för eftermiddagstjenstgöring kr. 790: 32, för renskrifning o. d. kr. 718: 01 samt såsom flitpenningar till e. o. amanuenser kr. 2,575.

Under året hafva 3,695 böcker blifvit inbundna; 119 volymer tidningar hafva blifvit inbundna eller häftade i omslag af karduspapper.

Personalen. Till e. o. amanuenser antogos den 20 februari filosofie licentiaten C. W. von Sydow och filosofie kandidaten K. O. L. Tynell samt den 2 oktober filosofie kandidaterna N. W. G. Carlquist och A. J. Österling. — Tjenstledighet åtnjöts af amanuensen F. Hjelmqvist under mars månad, då e. o. amanuensen N. Brodén uppehöll hans befattning; vidare af e. o. amanuensen S. E. Melander 15 januari—15 maj samt 15—30 november, af e. o. amanuensen B. Möller för studier i Köpenhamn 15 januari—31 mars, af e. o. amanuensen G. Wetterberg på grund af sjukdom 15 januari—30 april, af e. o. amanuensen C. W. von Sydow 13—30 april samt 16—30 oktober. — Under ferierna har såsom förut befrielse från eller lindring i tjenstgöringen beredts de e. o. amanuenser, som därom anhållit; dock har detta under år 1909 vida mindre än vanligt ifrågakommit.

Under året har nominalkatalogen ökats med 11,203 blad, däraf 6,215 tryckta och uppklistrade titlar å akademiska skrifter. Realkatalogen har ökats med 4,616 blad; hela antalet nya katalogblad belöper sig således till 15,819.

Arbeten. Under år 1909, det första under hvilket biblioteket varit i åtnjutande af den utaf 1908 års riksdag beviljade anslagsförhöjningen, har naturligtvis detsammas förvärf af utländsk litteratur varit betydligt större än under föregående år, och arbetskrafterna hafva därför i ganska hög grad tagits i anspråk för denna accessions behandling. Af under året utförda arbeten, hvilka icke varit att hänföra till årets löpande göromål, må nämnas, att den i förra årsberättelsen omförmälda omläggningen af nominalkatalogen i nya kapslar, i sammanhang hvarmed denna

katalog i vissa hänseenden reviderats, blifvit fortsatt och afslutad. Då detta arbete påbörjades, upptog nämnda katalog 693 kapslar; nu är deras antal 1,140. Vidare har under året påbörjats inordnande af de betydande samlingar af svenskt småtryck, hvilka på grund af lokala förhållanden i den gamla byggnaden och arbetskrafternas otillräcklighet under de sista 6 à 7 åren måst magasineras. Det svenska småtrycket nyordnades åren 1885—87. Under de år, som sedan dess förflutit, har det till biblioteket årligen anländande antalet af dylika tryckalster varit i ständigt stigande, särskildt inom vissa afdelningar; det system, efter hvilket dessa äro ordnade, erbjuder därföre icke längre den öfverskådlighet, som är ett nödvändigt villkor för att ordning och reda skall kunna upprätthållas inom dylika samlingar, hvilkas innehåll till större delen måste förblifva okatalogiseradt. En revision af småtryckets anordning inom nämnda afdelningar har därför befunnits nödvändig och under förra året påbörjats.

Arbetsfördelningen har varit följande. Undertecknad bibliotekarie har jämte ledningen af det helas förvaltning handhaft bibliotekets numera rätt vidlyftiga ekonomi, ombesörjt bokinköpen, skött korrespondensen, så vida icke nedan annorlunda angifves, affattat ifrågakommande ämbetsutlåtanden samt handlagt hvarjehanda fortsatta inredningsbestyr. — Vice bibliotekarien E. Ljunggren har mottagit leveranserna från bokhandeln, accessionsförtecknat hvad som inkommit genom köp, gåfvor eller byten, handhaft bytesförbindelserna med tillhörande korrespondens, ledt och öfvervakat katalogiseringsarbetena, granskat korrekturen å accessionskatalogens bd 22 samt redigerat uppgifterna till densammas bd 23. — Amanuensen P. Sjöbeck har mottagit, granskat och, med undantag för det egentliga småtrycket, accessionsförtecknat det från boktryckerierna inkommande svenska årstrycket, äfvensom skött den i sammanhang med tryckleveranserna stående korrespondens; småtrycket har af honom grofsorterats och det obundna men för bindning afsedda svenska trycket har stått under hans omvårdnad. — Amanuensen A. Malm har förestått låneexpeditionen samt skött den därmed förenade inrikes brefväxlingen; därjämte har han fortsatt och afslutat den ofvan nämnda behandlingen af nominalkatalogen samt ordnat broschyrer och småtryck å facket Teknologi. — Amanuensen F. Hjelmqvist har haft vården om det obundna utländska trycket, ombesörjt

böckers anordning till bindning samt utöfvat kontrollen öfver bokbinderiarbetena; vidare har han utfört åtskilligt katalogiseringsarbete inom handskriftafdelningen, reviderat samlingen af svenskt officielt statistiskt tryck samt under halfva sommaren tjenstgjort i låneexpeditionen. — Amanuensen P. Wilner har under större delen af året tjenstgjort i låneexpeditionen samt vid sidan däraf i katalogerna infört nya upplagor och fortsättningar af svenska arbeten; äfven har han varit sysselsatt med revision af katalogen öfver löpande utländska tidskrifter. — E. o. amanuenserna S. E. Melander, N. Brodén, O. Walde, B. Möller, G. Wetterberg, C. W. von Sydow, K. Tynell, G. Carlquist och A. Österling hafva alla, företrädesvis dock de yngre af dem, under längre eller kortare tider haft att ombesörja böckers framtagande och uppsättning samt inordnande af den nykatalogiserade litteraturen; de fem förstnämnda hafva mer eller mindre deltagit i katalogiseringsarbeten; samtliga, med undantag af Melander, Brodén och Wetterberg, hafva äfven varit sysselsatta med ordnande af svenskt småtryck; Brodén har under en månad haft tillsynen öfver bokbinderiarbetena; Walde har under en månad tjenstgjort i låneexpeditionen. Därjämte hafva e. o. amanuenserna uppehållit eftermiddagstjensten, dels såsom extra tjenstgöring mot särskildt arfvode, dels på så sätt att deras ordinarie tjenstgöring varit förlagd till eftermiddagen; de då tjenstgörande hafva därvid, jämte det att de utöfvat tillsyn i läsesalarne samt tillhandagått besökande med nödiga upplysningar, haft att i utlåningsregistret införa förmiddagens boklån.

Med största tacksamhet bör här äfven omnämnas det värdefulla biträde, som f. d. rektoren O. Ingstad under större delen af året lämnat såsom frivillig deltagare i katalogiseringsarbetena.

Carl af Petersens.

LUNDS UNIVERSITETS BIBLIOTEKS

ÅRSBERÄTTELSE

1910

UR LUNDS UNIVERSITETS ÅRSBERÄTTELSE 1910–1911

LUND 1911
HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI

27,1485
962R
910

Bibliotekets begagnande. Den tillökning i arbetskrafter, som i sammanhang med den af 1909 års riksdag beslutade löneregleringen för biblioteket kom detta till del, har medfört, att detsamma under år 1910 kunnat hållas för allmänheten tillgängligt i vida större utsträckning än tillförene. Under hela året hafva således läsesalarna och låneexpeditionen i regeln varit öppna kl. 9,30 f. m.—3,30 e. m., de förra jämväl kl. 5—8 e. m. Endast 4 söckendagar (julafton samt 3 rengöringsdagar) har biblioteket hela dagen hållits stängdt; af olika anledningar har detta under ytterligare 5 söckendagar varit fallet på eftermiddagarna.

Följande tabell visar bibliotekets användning under årets olika månader.

Månad.	Besök.			Framtagna volymer.			Hemlån, voll.
	F. m.	E. m.	S:ma	F. m.	E. m.	S:ma	
Januari	1,145	357	1,502	3,268	311	3,579	1,250
Februari	1,299	469	1,768	3,004	383	3,387	1,333
Mars	1,280	449	1,729	2,582	282	2,864	979
April	1,536	705	2,241	3,066	373	3,439	1,017
Maj	1,195	544	1.739	2,327	365	2,692	830
Juni	885	318	1,203	3,752	277	4.029	2,420
Juli	831	363	1,194	3,103	603	3,706	669
Augusti	878	361	1,239	2,445	575	3,020	608
September	1,404	689	2,093	3,981	831	4,812	1,491
Oktober	1,585	701	2,286	3,887	643	4,530	1,407
November	1,565	659	2.224	4,206	601	4,807	1,534
December	1,164	409	1,573	5,343	368	5,711	3,513
Summa	14,767	6,024	20,791	40,964	5,612	46,576	17,051

Jämförelsen med motsvarande siffror för näst föregående år visar i fråga om antalet förmiddagsbesök en ökning af 962 och i fråga om antalet eftermiddagsbesök en ökning af 1,056. Summan af antalet framtagna volymer har däremot minskats med 265, summan af hemlånade med 784.

Under året hafva 799 volymer tryckta böcker och 130 handskrifter (mot resp. 790 och 135 under näst föregående år) varit för härvarande forskares räkning från andra liknande institutioner lånade till biblioteket. De till antalet 33 olika bibliotek och arkiv, från hvilka lån erhållits, hafva varit följande. I Stockholm: Kungl. biblioteket, Vetenskapsakademiens bibliotek, Karolinska institutets d:o, Riksdagens d:o, Statistiska centralbyråns d:o, Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens d:o, Landtbruksakademiens d:o, Stockholms högskolas d:o, Farmaceutiska institutets d:o, Tekniska skolans d:o, Sveriges geologiska undersöknings d:o, Svenska läkaresällskapets d:o, Nordiska museets d:o, Svenska Akademiens Nobelbibliotek, Riksarkivet, K. Utrikesdepartementets arkiv, Slottsarkivet; Universitetsbiblioteket i Upsala; Vetenskapssocietetens i Upsala bibliotek; Domkapitelsarkivet i Upsala; Stadsbiblioteket i Göteborg; Stiftsbiblioteket i Linköping; Läroverksbiblioteken i Kalmar och Växiö; Landsarkivet i Lund; Brinkmanska arkivet å Trolle-Ljungby; Kungl. biblioteken i Berlin, Bruxelles och Köpenhamn; K. Hof- och Statsbiblioteket i München; Universitetsbiblioteken i Jena, Köpenhamn och Leiden.

Från Lund hafva 481 volymer tryckta böcker och 31 handskrifter (mot resp. 498 och 10 under 1909) för begagnande af forskare utlånats till följande 26 institutioner. I Stockholm: Kungl. biblioteket, Vetenskapsakademiens bibliotek, Karolinska institutets d:o, Nordiska museets d:o, Svenska läkaresällskapets d:o, Svenska Akademiens Nobelbibliotek; Universitetsbiblioteket i Upsala; Stadsbiblioteket i Göteborg; Stiftsbiblioteket i Linköping; Läroverksbiblioteken i Halmstad, Helsingborg, Kalmar, Karlskrona, Landskrona, Skara, Sköfde, Vänersborg, Växiö, Ystad; Folkskolelärareseminariets i Strängnäs bibliotek; Stadsarkivet i Malmö; Landsarkivet i Vadstena; Hofrättens arkiv i Kristianstad; Kungl. biblioteket, Universitetsbiblioteket och Botanisk Haves bibliotek i Köpenhamn.

Samlingarnas tillväxt. Svenska tryckalster, som jämlikt tryckfrihetsförordningens föreskrift skolat till biblioteket aflämnas,

hafva inkommit i 594 sändningar från 467 olika boktryckerier. Antalet på grund af uteblifna eller felaktiga leveranser under året gjorda reklamationer har uppgått till 310. Beträffande arten och omfånget af tillväxten genom boktryckarnas leveranser af svenska tryck, hvilken ju bör vara lika för Sveriges tre stora statsbibliotek, torde som vanligt här få hänvisas till den i Kungl. bibliotekets årsberättelse meddelade detaljerade redogörelsen. — Genom köp har biblioteket under året förvärfvat 99 i Sverige tryckta volymer; genom gåfvor har det ökats med 75 svenska tryck, förutom ett antal särtryck, några småtryck samt en del dupletter.

Tillväxten af utländska tryckalster har uppgått till 13,771 volymer (= band, häften representerande hela band, broschyrer eller kartor). Af dessa hafva 4,765 erhållits genom köp och 943 genom gåfvor; återstående 8,063 volymer har biblioteket mottagit från de utländska lärda samfund och anstalter, med hvilka detsamma underhåller regelbundna bytesförbindelser; af dessa bytesskrifter utgöras 7,212 af akademiska afhandlingar, program o. d. från utländska universitet. — 1910 års accession af utländskt tryck utaf nyare datum kommer att, så vidt som detsamma anses förtjent af dylikt omnämnande, jämte 1909 års accession upptagas i bd 24 af den genom Kungl. biblioteket utgifna gemensamma accessionskatalogen för Sveriges offentliga bibliotek.

Handskriftssamlingen har under året erhållit åtskillig tillväxt. En synnerligen värdefull gåfva har densamma sålunda fått emottaga därigenom, att Skånska landsmålsföreningen genom professor Axel Kock och förste bibliotekarien A. Malm till biblioteket öfverlämnat sina betydande samlingar. Dessa utgöras i främsta rummet af omfattande förarbeten till en vetenskaplig ordbok öfver det skånska bygdemålet. Till större delen äro dessa förarbeten resultat af de undersökningar rörande de olika bygdernas mål, hvilka ett antal personer allt sedan år 1897, hufvudsakligen med understöd af Sparbanken i Lund, Sparbanken för Lunds stad och kringliggande land samt Billesholm-Bjufs aktiebolag, på ort och ställe utfört; det material, som på detta sätt sammanbragts, utgöres af omkr. 80,000 ordlappar, häradsvis ordnade i kapslar; härtill kommer landsmålsföreningens äldre liknande samling af omkr. 6,000 ordlappar. I öfrigt bestå de

öfverlämnade samlingarna företrädesvis af mer eller mindre utförda skisser öfver ljud- och formlära för åtskilliga skånska mål; äfven märkas några folkloristiska bidrag. Uti en med gåfvan följande skrifvelse meddelas närmare bestämmelser angående samlingarnas vård samt angifvas de vilkor, under hvilka desamma få af forskare begagnas. — Af årets öfriga handskriftsförvärf äro följande de viktigaste: En samling handlingar i afskrifter eller samtida tryck rörande Sverges krig med Ryssland 1788—90 samt riksdagen 1789. (Gåfva af professor K. F. Söderwall.) — 108 originalbref från Esaias Tegnér till olika personer (de flesta till konsistorienotarien A. G. Ahlstrand) samt ett antal afskrifter af bref från Tegnér. (Köp.) — Afskrifter af 2 bref från Esaias Tegnér till brukspatron Chr. Myhrman. (Gåfva af docenten S. Agrell.) — Kollegium i estetik efter professor A. Lidbeck. (Gåfva af förste bibliotekarien E. Ljunggren.) — Förteckning på de vid universitetet i Lund 1754—1829 promoverade philosophiæ magistrar, af M. L. Ståhl. (Öfverlämnad från Filosofiska fakulteten.) — Handlingar rörande nordiska rättskrifningsmötet 1869, efterlämnade af dr Carl Schweder. (Gåfva af förste bibliotekarien E. Ljunggren.) — Anteckningar från professor O. Ahnfelts föreläsningar i kyrkohistoria. (Köp.) — Genealogiska anteckningar öfver prestsläkterna i Sunnerbo härad. (Gåfva af författaren, läroverksadjunkten L. G. F. Norlander.) — En betydande samling skandinaviska ordspråk och ordstäf. (Gåfva af direktören G. Löwegren, som utfört samlingen.) — Bref, anteckningar och andra papper, som tillhört C. A. Agardh, J. M. Agardh, J. G. Agardh och Fr. Agardh. (Gåfva af sterbhuset efter änkefru Margreta Agardh, f. Meck.)

Gåfvor, hvilka icke kunna anses härröra från af biblioteket underhållna regelbundna bytesförbindelser, hafva ingått från följande offentliga myndigheter, anstalter och sällskap:

A. Svenska.

K. Justitie-, Civil-, Finans-, Ecklesiastik- och Jordbruksdepartementen; Riksbanken; Riksgäldskontoret; Kommerskollegium; Medicinalstyrelsen; Vattenfallsstyrelsen; Hydografiska byrån; Kungl. biblioteket; Riksarkivet; Nationalmuseum; Musikhistoriska museum; Medicinska fakulteten i Lund; Filosofiska fakulteten, ibm; Universitetsbiblioteket i Upsala; Landsarkivet, ibm; Västmanlands-Dala nation, ibm; Göteborgs stadsbibliotek; Svenska sällskapet för antropologi och geografi; Svenska missionsförbundets expedition;

Svenska nationalföreningen mot tuberkulos; Sveriges allmänna exportförening; Försäkringsföreningen; Universella broderskapets Helsingborgskommitté.

B. Utländska.

American Medical Association; American Association of genito-urinary surgeons; American Urological Association; University of Michigan, Ann Arbor; Universitetet i Basel; Zentralstelle für Volkswohlfart, Berlin; Massachusetts General Hospital, Boston; K. Belgiska Regeringen, Bruxelles; Bibliothèque Royale de Belgique, ibm; Ungerska justitieministeriet, Budapest; Statistisches Bureau, ibm; Northwestern University Medical School, Chicago; Western Theological Seminary, ibm; Universitetet i Erlangen; Frederiksborgs Amts Historiske Samfund; Universitetet i Genève; Industristyrelsen i Finland, Helsingfors; Finants- og Tolddepartementet, Kristiania; Universitetets Observatorium, ibm; Aktionskomitee der Zionistischen Weltorganisation, Köln; Redaktionen af Königsberger Allgemeine Zeitung; Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, Köpenhamn; Conseil international pour l'exploration de la mer, ibm; Kommissionen for Havundersögelser, ibm; Dansk Meteorologisk Institut, ibm; Statens Seruminstitut, ibm; Kommissionen for det Arna-Magnæanske Legat, ibm; Bestyrelsen for Carlsberglaboratoriet, ibm; Det Philologisk-historiske Samfund, ibm; Kommunalbestyrelsen, ibm; Grosserersocietetet, ibm; Société Polonaise pour l'avancement des sciences, Lemberg; Commissão de Cartographia, Lisboa; Peace Society, London; Institut Océanographique, Monaco; The Carnegie Foundation, New York; Theosophical Publishing Company, Point Loma; Redaktionen af Revue de médecine tchèque, Prag; South African Central Locust Bureau, Pretoria; Instituto Oswaldo Cruz, Rio de Janeiro; Augustana Book Concern, Rock Island, Ill.; Ministero di grazia e giustizia e dei culti, Roma; Landes-Bibliothek, Rostock; Internationale Kommission für wissenschaftliche Luftschiffahrt, Strassburg; Universitetet i Utrecht; Library of Congress, Washington; Department of Agriculture, ibm; Philosophical Society, ibm; New York State Hospital for the care of crippled and deformed children, West Haverstraw; Svenska lyceum, Wiborg.

Följande enskilda personer hafva under år 1910 med gåfvor hågkommit biblioteket.

A. Svenskar.

M. Agardhs sterbhus, S. Agrell, A. A. Alexanderson, G. Andersson, W. Bülow, M. Collin, M. Eckerdal, V. Ekstrand, C. J. Enebuske, G. Ernst, C. M. Fürst, Gleerupska Universitetsbokhandeln, K. B. Hasselberg, E. Hildebrand, F. Hjelmqvist, A. U. Isberg, A. Jensen, F. A. Johanssons sterbhus, B. Jönsson, A. Kempff f. af Petersens, P. Klason, Axel Kock, H. Lagergren, H. Larsson, J. F. Larsson, P. A. Leander, A. M. Lidforss, f. Svartling, E. Linderholm, S. Lindroth, f. Hildebrand, Ph. Lindstedts Universitetsbokhandel, C. A. Lindwall, E. Ljunggren, G. Löwegren, S. E. Melander, J. Morén, B. N. M. Möller, A. G. Nathorst, C. F. O. Nordstedt, L. G. F. Norlander, J. E. Olson, C. af Petersens, G. Retzius, S. Ribbing, P. Sannel, K. J. D. Schlyter, E. Skarstedt, A. Strindberg, K. F. Söderwall, C. A. Tärnlund, A. Ulrich, E. Walberg, O. Walde, J. P. Welander, G. Wetterberg, P. Wilner, N. Wohlin, F. A. Wulff, K. V. Zetterstéen.

B. Utländingar.

F. Ameghino (Buenos Aires), P. J. Andersson (Aberdeen), J. Baer & C:o (Frankfurt a/M), A. A. Björnbo (Köpenhamn), Breitkopf & Härtel (Leipzig), W. S. Bryant (New York), K. Caröe (Köpenhamn), M:me Léo Errera (Bruxelles), G. E. Fell (Buffalo, N. Y.), I. Fellman (Helsingfors), A. W. Gadolin (Helsingfors), B. L. Gildersleeve (Baltimore), F. Goppelsroeder (Basel), R. Grisson (Berlin), A. Groner (Wien), R. R. Gurley (New York), J. N. Haton de la Goupillière (Paris), G. Henriksen (Fjösanger, Norge), A. Hernberg (Helsingfors), A. Herzfeld (New York), O. E. A. Hjelt (Lepola, Finland), J. W. S. Johnsson (Köpenhamn), K. Knorth (North Tarrytown, N. Y.), M:lle Lantoine (Saint-Germain-en-Laye), S. Larsen (Köpenhamn), G. Lichtenstein (Richmond, Va.). Duc de Loubat (Paris), R. Ludloff (Erlangen), A. Lumbroso (Roma), F. P. Manhart (Selinsgrove, Pa.), F. P. Marchant (London), E. Merck (Darmstadt), G. Parturier (Paris), F. Reininghaus (Zürich), A. Richard (Genève), J. A. Rivière (Paris), H. von Rotschild (Paris), O. Schöndörffer (Berlin), W. A. Shaw (Philadelphia), F. Silvestri-Falconieri (Roma), W. P. van Stockum J:r (Haag), E. Thorstenberg (New Haven, Conn.), Tillge's Boghandel (Köpenhamn), T. F. Troels-Lund (Köpenhamn), A. Weiler (Karlsruhe), K. Yamagiwa (Tokio).

Bland de gåfvor, hvilka biblioteket under året erhållit, synas

följande — förutom de ofvan vid redogörelsen för handskriftsafdelningens tillväxt uppräknade — böra särskildt omnämnas. Det stora bokförlaget Augustana Book Concern i Rock Island, Ill., har till biblioteket öfversändt ett antal af sina förlagsartiklar, tillsammans 289 volymer, till större delen på svenska språket. — Professor F. A. Wulff har skänkt 197 band eller häften romansk filologi och litteratur samt åtskilliga editioner, tillsammans 46 band, af klassiska författares arbeten, hvilka senare tillhört framl. lektor N. W. Ljungberg. — Från änkefru Margreta Agardhs, f. Meck, sterbhus har öfverlämnats ett antal böcker och broschyrer ur framl. professor J. G. Agardhs boksamling, tillsammans 232 nummer.

Från Humanistiska sektionens seminariebibliotek hafva under året till universitetsbiblioteket öfverflyttats sammanlagdt 90 volymer, hvilka ansetts lämpligare hafva sin plats inom det sistnämnda.

Såsom depositum har biblioteket af Fransk-svenska sällskapet i Lund mottagit 10 volymer fransk litteratur.

Med tacksamhet bör äfven erinras därom, att biblioteket jämväl under år 1910 fått såsom bidrag till uppehållande af sina bytesförbindelser mottaga ett större eller mindre antal exemplar af med statsunderstöd utgifna publikationer. — För samma ändamål har till detsamma godhetsfullt öfverlämnats: af Domkyrkorådet i Lund 100 ex. af den på dess föranstaltande af landsarkivarien L. Weibull utgifna Lunds ärkestifts urkundsbok, bd 4; af andre bibliotekarien S. E. Melander 40 ex. af hans arbete Förteckning öfver afhandlingar och uppsatser, som ingå i eller medfölja årsredogörelserna för rikets allmänna läroverk 1883—1909; af lektor A. H. Hennig ett antal exemplar af utaf honom utgifna skrifter.

Bibliotekskommissionen har för behandling af inkomna förslag till bokinköp hållit de föreskrifna ordinarie sammanträdena. Densammas valda ledamöter voro under vårterminen professorerna F. A. Johansson, K. Wicksell, I. Bang, E. A. Kock, S. Clason, T. Brodén och B. Jönsson, under höstterminen professorerna O. Holmström, K. Wicksell, I. Bang, Axel Kock, S. Clason, T. Brodén och J. C. Moberg.

Ekonomi. Bibliotekets räkenskaper för år 1910 visa i sammandrag följande siffror:

Debet.

Behållning från år 1909		1,135: 57
Inkomster:		
Ordinarie statsanslaget	50,000: —	
Anslag å extra stat	10,000: —	
Intressemedel	2,181: 51	
Extra inkomster	1,137: 51	63,319: 02
	Summa	64,454: 59

Kredit.

Utgifter:		
Bokinköp	45,303: 29	
Inlösen af bibl:s bytesexemplar af Lunds univ:s årsskrift	800: —	
Bokbinderiarbete	9,668: 20	
Skrifmaterialier och tryck	825: 07	
Uppvärmning	2,591: —	
Elektrisk belysning och kraft	834: 89	
Frakt- och transportkostnader	504: 72	
Renhållning	459: 75	
Parkens underhåll	364: 45	
Inköp och underhåll af inventarier	673: 02	
Diverse omkostnader	383: 43	62,407: 82
Behållning vid årets slut		2,046: 77
	Summa	64,454: 59

Det å bibliotekets stat uppförda anslag af 12,000 kronor till »arfvoden, flitpenningar åt extra biträden, renskrifning, eftermiddagstjänst m. m.» har, jämte ett ur universitetets reservfond för samma ändamål beviljadt belopp af 540 kronor, med Kanslersämbetets medgifvande på följande sätt användts:

Arfvoden till amanuenser	5,508: 33
Aflöning till extra vaktmästare	557: —
Uppehållande af eftermiddagstjänsten	2,885: —
Flitpenningar åt e. o. tjänstemän	2,775: —
Extra arbetshjälp samt renskrifning	814: 67
Summa	12,540: —

Under året hafva 4,967 böcker blifvit inbundna och 596 styfhäftade; 708 volymer tidningar hafva blifvit inbundna eller häftade i omslag af karduspapper.

Personalen. Den af 1909 års riksdag godkända och den 17 december 1909 af Kungl. Maj:t fastställda nya aflöningsstaten för biblioteket trädde i kraft den 1 januari 1910. Denna nya stat innebar icke blott väsentligen förbättrade lönevillkor för bibliotekets personal, utan äfven inrättandet af trenne nya tjänstebefattningar, hvarjämte de dittillsvarande titlarne bibliotekarie, vice bibliotekarie och amanuens förändrades till öfverbibliotekarie, förste bibliotekarie och andre bibliotekarie. Titeln amanuens föres däremot numera af de e. o. tjänstemän, hvilka uppbära s. k. fasta arfvoden, under det att de, som icke åtnjuta dylika arfvoden benämnas e. o. amanuenser.

De ofvannämnda nya tjänsterna, hvilka utgjordes af två förste bibliotekariebefattningar och en andre bibliotekariebefattning, hafva under loppet af år 1910 blifvit tillsatta. Till innehafvare af de båda förstnämnda utnämndes sålunda den 22 april andre bibliotekarierna J. P. Sjöbeck och A. Malm; till innehafvare af de genom deras befordran lediga tjänsterna samt den nyinrättade andre bibliotekariebefattningen, hvilka tre tjänster på en gång anslogos lediga, utnämndes den 24 september andre bibliotekarien vid universitetsbiblioteket i Upsala R. M. Almqvist samt amanuenserna härstädes S. E. Melander och N. Brodén. — Amanuensen O. Walde utnämndes den 17 oktober till andre bibliotekarie vid universitetsbiblioteket i Upsala, men kvarstod som tjänstgörande härstädes t. o. m. den 20 november.

Amanuensarfvoden hafva under året innehafts af följande e. o. tjänstemän, — hvarvid dock de, hvilka varit förordnade att uppehålla ordinarie tjänst, under den tid sådant förordnande varat endast fått uppbära en del af arfvodesbeloppen, — nämligen af S. E. Melander och N. Brodén under 9 månader, O. Walde under 10 $^2/_3$ månader, B. Möller under 11 månader, G. Wetterberg under 3 månader, C. W. von Sydow under 2 $^1/_2$ månader och K. Tynell under 1 $^1/_2$ månad.

Tjänstledighet har åtnjutits af amanuensen B. Möller under november månad, af amanuensen G. Wetterberg under vårterminen, af amanuensen C. W. von Sydow 28 september—11 oktober samt af e. o. amanuensen A. Österling under september månad.

Förordnanden hafva innehafts af andre bibliotekarierna Sjöbeck och Malm såsom förste bibliotekarier 1 januari—30 april samt af amanuenserna Melander, Brodén och Walde såsom andre bibliotekarier 1 januari—30 september.

Arbeten och arbetsfördelning. Af under året utförda arbeten, hvilka icke varit att hänföra till löpande göromål, må följande nämnas. Den under förra året påbörjade revisionen af det svenska småtryckets anordning i förening med inordnande af från tidigare år magasinerade samlingar af dylikt tryck har blifvit fortsatt. — Samtliga i bibliotekets ego befintliga serier af utländska tidskrifter och acta academica hafva blifvit reviderade, i sammanhang hvarmed förteckning öfver alla i dessa serier befintliga luckor upprättats i och för komplettering i den mån, som sådan kan anses önsklig och lämpligt tillfälle därtill erbjuder sig. — En omläggning af realkatalogen i ett större antal kapslar, motsvarande den under föregående år med afseende på nominalkatalogen vidtagna åtgärden, har påbörjats. — Det i stora läsesalen uppställda referensbiblioteket har, sedan salens galleri försetts med bokhyllor, i betydlig mån utvidgats samt delvis omordnats. — Inom handskriftsafdelningen hafva de ordnings- och katalogiseringsarbeten utförts, hvilka längre fram omförmälas.

Bibliotekets nominalkatalog har under året ökats med 12,572 blad, däribland 6,411 tryckta och uppklistrade titlar å akademiska skrifter. Realkatalogen har ökats med 6,289 blad. Hela antalet nya katalogblad uppgår således till 18,861.

I enlighet med hvad som utgjort en af förutsättningarna för bibliotekets nya stat, hafva under år 1910 de trenne förste bibliotekarierna tjänstgjort som föreståndare för hvar sin afdelning af detsamma, nämligen Ljunggren för utländska afdelningen, Sjöbeck för svenska afdelningen och Malm för låneexpeditionen. Med afseende på göromålens fördelning mellan föreståndarna för de båda bokafdelningarna har emellertid den jämkning ägt rum, att ledningen af alla dithörande katalogiseringsarbeten, utom accessionsförtecknandet, uppdragits åt den ene af dem, förste bibliotekarien Ljunggren. Denna anordning motiveras däraf att, enär bibliotekets nominalkatalog och, på ett par fack när, äfven dess realkatalog äro gemensamma för båda bokafdelningarna, det är af synnerlig vikt att full enhet i katalogiseringen eger rum mellan dessa båda afdelningar, hvilket tydligtvis lättast uppnås därigenom

att öfverinseendet öfver katalogiseringsarbetena utöfvas af en och samma person. Särskildt är denna anordning af betydelse så länge icke katalogiseringsreglernas alla detaljer äro behörigen kodifierade.

Arbetsfördelningen har för öfrigt i hufvudsak varit följande.

Undertecknad öfverbibliotekarie har, jämte ledningen af det helas förvaltning, handhaft bibliotekets ekonomi, med nödigt biträde förberedt samt ombesörjt bokinköpen, skött korrespondensen, så vida icke annorlunda angifves, äfvensom affattat ifrågakommande ämbetsutlåtanden o. d.

Förste bibliotekarien E. Ljunggren har ledt och öfvervakat katalogiseringsarbetena å bokafdelningarna samt, delvis med biträde, mottagit och granskat leveranserna från bokhandeln, accessionsförtecknat den inkommande utländska litteraturen, handhaft bytesförbindelserna med tillhörande korrespondens, granskat korrekturen å accessionskatalogens bd 23 och redigerat uppgifterna till densammas bd 24; referensbibliotekets ofvan omnämnda utvidgande och omordnande har äfven af honom ombesörjts.

Förste bibliotekarien P. Sjöbeck har mottagit, granskat och, med undantag för det egentliga småtrycket, accessionsförtecknat det från boktryckerierna inkommande svenska årstrycket äfvensom skött den i sammanhang med tryckleveranserna stående korrespondensen; småtrycket har af honom grofsorterats och det obundna men för bindning afsedda svenska trycket har stått under hans omvårdnad.

Förste bibliotekarien A. Malm har hufvudsakligen haft sin verksamhet förlagd till låneexpeditionen och därvid bl. a. skött större delen af där förekommande brefväxling; därjämte har han utfört den ofvannämnda behandlingen af realkatalogen samt påbörjat ordnandet af framl. professor C. W. Skarstedts efterlämnade papper.

Andre bibliotekarien R. Almqvist har under den korta tid, han varit vid biblioteket anställd, deltagit i göromålen inom bokbinderiafdelningen.

Andre bibliotekarien F. Hjelmqvist har haft sin verksamhet förlagd till handskriftsafdelningen, om hvilken han haft den närmare vården och inom hvilken han nyordnat universitetets därstädes deponerade arkiv samt däröfver upprättat förteckning äfvensom ordnat och förtecknat framl. professor Sven Nilssons papper, utom brefsamlingen, samt åtskilliga andra i senare tider gjorda förvärf.

Andre bibliotekarien P. Wilner har utfört den ofvannämnda revisionen af serierna utaf utländska tidskrifter och acta academica, reviderat utländska afdelningens fortsättningskatalog, biträdt förste bibliotekarien Ljunggren vid bokhandelsleveransernas behandling samt vid förberedelserna för accessionskatalogens bd 24, deltagit i katalogiseringsarbeten samt under 3 månader tjänstgjort i låneexpeditionen, hvilken han därvid under en månad förestått.

Andre bibliotekarien S. E. Melander har deltagit i katalogiseringsarbeten samt under omkr. 8 månader tjänstgjort i låneexpeditionen.

Andre bibliotekarien N. Brodén har haft vården om det obundna men för bindning afsedda utländska trycket, ombesörjt böckers anordnande till bindning samt utöfvat kontrollen öfver bokbinderiarbetena; äfven har han något deltagit i katalogiseringsarbeten.

Amanuensen O. Walde har deltagit i katalogiseringsarbeten och i ordnande af svenskt småtryck, biträdt förste bibliotekarien Ljunggren vid förberedelserna för accessionskatalogens bd 24 samt ordnat och förtecknat framl. professor S. Söderbergs efterlämnade papper.

Amanuenserna B. Möller, G. Wetterberg, C. W. von Sydow och K. Tynell samt e. o. amanuenserna G. Carlquist och A. Österling hafva alla under längre eller kortare tider haft att ombesörja böckers framtagande och uppsättning samt inordnande af den nykatalogiserade litteraturen; Möller har ganska mycket varit sysselsatt med katalogiseringsarbeten, hvari äfven de öfriga mer eller mindre deltagit; de fyra sistnämnda ha jämväl haft uppdrag att ordna svenskt småtryck; Möller har biträdt förste bibliotekarien Ljunggren vid anordningarna i fråga om referensbiblioteket; von Sydow har delvis nyordnat samt registrerat framl. akad.-adjunkten C. G. Thomsons i bibliotekets ego befintliga brefsamling. Därjämte hafva de nämnda sex e. o. tjänstemännen under större delen af året turvis uppehållit eftermiddagstjänsten.

Med största tacksamhet bör här äfven erkännas, att f. d. rektor O. Ingstad jämväl under år 1910 såsom frivillig deltagare i katalogiseringsarbeten och andra skrifgöromål egnat biblioteket ett för detsamma värdefullt arbete.

Carl af Petersens.

LUNDS UNIVERSITETS BIBLIOTEKS

ÅRSBERÄTTELSE

1911

UR LUNDS UNIVERSITETS ÅRSBERÄTTELSE 1911—1912

LUND 1912
HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI

Bibliotekets begagnande. Likasom föregående året hafva läsesalarna och låneexpeditionen under så väl lästerminer som ferier i regeln varit för allmänheten tillgängliga kl. 9,30 f. m.—3,30 e. m., de förra jämväl kl. 5—8 e. m. Endast 4 söckendagar (den 20 oktober, då Akademiska Föreningens nybyggnad invigdes, julafton samt 2 rengöringsdagar) har biblioteket hela dagen hållits stängdt; af olika anledningar har detta under ytterligare 6 söckendagar varit fallet på eftermiddagarna.

Följande tabell visar bibliotekets användning under årets olika månader.

Månad.	Besök.			Framtagna volymer.			Hemlån, voll.
	F. m.	E. m.	S:ma	F. m.	E. m.	S:ma	
Januari	1,100	489	1,589	2,371	444	2,815	1,261
Februari	1,228	794	2,022	3,022	577	3,599	1,114
Mars	1,516	1,080	2,596	4,356	886	5,242	1,186
April	1,231	711	1,942	2,850	773	3,623	837
Maj	1,360	686	2,046	2,805	666	3,471	815
Juni	731	329	1,060	3,365	282	3,647	2,510
Juli	539	341	880	2,162	615	2,777	771
Augusti	885	404	1,289	2,233	375	2,608	633
September	1,562	842	2,404	4,198	677	4,875	1,624
Oktober	1,430	948	2,378	3,436	734	4,170	1,114
November	1,638	707	2,345	6,085	520	6,605	3,233
December	1,278	440	1,718	4,218	323	4,541	1,990
Summa	14,498	7,771	22,269	41,101	6,872	47,973	17,088
Motsv. siffror för 1910	14,767	6,024	20,791	40,964	5,612	46,576	17,051

Under året hafva 737 volymer tryckta böcker och 109 handskrifter (mot resp. 799 och 130 under näst föregående år) för härvarande forskares räkning från andra liknande institutioner lånats till biblioteket. De till antalet 29 olika bibliotek och arkiv, från hvilka lån erhållits, hafva varit följande. I Stockholm: Kungl. biblioteket, Vetenskapsakademiens bibliotek, Karolinska

institutets d:o, Riksdagens d:o, Statistiska centralbyråns d:o, Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens d:o, Landtbruksakademiens d:o, Nationalmusei konstafdelnings d:o, Veterinärinstitutets d:o, Sveriges geologiska undersöknings d:o, Svenska läkaresällskapets d:o, Svenska Akademiens Nobelbibliotek, Pedagogiska biblioteket, Riksarkivet, Utrikesdepartementets arkiv; Universitetsbiblioteket i Upsala; Stadsbiblioteket i Göteborg; Stiftsbiblioteket i Linköping; Läroverksbiblioteken i Karlstad och Västerås; Tegnérsstiftelsen i Lund; Brinkmanska arkivet å Trolle-Ljungby; Arkivet å Eriksberg; Kungl. biblioteken i Berlin och Köpenhamn; Bibliothèque nationale i Paris; Universitetsbiblioteken i Köpenhamn och Leiden; Stadsbiblioteket i Hamburg.

Från Lund hafva 554 volymer tryckta böcker och 43 handskrifter (mot resp. 481 och 31 under 1910) för begagnande af forskare utlånats till följande 37 institutioner. I Stockholm: Kungl. biblioteket, Vetenskapsakademiens bibliotek, Karolinska institutets d:o, Riksdagens d:o, Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens d:o, Svenska Akademiens Nobelbibliotek, Riksarkivet; Universitetsbiblioteket och Landsarkivet i Upsala; Stadsbiblioteken i Göteborg och Norrköping; Stiftsbiblioteket i Linköping; Läroverksbiblioteken i Borås, Falun, Halmstad, Helsingborg, Karlshamn, Karlskrona, Karlstad, Kristianstad, Landskrona, Skara, Sköfde, Visby, Växiö och Ystad; Folkskolelärareseminariets i Strängnäs bibliotek; Hospitalen i Nyköping och Vänersborg; Lasarettet i Söderköping; Kungl. biblioteken i Berlin och Köpenhamn; Universitetsbiblioteken i Halle, Kristiania och Köpenhamn; Riksdagens bibliotek i Köpenhamn; Statsbiblioteket i Aarhus.

Samlingarnas tillväxt. Svenska tryckalster, som jämlikt tryckfrihetsförordningens föreskrift skolat till biblioteket aflämnas, hafva inkommit i 604 sändningar från 464 olika boktryckerier. Antalet på grund af uteblifna eller felaktiga leveranser under året gjorda reklamationer har uppgått till 266. Beträffande arten och omfånget af tillväxten genom leveranser af svenska tryck torde som vanligt här få hänvisas till den i Kungl. bibliotekets årsberättelse meddelade redogörelsen, hvilken ju, i stort sedt, måste äga giltighet äfven för Sveriges båda andra stora statsbibliotek. — Genom köp har biblioteket under året förvärfvat 120 svenska tryckalster; genom gåfvor har det ökats med 37 sådana, förutom ett antal småtryck samt en del dupletter.

Tillväxten af utländska tryckalster har uppgått till 13,508 volymer (= band, hela eller påbörjade, broschyrer eller kartor). Af dessa hafva 4,335 erhållits genom köp och 1,012 genom gåfvor; återstående 8,161 volymer har biblioteket mottagit från de utländska lärda samfund och anstalter, med hvilka detsamma underhåller regelbundna bytesförbindelser; af dessa bytesskrifter utgöras 7,345 af akademiska afhandlingar, program o. d. från utländska universitet. — 1911 års utländska tryck utaf nyare datum kommer att, så vidt som detsamma anses förtjänt af dylikt omnämnande, upptagas i bd 26 af den genom Kungl. biblioteket utgifna gemensamma accessionskatalogen för Sveriges offentliga bibliotek.

Bland de gåfvor af tryckta böcker, som biblioteket under året mottagit, synas följande böra särskildt omnämnas. Kungl. biblioteket har ur sitt duplettförråd öfverlämnat 227 volymer. — Franska undervisningsministeriet har till komplettering af bibliotekets exemplar af samlingsverket Collection de documents inédits sur l'histoire de France öfverlämnat den dyrbara gåfvan af ej mindre än 71 volymer af detta verk. — Professor A. M. Alexanderson har skänkt 132 utländska disputationer, universitets- och skolprogram samt andra smärre skrifter af filologiskt innehåll. — Professor F. A. Johanssons sterbhus har öfverlämnat 45 band eller broschyrer, hufvudsakligen af teologiskt innehåll. — Professor F. A. Wulff har skänkt 84 band och häften företrädesvis romansk filologi och litteratur.

Från Humanistiska sektionens seminariebibliotek hafva under året till universitetsbiblioteket öfverflyttats 87 volymer, hvilka icke äro inräknade i den ofvan lämnade uppgiften om samlingarnas tillväxt. Detta är icke heller fallet med 29 volymer teologiska tidskrifter, hvilka af Teologiska fakulteten å biblioteket deponerats.

Handskriftssamlingen har äfven under året erhållit någon tillväxt; dess viktigaste förvärf hafva varit följande: Ett bref från Esaias Tegnér till professor H. Kullberg. (Köp.) — Ett bref från Esaias Tegnér till biskop V. Faxe samt två bref från densamme till sedermera kontraktsprosten C. M. Westdahl. (Gåfva af Fru H. Westdahl, f. Quiding.) — Dikter m. m. af Otto Lindblad. (Köp.) — R. Cederschiöld, Íslenzkir orðshættir efter pappershandskriften n:o 35, 4:to, å Kungl. biblioteket i Stockholm. (Gåfva af förste bibliotekarien A. Malm.) — Kompendium i hebreiska,

troligen efter M. Norberg. (Gåfva af lektor N. Beckman.) — Anteckningar vid professor C. Olbers' föreläsningar i kyrkohistoria. (Köp.) — Anteckningar vid d. v. professor G. Billings föreläsningar i homiletik. (Köp.) — Anteckningar vid professor C. Y. Sahlins föreläsningar öfver grekiska filosofiens historia 1862 samt i psykologi 1864—65. (Gåfva af f. d. lektor P. Olsson.) — Framl. professor G. Ljunggrens korrespondens och anteckningar rörande Lunds universitets jubelfest 1868. (Gåfva af förste bibliotekarien E. Ljunggren.) — Utaf framl. biskop P. Genbergs papper: självbiografiska anteckningar för åren 1821—42, fullmakter och kallelsebref, bref och brefkoncept m. m. (Gåfva af änkefru biskopinnan A. Genberg, f. Toll; jfr bibliotekets årsberättelse för 1909.)

Gåfvor, hvilka icke kunnat anses härröra från af biblioteket underhållna regelbundna bytesförbindelser, hafva ingått från följande offentliga myndigheter, anstalter, samfund och tidskriftsredaktioner:

A. *Svenska.*

K. Justitie-, Civil-, Finans-, Ecklesiastik- och Jordbruksdepartementen; Riksbanken; Riksgäldskontoret; Kommerskollegium; Medicinalstyrelsen; Järnvägsstyrelsen; Domänstyrelsen; Vattenfallsstyrelsen; Hydrografiska byrån; Riksförsäkringsanstalten; Försäkringsinspektionen; Kungl. Biblioteket; Vetenskapsakademien; Nationalmuseum; Nordiska museet; Handelshögskolan; Stockholms stads statistiska kontor; Universitetsbiblioteket i Upsala; Aug. Abrahamsons stiftelse å Nääs; Sparbanken i Halmstad; Svenska sällskapet för antropologi och geografi; Försäkringsföreningen; Sveriges allmänna exportförening; Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt; Evangeliska fosterlandsstiftelsen; Svenska missionsförbundets expedition; Svenska kyrkans diakonistyrelse; Universella broderskapets förlag och Helsingborgskommitté; Redaktionen af Statsvetenskaplig tidskrift; Redaktionen af Teosofisk tidskrift.

B. Utländska.

Redaktionen of The Theosophist, Adyar, Madras; American Medical Association; American Association of genito-urinary surgeons; University of Michigan, Ann Arbor; Ministerium der geistlichen und Unterrichtsangelegenheiten, Berlin; Universitetet, ibm; Bibliothek des Kunstgewerbemuseums, ibm; Massachusetts General Hospital, Boston; Ungerska justitieministeriet, Budapest; Unger-

ska vetenskapsakademien, ibm; Imperial Department of Agriculture, Calcutta; Northwestern University Medical School, Chicago; Western Theological Seminary, ibm; Pathological Society, ibm; Royal Botanic Garden, Edinburgh; Kruppsche Bücherhalle, Essen a. d. Ruhr; Zentralstelle für Balneologie, Frankfurt am Main; Joanneum, Graz; Universitetsbiblioteket, Greifswald; Ministerium van binnenlandsche zaken, Haag; Hamburgisches Kolonialinstitut, Hamburg; Industristyrelsen i Finland, Helsingfors; South African School of Mines and Technology, Johannesburg; Universitetet i Kristiania; Conseil international pour l'exploration de la mer, Köpenhamn; Kommissionen for Havundersögelser, ibm; Dansk Meterologisk Institut, ibm; Dansk Biologisk Station, ibm; Rigshospitalet, ibm; Statens Seruminstitut, ibm; Carlsbergfondets Direktion, ibm; Ny Carlsberg Glyptotheks Bestyrelse, ibm; Bestyrelsen for Carlsberg Laboratoriet, ibm; Kommunalbestyrelsen, ibm; Grosserersocietetets Komité, ibm; Société Polonaise pour l'avancement des sciences, Lemberg; Peace Society, London; Dirección general de agricultura, Mexico; Institut Océanographique, Monaco; Hof- und Staatsbibliothek, München; Carnegie Foundation for the advancement of teaching, New-York; Maine Agricultural Experiment Station, Orono; Ministère de l'instruction publique, des beaux-arts et des cultes, Paris; Office international d'hygiène publique, ibm; Fondation Narcisse Thibault, ibm; Swedish Colonial Society, Philadelphia; Theosophical Publishing Company, Point Loma; Redaktionen af Revue de médecine tchèque, Prag; Instituto Oswaldo Cruz, Rio de Janeiro; Redaktionen af Ungdomsvännen, Rock-Island, Ill.; Ministero di grazia e giustizia e dei culti, Roma; Den Tekniske Höjskole, Trondhjem; Dirección general de estadística, Uruguay; Library of Congress, Washington; Surgeon-General's Office, ibm; New York State Hospital for the care of deformed and crippled children, West Haverstraw; Svenska lyceum, Viborg; Gesellschaft für innere Medizin und Kinderheilkunde, Wien; Åbo stads historiska museum.

Följande enskilda personer och firmor hafva under år 1911 med gåfvor hågkommit biblioteket:

A. *Svenskar.*

A. M. Alexanderson, Lund; J. A. Almquist, Stockholm; A. Andersson, Upsala; N. Beckman, Stockholm; C. G. E. Björ-

ling, Lund; W. Bülow, ibm; O. Cappelin, Hanneda; C. V L. Charlier, Lund; E. Ekwall, ibm; C. M. Fürst, ibm; Amélie Genberg, f. Toll, Kalmar; J. A. Helander, Lund; H. Hildebrand, Stockholm; F. Hjelmqvist, Lund; T. Holmberg, Tärna; N. O. Holst, Stockholm; A. U. Isberg, Malmö; A. Jensen, Stockholm; F. A. Johanssons sterbhus, Lund; B. Jönssons sterbhus, ibm; A. Kock, ibm; C. Kurck, ibm; A. Lindberg, Järna; Hj. Lindroth, Lund; C. J. F. Ljunggren, Kristianstad; E. Ljunggren, Lund; Helesine Ljunggren, ibm; O. Lundberg, Upsala; A. Malm, Lund; B. N. M. Möller, ibm; A. G. Nathorst, Stockholm; A. H. Nelson, Upsala; T. Nerman, Stockholm; C. F. O. Nordstedt, Lund; T. Norlind, ibm; H. Th. Ohlsson, ibm; P. Olsson, Kristianstad; C. af Petersens, Lund; O. Raab, Sköfde; K. J. D. Schlyter, Stockholm; F. Schulthess, ibm; M. Schürer von Waldheim, Helsingborg; T. Segerstedt, Lund; J. Serner, Bosarp; J. A. Setterdahl, Slaka; C. Sprinchorn, Malmö; A. Stille, Lund; C. W. von Sydow, ibm; O. Sylwan, Göteborg; N. Söderblom, Upsala; N. J. Thunblad, Munsö; H. V. Tiberg, Långbanshyttan; E. Tuneld, Lund; E. Walberg, ibm; Helesine Westdahl, f. Quiding, ibm; F. A. Wulff, ibm; S. Ödman, Stockholm; J. A. Österlind, Lund. — F. C. Askerbergs bokförlag, Stockholm; Björck & Börjesson, ibm; C. E. Fritzes bokförlag, ibm; H. Gebers förlag, ibm; C. W. K. Gleerup, Lund; Gleerupska universitetsbokhandeln, ibm; G. Hedmans bokhandel, Gefle; Holmbergs bokhandel, Askersund; L. Hökerbergs bokförlag, Stockholm; Karlstedtska bokhandeln, Sköfde; Ph. Lindstedts universitetsbokhandel, Lund; Ljus' bokförlag, Stockholm; P. A. Norstedt & Söner, ibm; N. P. Pehrssons förlag, Göteborg; Sandbergs bokhandel, Stockholm; Fr. Skoglunds bokförlag, ibm; Wahlström & Widstrands bokförlag, ibm.

B. *Utländingar.*

F. Ameghino, Buenos Aires; L. Birkenmajer, Krakow; A. A. Björnbo, Köpenhamn; R. Brandstetter, Luzern; W. S. Bryant, New-York; K. Caröe, Köpenhamn; J. Coutts, London; F. Dahl, Köpenhamn; E. S. Dodgson, Oxford; C. V. Duckert, Kristiania; F. Eichler, Graz; E. Elberling, Köpenhamn; I. Fellman, Helsingfors; L. Fiaux, Paris; D. Figarola-Caneda, Habana; A. H. Fried, Wien; W. E. Gates, Point Loma; A. Hernberg, Helsingfors; O. Herman, Budapest; K. Hirose, Sakaaimura, Japan;

O. E. A. Hjelt, Lepola, Finland; A. Hockman, New-York; D:r Hültl, Budapest; C. Jacobsen, Köpenhamn; J. W. S. Johnsson, ibm; F. A. Judd, Haggerston, London; J. F. Kleine, Berlin; J. E. Klingberg, New Britain, Conn.; C. Lee, Kristiania; J. Lee, ibm; Ida Löffler, f. Jansen, Köpenhamn; F. Massai, Firenze; E. Merck, Darmstadt; E. Molee, Tacoma; Philippe Duc d'Orléans, Bruxelles; J. Ph. Palméns efterlefvande, Helsingfors; O. W. Peterson, Brownfield, Me.; E. Piasecki, Lwów; D. E. Rugaard, Hilleröd; J. B. Schmalz, Boston; O. Schöndörffer, Berlin; F. di Silvestri-Falconieri, Roma; E. Skarstedt, Seattle, Wash.; G. Skjerne, Köpenhamn; C. A. Smith, Minneapolis; C. E. Stangeland, Washington; M. E. Stevenson, Melbourne; W. Stieda, Leipzig; T. Takaki, Formosa; B. G. Teubner, Leipzig; F. Tilgmann, Helsingfors; W. de Vries, Groningen; A. Weiler, Karlsruhe; K. F. Wolff, Bozen; G. A. Zorándy, Budapest; C. Zytphen-Adeler, Köpenhamn.

Med tacksamhet bör här äfven erinras därom, att biblioteket jämväl under år 1911 fått såsom bidrag till uppehållandet af sina bytesförbindelser mottaga ett större eller mindre antal exemplar af med statsunderstöd utgifna publikationer.

Bibliotekskommissionen har för behandling af inkomna förslag till bokinköp hållit de föreskrifna sammanträdena. Densammas valda ledamöter voro under vårterminen professorerna O. Holmström, K. Wicksell, I. Bang, Axel Kock, S. Clason, T. Brodén och J. C. Moberg, under höstterminen professorerna M. Pfannenstill, K. Wicksell, T. Thunberg, Axel Kock, S. Clason, W. Ekman och J. C. Moberg.

Ekonomi. Bibliotekets räkenskaper för år 1911 visa i sammandrag följande siffror:

Debet.

Behållning från år 1910		2,046: 77
Inkomster:		
Ordinarie statsanslaget	50,000: —	
Anslag å extra stat	10,000: —	
Intressemedel	2,167: 07	
Extra inkomster	1,085: 34	63,252: 41
	Summa	65,299: 18

Kredit.

Utgifter:

Bokinköp	45,050: 64	
Inlösen af bibl:s bytesexemplar af Lunds univ:s årsskrift	800: —	
Bokbinderiarbete	9,827: 53	
Skrifmaterialier och tryck	700: 07	
Uppvärmning	2,665: 40	
Elektrisk belysning och kraft	986: 20	
Frakt- och transportkostnader	565: 05	
Renhållning	594: 46	
Parkens underhåll	391: 41	
Inköp och underhåll af inventarier	1,265: 27	
Diverse omkostnader	611: 58	63,457: 61
Behållning vid årets slut		1,841: 57
	Summa	65,299: 18

Det å bibliotekets stat uppförda anslaget af 12,000 kronor till »arfvoden, flitpenningar åt extra biträden, renskrifning, eftermiddagstjänst m. m.» har användts på följande sätt:

Arfvoden till amanuenser	6,287: 49
Aflöning till extra vaktmästare	575: —
Uppehållande af eftermiddagstjänsten	2,705: —
Flitpenningar åt e. o. tjänstemän	950: —
Extra arbetshjälp samt renskrifning	600: —
Behållning	882: 51
Summa	12,000: —

Under året hafva 4,647 böcker blifvit inbundna och 606 styfhäftade; 708 volymer tidningar hafva blifvit inbundna eller — till större delen — häftade i omslag af karduspapper; 1,063 kapslar af olika slag hafva förfärdigats. Af dessa arbeten hafva styfhäftningen af böcker, häftningen af tidningar samt kapselfabrikationen utförts i bibliotekets eget bokbinderi, hvarest äfven alla ifrågakommande reparationer af böcker o. d. blifvit verkställda.

Personalen. Med afseende på personalens sammansättning har under år 1911 ingen förändring inträffat.

Till innehafvare af amanuensarfvoden hafva för året varit förordnade hrr B. Möller (2,000 kr.), G. Wetterberg (2,000 kr.), C. W. von Sydow (1,500 kr.) och K. Tynell (1,200 kr.); under tider, då någon af dem åtnjutit tjänstledighet, hafva därigenom lediga arfvoden tidtals uppburits af e. o. amanuenserna G. Carlquist och A. Österling. Amanuensarfvoden hafva sålunda under året innehafts af följande e. o. tjänstemän, nämligen af B. Möller under 10 månader, G. Wetterberg under 8 ½ månad, C. W. von Sydow under 9 ½ månad, K. Tynell under 9 månader, G. Carlquist under 5 ½ månad och A. Österling under 3 månader.

Tjänstledighet har åtnjutits af undertecknad 16—30 november för utrikes resa, af andre bibliotekarien F. Hjelmqvist 1—31 juli likaledes för utrikes resa, af amanuensen B. Möller 1 mars —30 april, af amanuensen G. Wetterberg 1—15 januari samt 1 mars—31 maj, af amanuensen K. Tynell 1—31 maj samt 1 november—31 december, af amanuensen C. W. von Sydow 16 juni—31 augusti.

Förordnanden hafva innehafts af förste bibliotekarien E. Ljunggren såsom öfverbibliotekarie och af andre bibliotekarien R. Almqvist såsom förste bibliotekarie 16—30 november samt af amanuensen B. Möller såsom andre bibliotekarie 1—31 juli och 16—30 november.

Arbeten och arbetsfördelning. Af under året utförda arbeten, hvilka icke varit att hänföra till löpande göromål, må följande omnämnas. Den sedan ett par år tillbaka pågående revisionen af det svenska småtryckets anordning i sammanhang med inordnande af från tidigare år magasinerade samlingar af dylikt tryck har blifvit fortsatt och i det närmaste slutförd. — Den under förra året påbörjade omläggningen af realkatalogen i ett större antal kapslar har afslutats. — Facket Kyrkohistoria å svenska afdelningen samt delvis äfven facket Teknologi å samma afdelning hafva blifvit reviderade; likaså kartsamlingen, som därvid provisoriskt nyordnats. — En genomgående granskning af det i biblioteket brukliga signeringssystemet har ägt rum och en lista öfver de olika signaturerna, afsedd att befordras till trycket, har upprättats, hvilken lista i viss mån bildar ett schema öfver bibliotekets uppställning.

Bibliotekets nominalkatalog har under året ökats med 16,389 blad, däribland 6,787 tryckta och uppklistrade titlar å akademiska skrifter. Realkatalogen har ökats med 6,756 blad. Hela antalet nya katalogblad uppgår således till 23,145.

Arbetsfördelningen har i hufvudsak varit följande.

Undertecknad öfverbibliotekarie har, jämte ledningen af det helas förvaltning, handhaft bibliotekets ekonomi, med nödigt biträde förberedt samt ombesörjt bokinköpen, skött korrespondensen, så vida icke annorlunda angifves, äfvensom affattat ifrågakommande ämbetsutlåtanden o. d.

Förste bibliotekarien E. Ljunggren, föreståndare för utländska afdelningen, har ledt och öfvervakat katalogiseringsarbetena å bokafdelningarna samt, delvis med biträde, mottagit och granskat leveranserna från bokhandeln, accessionsförtecknat den inkommande utländska litteraturen, handhaft bytesförbindelserna med tillhörande korrespondens, redigerat uppgifterna till den tryckta accessionskatalogen samt granskat korrekturen å densamma.

Förste bibliotekarien P. Sjöbeck, föreståndare för svenska afdelningen, har mottagit, granskat och, med undantag för det egentliga småtrycket, accessionsförtecknat det från boktryckerierna inkommande svenska årstrycket äfvensom skött den i sammanhang med tryckleveranserna stående korrespondensen; äfvenledes har han fört accessionskatalog öfver svenska afdelningens öfriga förvärf; det inkomna småtrycket har af honom grofsorterats och det obundna men för bindning afsedda svenska trycket har stått under hans omvårdnad.

Förste bibliotekarien A. Malm, föreståndare för låneexpeditionen, har haft sin hufvudsakliga verksamhet förlagd till denna och därvid bl a. skött större delen af den där förekommande brefväxlingen; därjämte har han slutfört den ofvannämnda omläggningen af realkatalogen äfvensom handlagt hvarjehanda tillfälliga göromål.

Andre bibliotekarien R. Almqvist har förestått bokbindningsafdelningen samt haft vården om det obundna men för bindning afsedda utländska trycket, utom tidskrifterna.

Andre bibliotekarien F. Hjelmqvist har dels haft sin verksamhet förlagd till handskriftsafdelningen, om hvilken han haft den närmare vården. och inom hvilken han bl. a. katalogiserat vissa i senare tider gjorda förvärf samt tillsammans med ama-

nuensen Wetterberg ordnat de till biblioteket skänkta papper, hvilka tillhört medlemmar af släkten Agardh; dels har han inom bokafdelningarna deltagit i katalogiseringsarbetena samt tillsammans med amanuensen Wetterberg reviderat och provisoriskt nyordnat kartsamlingen; under 3 ½ månad har han tjänstgjort i låneexpeditionen.

Andre bibliotekarien P. Wilner har biträdt förste bibliotekarien Ljunggren vid bokhandelsleveransernas behandling och accessionsförtecknande samt vid dennes bestyr i fråga om den tryckta accessionskatalogen, haft vården om de obundna utländska tidskrifterna, i samråd med förste bibliotekarien Ljunggren företagit den ofvannämnda granskningen af i biblioteket använda signaturer samt upprättat listan öfver dessa, deltagit i katalogiseringsarbetena samt under en månad tjänstgjort i låneexpeditionen.

Andre bibliotekarien S. E. Melander har deltagit i katalogiseringsarbetena, under hrr Ljunggrens och Wilners samtidiga semester mottagit och accessionsförtecknat större delen af den inkommande utländska litteraturen, biträdt vid upprättandet af den ofvannämnda signaturlistan samt under 4 ½ månad tjänstgjort i låneexpeditionen.

Andre bibliotekarien N. Brodén har deltagit i katalogiseringsarbetena och i arbetena på bokbindningsafdelningen, biträdt vid expedierandet af bytessändningarna samt under 3 månader tjänstgjort i låneexpeditionen.

Amanuenserna B. Möller, G. Wetterberg, C. W. von Sydow och K. Tynell samt e. o. amanuenserna G. Carlquist och A. Österling hafva haft att ombesörja de dagliga bestyren med böckers framtagande och uppsättning; därjämte hafva de varit sysselsatta med ordnande af svenskt småtryck; äfven hafva de alla, företrädesvis Möller, von Sydow, Tynell och Carlquist, deltagit i katalogiseringsarbetena. Möller har därjämte en månads tid under vederbörande äldre tjänstemäns semester behandlat de inkommande tidskriftsleveranserna samt granskat korrekturen å accessionskatalogen. Wetterberg har utskrifvit den af andre bibliotekarien Hjelmqvist i koncept affattade förteckningen öfver universitetets arkiv; äfven har han, såsom ofvan nämnts, deltagit i behandlingen af de Agardhska papperen och af kartsamlingen. Tynell har reviderat facket Kyrkohistoria å svenska afdelningen.

Carlquist har reviderat en del af facket Teknologi å samma afdelning. För öfrigt hafva de nämnda sex e. o. tjänstemännen fullgjort hvarjehanda smärre uppdrag samt under 10 månader af året turvis uppehållit eftermiddagstjänsten; under återstående 2 månader har denna uppehållits på det sätt, att tjänstemäns ordinarie arbetstid delvis varit förlagd till eftermiddagen.

Såsom frivillig deltagare i katalogiseringsbestyr och andra skrifgöromål har f. d. rektor O. Ingstad äfven under år 1911 egnat biblioteket ett värdefullt och med tacksamhet mottaget arbete.

Under 1911 års sommarkurser föranstaltades inom biblioteket en utställning af sådana dettas tillhörigheter, som kunde antagas intressera kursdeltagarne. Ordnandet af denna utställning samt förevisandet af densamma och af biblioteket i öfrigt ombesörjdes af andre bibliotekarien Hjelmqvist och amanuensen Wetterberg.

Carl af Petersens.

LUNDS UNIVERSITETS BIBLIOTEKS

ÅRSBERÄTTELSE

1912

UR LUNDS UNIVERSITETS ÅRSBERÄTTELSE 1912—1913

LUND 1913
HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI

027.1485
L962R
1912

Bibliotekets begagnande. Läsesalarna och låneexpeditionen hava i regeln varit för allmänheten tillgängliga varje helgfri dag kl. 9,30 f. m.—3,30 e. m., de förra jämväl kl. 5—8 e. m. Endast 4 söckendagar (promotionsdagen den 31 maj, julafton samt 2 rengöringsdagar) har biblioteket hela dagen hållits stängt; av olika anledningar har under ytterligare 5 söckendagar eftermiddagstjänstgöringen varit inställd; under 3 dagar, då professorsinstallation ägt rum, har biblioteket med anledning härav varit stängt kl. 11,30 f. m.—1,30 e. m.

Följande tabell visar bibliotekets användning under årets olika månader.

Månad	Besök			Framtagna volymer			Hemlån. voll.
	F. m.	E. m.	S:ma	F. m.	E. m.	S:ma	
Januari	1,172	431	1,603	3,773	618	4,391	1,052
Februari	1,431	545	1,976	4,751	1,121	5,872	1,108
Mars	1,571	685	2,256	4,412	1,261	5,673	1,006
April	1,298	526	1,824	2,702	982	3,684	836
Maj	1,137	430	1,567	2,116	619	2,735	971
Juni	769	248	1,017	3,531	491	4,022	2,544
Juli	539	199	738	2,006	378	2,384	663
Augusti	616	279	895	2,349	612	2,961	619
September	1,241	577	1,818	3,243	1,003	4,246	1,325
Oktober	1,460	726	2,186	3,598	1,199	4,797	1,376
November	1,581	763	2,344	5,626	1,252	6,878	2,723
December	1,123	408	1,531	5,670	623	6,293	4,256
Summa	13,938	5,817	19,755	43,777	10,159	53,936	18,479
Motsv. siffror för 1911	14,498	7,771	22,269	41,101	6,872	47,973	17,088

Av ovanstående siffror framgår, att antalet besökande under det senast förflutna året varit mindre än under det närmast föregående; samtidigt härmed företer emellertid antalet under år 1912 för begagnande framtagna volymer en ej ringa ökning. Härav framgår tydligt, att den nämnda minskningen i fråga om besökande

snarast gällt sådana personer, vilka företrädesvis pläga använda den litteratur, som utan särskild anmälan finnes i läsesalarna tillgänglig. Anledningen till ifrågavarande nedgång av de besökandes antal är därföre otvivelaktigt att i väsentlig mån söka uti den mot slutet av år 1911 träffade anordning, enligt vilken lärjungar vid stadens läroverk och folkskoleseminarium, om vilka just gäller, att de vid sina biblioteksbesök företrädesvis anlita den i läsesalarna tillgängliga litteraturen, för tillträde till biblioteket måste förete rekommendation av vederbörande rektor eller klassföreståndare, vilken rekommendation, vad läroverkens ungdom beträffar, i regeln plägar lämnas endast åt de översta klassernas lärjungar.

Under året hava 833 volymer tryckta böcker och 150 handskrifter (mot resp. 737 och 109 under näst föregående år) för härvarande forskares räkning från andra liknande institutioner lånats till biblioteket. De till antalet 36 olika bibliotek och arkiv, från vilka lån erhållits, hava varit följande. I Stockholm: Kungl. biblioteket, Vetenskapsakademiens bibliotek, Karolinska institutets d:o, Riksdagens d:o, Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens d:o, Lantbruksakademiens d:o, Farmaceutiska institutets d:o, Generalstabens d:o, Svenska läkaresällskapets d:o, Svenska Akademiens Nobelbibliotek, Pedagogiska biblioteket, Riksarkivet, Krigsarkivet; Universitetsbiblioteket i Uppsala; Vetenskapssocietetens i Uppsala bibliotek; Stadsbiblioteket i Göteborg; Landsarkivet i Lund; Stiftsbiblioteket i Linköping; Läroverksbiblioteken i Gefle, Göteborg, Kristianstad och Norrköping; Brinkmanska arkivet å Trolle-Ljungby; Arkiven å Eriksberg och Esplunda; Kungliga biblioteken i Berlin och Köpenhamn; K. Hov- och Statsbiblioteket i München; Universitetsbiblioteken i Greifswald, Göttingen, Kiel, Köpenhamn och Leiden; Stadsbiblioteken i Lüneburg och Magdeburg; Finlands statsarkiv i Helsingfors.

Från Lund hava 577 volymer tryckta böcker och 63 handskrifter (mot resp. 554 och 43 under 1911) för begagnande av forskare utlånats till följande 33 institutioner. I Stockholm: Kungl. biblioteket, Vetenskapsakademiens bibliotek, Karolinska institutets d:o, Riksdagens d:o, Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens d:o, Handelshögskolans d:o, Svenska Akademiens Nobelbibliotek, Riksarkivet; Universitetsbiblioteket i Uppsala; Stadsbiblioteket i Göteborg; Stiftsbiblioteket i Linköping; Läroverks- (resp. realskole- eller samskole-) biblioteken i Borås, Falun, Halmstad,

Haparanda, Helsingborg, Jönköping, Kalmar, Karlstad, Norrköping, Växjö och Ystad; Folkskoleseminariets bibliotek i Strängnäs; Hospitalet i Nyköping; Lasarettet i Söderköping; Landskontoret i Malmö; Helsingborgs Museum; Stadsarkivet i Helsingborg; Kungl. biblioteket i Köpenhamn; Universitetsbiblioteken i Kristiania, Köpenhamn och Prag; Upper Iowa University i Fayette. — Dessutom har ett antal boklån sänts till enskilda forskare på olika orter inom Sverige.

Samlingarnas tillväxt. Svenska tryckalster, som jämlikt tryckfrihetsförordningens föreskrift skolat till biblioteket avlämnas, hava inkommit i 648 sändningar från 498 olika boktryckerier. Antalet på grund av uteblivna eller felaktiga leveranser under året gjorda reklamationer har uppgått till 350. Beträffande arten och omfånget av tillväxten genom leveranser av svenska tryck torde som vanligt här få hänvisas till den i Kungl. bibliotekets årsberättelse meddelade redogörelsen, vilken ju, i stort sett, måste äga giltighet även för Sveriges båda andra stora statsbibliotek. — Genom köp har biblioteket under året förvärvat 104 i Sverige tryckta volymer; genom gåvor har det ökats med 31 sådana, förutom några småtryck och en del dupletter.

Tillväxten av *utländska tryckalster* har uppgått till 13,242 volymer (= band, hela eller påbörjade, broschyrer eller kartor). Av dessa hava 4,467 erhållits genom köp och 646 genom gåvor; återstående 8,129 volymer har biblioteket mottagit från de utländska lärda samfund och anstalter, med vilka detsamma underhåller regelbundna bytesförbindelser; av dessa bytesskrifter utgöras 7,452 av akademiska avhandlingar, program o. d. från utländska universitet. — 1912 års utländska tryck utav nyare datum kommer att, så vitt som detsamma anses förtjänt av dylikt omnämnande, upptagas i bd 27 av den genom Kungl. biblioteket utgivna gemensamma accessionskatalogen för Sveriges offentliga bibliotek.

Bland under året mottagna gåvor av tryckta böcker bör särskilt med tacksamhet omnämnas den, med vilken f. d. professor M. V. Odenius ihågkommit biblioteket, i det att han till detsamma överlämnat 131 band medicinska tidskrifter, däribland flera fullständiga och mycket värdefulla serier.

Läkaresällskapet i Lund har under året å biblioteket deponerat 36 volymer och Humanistiska sektionens seminariebibliotek

8 volymer; dessa deposita äro icke inräknade i den ovan lämnade uppgiften om samlingarnas tillväxt.

Handskriftssamlingens förnämsta förvärv under året hava varit följande:

Tegnérs Axel och Frithiofs saga i engelsk översättning av J. Thain. (Köp.)

Ett brev från Es. Tegnér till C. A. Adlersparre, ett d:o från densamme till C. A. Agardh samt tre d:o från densamme till handelsmannen J. Wåhlstedt. (Köp.)

Avskrifter av 4 brev från Es. Tegnér till medlemmar av släkten Myhrman. (Gåva av fil. kand. A. Silow.)

Papper som tillhört prosten Assar Lindeblad, däribland åtskilliga otryckta dikter. (Köp.)

84 brev till biskop P. Genberg samt koncept till några brev från honom. (Gåva av numera avlidna änkefru biskopinnan Amelie Genberg, f. Toll; jfr bibliotekets årsberättelser för 1909 och 1911.)

En större samling (bort emot 700) brev till och från förste stadskomministern i Lund A. J. Kahl samt en del andra av honom efterlämnade papper. (Gåva av hans dotterson kapten J. Crafoord.)

Föreläsningskoncept m. fl. av domprosten C. Olbers efterlämnade papper. (Gåva av hans efterlevande genom professor Axel Kock.)

Föreläsningar rörande barnsjukdomar av P. von Afzelius. (Gåva av med. lic. J. Fryding.)

Föreläsningar i förlossningsvetenskap av C. F. Liljewalch. (Gåva av densamme.)

Bibliotheca et apparatus instrumentorum mathematicorum Nicolai Schenmark, math. prof. Londin. Gothor. (Överlämnad från Astronomiska observatoriet.)

Den del av filosofiska fakultetens arkiv, som icke kan anses för de löpande göromålen behövlig, har under året deponerats å biblioteket.

Gåvor, vilka icke kunnat anses härröra från av biblioteket underhållna regelbundna bytesförbindelser, hava ingått från följande offentliga myndigheter, institutioner, samfund och tidskriftsredaktioner.

A. *Svenska.*

Stockholm. K. Justitiedepartementet.
» K. Utrikesdepartementet.
» K. Civildepartementet.
» K. Finansdepartementet.
» K. Ecklesiastikdepartementet.
» K. Jordbruksdepartementet.
» K. Medicinalstyrelsen.
» K. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.
» K. Telegrafstyrelsen.
» K. Järnvägsstyrelsen.
» Riksförsäkringsanstalten.
» K. Försäkringsinspektionen.
» K. Kommerskollegium.
Stockholm. Kungl. biblioteket.
» Nationalmusei konstavdelning.
» K. Lantmäteristyrelsen.
» Hydrografiska byrån.
» Riksbanken.
» Riksgäldskontoret.
» Riksdagens bibliotek.
» Handelshögskolan.
» Stockholms stads statistiska kontor.
» Direktionen för allmänna barnhusinrättningen.
» Nordiska museet.
» Allmänna svenska boktryckareföreningen.
» Försäkringsföreningen.
» Svenska botaniska föreningen.
» Svenska missionsförbundet.
» Svenska sällskapet för antropologi och geografi.
» Sveriges allmänna exportförening.
» Sveriges lantmäteriförening.
» Redaktionen av Svensk tandläkaretidskrift.
» » av Teosofisk tidskrift.
Helsingborg. Universella broderskapets kommitté.
Lund. Redaktionen av Statsvetenskaplig tidskrift.
Malmö. Biblioteks- och föreläsningsföreningen.
Nääs. Aug. Abrahamsons stiftelse.
Uppsala. Universitetsbiblioteket.

B. *Utländska.*

Amerika. American Association of Genito-urinary Surgeons.
» American Urological Association.
Boston. Massachusetts General Hospital.
Breslau. Stadtbibliothek.
» Universitetet.
Bruxelles. Bibliothèque Royale de Belgique.
Bryn Athyn, Pa. Academy of the New Church.
Budapest. Statistisches Bureau.
Calcutta. Imperial Department of Agriculture.
» Royal Botanic Garden.
Chicago. University of Chicago.
» Northwestern University Medical School.
Chicago. Western Théological Seminary.
Edinburgh. Royal Botanic Garden.
» The Continuation Committee of the World Missionary Conference.
Helsingfors. Finska läkaresällskapet.
» Industristyrelsen i Finland.
» Nyfilologiska föreningen.
Johannesburg. South African School of Mines and Technology.
Kiel. Kommission zur wissenschaftlichen Untersuchung der deutschen Meere.
Kristiania. Finants- og Tolddepartementet.
» Kirke- og Undervisningsdepartementet.
» Det norske Nobelinstitut.
» Universitetets Observatorium.
Köpenhamn. Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.
» Det Kongel. Akademi for de skjönne Kunster.
» Den anden Skandinaviske Mathematiker-Kongres.
» Conseil international pour l'exploration de la mer.
» Kommissionen for Havundersögelser.
» Dansk Meteorologisk Institut.
» Den Anthropologiske Komité.
» Statens Seruminstitut.
» Kommissionen for det Arna-Magnæanske Legat.
» Bestyrelsen for Carlsberg-Laboratoriet.
» Kommunalbestyrelsen.

Köpenhamn. Grosserersocietetet.
Lemberg. Société polonaise pour l'avancement des sciences.
London. British Foreign Office.
» Peace Society.
Mexico. Dirección general de agricultura.
Monaco. Institut Océanographique.
Montevideo. Dirección general de estadística de Uruguay.
München. K. Hof- und Staatsbibliothek.
New Haven. Yale Peruvian Expedition.
New York. Carnegie Foundation for the Advancement of teaching.
» Pennsylvania Society.
Orono. Maine Agricultural Experiment Station.
Paris. Ministère de l'instruction publique, des beaux-arts et des cultes.
» Office international d'hygiène publique.
S:t Petersburg. Commission séismologique centrale.
Prag. Revue de médecine tchèque.
Rennes. Universitetet.
Rock-Island, Ill., Redaktionen av Ungdomsvännen.
Strassburg. Internationale Commission für wissenschaftliche Luftschiffahrt.
Washington. Library of Congress.
» Philosophical Society.
» Carnegie Endowment for International Peace.
Wiborg. Svenska lyceum.
Wien. Universitetsbiblioteket.
» Gesellschaft für innere Medizin und Kinderheilkunde.

Följande enskilda personer och firmor hava under år 1912 med gåvor ihågkommit biblioteket:

A. *Svenska.*

Arenander, E. O., lektor, Ultuna.
Björling, C. G., professor, Lund.
Blix, Martina, f. Lamm, professorska, Lund.
Block, H. G., docent, Lund.
Boëthius, C. A., fil. kandidat, Uppsala.
Broman, I., professor, Lund.

Collijn, I., förste bibliotekarie, Uppsala.
Crafoord, J., kapten, Lund.
Dahlgren, E. W., riksbibliotekarie, Stockholm.
Eklunds (P. G., domprost) sterbhus, Lund.
Fahlbeck, P. E., professor, Djursholm.
Fritzes (C. E.) bokförlagsaktiebolag, Stockholm.
Fryding, J., med. licentiat, Lund.
Fürst, C. M., professor, Lund.
Genberg, Amelie, f. Toll, biskopinna, Kalmar.
Gleerupska universitetsbokhandeln, Lund.
Isberg, A. U., stadsarkivarie, Malmö.
Jensen, A., fil. doktor, Stockholm.
Johanssons (F. A., professor) sterbhus, Lund.
Kinell, E. G., överstelöjtnant, Stockholm.
Kock, A., professor, Lund.
Leander, P. A., docent, Lund.
Linde, S., docent, Lund.
Lindroth, Hj., docent, Lund.
Lindstedts (Ph.) universitetsbokhandel, Lund.
Liljeqvist, P. E., professor, Lund.
Ljunggren, E., förste bibliotekarie, Lund.
Lundberg, O., biblioteksamanuens, Uppsala.
Melander, S. E., andre bibliotekarie, Lund.
Moberg, C. A., professor, Lund.
Murbeck, S., professor, Lund.
Möller, B., biblioteksamanuens, Lund.
Nathorst, A. G., professor, Stockholm.
Nerman, T., redaktör, Sundsvall.
Nilsson, M. P., professor, Lund.
Nordqvist, O. F., byråchef, Stockholm.
Nordstedt, C. F. O., professor, Lund.
Odenius, M. V., f. d. professor, Lund.
Olson, J. E., docent, Lund.
Palme, O., fil. licentiat, Sigtuna
Petersens, C. af, överbibliotekarie, Lund.
Rudbeck, J., friherre, sekreterare, Stockholm.
Rudbeck, R. C. G., friherre, hovmarskalk, Edsberg.
Rydberg, P. W. A., läroverksadjunkt, Linköping.
Schulthess, F., lärare vid K. Krigshögskolan, Stockholm.

Segerstedt, T. K., professor, Stockholm.
Silow, A., fil. kandidat, Uppsala.
Sydow, C. W. von, docent, Lund.
Wicksell, K., professor, Lund.
Witthöft, P. J. J., komminister, Åsheda.
Wohlin, N., docent, Stockholm.
Wrangel, E., professor, Lund.
Österlind, J. A., bokbindaremästare, Lund.
Östman, N., amanuens, Stockholm.

B. *Utländska.*

Abbott, C. C., M. D., Trenton, N. J.
Albert I, Prince de Monaco.
Augustana Book Concern, Rock Island, Ill.
Balch, T. W., Philadelphia.
Brandstetter, R., Luzern.
Burgersdijk & Niermans, Leiden.
Caröe, K., Kredslæge, Köpenhamn.
Charlton, E. C., dr, Heath, Mass.
Coblenzer, F., Bonn.
Coutts, J., Esq., London.
Dahl, F. J., Kontorchef i Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, Köpenhamn.
Dodgson, E. S., M. A., Oxford.
Elberling, E., Danska Riksdagens bibliotekarie, Köpenhamn.
Engelmann, W., förlagsbokhandlare, Leipzig.
Eucken, R., professor, Jena.
Fellman, I., f. d. hovrättspresident, Helsingfors.
Fischer, F. E., Leipzig.
Fried, A. H., Redacteur der Friedenswarte, Berlin.
Fussell, J. H., Point Loma, Cal.
Gadolin, A. W., universitetsadjunkt, Helsingfors.
Hernberg, A., vice häradshövding, Helsingfors.
Hjelt, O. E. A., arkiater, Lepola, Finland.
Hormusji Cowasji Dinshah Adenwala, Aden.
Jackson, B. Daydon, fil. doktor, London.
Johnsson, J. W. S., läkare, Köpenhamn.
Joosting, J. G. C., Rijksarchivaris in Drente, Assen
Knoll & C:o, Ludwigshafen.

Korėwo, N., verkligt ryskt statsråd, S:t Petersburg.
Lieven, A. von, friherre, Merzendorf, Kurland.
Lippert, G., K. K. Oberfinanzrat, Triest.
Mark, E. L., professor, Cambridge, Mass.
Merck, E., fabrikant, Darmstadt.
Molee, E., Tacoma, Wash.
Nordenstreng, S., f. d. lektor, Vasa.
Nykopp, C. H., f. d. kapten, Helsingfors.
Passos, A., dr, Manáos, Brasilien.
Philippe, Duc d'Orléans, Bruxelles.
Pöhl, H., skollärare, Reval.
Raquette, G., Berlin.
Richardson, W., Carlton, Melbourne.
Schmidt, J., direktör för Carlsberg Laboratoriums fysiologiska avdelning, Köpenhamn.
Schmidt, W., professor, Köpenhamn.
Silvestri-Falconieri, F. di, fil. doktor, Rom.
Sweven, G., New-York.
Theosophical Publishing Company, Point Loma, Cal.
Troels-Lund, F., professor, Köpenhamn.
Walter, E., stud. phil., Prag.
Werner, M., författare, Berlin.
Willgren, K. S., universitetsadjunkt, Helsingfors.
Yamagiwa, K., professor, Tokio.

Med tacksamhet bör här även erinras därom, att biblioteket jämväl under år 1912 fått såsom bidrag till uppehållande av sina bytesförbindelser mottaga ett större eller mindre antal av med statsunderstöd utgivna publikationer. För samma ändamål har andre bibliotekarien S. E. Melander överlämnat 100 ex. av sitt arbete »Förteckning öfver afhandlingar och uppsatser, som ingå i eller medfölja årsredogörelserna för rikets allmänna läroverk 1858—1882».

Bibliotekskommissionen har för behandling av inkomna förslag till bokinköp hållit de föreskrivna sammanträdena. Densammas ledamöter voro, utom vederbörande bibliotekstjänstemän, under vårterminen professorerna M. Pfannenstill, K. Wicksell, T. Thunberg, Axel Kock, S. Clason, W. Ekman och J. C. Moberg, under höstterminen professorerna S. Herner, A. Ernberg, T. Thunberg, Axel Kock, S. Clason, W. Ekman och S. Murbeck.

Ekonomi. Bibliotekets räkenskaper för år 1912 visa i sammandrag följande siffror:

Debet.

Behållning från år 1911		1,841: 57
Inkomster:		
Ordinarie statsanslaget	50,000: —	
Anslag å extra stat	10,000: —	
Intressemedel	2,111: —	
Extra inkomster	1,139: 72	63,250: 72
	Summa	65,092: 29

Kredit.

Utgifter:		
Bokinköp	44,149: 95	
Inlösen av bibl:s bytesexemplar av Lunds univ:s årsskrift	800: —	
Bokbinderiarbete	9,248: 17	
Skrivmaterialier och tryck	762: 92	
Uppvärmning	3,170: 50	
Elektrisk belysning och kraft	825: 51	
Frakt- och transportkostnader	495: 42	
Renhållning	473: 47	
Parkens underhåll	408: 85	
Inköp och underhåll av inventarier	1,394: 37	
Diverse omkostnader	662: 88	62,392: 04
Behållning vid årets slut		2,700: 25
	Summa	65,092: 29

Det å bibliotekets stat uppförda anslaget av 12,000 kronor till »arvoden, flitpenningar åt extra biträden, renskrivning, eftermiddagstjänst m. m.» har använts på följande sätt:

Arvoden till amanuenser	5,459: 73
Avlöning till extra vaktmästare	600: —
Uppehållande av eftermiddagstjänsten	2,595: —
Flitpenningar åt e. o. tjänstemän	300: —
Extra arbetshjälp samt renskrivning	760: —
Behållning	2,285: 27
Summa	12,000: —

Den betydande behållning, som uppstått på detta anslag, har huvudsakligen föranletts därav, att under året ovanligt mycken tjänstledighet åtnjutits av bibliotekets personal, särskilt den extra ordinarie. De olika ändamål, för vilka sådan ledighet sökts, hava varit av den beskaffenhet, att avslag ej ansetts böra ifrågakomma, ehuru följden blivit den, att biblioteket icke kunnat under året förfoga över den arbetsstyrka, som är för detsamma beräknad som behövlig, och för vars avlönande medel finnas tillgängliga. I ej ringa mån har visserligen det inträffade berott på ett tillfälligt sammanträffande av ogynnsamma omständigheter; men då en del av den för biblioteket behövliga arbetsstyrkan är avsedd att utgöras av extra ordinarie tjänstemän, kan det alltid inträffa, att under något år den tjänstgörande personalen ej kan hållas uppe vid den beräknade numerären, liksom det under ett annat år kan hända, att en större arbetsstyrka står till buds, än som med de disponibla medlen kan skäligen avlönas; över huvud taget torde det städse bliva svårt nog att ställa så, att behovet av för avlöning nödiga medel fullkomligt sammanfaller med det därför tillgängliga beloppet. För biblioteket skulle det för den skull vara synnerligen fördelaktigt, om sådan anordning kunde träffas, att möjliga överskott å anslaget till arvoden m. m., i stället för att ingå till universitetets reservfond, finge för bibliotekets räkning reserveras för att under kommande år användas för de ändamål, för vilka anslaget i fråga är avsett.

Under året hava 3,974 böcker blivit inbundna och 787 styvhäftade; 329 volymer tidningar hava inbundits eller — till större delen — häftats i omslag av karduspapper; 434 kapslar av olika slag hava förfärdigats. Av dessa arbeten hava styvhäftningen av böcker, häftningen av tidningar samt kapselfabrikationen utförts i bibliotekets eget bokbinderi, varest även alla ifrågakommande reparationer av böcker o. d. blivit verkställda.

Bibliotekets lokaler. Under året har vindsvåningens västra flygel blivit försedd med hyllinredning för förvaring av lagret utav universitetets årsskrift och andra för uppehållande av bibliotekets bytesförbindelser avsedda arbeten m. m. d. I samma vånings mittparti har inredningen ökats med tvänne stora dubbelhyllor. Det i byggnaden inredda hyllutrymmet har genom dessa åtgärder erhållit en tillökning av omkring 1,000 löpmeter. För

de nya hyllorna har till större delen kunnat användas virke, som tillhört inredningen i gamla bibliotekshuset.

Den elektriska anläggningen i biblioteksbyggnaden har under året undergått de förändringar, som betingats därav, att densamma vid höstterminens början sattes i förbindelse med stadens elektriska ledningsnät, samtidigt med att det lilla elektricitetsverk, som biblioteket tillsammans med närliggande andra universitetsinstitutioner underhållit, nedlades.

Personalen. Med avseende på den vid biblioteket verksamma personalen är följande att nämna.

Till e. o. amanuenser hava antagits teologie och filosofie kandidaten F. E. Nosslin den 23 mars samt filosofie magistern G. F. Lindblad den 8 oktober.

Till innehavare av amanuensarvoden hava för året varit förordnade hrr B. Möller (2000 kr.), C. W. von Sydow (1500 kr.), K. Tynell (1500 kr.) och G. Carlquist (1200 kr.); under tider, då någon av dem varit tjänstledig, har arvode åtnjutits av e. o. amanuensen F. Nosslin. Amanuensarvode har sålunda uppburits av Möller — dock endast delvis under de tider, han varit förordnad till andre bibliotekarie — under hela året, av von Sydow under 8 1/2 månad, av Tynell under 7 månader, av Carlquist under 10 1/2 månad samt av Nosslin under 6 1/2 månad. Under 3 1/2 månad måste ett arvode sakna innehavare, enär ingen e. o. tjänsteman fanns, som kunde erhålla detsamma.

Tjänstledighet har åtnjutits av förste bibliotekarien E. Ljunggren 15—28 maj på grund av sjukdom; av andre bibliotekarien R. Almqvist 1—21 mars för vetenskapligt arbete; av andre bibliotekarien F. Hjelmqvist 1 augusti—30 september för fullgörande av ett honom av K. Ecklesiastikdepartementet lämnat uppdrag samt 16 oktober—31 december för resa till Nordamerika i syfte att studera biblioteksväsendet därstädes; av e. o. amanuensen G. Wetterberg under hela året för examensstudier; av amanuensen C. W. von Sydow 1 januari—29 februari för studieresor samt 1 juni—15 juli för hälsovård; av amanuensen K. Tynell 16 mars —15 maj för arkivforskningar i huvudstaden samt 1 oktober—31 december för arbete å gradualavhandling; av amanuensen G. Carlquist 1 september—15 oktober för arkivforskningar i huvudstaden; av e. o. amanuensen A. Österling under hela året för utrikes studieresa.

Förordnanden hava innehafts av andre bibliotekarien R. Almqvist såsom förste bibliotekarie 15—28 maj samt av amanuensen B. Möller såsom andre bibliotekarie 1—21 mars, 15—28 maj, 1 augusti—30 september samt 16 oktober—31 december.

Andre bibliotekarien F. Hjelmqvist förordnades den 31 december för en tid av fem år, räknat från ingången av år 1913, till förste bibliotekskonsulent i K. Ecklesiastikdepartementet.

Under året har biblioteket förlorat en mångårig, högt värderad arbetare. Den 18 november avled nämligen fröken Henrika Tornberg, som ända sedan 1886 inom biblioteket med stor plikttrohet och noggrannhet biträtt vid skrivgöromål och varjehanda andra bestyr. Till dessa hörde bl. a. kontrolleringen av de från andra universitet ankommande bytessändningarna av akademiskt tryck samt delvis dettas katalogisering; vidare inordnande i katalogerna av nyskrivna blad samt kopiering för realkatalogen av de utav tjänstemännen för nominalkatalogen avfattade katalogbladen; en större del — över 100,000 blad — av den förstnämnda katalogen är sålunda utskriven med fröken Tornbergs rediga och prydliga handstil och utgör ett vackert minnesmärke över hennes verksamhet inom biblioteket. — Fröken Tornbergs göromål övertogos efter hennes död av fröken Greta Ronge, som sedan mitten av januari biträtt vid biblioteket.

Arbeten och arbetsfördelning. Av under året utförda arbeten, som icke varit att direkt hänföra till löpande göromål, må följande omnämnas. Revisionen av facket Teknologi å svenska avdelningen, vilken revision även omfattat fackets delvisa nyordnande, har avslutats; samma fack å utländska avdelningen har undergått liknande behandling. — Revision av facket Ekonomi å så väl svenska som utländska avdelningen, även delvis förenad med nyordnande, har påbörjats. — Den omfattande underavdelningen »Samlingar» inom facket Biografi å svenska avdelningen har reviderats och nyordnats. — Samlingen av svenska »vistryck» har ordnats och upprättande av register däröver har påbörjats. — Den betydande samlingen av påbörjade men icke avslutade svenska arbeten, som i avvaktan på fortsättning eller fullbordan fått stå obehandlade, har genomgåtts, varvid sådana skrifter, vilkas fortsättande ansågs osannolikt, utrangerats samt katalogiserats och anordnats för bindning eller inlagts i kapslar. Katalogisering

av det på fortsättningshyllorna kvarstående trycket har därjämte påbörjats. — Inom handskriftsavdelningen hava de arbeten utförts, som längre fram omförmälas.

Bibliotekets nominalkatalog har under året ökats med 16,402 blad, däribland 8,781 tryckta och uppklistrade titlar å akademiska skrifter. Realkatalogen har ökats med 8,565 blad. Hela antalet nya katalogblad uppgår således till 24,967.

Arbetsfördelningen har i huvudsak varit följande.

Undertecknad överbibliotekarie har, jämte ledningen av det helas förvaltning, handhaft bibliotekets ekonomi, med nödigt biträde förberett samt ombesörjt bokinköpen, skött korrespondensen, så vida icke annorlunda angives, ävensom avfattat ifrågakommande ämbetsutlåtanden o. d.

Förste bibliotekarien E. Ljunggren, föreståndare för utländska avdelningen, har lett och övervakat katalogiseringsarbetena å bokavdelningarna samt, delvis med biträde, mottagit och granskat leveranserna från bokhandeln, accessionsförtecknat den inkommande utländska litteraturen, handhaft bytesförbindelserna med tillhörande korrespondens, redigerat uppgifterna till den tryckta accessionskatalogen samt granskat korrekturen å densamma.

Förste bibliotekarien P. Sjöbeck, föreståndare för svenska avdelningen, har mottagit, granskat och, med undantag för det egentliga småtrycket, accessionsförtecknat det från boktryckerierna inkommande svenska årstrycket ävensom skött den i sammanhang med tryckleveranserna stående korrespondensen; ävenledes har han fört accessionskatalog över svenska avdelningens övriga förvärv; det inkomna småtrycket har av honom grovsorterats och det obundna men för bindning avsedda svenska trycket har stått under hans omvårdnad.

Förste bibliotekarien A. Malm, föreståndare för låneexpeditionen, har haft sin huvudsakliga verksamhet förlagd till denna och därvid bl. a. skött större delen av den där förekommande brevväxlingen; därjämte har han handlagt varjehanda tillfälliga göromål.

Andre bibliotekarien R. Almqvist har förestått bokbindningsavdelningen samt haft vården om det obundna men för bindning avsedda utländska trycket, utom tidskrifterna.

Andre bibliotekarien F. Hjelmqvist har dels haft sin verksamhet förlagd till handskriftsavdelningen, om vilken han haft den närmare vården, och inom vilken han bl. a. ordnat och för-

tecknat framl. vice bibliotekarien Palms och biskop Genbergs papper samt provisoriskt ordnat de till biblioteket donerade Kahlska papperen ävensom påbörjat nyordnandet av filosofiska fakultetens å biblioteket deponerade arkiv, dels har han inom bokavdelningarna deltagit i katalogiseringsarbeten; under ½ månad har han tjänstgjort i låneexpeditionen.

Andre bibliotekarien P. Wilner har biträtt förste bibliotekarien Ljunggren vid bokhandelsleveransernas behandling och accessionsförtecknande samt vid dennes bestyr i fråga om den tryckta accessionskatalogen, haft vården om de obundna utländska tidskrifterna, utfört den ovannämnda revisionen av påbörjade men icke avslutade svenska arbeten samt deltagit i katalogiseringsarbetena.

Andre bibliotekarien S. E. Melander har deltagit i katalogiseringsarbetena, under förste bibliotekarien Ljunggrens semester mottagit och accessionsförtecknat större delen av den inkommande utländska litteraturen samt under 4 ½ månad tjänstgjort i låneexpeditionen.

Andre bibliotekarien N. Brodén har deltagit i katalogiseringsarbetena och i arbetena å bokbinderiavdelningen samt under 5 månader tjänstgjort i låneexpeditionen.

Amanuenserna B. Möller, C. W. von Sydow, K. Tynell och G. Carlquist samt e. o. amanuenserna F. Nosslin och G. Lindblad hava alla, mer eller mindre, deltagit i katalogiseringsarbetena samt — förutom Möller — i behandlingen av det svenska småtrycket. Möller har därjämte utfört det arbete inom facket Biografi å svenska avdelningen, som ovan omförmälts, samt under 1 ⅔ månad tjänstgjort i låneexpeditionen; von Sydow har ordnat samlingen av svenska vistryck samt arbetat på register över dem; Carlquist har utfört de ovan omförmälda arbetena inom facken Teknologi och Ekonomi. För övrigt hava de nämnda sex e. o. tjänstemännen haft att ombesörja de dagliga bestyren med böckers framtagande och uppsättning samt under 9 månader av året turvis uppehållit eftermiddagstjänsten; under återstående 3 månader har denna uppehållits på det sätt, att tjänstemäns ordinarie arbetstid varit förlagd till eftermiddagen.

Såsom frivillig deltagare i katalogiseringsbestyr och andra skrivgöromål har f. d. rektor O. Ingstad även under år 1912 ägnat biblioteket ett värdefullt och med tacksamhet mottaget arbete.

Carl af Petersens.

LUNDS UNIVERSITETS BIBLIOTEKS

ÅRSBERÄTTELSE

1913

UR LUNDS UNIVERSITETS ÅRSBERÄTTELSE 1913—1914

UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
NOV 3 1915

LUND 1914
HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI

27,1485
963 R
913

Bibliotekets begagnande. Läsesalarna och låneexpeditionen hava i regeln varit för allmänheten tillgängliga varje helgfri dag kl. 9,30 f. m.—3,30 e. m., de förra jämväl kl. 5—8 e. m. Under 6 söckendagar (påskafton, midsommarafton, julafton samt 3 rengöringsdagar) har biblioteket hela dagen hållits stängt; av olika anledningar har under ytterligare 3 söckendagar eftermiddagstjänstgöringen varit inställd; under 2 dagar, då professorsinstallation egt rum, har biblioteket med anledning härav varit stängt kl 11,30 f. m.—1.30 e. m.

Följande tabell visar bibliotekets användning under årets olika månader.

Månad	Besök			Utlämnade volymer			Hemlån, voll.
	F. m.	E. m.	S:ma	F. m.	E. m.	S:ma	
Januari	1,287	435	1,722	3,499	849	4,348	1,467
Februari	1,495	698	2,193	3,000	1,084	4,084	1,583
Mars	1,473	637	2,110	3,351	939	4,290	1,283
April	1,682	708	2,390	4,414	1,056	5,470	955
Maj	1,455	524	1,979	3,803	974	4,777	868
Juni	745	235	980	4,452	457	4,909	2,946
Juli	580	316	896	2,502	1,009	3,511	833
Augusti	665	274	939	2,783	746	3,529	554
September	1,366	586	1,952	5,007	1,267	6,274	1,465
Oktober	1,720	741	2,461	5,129	1,436	6,565	1,775
November	1,592	703	2,295	5,337	1,054	6,391	2,645
December	1,287	499	1,786	5,706	625	6,331	3,639
Summa	15,347	6,356	21,703	48,983	11,496	60,479	20,013
Motsv. siffror för 1912	13,938	5,817	19,755	43,777	10,159	53,936	18,479

Under året hava 840 volymer tryckta böcker och 105 handskrifter (mot resp. 833 och 150 under näst föregående år) för härvarande forskares räkning från andra liknande institutioner lånats till biblioteket. De till antalet 38 olika bibliotek och arkiv, från vilka lån erhållits, hava varit följande. I Stockholm: Kungl biblioteket, Riksarkivet, Vetenskapsakademiens bibliotek, Karolinska institutets d:o, Riksdagens d:o, Statistiska centralbyråns d:o, Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens d:o, Lantbruksakademiens d:o, Sveriges geologiska undersöknings d:o, Veterinärinstitutets d:o, Tekniska högskolans d:o, Tekniska skolans d:o, Järnvägsstyrelsens d:o, Lantbruksstyrelsens d:o, Svenska läkaresällskapets d:o, Nordiska museets d:o, Svenska Akademiens Nobelbibliotek, Pedagogiska biblioteket, Fredrika Bremer-förbundets byrå; Universitetsbiblioteket i Uppsala; Vetenskapssocietetens i Uppsala bibliotek; Stadsbiblioteket i Göteborg; Landsarkivet i Lund; Stiftsbiblioteket i Linköping; Läroverksbiblioteken i Skara, Västerås och Växjö; Brinkmanska arkivet å Trolle-Ljungby; Finlands statsarkiv i Hälsingfors; Kungl. biblioteken i Berlin och Köpenhamn; Universitetsbiblioteken i Göttingen, Köpenhamn och Leiden; Stadsbiblioteken i Hamburg och S:t Gallen; Hertigliga biblioteket i Wolfenbüttel; Furstliga hovbiblioteket i Berleburg, Westfalen.

Från Lund hava 538 volymer och 49 handskrifter (mot resp. 577 och 63 under 1912) för begagnande av forskare utlånats till följande 37 institutioner: I Stockholm: Kungl. biblioteket, Riksarkivet, Vetenskapsakademiens bibliotek, Karolinska institutets d:o, Riksdagens d:o, Nationalmusei konstavdelnings d:o, Svenska läkaresällskapets d:o, Svenska Akademiens Nobelbibliotek; Universitetsbiblioteket i Uppsala; Stadsbiblioteken i Göteborg och Norrköping; Stiftsbiblioteket i Linköping; Läroverks- (resp. realskole- eller samskolebiblioteken) i Borås, Eksjö, Halmstad, Hälsingborg, Jönköping, Kalmar, Kristianstad, Landskrona, Norrköping, Skara, Växjö, Ystad och Ängelholm; Folkskoleseminariernas bibliotek i Landskrona och Strängnäs; Lantmäterikontoret i Malmö; Stadsarkivet ibm; Sjukhuset ibm; Magistraten i Hälsingborg; Drätselkammaren ibm; Lasarettet i Söderköping; Kungl. biblioteket i Köpenhamn; Riksdagens bibliotek ibm; Universitetsbiblioteken i Greifswald och Köpenhamn.

Samlingarnas tillväxt. *Svenska tryckalster,* som jämlikt tryckfrihetsförordningens föreskrift skolat till biblioteket avlämnas, hava inkommit i 646 sändningar från 483 olika boktryckerier. Antalet på grund av uteblivna eller felaktiga leveranser under året gjorda reklamationer har uppgått till 504. Beträffande arten och omfånget av tillväxten genom leveranser av svenska tryck torde som vanligt här få hänvisas till den i Kungl. bibliotekets årsberättelse meddelade redogörelsen, vilken ju, i stort sett, måste ega giltighet även för Sveriges båda andra stora statsbibliotek. — Genom köp har biblioteket under året förvärvat 41 i Sverige tryckta band eller broschyrer; genom gåvor har det ökats med 132 sådana (dupletter oräknade), 77 kartor och några småtryck.

Tillväxten av *utländska tryckalster* har uppgått till 14,074 volymer (= band, hela eller påbörjade, broschyrer eller kartor). Av dessa hava 4,709 erhållits genom köp och 692 genom gåvor; återstående 8,673 volymer har biblioteket mottagit från de utländska lärda samfund och anstalter, med vilka detsamma underhåller regelbundna bytesförbindelser; av dessa bytesskrifter utgöras 7,702 av akademiska avhandlingar, program o. d. från utländska universitet. — 1913 års utländska tryck utav nyare datum kommer att, så vitt som detsamma anses förtjent av dylikt omnämnande, upptagas i bd 28 av den genom Kungl. biblioteket utgivna gemensamma accessionskatalogen för Sveriges offentliga bibliotek.

Bland de gåvor, som bibliotekets tryckavdelningar under året fått emottaga, märkas särskilt följande. Ryska historiska sällskapet i S:t Petersburg har till biblioteket överlämnat 128 volymer av sina skrifter; för utverkandet av denna vackra gåva står biblioteket i särskild tacksamhetsskuld till svenske ministern i S:t Petersburg, generalmajoren E. Brändström. — Från Rikets allmänna kartverk har biblioteket fått emottaga ej mindre än 77 kartblad, som saknades i dess samlingar. — F. d. professor S. Ribbing har överlämnat tvenne serier nyare medicinska tidskrifter, tillsammans 30 volymer. — Professor J. Borelius har likaledes skänkt flera dylika serier, tillsammans 48 volymer.

Humanistiska sektionens seminariebibliotek har under året å biblioteket deponerat 15 volymer.

Handskriftsamlingens förvärv under året hava — utom några enstaka brev, autografer o. d. — varit följande:

Avskrift av Svend Grundtvigs handskrivna Eventyrregistrant med tillägg av A. Olrik, H. F. Feilberg och C. W. von Sydow. (Köp.)

Brev från Esaias Tegnér till Amalia von Helwig $^{15}/_{5}$ 1822, till Es. M. Tegnér $^{14}/_{12}$ 1823, till G. C. F. Mohnike $^{25}/_{2}$ 1834 och till Vendela Hebbe, f. Åstrand, $^{15}/_{8}$ 1838. (Köp.)

Henric V:s ungdomsår. Comedie i tre akter af Duval. Öfversättning af J. S. Ahlgren. (Gåva av t. f. andre bibliotekarien B. Möller.)

De två engelsmännen. Komedi i 3 akter af C. Merville. Fri öfversättning. (Gåva av densamme.)

Tal av ärkebiskop C. F. af Wingård då kyrkoherden C. A. Ullman inställdes i ämbetet i Forshälla kyrka $^{2}/_{6}$ 1839. Egenh. (Gåva av docenten C. E. D. Fehrman.)

Nehrman(-Ehrenstråle), Inledning til jurisprudentiam oeconomicam. (Köp.)

Anteckningar av Andr. Leche vid J. Nelanders föreläsningar över M. H. Gribner's Principiorum juris naturalis lib. III. 1757. (Köp.)

Föreläsningskoncept, excerpt och anteckningar, efterlämnade av professorn friherre H. H. von Schwerin. (Gåva av godsegaren friherre W. G. von Schwerin.)

Vid upplösningen av framlidna fröken Henrika Tornbergs bo hava hennes efterlevande systrar till biblioteket överlämnat följande därstädes förvarade handskrifter samt böcker med handskrivna tillägg, vilka tillhört deras fader professor C. J. Tornberg: Ibn-el-Athirs Krönika till och med år 294 efter Hedjra, enligt handskrifter i Paris, London och Berlin; 4 voll. av C. J. Tornbergs hand. — Ahmed b. Muhammed b. ʿAbdirabbihi's Kitāb-al-ʿiqd al-farīd; avskrift av C. J. Tornbergs hand efter en C. Schefer tillhörig handskrift. — Kitāb al-'imāma was-sijāsa; avskrift av C. J. Tornbergs hand efter den i hans »Codices orientales Bibliothecæ R. Universitatis Lundensis» under n:o XIV upptagna handskriften. — Arabisk index till Jaubert's franska översättning av Edrisi's geografi, upprättad av C. J. Tornberg. — Excerpt och anteckningar rörande orientalisk filologi och numismatik, 4 voll. till större delen av C. J. Tornbergs hand. — Primordia dominationis Murabitorum, ed. C. J. Tornberg, Ups. 1839; interfolierat exemplar med anteckningar av utgivarens hand. —

Annales regum Mauritaniæ, ed. C. J. Tornberg, Ups. 1843—46; interfolierat exemplar med anteckningar av utgivarens hand, 5 voll. — Numi cufici regii numophylacii Holmiensis, quos digessit et interpretatus est C. J. Tornberg, Ups. 1848; interfolierat exemplar med anteckningar av författarens hand. (Rörande tidigare gåvor av Tornbergska handskrifter jfr bibliotekets tryckta accessionskatalog för 1858, 1860, 1874, 1876 och 1877.)

Från avlidna änkefriherrinnan B. C. Ehrenborghs, f. Lagerfelt, dödsbo har biblioteket fått emottaga ett förseglat paket, enligt påskrift innehållande hennes avlidne mans, ceremonimästaren friherre G. J. W. Ehrenborghs journaler och anteckningar från åren 1857—78, vilka enligt dennes i livstiden uttalade önskan överlämnats till Lunds universitetsbibliotek med föreskrift, att de ej få utgivas från trycket förr än år 1978.

Sedan den del av juridiska fakultetens arkiv, som icke är för de löpande göromålen behövlig, under året deponerats å biblioteket, förvarar detta numera större delen icke blott av universitetskansliets och räntekammarens utan även av alla fyra fakulteternas arkiv.

Gåvor, vilka icke kunna anses härröra från av biblioteket underhållna regelbundna bytesförbindelser, hava ingått från följande *offentliga myndigheter*, *institutioner*, *samfund och tidskriftsredaktioner:*

A. *Svenska.*

Stockholm. K. Justitiedepartementet.
» K. Utrikesdepartementet.
» K. Civildepartementet.
» K. Finansdepartementet.
» K. Ecklesiastikdepartementet.
» K. Jordbruksdepartementet.
» K. Telegrafstyrelsen.
» K. Järnvägsstyrelsen.
» K. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.
» K. Medicinalstyrelsen.
» Riksförsäkringsanstalten.
» K. Försäkringsinspektionen.
» K. Socialstyrelsen.

Stockholm. K. Kommerskollegium.
» Kungl. biblioteket.
» Nationalmusei konstavdelning.
» K. Lantmäteristyrelsen.
» Rikets allmänna kartverk.
» Hydrografiska byrån.
» Riksbanken.
» Riksgäldskontoret.
» Riksdagens bibliotek.
» Handelshögskolan.
» K. Gymnastiska centralinstitutet.
» K. Vetenskapsakademien.
» K. Lantbruksakademien.
» Stockholms stads statistiska kontor.
» Stockholms läns hushållningssällskap.
» Aktiebolaget Stockholms handelsbank.
» Allmänna svenska boktryckareföreningen.
» Direktionen för Allmänna barnhusinrättningen.
» Försäkringsföreningen.
» Nordiska museet.
» Redaktionen av Svensk tandläkaretidskrift.
» Redaktionen av Teosofisk tidskrift.
» Svenska arbetsgivareföreningens statistiska byrå.
» Svenska missionsförbundet.
» Svenska nationalföreningen mot tuberkulos.
» Svenska sällskapet för antropologi och geografi.
» Sveriges allmänna exportförening.
Borås. Älvsborgs läns södra hushållningsskap.
Falun. Kopparbergs läns hushållningssällskap.
Gävle. Gävleborgs läns hushållningssällskap.
Hälsingborg. Universella broderskapets kommitté.
Jönköping. Jönköpings läns hushållningssällskap.
Karlstad. Värmlands läns hushållningssällskap.
Linköping. Östergötlands läns hushållningssällskap.
Luleå. Norrbottens läns hushållningssällskap.
Lund. Redaktionen av Statsvetenskaplig tidskrift.
Malmö. Malmöhus läns hushållningssällskap.
Nääs. Aug. Abrahamsons stiftelse.
Uppsala. Universitetsbiblioteket.

Wisby. Gottlands läns hushållningssällskap.
Wästerås. Wästmanlands läns hushållningssällskap.
Wäxjö. Kronobergs läns hushållningssällskap.
Östersund. Jämtlands läns hushållningssällskap.

B. *Utländska.*

Aberdeen. University Peace Society.
Amerika. American Association of Genito-urinary Surgeons.
» American Medical Association.
» American Philological Association.
» American Urological Association.
Ann Arbor. University of Michigan.
Athen. Ministère des cultes et de l'instruction publique.
Bern. Union internationale pour la protection des oeuvres littéraires et artistiques.
Boston. Massachusetts General Hospital.
Bruxelles. Bibliothèque de statistique du Ministère de l'intérieur.
Budapest. Statistisches Bureau.
» Ungerska justitieministeriet.
Buenos Aires. Facultad de filosofia y letras.
Chicago. Western Theological Seminary.
Edinburgh. Royal Botanic Garden.
Ekenäs. Ekenäs-samfundet.
Frederiksborg. Frederiksborgs Amts Historiske Samfund.
Hälsingfors. Finska läkaresällskapet.
» Industristyrelsen i Finland.
» Nyfilologiska föreningen.
Kristiania. Finants- og Tolddepartementet.
» Det norske Nobelinstitut.
Köpenhamn. Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.
» Rigsarkivet.
» Rigsdagens Bogsamling.
» Conseil international pour l'exploration de la mer.
» Kommissionen for Havundersögelser.
» Den danske biologiske Station.
» Det danske meteorologiske Institut.
» Carlsbergfondet.

Köpenhamn. Bestyrelsen for Carlsberglaboratoriet.
» Kommunalbestyrelsen.
» Direktionen for Köbenhavns Brandforsikring.
» Grosserersocietetet.
Leeds. Universitetet.
Leiden. Redaktionen av Museum.
Lemberg. Société polonaise pour l'avancement des sciences.
London. Peace Society.
» University College Library.
Manila. Bureau of Agriculture.
Milano. Associazione elettrotecnica italiana.
Monaco. Institut océanographique.
Montevideo. Ministerio de relaciones exteriores.
Montpellier. Universitetet.
München. Die Brücke.
New York. The American-Scandinavian Foundation.
» Carnegie Foundation for the Advancement of Teaching.
Orono. Maine Agricultural Experiment Station.
Paris. Ministère de l'instruction publique et des beaux-arts.
» Office international d'hygiène publique.
S:t Petersburg. Ryska historiska sällskapet.
» Université impériale. Cabinet du droit pénal.
» Commission sismique permanente.
Point Loma, Cal. Theosophical Publishing Company.
Prag. Revue de médecine tchèque.
Rio de Janeiro. Instituto Oswaldo Cruz.
Rock-Island, Ill. Redaktionen av Ungdomsvännen.
Rom. Redaktionen av Revue Napoléonienne.
South Betlehem, Pa. Lehigh University.
Strassburg. Internationale Commission für wissenschaftliche Luftschiffahrt.
Washington. Department of Commerce and Labor.
» Library of Congress.
» Surgeon-General's Office.
» Carnegie Endowment for International Peace.
Wiborg. Svenska lyceum.
Wien. Gesellschaft für innere Medizin und Kinderheilkunde.

Följande *enskilda personer och firmor* hava under år 1913 med gåvor ihågkommit biblioteket:

A. *Svenska.*

Ask, F. G., docent, Lund.
Beijers bokförlagsaktiebolag, Stockholm.
Berggren, C., bokbindare, Lund.
Berggren, S., f. d. professor, Lund.
Borelius, J. L., professor, Lund.
Bure, N. H., lektor, Karlstad.
Bygdén, L., f. d. överbibliotekarie, Uppsala.
Carlquist, G., biblioteksamanuens, Lund.
Clason, S., professor, Lund.
Dahlgren, P., kommendör, Stockholm.
Daug, A. W., agent, Stockholm.
Ekstrand, V., v. kommissionslantmätare, Stockholm.
Eliassons (Axel) konstförlag, Stockholm.
Fahlbeck, P. E., professor, Djursholm.
Fehrman, C. E. D., docent, Lund.
Fritzes (C. E.) bokförlagsaktiebolag, Stockholm.
Fröléen & C:o's bokförlagsaktiebolag, Stockholm.
Fürst, C. M., professor, Lund.
Gebers (Hugo) förlag, Stockholm.
Gleerupska universitetsbokhandeln, Lund.
Gumperts (N. J.) bokhandel, Göteborg.
Hasselberg, B., professor, Stockholm.
Hedberg, A., bokbindare, Stockholm.
Hultgren, E. O., överläkare, Stockholm.
Kinell, E. G., överstelöjtnant, Stockholm.
Klintberg, M. V., f. d. lektor, Visby.
Kock, A., professor, Lund.
Kristenson, Sv., arkitekt, Rom.
Krooks (J. A.) bokhandel, Karlskrona.
Landberg, C., greve, kammarherre, München.
Lindblads (J. A.) förlag, Uppsala.
Lindstedts (Ph.) universitetsbokhandel, Lund.
Ljunggren, E., förste bibliotekarie, Lund.
Lundgren, O., komminister, Karlskrona.
Maass, A., jägmästare, Stockholm.

Malm, A., förste bibliotekarie, Lund.
Mannström, O., redaktör, Stockholm.
Melander, S. E., f. d. lektor, Wäxjö.
Moberg, C. A., professor, Lund.
Murbeck, S. S., professor, Lund.
Möller, B. N. M., t. f. andre bibliotekarie, Lund.
Nathorst, A. G., professor, Stockholm.
Nilsson, J. A., docent, Lund.
Nodermann, P., domkyrkokapellmästare, Lund.
Nordstedt, O., professor, Lund.
Norlander, L. G. F., f. d. läroverksadjunkt, Lund.
Nörlund, N. E., professor, Lund.
Olán, J. W. Th., ingeniör, Göteborg.
Ribbing, S., f. d. professor, Lund.
Rietz, A., bokhandlare, Stockholm.
Santesson, C., fil. kandidat, Uppsala.
Schwerin, W. G. von, friherre, Skarhult.
Siléns (Wilh.) bokförlagsaktiebolag, Stockholm.
Silow, A., fil. kandidat, Uppsala.
Staël von Holstein, friherre, fil. doktor, Lund.
Sydow, C. W. von, docent, Lund.
Tenow, Elna, f. Ros, författarinna, Stockholm
Toll, H. G., kammarherre, Hjularöd.
Tornbergs (Fröken Henrika) stärbhus, Lund.
Tuneld, E., fil. licentiat, Lund.
Undén, Ö., docent, Lund.
Wahlström & Widstrands bokförlag, Stockholm.
Wahlund, C. W., professor, Uppsala.
Walberg, E., professor, Lund.
Vannérus, A., fil. doktor, Stockholm.
Weibull, L., landsarkivarie, Lund.
Wetterberg, G., biblioteksamanuens, Lund.
Wettergren & Kerbers bokhandel, Göteborg.
Wilner, P., andre bibliotekarie, Lund.
Wrangel, E., professor, Lund.
Zetterstéen, K. V., professor, Uppsala.
Åhlén & Åkerlunds förlag, Göteborg.

B. *Utländska.*

Agassiz, G. R., Cambridge, Mass.
Albert I, Prince de Monaco.
Alexanderson, A. A., Chicago.
Balch, E. S., Philadelphia.
Beer, R., Kustos der K. K. Hofbibliothek, Wien.
Bergholz, O. A., lärare, Wörlitz.
Born, E. von, friherre, Sarvlaks, Finland.
Brandstetter, R., professor, Luzern.
Breitkopf & Härtel, bokförläggare, Leipzig.
Bruiningk, H., Baron, Direktor des Alten Archivs der livländischen Ritterschaft, Riga.
Champion's (Bokhandlare H.) stärbhus, Paris.
Dahl, F., Kontorchef i Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, Köpenhamn.
Dalton, H., Konsistorialrat, Münster i. W.
Denison, T. S., M. A., Chicago.
Dodgson, E. S., M. A., Oxford.
Eeden, W. van, fil. doktor, s'Gravenhage.
Figarola-Caneda, D., biblioteksdirektor, Habana.
Fried, A. H., Redacteur der Friedenswarte, Berlin.
Fuld, L. F., dr, New York.
Grisar, H., professor, München.
Hammerich, A., professor, Köpenhamn.
Hayata, B., professor, Tokio.
Henriques, J., Vekselerer, Köpenhamn.
Hernberg, A., vice häradshövding, Hälsingfors.
Holm, F. W., New York.
Holzinger von Weidich, K., professor, Prag.
Horta y Pardo, C. de, Habana.
Hungerland, H., fil. doktor, Lund.
Jackson, B. D., fil. doktor, London.
Johnsson, J. W. S., läkare, Köpenhamn.
Joosting, J. G. C., Rijksarchivaris in Drente, Assen.
Kleine, J. F., med. doktor, Berlin.
Klingberg, Rev. J. E., New Britain, Conn.
Lacombe, P., Paris.
Loubat, Duc de, Paris.
Ludloff, R., skriftställare, Erlangen.

Magnússon, G., professor, Reykjavík.
Maire, A., bibliotekarie, Paris.
Manhart, Rev. F. P., D. D., Selinsgrove, Pa.
Meister, Lucius & Brüning, Farbwerke, Höchst a. M.
Merck, E., fabrikant, Darmstadt.
Michael, R., skriftställare, Hamburg.
Monfallet, D., Valparaiso.
Mylne, Rev. R. S., London.
Passos, A., dr, Manáos, Brasilien.
Poltoratski, A., överste, S:t Petersburg.
Prendergast, W. A., New York.
Pöhl, H., skollärare, Reval.
Rollfuss, C., Gymnasialprofessor, Dresden.
Seidl, O., fil. doktor, München.
Silvestri-Falconieri, F. di, dr, Rom.
Soyez-Le-Roy, L., madame, Lille.
Stenstrand, A. J., Chicago.
Swan, G. N., konsul, Sioux City, Io.
Vellay, Ch., Paris.
Wainwright, J. T., Chicago.
Welcker, A., Berkeley, Cal.
Wilson, D. A., Ayr, Skottland.
Yamagiwa, K., professor, Tokio.

Med tacksamhet bör här även erinras därom, att biblioteket jämväl år 1913 fått såsom bidrag till uppehållandet av sina bytesförbindelser mottaga ett större eller mindre antal exemplar av med understöd av statsmedel utgivna publikationer.

Bibliotekskommissionen har för behandling av inkomna förslag till bokinköp hållit de föreskrivna sammanträdena. Densammas ledamöter voro, utom vederbörande bibliotekstjänstemän, under vårterminen professorerna S. Herner, A. Ernberg, T. Thunberg, Axel Kock, S. Clason, W. Ekman och S. Murbeck, under höstterminen professorerna H. Holmquist, A. Ernberg, T. Thunberg, E. Ekwall, E. Liljeqvist, W. Ekman och S. Murbeck.

Ekonomi. Bibliotekets räkenskaper för år 1913 visa i sammandrag följande siffror:

Debet.

Behållning från år 1912		2,700: 25
Inkomster:		
Ordinarie statsanslaget	50,000: —	
Anslag å extra stat	10,000: —	
Intressemedel	2,108: 35	
Extra inkomster	1,198: 91	63,307: 26
	Summa	66,007: 51

Kredit.

Utgifter:		
Bokinköp	45,375: 29	
Inlösen av bibl:s bytesexemplar av Lunds univ:s årsskrift	800: —	
Bokbinderiarbete	10,960: 12	
Skrivmaterialier och tryck	443: 29	
Uppvärmning	3,156: 65	
Elektrisk belysning och kraft	843: 69	
Frakt- och transportkostnader	444: 35	
Renhållning	558: 77	
Parkens underhåll	397: 75	
Inköp och underhåll av inventarier	991: 61	
Diverse omkostnader	495: 92	64,467: 44
Behållning vid årets slut		1,540: 07
	Summa	66,007: 51

Det å bibliotekets stat uppförda anslaget av 12,000 kronor till »arvoden, flitpenningar åt extra biträden, renskrivning, eftermiddagstjänst m. m.» har använts på följande sätt:

Arvoden till amanuenser	6,037: 48
Avlöning till extra vaktmästare	600: —
Uppehållande av eftermiddagstjänsten	2,925: —
Flitpenningar åt e. o. tjänstemän	1,285: —
Extra arbetshjälp samt renskrivning	960: —
Behållning	192: 52
Summa	12,000: —

Under året hava 4,678 böcker blivit inbundna och 396 styvhäftade; 354 volymer tidningar hava inbundits eller — till större delen — häftats i omslag av karduspapper; 805 kapslar av olika slag hava förfärdigats. Av dessa arbeten hava styvhäftningen av böcker, häftningen av tidningar samt kapselfabrikationen utförts i bibliotekets eget bokbinderi, varest även som vanligt alla ifrågakommande reparationer av böcker o. d. blivit verkställda.

Bibliotekets lokaler. Under året har vindsvåningens östra flygel blivit försedd med hyllinredning för förvaring av lagret av scripta academica, duplettsamlingen m. m. Det i byggnaden inredda hyllutrymmet har härigenom ökats med omkring 650 löpmeter. För de nya hyllorna har man till större delen använt virke, som tillhört hyllinredningen i den under en del år såsom annex till universitetsbiblioteket använda gamla konsistoriebyggnaden (»Kuggis»).

Personalen. Med avseende på den vid biblioteket verksamma personalen är följande att nämna.

Begärt avsked meddelades den 8 februari åt e. o. amanuensen K. Tynell, som erhållit förordnande såsom andre bibliotekskonsulent i K. Ecklesiastikdepartementet.

Till e. o. amanuens antogs den 22 januari filosofie doktorn Selma Kristina Colliander.

Till innehavare av amanuensarvoden hava för året varit förordnade hrr G. Carlquist (2,000 kr.), C. W. von Sydow (1,500 kr.), A. J. Österling (1,500 kr.) och F. Nosslin (1,200 kr.); under tider, då någon av dem varit tjänstledig, hava därigenom lediga arvoden uppburits av e. o. amanuenserna G. Wetterberg och G. Lindblad. Amanuensarvoden hava således under året åtnjutits av följande e. o. tjänstemän, — varvid dock de, vilka varit förordnade att uppehålla ordinarie tjänst, under den tid sådant förordnande varat endast fått uppbära en del av arvodesbeloppen, — nämligen av G. Carlquist under hela året, av C. W. von Sydow under 1 ½ månad, av A. Österling under 8 ⅔ månad, av F. Nosslin under hela året, av G. Wetterberg under 10 månader och av G. Lindblad under 3 ⅚ månad.

Tjänstledighet har åtnjutits av förste bibliotekarien E. Ljunggren 21 oktober—20 november för utrikes studieresa; av andre

bibliotekarien P. Wilner 1 januari—28 februari för sjukdom; av andre bibliotekarien S. E. Melander under augusti månad för enskilda angelägenheter; av e. o. amanuensen G. Wetterberg under juli månad för utrikes studieresa; av amanuensen C. W. von Sydow 1 januari—15 februari samt 1 april—31 december för vetenskapligt arbete; av e. o. amanuensen K. Tynell 1 januari—8 februari för arbete å gradualavhandling; av amanuensen A. Österling 1 januari—28 februari för utrikes studieresa samt 11 oktober—20 november för studieändamål; av e. o. amanuensen G. Lindblad under april månad för examensstudier. — Andre bibliotekarien F. Hjelmqvist har under hela året varit frånvarande såsom t. f. förste bibliotekskonsulent i K. Ecklesiastikdepartementet.

Förordnande har innehafts som förste bibliotekarie av andre bibliotekarien R. Almqvist 21 oktober—20 november; som andre bibliotekarie av e. o. amanuensen B. Möller under hela året, av e. o. amanuensen G. Wetterberg 17 januari—28 februari samt 21 oktober—20 november, av amanuensen G. Carlquist 1—16 januari samt under augusti månad.

Arbeten och arbetsfördelning. Av under året utförda arbeten, som icke varit att direkt hänföra till löpande göromål, må följande omnämnas. Revisionen av facket Ekonomi, vilken även omfattat detsammas delvisa nyordnande, har avslutats. — Liknande behandling av facken Bildande konst och Politisk ekonomi har påbörjats. — Likaledes har påbegynts ordnande och förtecknande av bibliotekets dupletter. — Utarbetandet av register över det svenska vistrycket har fortsatts. — Den redan i årsberättelsen för 1911 omnämnda förteckningen över de inom biblioteket brukliga katalogsignaturerna, vilken i viss mån bildar ett schema över detsammas uppställning, har slutreviderats och befordrats till trycket; i sammanhang härmed hava omsigneringar och omflyttningar på åtskilliga håll egt rum. — Nya etiketter till ett antal av bort emot 2,000 hava anbragts å hyllorna medelst hållare av förtent bleck, levererade av firman P. Schlesinger i Offenbach a. M. — Inom handskriftsavdelningen hava professor C. W. Skarstedts efterlämnade papper ordnats och förtecknats; den under förra året påbörjade behandlingen av teol. doktor

A. J. Kahls efterlämnade papper har avslutats; likaså ordnandet och förtecknandet av filosofiska fakultetens i biblioteket deponerade arkiv; även de övriga tre fakulteternas arkiv hava delvis nyordnats samt förtecknats. Genom utdrag ur bibliotekets för bok- och handskriftsavdelningarna gemensamma accessionsjournal har en särskild accessionskatalog för handskriftsavdelningen åvägabragts för tiden från och med år 1885.

Bibliotekets nominalkatalog har under året ökats med 12,658 blad, däribland 5,204 tryckta och uppklistrade titlar å akademiska skrifter. Realkatalogen kar ökats med 6,603 blad. Hela antalet nya katalogblad uppgår således till 19,261.

Arbetsfördelningen har i huvudsak varit följande.

Undertecknad överbibliotekarie har, jämte ledningen av det helas förvaltning, handhaft bibliotekets ekonomi, med nödigt biträde förberett samt ombesörjt bokinköpen, skött korrespondensen, så vida icke annorlunda angives, ävensom avfattat ifrågakommande ämbetsutlåtanden o. d.

Förste bibliotekarien E. Ljunggren, föreståndare för utländska avdelningen, har deltagit i förberedandet av bokinköpen, lett och övervakat katalogiseringsarbetena å bokavdelningarna samt, delvis med biträde, mottagit och granskat leveranserna från bokhandeln, accessionsförtecknat den inkommande utländska litteraturen, handhaft bytesförbindelserna med tillhörande korrespondens, redigerat uppgifterna till den tryckta accessionskatalogen ävensom granskat korrekturen å densamma.

Förste bibliotekarien P. Sjöbeck, föreståndare för svenska avdelningen, har mottagit, granskat och, med undantag för det egentliga småtrycket, accessionsförtecknat det från boktryckerierna inkommande svenska årstrycket ävensom skött den i sammanhang med tryckleveranserna stående korrespondensen; ävenledes har han fört accessionskatalog över svenska avdelningens övriga förvärv; det inkomna småtrycket har av honom grovsorterats och det obundna men för bindning avsedda svenska trycket har stått under hans omvårdnad.

Förste bibliotekarien A. Malm, föreståndare för låneexpeditionen, har haft sin huvudsakliga verksamhet förlagd till denna och därvid bl. a. skött större delen av den där förekommande brevväxlingen; därjämte har han handlagt varjehanda tillfälliga göromål.

Andre bibliotekarien R. Almqvist har förestått bokbindningsavdelningen samt haft vården om det obundna men för bindning avsedda utländska trycket, utom tidskrifterna; under förste bibliotekarien Ljunggrens tjänstledighet mottog och accessionsförtecknade han den inkommande utländska litteraturen.

Andre bibliotekarien P. Wilner har biträtt förste bibliotekarien Ljunggren vid bokhandelsleveransernas behandling samt vid dennes bestyr i fråga om den tryckta accessionskatalogen, haft vården om de obundna utländska tidskrifterna, deltagit i katalogiseringsarbetena samt under förste bibliotekarien Ljunggrens tjänstledighet lett och övervakat dessa; under 2 månader har han tjänstgjort i låneexpeditionen.

Andre bibliotekarien S. E. Melander har deltagit i katalogiseringsarbetena samt under 3 månader tjänstgjort i låneexpeditionen.

Andre bibliotekarien Brodén har deltagit i katalogiseringsarbetena och i göromålen å bokbinderiavdelningen samt under 2 1/3 månad tjänstgjort i låneexpeditionen.

T. f. andre bibliotekarien B. Möller har deltagit i katalogiseringsarbetena, tidtals varit sysselsatt med revision och partielt omordnande av facket Bildande konst, under förste bibliotekarien Ljunggrens semester mottagit och accessionsförtecknat bokhandelsleveranserna samt under 4 2/3 månad tjänstgjort i låneexpeditionen.

E. o. tjänstemännen G. Wetterberg, C. W. von Sydow, G. Carlquist, A. Österling, F. Nosslin, G. Lindblad och S. Colliander hava alla deltagit i de av utlåningen föranledda dagliga bestyren samt i eftermiddagstjänstgöringen; även hava de alla i större eller mindre utsträckning medverkat vid katalogiseringsarbetena. — Wetterberg har för övrigt haft sin huvudsakliga verksamhet förlagd till handskriftsavdelningen, där han handlagt de arbeten, som ovan angivits vara på denna avdelning utförda; även har han biträtt överbibliotekarien vid förberedelserna för bibliotekskommissionens sammanträden. — von Sydow har fortsatt registreringen av svenska vistryck. — Carlquist har utfört de revisionsarbeten inom facken Ekonomi och Politisk ekonomi, för vilka ovan redogjorts; under förste bibliotekarien Ljunggrens semester granskade han korrekturen å accessionskatalogen; även har han biträtt överbibliotekarien vid förberedelserna för biblio-

tekskommissionens sammanträden. — Österling, Nosslin, Lindblad och Colliander hava arbetat med inordnande av det svenska småtrycket; Nosslin har även sysslat med behandlingen av bibliotekets duplettförråd.

Fröken Greta Ronge, anställd såsom biträde, har för realkatalogen avskrivit de för nominalkatalogen utskrivna titelkopiorna, utskrivit större delen av titelkopiorna för den tryckta accessionskatalogen ävensom ett antal blad för nominalkatalogen, verkställt inläggningen av katalogblad i så väl nominal- som realkatalog, ordnat från utlandet anlända scripta academica, utfört nödiga omsigneringar inom flere avdelningar samt biträtt vid varjehanda andra bestyr.

Såsom frivillig deltagare i katalogiseringsbestyr och andra skrivgöromål har f. d. rektor O. Ingstad även under år 1913 egnat biblioteket ett värdefullt och med tacksamhet mottaget arbete.

Carl af Petersens.

LUNDS UNIVERSITETS BIBLIOTEKS

ÅRSBERÄTTELSE

1914

UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY

NOV 3 1915

UR LUNDS UNIVERSITETS ÅRSBERÄTTELSE 1914—1915

LUND 1915

HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI

27.1485
962 R
914

Bibliotekets begagnande. Läsesalarna och låneexpeditionen hava i regeln varit för allmänheten tillgängliga varje helgfri dag kl. 9,30 f. m.—3,30 e. m., de förra jämväl kl. 5—8 e. m. Under 5 söckendagar (midsommarafton, julafton samt 3 rengöringsdagar) har biblioteket hela dagen hållits stängt; av olika anledningar har under ytterligare 5 söckendagar eftermiddagstjänstgöringen varit inställd; under 4 dagar, då professorsinstallation ägt rum, har biblioteket med anledning härav varit stängt kl. 11,30 f. m. —1,30 e. m.

Följande tabell visar bibliotekets användning under årets olika månader.

Månad	Besök.			Utlämnade volymer			Hemlån, voll.
	F. m.	E. m.	S:ma	F. m.	E. m.	S:ma	
Januari	1,265	525	1,790	3,692	958	4,650	1,668
Februari	1,356	614	1,970	3,115	1,015	4,130	1,472
Mars	1,562	721	2,283	3,613	958	4,571	1,177
April	1,383	527	1,910	3,308	768	4,076	858
Maj	1,457	615	2,072	4,006	909	4,915	1,042
Juni	776	337	1,113	4,305	741	5,046	3,304
Juli	699	405	1,104	2,528	883	3,411	514
Augusti	653	324	977	2,234	709	2,943	709
September	1,339	595	1,934	4,943	1,019	5,962	1,900
Oktober	1,667	756	2,423	5,231	1,369	6,600	1,510
November	1,567	602	2,169	6,002	1,258	7,260	2,603
December	1,253	416	1,669	5,299	818	6,117	3,056
Summa	14,977	6,437	21,414	48,276	11,405	59,681	19,813
Motsv. siffror för 1913	15,347	6,356	21,703	48,983	11,496	60,479	20,013

Under året hava 787 volymer tryckta böcker och 125 handskrifter (mot resp. 800 och 105 under näst föregående år) för härvarande forskares räkning från andra liknande institutioner lånats till biblioteket. De till antalet 34 olika bibliotek och arkiv, från vilka lån erhållits, hava varit följande. I Stockholm: Kungl. biblioteket, Riksarkivet, Utrikesdepartementets arkiv, Riksdagens bibliotek, Statistiska centralbyråns d:o, Generalstabens d:o, Svenska Akademiens Nobelbibliotek, Vetenskapsakademiens bibliotek, Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens d:o, Musikaliska akademiens d:o, Krigsvetenskapsakademiens d:o, Svenska läkaresällskapets d:o, Stockholms högskolas d:o, Karolinska institutets d:o, Tekniska högskolans d:o, Artilleri- och ingeniörhögskolans d:o, Veterinärhögskolans d:o, Handelshögskolans d:o, Nordiska museets d:o; Universitetsbiblioteket i Uppsala; Vetenskapssocietetens i Uppsala bibliotek; Stadsbiblioteket i Göteborg; Landsarkivet i Lund; Skånska nationernas bibliotek ibm; Stiftsbiblioteket i Linköping; Läroverksbiblioteket i Växjö; Brinkmanska arkivet å Trolle-Ljungby; Eriksbergs arkiv; D:r O. Smiths i Karlshamn samlingar; Det Kongelige Bibliotek i Köpenhamn; Finlands statsarkiv i Hälsingfors; Stadsbiblioteken i Hamburg, Lüneburg och Magdeburg.

Från Lund hava 684 volymer tryckta böcker och 36 handskrifter (mot resp. 538 och 49 under 1913) för begagnande av forskare utlånats till följande 39 institutioner. I Stockholm: Kungl. biblioteket, Riksarkivet, Riksdagens bibliotek, Svenska Akademiens Nobelbibliotek, Vetenskapsakademiens bibliotek, Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens d:o, Svenska läkaresällskapets d:o, Karolinska institutets d:o, Handelshögskolans d:o; Universitetsbiblioteket i Uppsala; Stadsbiblioteken i Göteborg och Norrköping; Stiftsbiblioteket i Linköping; Läroverks- (resp. realskole-) biblioteken i Arvika, Eksjö, Halmstad, Hälsingborg, Jönköping, Kalmar, Karlstad, Skara, Umeå, Västervik, Västerås, Växjö och Ystad; Tekniska elementarskolans i Malmö bibliotek; Folkskoleseminariernas i Landskrona och Strängnäs bibliotek; Hospitalen i Kristinehamn och Västervik; Lasarettet i Söderköping; Landsarkiven i Lund och Vadstena; Stadsarkivet i Malmö; Drätselkammaren i Lund; Sölvesborgs och Listers härads fornminnesförening; Utsädesföreningen i Svalöf; Det Kongelige Bi-

bliotek i Köpenhamn. — Dessutom har ett antal boklån direkt sänts till forskare på orter inom riket, där låneförmedling genom offentligt bibliotek ej stått att vinna.

Samlingarnas tillväxt. Svenska tryckalster, som jämlikt tryckfrihetsförordningens föreskrift skolat till biblioteket avlämnas, hava inkommit i 644 sändningar från 459 olika boktryckerier. Antalet på grund av uteblivna eller felaktiga leveranser under året gjorda reklamationer har uppgått till 389. Beträffande arten och omfånget av tillväxten genom leveranser av svenska tryck torde som vanligt här få hänvisas till den i Kungl. bibliotekets årsberättelse meddelade redogörelsen, vilken ju, i stort sett, måste ega giltighet även för Sveriges båda andra stora statsbibliotek. — Genom köp har biblioteket under året förvärvat 82 i Sverige tryckta band eller broschyrer; genom gåvor har det ökats med 504 sådana (särtryck, men icke dupletter inberäknade), 50 kartor och några småtryck.

Tillväxten av *utländska tryckalster* har uppgått till 7,651 volymer (= band, hela eller påbörjade, broschyrer eller kartor). Av dessa hava 2,809 erhållits genom köp och 1,452 genom gåvor; återstående 3,390 volymer har biblioteket mottagit från de utländska lärda samfund och anstalter, med vilka detsamma underhåller regelbundna bytesförbindelser; av dessa bytesskrifter utgöras 3,187 av akademiska avhandlingar, program o. d. från utländska universitet. De delvis ovanligt låga accessionssiffrorna hava tydligtvis sin huvudsakliga grund i det pågående världskriget. Bokhandelsförbindelserna voro under de sista fem månaderna av år 1914 synnerligen oregelbundna och osäkra; tillämnade inköp uppskötos därför i många fall i avvaktan på gynnsammare förhållanden, och av beställda böcker anlände en stor del först under år 1915 och ingå således icke i ovanstående siffror. Från många av de utländska institutioner, med vilka biblioteket underhåller regelbundna bytesförbindelser, däribland alla franska universitet, uteblevo helt och hållet de under hösten vanliga bytessändningarna. — 1914 års utländska tryck utav nyare datum kommer att, så vitt som detsamma anses förtjent av dylikt omnämnande, upptagas i bd 29 av den genom Kungl. biblioteket utgivna gemensamma accessionskatalogen för Sveriges offentliga bibliotek.

Bland de gåvor, som bibliotekets tryckavdelningar under året fått emottaga, märkas särskilt följande. Svenska Akademien har medgivit biblioteket att ur en till Lund nedsänd boksamling få uttaga allt vad detsamma därav önskade äga; härigenom erhöll detta en tillväxt av 552 till större delen svenska tryckalster, däribland icke så få äldre och sällsynta. Särskilt såsom utfyllande luckor i bibliotekets svenska avdelning har denna gåva varit synnerligen välkommen. — I enlighet med en henne av hennes avlidne man, f. d. professorn M. V. Odenius, i livstiden meddelad föreskrift, har änkefru Pauline Odenius, f. Brink, till biblioteket som gåva överlämnat alla i hennes makes boksamling befintliga böcker, som ansetts lämpliga att med dess samlingar införliva; härigenom har detta erhållit en tillväxt av 711 band eller broschyrer, företrädesvis av medicinskt innehåll. — K. Sjökarteverket har till biblioteket överlämnat 50 svenska och 17 utländska sjökort. — Från Kejserl. Finska senatens bibliotek i Hälsingfors har erhållits en större samling finska lagförslag, kommittébetänkanden och andra officiella tryck, tillsammans 190 större eller mindre häften. — Från Augustana Book Concern, Rock Island, Ill., har biblioteket fått emottaga 63 i Amerika tryckta skrifter på svenska språket.

Handskriftsamlingens förvärv under året hava — utom några enstaka brev, autografer o. d. — varit följande:

14 brev från biskop V. Faxe till häradsprosten C. S. Rönbeck 1817—35. (Köp.)

En samling predikningar av Henric Schartau. (Gåva av bokförläggare J. Gleerup.)

Excerpter och anteckningar till Färlövs sockens och däri belägna egendomars historia, samlade av kontraktsprosten Josef Andersson († 1908). (Gåva av änkefru Matilda Andersson, f. Sjölander.)

»Collegium pneumaticum a cel:mo D:no Andrea Rydelio Philosoph. Theoret. Professore dictatum.» (Köp.)

»Anmärkningar efter magister [sedermera biskop] Muncks föreläsningar över Philosophia Practica Universali. Samlade af Samuel Rönbeck v. t. 1757». (Köp.)

J. Nelanders föreläsningar över Jus naturæ, 1773. Anteckningar av C. E. Lossman. (Köp.)

Collegium psychologiæ efter M. Fremling, 1802. Nedskrivet av Abr. Rönbeck. (Köp.)

Fullmakter och diplom för framl. professor M. V. Odenius. (Gåva av änkefru Pauline Odenius, f. Brink.)

Änkefru Angelica Svanberg, f. Tornberg, har till biblioteket överlämnat sin afl. faders, professor C. J. Tornbergs, efterlämnade samling av brev från svenskar, tillsammans 700 brev. Bland korrespondenterna märkas J. G. Agardh, Elias Fries, C. A. Hagberg, B. E. Hildebrand (nära 200 brev), H. G. Lindgren, G. Marklin, E. M. Olde, J. H. Schröder, G. A. Sparre, A. N. Sundberg, C. Säve, O. Tullberg, L. Wiede. Samtidigt fick biblioteket från samma håll mottaga ett antal för professor Tornberg utfärdade fullmakter, diplom o. d. ävensom en del av honom efterlämnade anteckningar i orientalisk filologi, vilka då detta nedskrives ännu icke hunnit närmare undersökas. (Professor Tornbergs samling av brev från utländska lärda skänktes redan kort efter hans död till biblioteket. Rörande andra gåvor av Tornbergska papper jfr bibliotekets årsberättelse för 1913.)

I detta sammanhang må även erinras därom, att en av f. d. universitetskanslern m. m. greve Henning Hamilton efterlämnad brevsamling, vilken år 1891 genom professor G. Ljunggren överlämnades till biblioteket under försegling, som enligt av greve Hamilton meddelad föreskrift den 16 januari 1914 skulle få brytas, sålunda nu blivit för forskningen tillgänglig. Då samlingen vid nämnda tid öppnades, befanns densamma omfatta ett antal av 673 brev till greve Hamilton från 179 brevskrivare, det äldsta brevet daterat 1829 och det yngsta 1881. Härtill kommer ett särskilt konvolut, innehållande brev från konung Oscar II, hvilket enligt påskrift icke får öppnas förr än år 1930. — Ett urval ur ovannämnda samling («Ur Henning Hamiltons brefsamling, I—II») har sedermera under årets lopp utgivits av amanuensen G. Carlquist, som därvid bl. a. meddelat fullständig förteckning över brevskrivarna med angivande av antalet brev från var och en och av tiden för desammas avfattande.

Gåvor, vilka icke kunna anses härröra från av biblioteket underhållna regelbundna bytesförbindelser, hava ingått från följande *offentliga myndigheter*, *institutioner*, *samfund och tidskriftsredaktioner:*

A. *Svenska.*

Stockholm. K. Justitiedepartementet.
» K. Utrikesdepartementet.
» K. Finansdepartementet.
» K. Ecklesiastikdepartementet.
» K. Jordbruksdepartementet.
» K. Telegrafstyrelsen.
» K. Järnvägsstyrelsen.
» K. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.
» K. Vattenfallsstyrelsen.
» K. Medicinalstyrelsen.
» Riksförsäkringsanstalten.
» K. Försäkringsinspektionen.
» K. Socialstyrelsen.
» K. Kommerskollegium.
» K. Kommerskollegii avdelning för näringsstatistik
» Riksarkivet.
» Kungl. biblioteket.
» Nationalmusei konstavdelning.
» K. Lantmäteristyrelsen.
» Hydrografiska byrån.
» Riksbanken.
» Riksgäldskontoret.
» Handelshögskolan.
» Svenska Akademien.
» Svenska Akademiens Nobelbibliotek.
» K. Vetenskapsakademien.
» Stockholms stads statistiska kontor.
» Direktionen för Allmänna barnhusinrättningen
» Försäkringsföreningen.
» Gossarnas broderskaps klubb.
» Nordiska museet.
» Organisationskommittén för olympiska spelen 1912.
» Redaktionen av Hermes.
» » » Svensk tandläkaretidskrift.
» » » Teosofisk tidskrift.
» Svenska arbetsgivareföreningens statistiska byrå

Stockholm. Svenska boktryckareföreningen.
» Svenska missionsförbundet.
» Svenska sällskapet för antropologi och geografi.
» Svenska teknologföreningen.
» Sveriges allmänna exportförening.
Göteborg. Skandinaviska kreditaktiebolaget.
Kristianstad. Kristianstads läns hushållningssällskap.
Linköping. Östergötlands läns hushållningssällskap.
Lund. Landsarkivet.
» Medicinska fakulteten.
» Redaktionen av Statsvetenskaplig tidskrift.
Malmö. Baltiska utställningens styrelse.
Nyköping. Södermanlands läns hushållningssällskap.
Nääs. Aug. Abrahamsons stiftelse.
Ultuna. Ultuna lantbruksinstitut.
Uppsala. Universitetsbiblioteket.

B. *Utländska.*

Aarhus. Statsbiblioteket.
Amerika. American Association of Genito-urinary Surgeons.
» American Philological Association.
Berlin. Bibliothek des Auswärtigen Amts.
» Bibliothek des K. Kunstgewerbe-Museums.
Bern. Union internationale pour la protection des œuvres littéraires et artistiques.
Bryn Athyn, Pa. Academy of the New Church.
Buenos Aires. Facultad de filosofia y letras.
Chicago. Western Theological Seminary.
Edinburgh. Royal Botanic Garden.
Frederiksborg. Frederiksborgs Amts Historiske Samfund.
Hälsingfors. Finska läkaresällskapet.
» Kejserl. Finska senatens bibliotek.
» Industristyrelsen i Finland.
» Nyfilologiska föreningen.
Kiel. K. Institut für Seeverkehr und Weltwirtschaft.
Kristiania. Kirke- og Undervisningsdepartementet.
» Departementet for sociale Saker, Handel, Industri og Fiskeri.
Köpenhamn. Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Köpenhamn. Kommissionen for det Arna-Magnæanske Legat.
» Kommissionen for Havundersögelser.
» Den danske biologiske Station.
» Det danske meteorologiske Institut.
» Statens Seruminstitut.
» Bestyrelsen for Carlsberglaboratoriet.
» Kommunalbestyrelsen.
» Staden Köbenhavns Statistiske Kontor.
» Grosserersocietetet.
» Kommissionen for Danmarks Deltagelse i den Baltiske Udstilling.
» Det Wærnske Instituts Direktion.
Leiden. Redaktionen av Museum.
Lemberg. Universitetet.
» Société polonaise pour l'avancement des sciences.
London. Peace Society.
Manila. Bureau of Agriculture.
Monaco. Institut océanographique.
Montevideo. Dirección general de estadística de Uruguay.
New York. The American-Scandinavian Foundation.
» Carnegie Foundation for the Advancement of Teaching.
» New Church Board of Publication.
» Pennsylvania Society.
Paris. Institut de France.
» Office international d'hygiène publique.
» Dotation Carnegie pour la paix internationale.
Petrograd. Ryska historiska sällskapet.
Philadelphia. Swedish Colonial Society.
Point Loma, Cal. Theosophical Publishing Company.
Prag. Revue de médecine tchèque.
Rio de Janeiro. Instituto Oswaldo Cruz.
Rock-Island, Ill. Redaktionen av Ungdomsvännen.
» Augustana Book Concern.
Rom. Redaktionen av Revue Napoléonienne.
Stockholm. Tyska legationen.
Strassburg. Internationale Commission für wissenschaftliche Luftschiffahrt.

Stuttgart. Bibliothek der Zentralstelle für Gewerbe und Handel.
Tokio. Waseda University.
Washington. Library of Congress.
» Surgeon-General's Office.
» Carnegie Endowment for International Peace.
Wiborg. Svenska lyceum.
Wien. Gesellschaft für innere Medizin und Kinderheilkunde.

Följande *enskilda personer och firmor* hava under år 1914 med gåvor ihågkommit biblioteket:

A. *Svenska.*

Ahlström, H. F., rådman, Malmö.
Almquist, J. A., förste arkivarie, Stockholm.
Andersson, Matilda, f. Sjölander, änkefru, Lund.
Arnoldsson, Caroline, fru, Rödeby.
Bang, I., professor, Lund.
Beijer, Anna, f. Kjellman, änkefru, Malmö.
Beijers bokförlagsaktiebolag, Stockholm.
Björck & Börjessons bokförlag, Stockholm.
Bonniers (Albert) bokförlag, Stockholm.
Borelius, J., professor, Lund.
Brodén, N., andre bibliotekarie, Lund.
Carlsson, A. B., biblioteksamanuens, Uppsala.
Dahlgren, E. W., riksbibliotekarie, Stockholm.
Ekström, N. O., överlärare, Malmö.
Eliassons (Axel) konstförlag, Stockholm.
Englunds (F.) bokförlag, Stockholm.
Fritzes (C. E.) bokförlagsaktiebolag, Stockholm.
Fürst, C. M., professor, Lund.
Gebers (Hugo) förlag, Stockholm.
Gleerup, Aktiebolaget C. W. K., Lund.
Gleerupska universitetsbokhandeln, Lund.
Grönkvist, H., bokhandlare, Lund.
Gödel, V., bibliotekarie, Stockholm.
Holmström, L. P., f. d. folkhögskoleföreståndare, Lindegård.
Holst, N. O., f. d. statsgeolog, Jämshög.
Isberg, A. U., stadsarkivarie, Malmö.

Johnssons (Adolf) & C:o bokförlag, Stockholm.
Kalin, A. F., målaremästare, Bankeberg.
Kinell, E. G., överstelöjtnant, Stockholm.
Kock, A., professor, Lund.
Lewenhaupt, E., greve, bibliotekarie, Säbylund.
Lindblads (J. A.) förlag, Uppsala.
Lindroth, Hj., docent, Lund.
Lindstedts (Ph.) universitetsbokhandel, Lund.
Ljunggren, E., förste bibliotekarie, Lund.
Ljus' (A.-B.) bokförlag, Stockholm.
Malmgren, R., professor, Lund.
Möller, B., t. f. andre bibliotekarie, Lund.
Nathorst, A. G., professor, Stockholm.
Nordstedt, O., professor, Lund.
Norstedt & Söners bokförlag, Stockholm.
Nygren, E., fil. kandidat, Uppsala.
Odenius, Pauline, f. Brink, änkefru, Lund.
Ohlsson, H. Th., boktryckare, Lund.
Olsson, P., f. d. lektor, Spegelvik.
Palmgren, C. M., komminister, Nässjö.
Peterssons (Hjalmar) & C:o, förlag, Karlstad.
Rydberg, A., lektor, Kalmar.
Sandbergs (A.-B.) bokhandel, Stockholm.
Schlyter, K. J. D., hovrättsråd, Stockholm.
Scholander, H. E., kyrkoherde, Fulltofta.
Svanberg, Angelica, f. Tornberg, änkefru, Landskrona.
Svenska bokförlaget, Stockholm.
Sydow, C. W. von, docent, Lund.
Wettergren & Kerbers bokhandel, Göteborg.
Wulff, F. A., f. d. professor, Lund.
Åhlén & Åkerlunds förlag, Göteborg.

B. *Utländska.*

Ackermann, A. S. E., B. Sc., London.
Ahlefeldt-Laurvigen, C. J. F., länsgreve, Tranekjær Slot, Danmark.
Albert I, prince de Monaco.
Arnauld, H., capitaine de frégate, Rulland, Saintes.
Babinski, J., läkare, Paris.

Björkenheim, C. G., godsägare, Bjärnå, Finland
Black, G. F., New York.
Brandstetter, R., professor, Luzern.
Burling, L. D., Assistant Curator, National Museum, Washington.
Caröe, K., Kredslæge, Köpenhamn.
Charlton, C. E., d:r, Brookfield, Mass.
Claudel, J. C., professor, Meurthe-et-Moselle.
Coutts, J., Esq., London.
Dahl, F., Kontorchef i Ministeriet för Kirke- og Undervisningsvæsenet, Köpenhamn.
Dodgson, E. S., M. A., Oxford.
Fried, A. H., Redacteur der Friedenswarte, Berlin.
Gehe & C:o, Actiengesellschaft, Dresden.
Hansen, F. C. C., professor, Köpenhamn.
Holmes, B., med. doktor, Chicago.
Hübel & Denck, hovbokbindare, Leipzig.
Hungerland, H., fil. doktor, Lund.
Johnsson, J. W. S., läkare, Köpenhamn.
Klingberg, Rev. J. E., New Britain, Conn.
Lehmann, C., borgmästare, Köpenhamn.
Ludloff, R., skriftställare, Erlangen.
Merck, E., fabrikant, Darmstadt.
Monfallet, D., Valparaiso.
Passos, A., d:r, Manáos, Brasilien.
Petersen, C. S., bibliotekarie, Köpenhamn.
Pott, James & C:o, New-York.
Pöhl, H., skollärare, Reval.
Sevall, Rev. F., Washington.
Skarstedt, E., skriftställare, Seattle, Wash.
Thiele, H., skriftställare, Dresden.
Warda, A., Königsberg.
Welcker, A., Berkeley, Cal.
Wergelands (Agnes M.) sterbhus, Laramie, Wyoming.
Zeuthen, H. G., professor, Köpenhamn.

Med tacksamhet bör här även erinras därom, att biblioteket jämväl år 1914 fått såsom bidrag till uppehållande av sina bytes-

förbindelser mottaga ett större eller mindre antal exemplar av med understöd av statsmedel utgivna publikationer.

Bibliotekskommissionen har för behandling av inkomna förslag till bokinköp hållit de föreskrivna sammanträdena. Densammas ledamöter voro, utom vederbörande bibliotekstjänstemän, under vårterminen professorerna H. Holmquist, A. Ernberg, T. Thunberg, E. Ekwall, E. Liljeqvist, W. Ekman och S. Murbeck, under höstterminen professorerna H. Holmquist, A. Ernberg, E. Overton, E. Ekwall, E. Liljeqvist, N. E. Nörlund och H. Wallengren.

Ekonomi. Bibliotekets räkenskaper för år 1914 visa i sammandrag följande siffror:

Debet.

Behållning från år 1913		1,540: 07
Inkomster:		
Ordinarie statsanslaget	50,000: —	
Anslag å extra stat	10,000: —	
Intressemedel	2,176: 26	
Extra inkomster	1,473: 64	63,649: 90
	Summa	65,189: 97

Kredit.

Utgifter:		
Bokinköp	36,352: 14	
Inlösen av bibl:s bytesexemplar av Lunds univ:s årsskrift	800: —	
Bokbinderiarbete	11,867: 39	
Skrivmaterialier och tryck	844: 45	
Uppvärmning	3,706: 10	
Elektrisk belysning och kraft	565: 93	
Frakt- och transportkostnader	400: 05	
Renhållning	449: 84	
Parkens underhåll	435: 14	
Inköp och underhåll av inventarier	508: 75	
Diverse omkostnader	506: 37	56,436: 16
Behållning vid årets slut		8,753: 81
	Summa	65,189: 97

Den jämförelsevis stora behållning, som räkenskaperna denna gång förete, finner sin förklaring i det rådande krigstillståndet, vilket, såsom redan omnämnts, föranlett dels att beslutade inköp i stor utsträckning uppskjutits, dels att många under sista delen av 1914 beställda böcker icke anlänt före årets slut och således först 1915 blivit betalda.

Det å bibliotekets stat uppförda anslaget av 12,000 kronor till »arvoden, flitpenningar åt extra biträden, renskrivning, eftermiddagstjänst m. m.» har använts på följande sätt:

Arvoden till amanuenser	6,700: —
Avlöning till extra vaktmästare	575: —
Uppehållande av eftermiddagstjänsten	2,560: —
Flitpenningar åt e. o. tjänstemän	1,165: —
Extra arbetshjälp samt renskrivning	1,000: —
Summa	12,000: —

Under året hava 5,190 böcker blivit inbundna och 300 styvhäftade; 428 volymer tidningar hava inbundits eller — till större delen — häftats i omslag av karduspapper; 777 kapslar av olika slag hava förfärdigats. Av dessa arbeten hava styvhäftningen av böcker, häftningen av tidningar samt kapselfabrikationen utförts i bibliotekets eget bokbinderi, varest även som vanligt alla ifrågakommande reparationer av böcker o. d. blivit verkställda.

Personalen. Med avseende på den vid biblioteket verksamma personalen är följande att nämna.

Till e. o. amanuens antogs den 8 juli löjtnanten i K. Fortifikationens reserv, filosofie licentiaten Bängt Erik Wilhelm Wulff.

Till innehavare av amanuensarvoden hava för året varit förordnade hrr G. Wetterberg (2,000 kr.), G. Carlquist (2,000 kr.), C. W. von Sydow (1,500 kr.) och A. Österling (1,200 kr.); under tider, då någon av dem varit tjänstledig, hava därigenom lediga arvoden åtnjutits av e. o. amanuenserna F. Nosslin och S. Colliander. Amanuensarvoden hava sålunda uppburits av G. Wetterberg under 8 $^{2}/_{3}$ månad, av G. Carlquist under 11 månader, av C. W. von Sydow under 10 $^{1}/_{2}$ månad, av A. Österling under hela året, av F. Nosslin under 3 $^{1}/_{3}$ månad samt av S. Colliander under 2 $^{1}/_{2}$ månad.

Tjänstledighet har åtnjutits av t. f. andre bibliotekarien B. Möller under juni månad för utrikes studieresa; av amanuensen G. Wetterberg 21 oktober—31 december för inrikes studieresa; av amanuensen C. W. von Sydow 16 juli—31 augusti för d:o; av amanuensen G. Carlquist under mars månad för examensstudier; av e. o. amanuensen G. Lindblad under hela året dels för examensstudier, dels för tjänstgöring vid Svenska Akademiens ordboksarbete. — Andre bibliotekarien F. Hjelmqvist har under hela året varit frånvarande såsom t. f. förste bibliotekskonsulent i K. Folkskoleöverstyrelsen.

Förordnande såsom andre bibliotekarie har innehafts under hela året, utom juni månad, av e. o. amanuensen B. Möller samt under sistnämnda månad av amanuensen G. Wetterberg.

Av bibliotekets personal hava under hösten varit inkallade till militär tjänstgöring andre bibliotekarien S. E. Melander och amanuensen C. W. von Sydow vardera under 14 dagar, e. o. amanuensen B. Wulff under 87 dagar samt extra vaktmästaren C. Alfons under 47 dagar.

Arbeten och arbetsfördelning. Av under året utförda arbeten, som icke varit att direkt hänföra till löpande göromål, må följande omnämnas. Revisionen av facken Bildande konst och Politisk ekonomi, vilken även omfattat desammas delvisa omordnande, har avslutats. — Facken Etnografi och Kulturhistoria ha reviderats och i sammanhang därmed helt och hållet nyordnats. — Revision av underavdelningen Frankrike å facket Historia ävensom av vissa underavdelningar å facket Undervisningsväsen har påbörjats. — Behandlingen av bibliotekets duplettförråd har fortsatts; de viktigare delarna därav ha ordnats och katalogiserats. — Den del av K. Fysiografiska sällskapets i biblioteket deponerade boksamling, som icke är inordnad i dettas samlingar, har reviderats. — Utarbetandet av register över det svenska vistrycket har fortsatts. — Inom handskriftsavdelningen ha ett antal äldre förvärv katalogiserats; den ovannämnda Hamiltonska brevsamlingen har ordnats och förtecknats; likaledes framl. professorn friherre H. H. von Schwerins till bibliotetet överlämnade papper.

Bibliotekets nominalkatalog har under året ökats med 12,186 blad, däribland 4,476 tryckta och uppklistrade titlar å akademiska

skrifter. Realkatalogen har ökats med 6,506 blad. Hela antalet nya katalogblad uppgår således till 18,692.

Arbetsfördelningen har i huvudsak varit följande.

Undertecknad överbibliotekarie har, jämte ledningen av det helas förvaltning, handhaft bibliotekets ekonomi, med nödigt biträde förberett samt ombesörjt bokinköpen, skött korrespondensen, så vida icke annorlunda angives, ävensom avfattat ifrågakommande ämbetsutlåtanden o. d.

Förste bibliotekarien E. Ljunggren, föreståndare för utländska avdelningen, har deltagit i förberedandet av bokinköpen, lett och övervakat katalogiseringsarbetena å bokavdelningarna samt, delvis med biträde, mottagit och granskat leveranserna från bokhandeln, accessionsförtecknat den inkommande utländska litteraturen, handhaft bytesförbindelserna med tillhörande korrespondens, redigerat uppgifterna till den tryckta accessionskatalogen och granskat korrekturen å densamma; ävenledes har han verkställt urvalet ur Svenska Akademiens och professor Odenii boksamlingar.

Förste bibliotekarien P. Sjöbeck, föreståndare för svenska avdelningen, har mottagit, granskat och, med undantag för det egentliga småtrycket, accessionsförtecknat det från boktryckerierna inkommande svenska årstrycket ävensom skött den i sammanhang med tryckleveranserna stående korrespondensen; ävenledes har han fört accessionsjournal över svenska avdelningens övriga förvärv; det inkomna småtrycket har av honom grovsorterats och det obundna men för bindning avsedda svenska trycket har huvudsakligen stått under hans omvårdnad.

Förste bibliotekarien A. Malm, föreståndare för låneexpeditionen, har haft sin huvudsakliga verksamhet förlagd till denna och därvid bl. a. skött större delen av den där förekommande brevväxlingen; därjämte har han deltagit i katalogiseringsarbetena, fört protokollet vid bibliotekskommissionens sammanträden, genomgått bokauktions- och antikvariatskataloger.

Andre bibliotekarien R. Almqvist har förestått bokbindningsavdelningen samt haft vården om det obundna men för bindning avsedda utländska trycket, utom tidskrifterna.

Andre bibliotekarien P. Wilner har biträtt förste bibliotekarien Ljunggren vid bokhandelsleveransernas behandlig, vid dennes bestyr i fråga om den tryckta accessionskatalogen samt vid urvalet ur Svenska Akademiens boksamling, haft vården om

de obundna utländska tidskrifterna, reviderat och nyordnat facken Etnografi och Kulturhistoria, deltagit i katalogiseringsarbetena och i vården av det obundna men för bindning avsedda svenska trycket ävensom i genomgåendet av antikvariatskataloger.

Andre bibliotekarien S. E. Melander har under 4 1/2 månad tjänstgjort i låneexpeditionen samt för övrigt huvudsakligen varit sysselsatt med katalogiseringsarbeten; under förste bibliotekarien Ljunggrens semester behandlade han de anländande bokhandelsleveranserna.

Andre bibliotekarien N. Brodén har under 3 1/2 månad tjänstgjort i låneexpeditionen samt för övrigt deltagit i katalogiseringsarbetena och i göromålen å bokbindningsavdelningen.

T. f. andre bibliotekarien B. Möller har under 3 2/3 månad tjänstgjort i låneexpeditionen samt för övrigt utfört revisionsarbete å facken Bildande konst och Undervisningsväsen samt deltagit i katalogiseringsarbetena.

E. o. tjänstemännen G. Wetterberg, C. W. von Sydow, G. Carlquist, A. Österling, F. Nosslin, S. Colliander och B. Wulff hava alla deltagit i de av utlåningen föranledda dagliga bestyren, i eftermiddagstjänstgöringen och i varjehanda mera tillfälliga göromål; även hava de, med undantag av von Sydow, i större eller mindre utsträckning medverkat vid katalogiseringsarbetena. — Wetterberg har för övrigt katalogiserat en del äldre förvärv inom handskriftsavdelningen, biträtt vid förberedelserna för bibliotekskommissionens sammanträden, vid genomgåendet av antikvariatskataloger samt vid urvalet ur Svenska Akademiens och professor Odenii boksamlingar. — von Sydow har fortsatt ordnandet och registrerandet av svenska vistryck. — Carlquist har utfört de ovannämnda revisionsarbetena inom facken Politisk ekonomi och Historia, ordnat och förtecknat den Hamiltonska brevsamlingen samt H. H. von Schwerins papper, biträtt vid förberedelserna för bibliotekskommissionens sammanträden samt vid genomgåendet av antikvariatskataloger. — Österling, Nosslin, Colliander och Wulff hava arbetat med inordnandet av det svenska småtrycket; Nosslin har även varit sysselsatt med behandling av duplettförrådet och med revisionen av en del av Fysiografiska sällskapets boksamling.

Fröken Greta Ronge, anställd såsom biträde, har för realkatalogen avskrivit de för nominalkatalogen utskrivna titelko-

piorna, utskrivit största delen av titelkopiorna för den tryckta accessionskatalogen ävensom ett stort antal blad för nominalkatalogen, biträtt vid förandet av den utländska accessionsjournalen, verkställt inläggningen av katalogblad i så väl nominal- som realkatalog, ordnat från utlandet anlända scripta academica, utfört nödiga omsigneringar inom flera avdelningar samt deltagit i varjehanda andra bestyr.

Såsom frivillig deltagare i katalogiseringsbestyren har f. d. rektor O. Ingstad även under en del av år 1914 egnat biblioteket ett med tacksamhet mottaget arbete.

Carl af Petersens.

LUNDS UNIVERSITETS BIBLIOTEKS

ÅRSBERÄTTELSE

1915

THE LIBRARY OF THE
MAY 4 1923
UNIVERSITY OF ILLINOIS

UR LUNDS UNIVERSITETS ÅRSBERÄTTELSE 1915—1916

LUND 1916
HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI

Bibliotekets begagnande. Läsesalarna och låneexpeditionen hava i regeln varit för allmänheten tillgängliga varje helgfri dag kl 9,30 f. m.—3,30 e. m., de förra jämväl kl. 5—8 e. m. Under 7 dagar (promotionsdagen den 31 maj, midsommarafton, julafton och nyårsafton samt 3 rengöringsdagar) har biblioteket hela dagen hållits stängt; af olika anledningar har detsamma dessutom varit stängt två dagar under en del av förmiddagen samt tre dagar under aftontimmarna.

Följande tabell visar bibliotekets användning under årets olika månader. [1]

Månad	Besök			Utlämnade volymer			Hemlån, voll.
	F. m.	E. m.	S:ma	F. m.	E. m.	S:ma	
Januari	1,077	448	1,525	2,731	831	3,562	1,474
Februari	1,745	748	2,493	3,924	1,167	5,091	1,741
Mars	1,835	912	2,747	4,054	1,999	6,053	1,440
April	1,706	742	2,448	3,961	2,099	6,060	1,204
Maj	1,380	525	1,905	3,588	1,149	4,737	1,602
Juni	1,020	390	1,410	6,255	993	7,248	4,483
Juli	710	412	1,122	3,929	1,189	5,118	974
Augusti	1,162	366	1,528	3,587	863	4,450	883
September	1,604	650	2,254	5,337	1,816	7,153	1,587
Oktober	1,898	790	2,688	5,862	1,320	7,182	1,887
November	1,700	642	2,342	5,246	1,158	6,404	1,973
December	1,288	498	1,786	5,038	899	5,937	2,546
Summa	17,125	7,123	24,248	53,512	15,483	68,995	21,794
Motsv. siffror för 1914	14,977	6,437	21,414	48,276	11,405	59,681	19,813

[1] Sifferuppgifterna angående antalet utlämnade böcker äro här likasom i föregående årsberättelser endast approximativa; i ett avseende har härvid, till vinnande av likformighet med vad som i Uppsala universitets bibliotek är brukligt, från och med början av år 1915 en mindre förändring vidtagits i fråga om beräkningssättet. Person, som från dag till dag haft böcker till större antal än 10 stående på åt honom upplåtet arbetsbord, har sålunda likasom förut vid varje läsesalsbesök ansetts hava till begagnande mottagit i genomsnitt 10 volymer, ehuru det verkligen begagnade antalet kan hava varit mindre eller flerdubbelt större. Då besökande för studieändamål

Under året hava 791 volymer tryckta böcker och 202 hand skrifter (mot resp. 787 och 125 under nästföregående år) för här varande forskares räkning från 43 olika ägare — institutione eller enskilda personer — lånats till biblioteket. De bibliotek elle arkiv, från vilka lån erhållits, hava varit följande. I Stockholm Kungl. biblioteket, Riksarkivet, Krigsarkivet, Utrikesdepartementet arkiv, Riksdagens bibliotek, Statistiska centralbyråns d:o, General stabens d:o, Svenska akademiens Nobelbibliotek, Vetenskaps akademiens bibliotek, Vitterhets-, historie- och antikvitetsakade miens d:o, Musikaliska akademiens d:o, Lantbruksakademiens d:o Svenska läkaresällskapets d:o, Stockholms högskolas d:o, Karo linska institutets d:o, Tekniska högskolans d:o, Handelshögskolan d:o, Nordiska museets d:o, Pedagogiska biblioteket; Universitets biblioteket i Uppsala; Landsarkivet ibm; Vetenskapssocietetens Uppsala bibliotek; Stadsbiblioteket i Göteborg; Landsarkivet Lund; Akademiska föreningens bibliotek ibm; Skånska natio nernas bibliotek ibm; Stiftsbiblioteket i Linköping; Läroverks biblioteken i Kalmar, Skara, Visby, Västerås och Växiö; Lands arkivet i Vadstena; Göta hovrätts arkiv i Jönköping; Kungl biblioteket i Köpenhamn; Universitetsbiblioteket ibm; Kommis sionen for det Arna-Magnæanske Legat ibm; Riksdagens bibliotel ibm; Kungl. biblioteket i Berlin; Universitetsbiblioteket i Göt tingen. — Enskilda långivare hava varit f. d. universitetsbiblio tekarien C. Annerstedt i Uppsala, fröken Hilma von Platen å Olivehult och överstekammarjunkaren greve Trolle-Wachtmeiste å Trolle-Ljungby.

Från Lund hava 812 volymer tryckta böcker och 34 hand skrifter (mot resp. 684 och 36 under 1914) för begagnande av forskare utlånats till följande 48 institutioner. I Stockholm: Kungl biblioteket, Riksarkivet, Riksdagens bibliotek, Statistiska central-byråns d:o, Svenska akademiens Nobelbibliotek, Vetenskapsaka demiens bibliotek, Vitterhets,- historie- och antikvitetsakademiens d:o, Svenska läkaresällskapets d:o, Karolinska institutets d:o Veterinärhögskolans d:o; Universitetsbiblioteket i Uppsala; Stads

---

erhållit tillträde till boksalarna, har detta däremot under 1915 endast räknats som om han i läsesal begagnat 5 volymer; tidigare har dylikt begagnande i statistiken uppförts med talet 10. Att märka är emellertid, att medarbetarna i Svenska akademiens ordbok under de sex förmiddagstimmarna från sitt arbetslokal hava direkt tillträde till boksalarna och att deras då därstädes gjorda talrika besök på grund härav falla utom räkningen.

biblioteken i Göteborg och Norrköping; Stiftsbiblioteket i Lin-
köping; Läroverks- (resp. realskole- eller samskole-) biblioteken i
Borås, Eksjö, Falköping, Hälsingborg, Jönköping, Kalmar, Karl-
stad, Kristianstad, Landskrona, Lidköping, Luleå, Nyköping,
Skara, Sköfde, Umeå, Vänersborg, Växjö och Ystad; Folkskole-
lärarinneseminariets i Landskrona bibliotek; Landsarkiven i Lund
och Vadstena; Hälsingborgs museum; Malmö museum; Sölves-
borgs och Listers härads fornminnesförening; Lasarettet i Söder-
köping; Hospitalen i Kristinehamn och Nyköping; Västeråsens
sanatorium; Bakteriologiska laboratoriet i Malmö; Kungl. biblio-
teket i Köpenhamn; Statsbiblioteket i Aarhus; Universitetsbiblio-
teket i Kristiania; Trondhjems museum; Universitetsbiblioteket
i Helsingfors. — Dessutom har ett antal boklån direkt sänts till
forskare på orter inom riket, där låneförmedling genom offent-
ligt bibliotek ej stått att vinna.

Samlingarnas tillväxt. Svenska tryckalster, som jämlikt tryck-
frihetsförordningens föreskrift skolat till biblioteket avlämnas, hava
inkommit i 679 sändningar från 470 olika boktryckerier. Antalet
på grund av uteblivna eller felaktiga leveranser under året gjorda
reklamationer har uppgått till 272. Beträffande arten och om-
fånget av tillväxten genom leveranser av svenska tryck torde som
vanligt här få hänvisas till den i Kungl. bibliotekets årsberättelse
meddelade redogörelsen, vilken ju, i stort sett, måste ega giltig-
het även för Sveriges båda andra stora statsbibliotek. — Genom
köp har biblioteket under året förvärvat 111 i Sverige tryckta
band eller broschyrer; genom gåvor har det ökats med 86 sådana
(särtryck, men icke dupletter, inberäknade) samt några småtryck.
Tillväxten av *utländska tryckalster* har uppgått till 10,423
volymer (= band, hela eller påbörjade, broschyrer eller kartor).
Av dessa hava 4,461 erhållits genom köp och 656 genom gåvor;
återstående 5,306 volymer har biblioteket mottagit från de ut-
ländska lärda samfund och anstalter, med vilka detsamma under-
håller regelbundna bytesförbindelser; av dessa bytesskrifter utgöras
.,387 av akademiska avhandlingar, program o. d. från utländska
universitet. — 1915 års utländska tryck utav nyare datum kom-
mer att, så vitt som detsamma anses förtjänt av dylikt omnäm-
nande, upptagas i bd 30 av den genom Kungl. biblioteket utgivna
gemensamma accessionskatalogen för Sveriges offentliga bibliotek.

Bland de gåvor, som bibliotekets tryckavdelningar undei året fått emottaga, märkas särskilt följande. Professor Svante Ödman har åter hågkommit biblioteket med en dyrbar gåva, i det han till detsamma översänt 103 volymer, huvudsakligen behandlande ämnen från den psykiska forskningens område. — The Augustana Book Concern, Rock-Island, Ill., har skänkt 54 å dess förlag utgivna skrifter, de flesta på svenska språket. — Från K. Generalpoststyrelsen har biblioteket för komplettering av sin samling av postcirkulär fått emottaga ett stort antal äldre sådana, tillsammans 18 band. — Domkapitlet i Lund har tillåti biblioteket att utur en kapitlet tillhörig samling av läroverksprogram och kataloger, disputationer och annat företrädesvis officiell tryck utvälja allt vad som för biblioteket kan vara önskvär att äga. Då emellertid detta urval ännu icke hunnit avslutas ingår vad som sålunda förvärvats icke i de ovan meddelade accessionssiffrorna.

Läkaresällskapet i Lund har under året å biblioteket deponerat 9 olika serier medicinska tidskrifter, tillsammans 87 volymer Från Humanistiska sektionens seminariebibliotek hava till universitetsbiblioteket överflyttats 77 volymer. Dessa deposita äro icke inräknade i den ovan lämnade uppgiften om samlingarnas tillväxt.

Angående *handskriftsamlingens* förvärv under året är följande att nämna. Stärbhusdelägarne efter framl. professor C. W Skarstedt, vilka redan år 1909 till biblioteket skänkte de flesta av den avlidnes efterlämnade handskrifter, hava nu genom förste bibliotekarien A. Malm även till detsamma överlämnat större delen av hans brevsamling (tillsammans omkr. 1700 brev). Givarne hava emellertid härvid förbehållit sig att, sedan samlingen nogare genomgåtts och ordnats, få meddela närmare bestämmelser rörande densammas tillgänglighet för forskare. Samma givare hava även överlämnat: Strödda afhandlingar af P. Wieselgren, afskrifna efter författarens egenhändiga handskrifter; Fragmenter af P. Wieselgren (egenh.); Tal vid rektorsombytet vid Göteborgs gymnasium 1843 af J. G. Ek (afskr.). — Handskriftavdelningens övriga förvärv hava endast utgjorts av strödda autografer och brev, vari bland märkas 3 brev från professor A. Törneros till friherre M Falkenberg (gåva av fröken C. von Rosens stärbhus).

Bibliotekets *planschsamling* har under året erhållit ett pai

särskilt värdefulla gåvor. Från Svenska beskickningen i Petrograd har densamma sålunda genom professor S. Clason fått emottaga en intressant samling i Ryssland utgivna mestadels färglagda bilder och karrikatyrer rörande världskriget, tillsammans 242 blad. — Genom nådigt beslut av den 9 maj 1913 (jfr Kungliga bibliotekets årsberättelse för nämnda år, s. 16 f.) medgav Kungl. Maj:t, att en i Kungliga biblioteket befintlig större samling dupletter av utländska porträtt, huvudsakligen härstammande från konung Carl XV:s bibliotek, fick så disponeras, att sedan Nationalmusei konstavdelning beretts tillfälle att utvälja de blad, som till följd av sitt konstvärde vore för densamma behövliga, återstoden fick överlämnas till universitetsbiblioteken i Uppsala och Lund med rätt för dessa bibliotek att i nämnda ordning utvälja de blad, som kunde finnas böra införlivas med deras samlingar. Sedan med anledning härav urval gjorts för Nationalmuseum och Uppsala universitetsbibliotek, hava återstående omkr. 640 blad hit överlämnats. Det har emellertid ännu icke medhunnits att undersöka, i hvilken utsträckning dessa porträtt äro för härvarande samlingar behövliga, vilket dock torde vara fallet med en stor del av desamma.

Gåvor, vilka icke kunna anses härröra från av biblioteket underhållna regelbundna bytesförbindelser, hava ingått från följande *offentliga myndigheter*, *institutioner*, *samfund och tidskriftsredaktioner:*

A. *Svenska.*

Stockholm. K. Justitiedepartementet.
» K. Utrikesdepartementet.
» K. Civildepartementet.
» K. Finansdepartementet.
» K. Ecklesiastikdepartementet.
» K. Jordbruksdepartementet.
» K. Fångvårdsstyrelsen.
» K. Generalpoststyrelsen.
» K. Telegrafstyrelsen.
» K. Järnvägsstyrelsen.
» K. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.
» K. Medicinalstyrelsen.

Stockholm. Riksförsäkringsanstalten.
» K. Försäkringsinspektionen.
» K. Socialstyrelsen.
» K. Pensionsstyrelsen.
» K. Mynt- och justeringsverket.
» K. Kommerskollegium.
» K. Styrelsen för postsparbanken.
» Kungl. Biblioteket.
» Nationalmusei konstavdelning.
» Bibliotekskonsulenterna.
» K. Domänstyrelsen.
» K. Lantbruksstyrelsen.
» Centralstyrelsen för försöksväsendet på jordbruksområdet.
» K. Lantmäteristyrelsen.
» Hydrografiska byrån.
» Riksbanken.
» Riksgäldskontoret.
» Generalstabens krigshistoriska avdelning.
» K. Sjökarteverket.
» Stockholms stads statistiska kontor.
» Handelshögskolan.
» Tekniska skolan.
» Svenska kyrkans diakonistyrelse.
» K. Samfundet för utgivande av handskrifter rörande Skandinaviens historia.
» K. Direktionen över allmänna barnhusinrättningen.
» Allmänna svenska boktryckareföreningen.
» K. Automobilklubben.
» Evangeliska fosterlandsstiftelsens förlagsexpedition.
» Försäkringsföreningen.
» Gossarnas broderskaps klubb.
» Nordiska museet.
» Redaktionen av Svensk tandläkaretidskrift.
» » » Teosofisk tidskrift.
» Röda korsets konferens 1915.
» Sanatogens generalagentur.

Stockholm. Svenska missionsförbundet.
» Svenska motokulturföreningen.
» Svenska sällskapet för antropologi och geografi.
» Svenska turistföreningen.
» Svenska vattenkraftföreningen.
» Sveriges allmänna exportförening.
» Sveriges industriförbund.
» Vita bandets expedition.
Hudiksvall. Hälsinglands fornminnesförening.
Jönköping. Norra Smålands fornminnesförening.
Lund. Domkapitlet.
» Akademiska föreningens bibliotek.
» Medicinska fakulteten.
» Redaktionen av Statsvetenskaplig tidskrift.
Malmö. Skånes handels-, industri- och sjöfartskammare.
» Biblioteks- och föreläsningsföreningen.
Nääs. Aug. Abrahamsons stiftelse.
Petrograd. Svenska beskickningen.
Uppsala. Universitetsbiblioteket.
» Svenska jägarförbundet.

B. *Utländska.*

Amerika. American Association of Genito-urinary Surgeons.
» American Philological Association.
» American Urological Association.
Amsterdam. Société mathématique.
Berlin. Bibliothek des Auswärtigen Amts.
» Direction der Disconto-Gesellschaft.
» Nachrichtstelle für den Orient.
Boston. The Trustees under the Will of Mary Baker Eddy.
» Massachusetts General Hospital.
Bryn Athyn, Pa. Academy of the New Church.
Budapest. Statistisches Bureau.
Calcutta. Imperial Department of Agriculture.
» Royal Botanic Garden.
Chicago. The Swedish Engineering Society.
» Western Theological Seminary.
Denver. University of Colorado.
Edinburgh. Royal Botanic Garden.

Frederiksborg. Frederiksborgs Amts Historiske Samfund.
Fukuoka. Medizinische Fakultät der Kaiserl. Universität Kyushu.
Haarlem. Commissie voor de retrospective tentoonstelling.
Helsingfors. Finska läkaresällskapet.
» Industristyrelsen i Finland.
» Nyfilologiska föreningen.
Karlsruhe. Grossherzogl. Hof- und Landesbibliothek.
Kristiania. Departementet for sociale Saker, Handel, Industri og Fiskeri.
Köpenhamn. Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.
» Kommissionen for det Arna-Magnæanske Legat.
» Kommissionen for Havundersøgelser.
» Den danske biologiske Station.
» Det danske meteorologiske Institut.
» Statens Seruminstitut.
» Bestyrelsen for Carlsberglaboratoriet.
» Kommunalbestyrelsen.
» Köbenhavns Kommuners Folkebiblioteker.
» Grosserersocietetet.
» Nyt genealogisk Institut.
» Selskabet for Danmarks Kirkehistorie.
» Redaktionen av Ryska handels- och industrimeddelanden för Skandinavien.
Lausanne. Redaktionen av Revue Ukranienne.
Leiden. Redaktionen av Museum.
Leipzig. Deutsche Bücherei des Börsenvereins der deutschen Buchhändler.
Lissabon. Portugisiska undervisningsministeriet.
London. Peace Society.
» Redaktionen av The Herald of the Star.
Manila. Bureau of Agriculture.
Monaco. Institut océanographique.
Montevideo. Dirección general de estadística de Uruguay.
München. K. Hof- und Staatsbibliothek.
New York. The American-Scandinavian Foundation.
» Carnegie Foundation for the Advancement of Teaching.
» International Health Commission.

Orono. Maine Agricultural Experiment Station.
Paris. Chambre de commerce.
» Office international d'hygiène publique.
» Redaktionen av L'art et les artistes.
Petrograd. Ryska historiska sällskapet.
Point Loma, Cal. Theosophical Publishing Company.
Rio de Janeiro. Instituto Oswaldo Cruz.
Rock-Island, Ill. Redaktionen av Ungdomsvännen.
» Augustana Book Concern.
Rotterdam. Museum voor land- en volkenkunde.
Stockholm. Brittiska beskickningen.
« Franska beskickningen.
Strassburg. Internationale Commission für wissenschaftliche Luftschiffahrt.
Washington. Library of Congress.
» Surgeon-General's Office.
» Carnegie Endowment for International Peace.
» The Rockefeller Sanitary Commission for the Eradication of Hookworm Diseases.
Wiborg. Svenska lyceum.

Följande *enskilda personer och firmor* hava under år 1915 med gåvor ihågkommit biblioteket:

A. *Svenska.*

Alfons, C., biblioteksvaktmästare, Lund.
Almqvist, R. M., andre bibliotekarie, Lund.
Andersson, A., överbibliotekarie, Uppsala.
Björck & Börjessons bokförlag, Stockholm.
Björling, C. G. E., professor, Lund.
Bonniers (Albert) bokförlag, Stockholm.
Borg, A., kamrerare, Säbyholm.
Borgström, L., fil. kandidat, Uppsala.
Brodén, N., andre bibliotekarie, Lund.
Bygdén, A. L., f. d. överbibliotekarie, Uppsala.
Clason, S., professor, Lund.
Collijn, I., förste bibliotekarie, Stockholm.
De Geer af Leufsta, L., friherre, Leufsta.
Ehlins (A.-B.) förlag, Stockholm.

Enevalls (A. F.) bokhandel, Malmö.
Fahlbeck, P., professor, Djursholm.
Fahlcrantz & C:o's bokförlag, Stockholm.
Flygare, N., fil. licentiat, Stockholm.
Fritzes (C. E.) bokförlagsaktiebolag, Stockholm.
Fürst, C. M., professor, Lund.
Gadde, E., änkefru, Lund.
Gebers (Hugo) förlag, Stockholm.
Gleerupska universitetsbokhandeln, Lund.
Gothe, R., sjömansmissionär, Stöde.
Grönstedt, J., skriftställare, Stockholm.
Gumperts (N. J.) bokhandel, Göteborg.
Hall, B. R., seminarieadjunkt, Uppsala.
Hansson, N., f. d. folkhögskoleföreståndare, Lund.
Henning, E., professor, Experimentalfältet.
Holmgren, I., professor, Stockholm.
Holmström, L. P., f. d. folkhögskoleföreståndare, Lindegård.
Holst, N. O., f. d. statsgeolog, Jämshög.
Isberg, A. U., stadsarkivarie, Malmö.
Jensen, A., fil. doktor, Stockholm.
Killbergs (A.-B.) bokhandel, Hälsingborg.
Kinell, E. G., överstelöjtnant, Stockholm.
Kock, A., professor, Lund.
Lewenhaupt, E., greve, bibliotekarie, Säbylund.
Liljeqvist, E., professor, Lund.
Lindberg, A., f. d. dövstumlärare, Järna.
Lindblads (J. A.) förlag, Uppsala.
Lindroth, Hj., docent, Lund.
Lindstedts (Ph.) universitetsbokhandel, Lund.
Lindvall, C. A., f. d. överingenjör, Stockholm.
Ljus' (A.-B.) bokförlag, Stockholm.
Magnusson, H., laborator, Malmö.
Möller, B., t. f. andre bibliotekarie, Lund.
Nathorst, A. G., professor, Stockholm.
Nermans bokhandel, Jönköping.
Nilsson, M. P:n, professor, Lund.
Nordiska bokhandeln (A.-B.) Stockholm.
Nordstedt, O., professor, Lund.
Nörlund, N. E., professor, Lund.

Petersens, C. af, överbibliotekarie, Lund.
Peyron, G., friherre, f. d. major, Stockholm.
Rosens (Fröken C. von) stärbhus, Lund.
Samzelius, H., länsjägmästare, Stockholm.
Schlyter, K. J. D., hovrättsråd, Stockholm.
Schwerin, M. von, änkefriherrinna, Lund.
Skarstedts (Professor C. W.) stärbhus, Lund.
Skoglunds (Fr.) förlag, Stockholm.
Smedberg, R., byråingenjör, Stockholm.
Staël von Holstein, L., friherre, fil. doktor, Lund.
Stangenberg, E., med. doktor, Stockholm.
Strömberg, E., fil. kandidat, Lund.
Svenska nykterhetsförlaget, Stockholm.
Sydow, C. W. von, docent, Lund.
Tandberg, J., student, Lund.
Thorn, C., docent, Lund.
Thunberg, T., professor, Lund.
Tiden (Bokförlagsaktiebolaget), Stockholm.
Timberg, G., lektor, Ultuna.
Tuneld, E., docent, Lund.
Uppström, W., f. d. häradshövding, Stockholm.
Wahlin, A., redaktör, Stockaryd.
Wahlström & Widstrands bokförlag, Stockholm.
Walberg, E., professor, Lund.
Wallén, A., föreståndare för Hydrografiska byrån, Stockholm.
Wesströms (John) bokhandel, Båstad.
Wigforss, E. J., docent, Lund.
Wohlin, N., docent, Stockholm.
Wrangel, E., professor, Lund.
Zetterstéen, K. V., professor, Uppsala.
Åkerblom, A., lektor, Malmö.
Ödman, S., f. d. professor, Djursholm.

B. *Utländska.*

Baner, J. G. R., Ironwood, Mich.
Birkeland, K., professor, Kristiania.
Blöndal, S., bibliotekarie, Köpenhamn.
Bugge, C. A., teol. doktor, Kristiania.

Callerström, S. O., Miss, Gowie, Io.
Caröe, K., Kredslæge, Köpenhamn.
Dahl, F., Departementschef, Köpenhamn.
Eckman, C. L., Jamestown, N. Y.
Erikson, G., pastor, Smolan, Kans.
Frazer, J. G., D. C. L., L. L. D., London.
Fried, A. H., Redacteur der Friedenswarte, Zürich.
Gering, H., Geheimer-Regierungsrat, Kiel.
Henschen, H. S., bankkamrerare, Chicago.
Johnson, C. J., Bronson, Io.
Johnsson, J. W. S., läkare, Köpenhamn.
Jorge, R., professor, Lissabon.
Kall, J. C., bibliotekarie, Köpenhamn.
Konopczýnski, L., docent, Krakow.
Krarup, O. C., Sognepræst, Odden, Danmark.
Larson, F., agent, Chicago.
Lehmann-Nitsche, R., professor, La Plata.
Mausbach, J., D:r theol., Münster i W.
Molee, E., Tacoma, Wash.
Nelson, Rev. O., Worcester, Mass.
Norström, W., Puyallup, Wash.
Olsoni, E., biblioteksamanuens, Kouvola, Finland.
Princell, J., Mrs., Chicago.
Redfield, C. L., skriftställare, Chicago.
Riise, F., generalkommissarie för Danmarks deltagande i Baltiska utställningen 1914, Köpenhamn.
Sandell, A., Denver, Col.
Schauman, G., universitetsbibliotekarie, Helsingfors.
Sewall, Rev. F., d:r, Washington.
Sundlöf, Rev. W., Boston.
Taylor, W. J., d:r, Philadelphia.
Tissié, Ph., président-fondateur de la Ligue française de l'éducation physique, Pau.
Welcker, A., Berkeley, Cal.

Med tacksamhet bör här även erinras därom, att biblioteket jämväl år 1915 fått såsom bidrag till uppehållande av sina bytesförbindelser mottaga ett större eller mindre antal exemplar av med understöd av statsmedel utgivna publikationer.

Bibliotekskommissionen har för behandling av inkomna förslag till bokinköp hållit de föreskrivna sammanträdena. Densammas ledamöter voro, utom vederbörande bibliotekstjänstemän, under vårterminen professorerna H. Holmquist, A. Ernberg, E. Overton, E. Ekwall, E. Liljeqvist, N. E. Nörlund och H. Wallengren, under höstterminen professorerna H. Holmquist, R. Malmgren, E. Overton, E. Ekwall, E. Liljeqvist, N. E. Nörlund och O. Carlgren.

Ekonomi. Bibliotekets räkenskaper för år 1915 visa i sammandrag följande siffror:

Debet.

Behållning från år 1914		8,753: 81
Inkomster:		
Ordinarie statsanslaget	50,000: —	
Anslag å extra stat	10,000: —	
Intressemedel	2,829: 31	
Extra inkomster	988: 05	63,817: 36
	Summa	72,571: 17

Kredit.

Utgifter:		
Bokinköp	32,346: 01	
Inlösen av bibl:s bytesexemplar av Lunds univ:s årsskrift	800: —	
Bokbinderiarbete jämte materialier	8,986: 44	
Skrivmaterialier och tryck	844: 08	
Uppvärmning	5,656: 97	
Elektrisk belysning och kraft	489: 69	
Frakt- och transportkostnader	704: 98	
Renhållning	523: —	
Parkens underhåll	425: 10	
Inköp och underhåll av inventarier	4,069: 46	
Diverse omkostnader	477: 25	55,322: 98
Behållning vid årets slut		17,248: 19
	Summa	72,571: 17

Även för år 1915 utvisa bibliotekets räkenskaper ett jämförelsevis betydligt överskott, detta beroende dels därpå att den litterära produktionen inom de i det pågående världskriget invecklade länderna är minskad, dels på de stundom mötande svårigheterna att under kriget utföra beslutade inköp; åtskilliga sådana ha måst uppskjutas till dess någorlunda normala förhållanden återinträtt. De besparingar, vilka sålunda föranledas av under kriget minskade bokinköp, komma emellertid synnerligen väl till pass, enär de göra det möjligt att påskynda anskaffandet av åtskilliga kostsamma och högst behövliga inventarier, för vilkas bekostande nybyggnadsanslaget ej räckte till och vilkas anskaffande således eljest, därest icke särskilt statsanslag kunnat därför åvägabringas, hade måst utsträckas över en längre följd av år än som med hänsyn till samlingarnas bevarande och verksamheten inom institutionen kunnat anses gagneligt. Man ser sig alltså nu i stånd att förse parterrvåningen med hyllor för tidningssamlingen ävensom att anskaffa nödiga skåp för kart- och planschsamlingen samt en bättre inredning för låneexpeditionen än den hittillsvarande provisoriska. En annan angelägen och betydande utgiftspost, som man tänker sig att ävenledes med besparade medel framdeles kunna bestrida, är anskaffandet av ett större antal (10- à 12,000) kapslar för broschyrer och småtryck, vilkas förvaringssätt f. n. lämnar mycket övrigt att önska.

Det å bibliotekets stat uppförda anslaget av 12,000 kronor till »arvoden, flitpenningar åt extra biträden, renskrivning, eftermiddagstjänst m. m.» har jämte ett för samma ändamål ur universitetets reservfond beviljat belopp av 113 kronor 49 öre använts på följande sätt:

Arvoden till amanuenser	6,385: 53
Avlöning till extra vaktmästare	577: 96
Uppehållande av eftermiddagstjänsten	2,750: —
Flitpenningar åt e. o. tjänstemän	1,325: —
Extra arbetshjälp samt renskrivning	1,075: —
Summa	12,113: 49

Under året hava 3,819 böcker blivit inbundna och 867 styvhäftade; 23 volymer tidningar hava inbundits och 231 sådana hava häftats i omslag av karduspapper; 298 kapslar av olika slag hava förfärdigats. Av dessa arbeten hava inbindningen av

118 band, styvhäftningen av böcker, häftningen av tidningar samt kapselfabrikationen utförts i bibliotekets eget bokbinderi, varest även som vanligt alla ifrågakommande reparationer av böcker o. d. blivit verkställda.

Lokaler och inventarier. Under året hava parterrvåningens fönster försetts med järnluckor, bekostade ur universitetets byggnadsfond. — I vindsvåningen, vilken hittills helt och hållet saknat elektrisk belysning, har sådan anordnats i mittpartiet; belysningsarmaturen i bottenvåningen har i flere hänseenden kompletterats. — Kassavalvet har försetts med inredning; i katalogrummet och den stora arbetssalen i bottenvåningens västra flygel (»Carolinasalen») hava en del nya hyllor anbragts, varigenom dessa lokalers hyllutrymme ökats med omkring 160 löpmeter; i bokmagasinen har anbragts ett antal fristående låga och djupa hyllor (s. k. pudlar), avsedda för uppställning av särskilt stora format; åtskilliga nya möbler hava anskaffats och äldre sådana hava undergått välbehövliga reparationer. — För bokbinderiet hava inköpts en pappböjningsmaskin och en stansmaskin, båda huvudsakligen avsedda att användas vid förfärdigande av kapslar för broschyrer och småtryck.

Nytt biblioteksreglemente, avsett att avlösa det i åtskilliga hänseenden föråldrade av 1870, har under året blivit vederbörligen fastställt. Detsamma utgör, likasom det samtidigt stadfästa nya reglementet för universitetsbiblioteket i Uppsala, resultat av ett flerårigt samarbete mellan de båda universiteten. Redan år 1910, då riksbibliotekarien enligt nådig föreskrift hade att utarbeta förslag till ny instruktion för Kungl. biblioteket och nytt reglemente för dess begagnande, ägde mellan honom och universitetens överbibliotekarier överläggningar rum i syfte att uppnå likformighet i fråga om sådana bestämmelser, som ansågos böra vara för de tre stora statsbiblioteken gemensamma. Sedermera uppgjorde de båda överbibliotekarierna i samråd förslag till i tilllämpliga delar lika lydande reglementen för de båda universitetsbiblioteken, vilka förslag i April 1913 överlämnades till de resp. större konsistorierna, som då utsågo kommitterade för förslagens granskning; den Lundensiska kommittén bestod av, förutom överbibliotekarien, professorerna S. Herner, R. Malmgren, J. Bo-

relius, A. Moberg och J. Rydberg. Genom överbibliotekariernas försorg ägde förhandlingar rum mellan de båda universitetens kommitterade, åsyftande att så vitt möjligt sammanjämka de på de olika ställena uttalade skiljaktiga meningarna, vilket även i de flesta fall lyckades, så att de delvis omarbetade förslag, vilka från de båda kommittéerna till konsistorierna överlämnades, voro sinsemellan överensstämmande utom i sådana punkter, där de lokala förhållande ej medgåvo full överensstämmelse eller där vid de olika universiteten en skiljaktig praxis utbildat sig, vilken man å ömse sidor ansåg sig böra bibehålla. Med av Kungl. Maj:t den 30 december 1910 fastställda instruktion och reglemente för Kungl. biblioteket voro dessa förslag även i tillämpliga delar väsentligen överensstämmande. Förslaget till reglemente för Lunds bibliotek blev med ett par mindre, formella ändringar av det Större konsistoriet tillstyrkt och av Kanslersämbetet den 18 mars fastställt till efterlevnad från och med den 1 påföljande juni.

Personalen. Med avseende på den vid biblioteket verksamma personalen är följande att nämna.

Begärt avsked meddelades den 9 januari åt e. o. amanuensen G. Lindblad.

Till innehavare av amanuensarvoden hava för året varit förordnade hrr G. Wetterberg (2,000 kr.), G. Carlquist (2,000 kr.), A. Österling (1,500 kr.) och F. Nosslin (1,200 kr.); under 1 månad, då Österling, och ½ månad, då Nosslin åtnjutit tjänstledighet, har därigenom ledigt arvode uppburits av amanuensen S. Colliander.

Tjänstledighet har åtnjutits av andre bibliotekarien R. Almqvist 1 november—18 december för vetenskapligt arbete; av amanuensen C. W. von Sydow under hela året, utom november månad, för vetenskapligt arbete; av amanuensen A. Österling 16 september—15 oktober för utrikes resa såsom innehavare av Beskowska stipendiet; av amanuensen F. Nosslin 7—21 juni på grund av sjukdom; av amanuensen B. Wulff 25 juli—7 augusti för enskilda angelägenheter. — Andre bibliotekarien F. Hjelmqvist har under hela året varit frånvarande såsom t. f. förste bibliotekskonsulent i K. Folkskoleöverstyrelsen.

Förordnande såsom andre bibliotekarie har innehafts under

hela året av amanuensen B. Möller samt under tiden 1 november —18 december av amanuensen G. Wetterberg.

Av bibliotekets personal hava under årets lopp varit frånvarande för krigstjänstgöring amanuenserna G. Wetterberg, A. Österling och F. Nosslin var och en under 47 dagar, amanuensen B. Wulff under 56 dagar samt extra vaktmästaren C. Alfons under 47 dagar.

Arbeten och arbetsfördelning. Av under året utförda arbeten, som icke varit att direkt hänföra till löpande göromål, må följande omnämnas. Revisionen och nyordnandet av underavdelningen Frankrike å facket Historia har avslutats och underavdelningen England å samma fack har undergått liknande behandling. — Revisionen av vissa avdelningar å facket Undervisningsväsen har avslutats. — Facket Allmän naturvetenskap har nyordnats, vilket arbete dock ej hunnit fullt avslutas. — Facket Kommunikationsväsen med dithörande betydande samling av småtryck, vilken vid den under åren 1909—1911 företagna revisionen av det svenska småtryckets anordning lämnades till större delen obehandlad, har nyordnats. — Utarbetandet av register över det svenska vistrycket har fortsatts. — Genom utbrytning från flere olika fack har bildats och ordnats ett nytt sådant: Folkminnesforskning. — Inom handskriftsavdelningen har en stor del av den nyförvärvade Skarstedtska brevsamlingen ordnats och förtecknats, varjämte fakultetsarkivens anordning undergått en slutlig revision.

Bibliotekets nominalkatalog har under året ökats med 15,466 blad, däribland 8,029 tryckta och uppklistrade titlar å akademiska skrifter. Realkatalogen har ökats med 5,747 blad. Hela antalet nya katalogblad uppgår således till 21,213.

Arbetsfördelningen har i huvudsak varit följande:

Undertecknad överbibliotekarie har, jämte ledningen av det helas förvaltning, handhaft bibliotekets ekonomi, med nödigt biträde förberett samt ombesörjt bokinköpen, skött korrespondensen, så vida icke annorlunda angives, ävensom avfattat ifrågakommande ämbetsutlåtanden o. d.

Förste bibliotekarien E. Ljunggren, föreståndare för utländska avdelningen, har deltagit i förberedandet av bokinköpen, lett och övervakat katalogiserings- och revisionsarbetena å bokavdel-

ningarna samt, delvis med biträde, mottagit och granskat leveranserna från bokhandeln, accessionsförtecknat den inkommande utländska litteraturen, handhaft bytesförbindelserna med tillhörande korrespondens, redigerat uppgifterna till den tryckta accessionskatalogen och granskat korrekturen å densamma.

Förste bibliotekarien P. Sjöbeck, föreståndare för svenska avdelningen, har mottagit, granskat och, med undantag för det egentliga småtrycket, accessionsförtecknat det från boktryckerierna inkommande svenska årstrycket ävensom skött den i sammanhang med tryckleveranserna stående korrespondensen; ävenledes har han fört accessionsjournal över svenska avdelningens övriga förvärv; det inkomna småtrycket har av honom grovsorterats och det obundna men för bindning avsedda svenska trycket har huvudsakligen stått under hans omvårdnad.

Förste bibliotekarien A. Malm, föreståndare för låneexpeditionen, har haft sin huvudsakliga verksamhet förlagd till denna och därvid bl. a. skött större delen av den där förekommande brevväxlingen; därjämte har han deltagit i katalogiseringsarbetena, fört protokollet vid bibliotekskommissionens sammanträden samt genomgått bokauktions- och antikvariatskataloger.

Andre bibliotekarien R. Almqvist har förestått bokbindningsavdelningen samt haft vården om det obundna men för bindning avsedda utländska trycket, utom tidskrifterna.

Andre bibliotekarien P. Wilner har biträtt förste bibliotekarien Ljunggren vid bokhandelsleveransernas behandling samt vid dennes bestyr i fråga om den tryckta accessionskatalogen, haft vården om de obundna utländska tidskrifterna, sammanfört och ordnat det nybildade facket Folkminnesforskning, deltagit i katalogiseringsarbetena och i vården av det obundna men för bindning avsedda svenska trycket ävensom i genomgåendet av antikvariatskataloger.

Andre bibliotekarien S. E. Melander har under 4 månader tjänstgjort i låneexpeditionen samt för övrigt huvudsakligen varit sysselsatt med katalogiseringsarbeten; även har han haft uppdrag att verkställa urval ur den boksamling, som Domkapitlet i Lund ställt till bibliotekets förfogande.

Andre bibliotekarien N. Brodén har under 3 ½ månad tjänstgjort i låneexpeditionen samt för övrigt deltagit i katalogiseringsarbetena och i göromålen å bokbindningsavdelningen.

T. f. andre bibliotekarien B. Möller har under 4½ månad tjänstgjort i låneexpeditionen samt för övrigt utfört revisionsarbete å facket Undervisningsväsen ävensom deltagit i katalogiseringsarbetena.

Amanuenserna G. Wetterberg, C. W. von Sydow, G. Carlquist, A. Österling, F. Nosslin, S. Colliander och B. Wulff hava deltagit i de av utlåningen föranledda dagliga bestyren, i eftermiddagstjänstgöringen och i varjehanda mera tillfälliga göromål; även hava de, med undantag av von Sydow och Wulff, i större eller mindre utsträckning medverkat vid katalogiseringsarbetena. — Wetterberg har för övrigt utfört de ovan omförmälda arbetena inom facket Allmän naturvetenskap och å handskriftsavdelningen ävensom biträtt vid förberedelserna för bibliotekskommissionens sammanträden samt vid genomgåendet av antikvariatskataloger. — von Sydow har fortsatt registrerandet av svenska vistryck. — Carlquist har utfört de ovannämnda arbetena inom facket Historia samt biträtt vid förberedelserna för bibliotekskommissionens sammanträden och vid genomgåendet av antikvariatskataloger; under förste bibliotekarien Ljunggrens semester behandlade han de anländande bokhandelsleveranserna. — Nosslin har utfört det ovannämnda nyordnandet av facket Kommunikationsväsen. — Österling, Colliander och Wulff hava arbetat med nordnandet av det svenska småtrycket.

Fröken Greta Ronge, anställd som biträde, har för realkatalogen avskrivit de för nominalkatalogen utskrivna titelkopiorna, utskrivit större delen av titelkopiorna för den tryckta accessionskatalogen ävensom ett antal blad för nominalkatalogen, biträtt vid förandet av den utländska accessionsjournalen, verkställt inläggningen av katalogblad i så väl nominal- som realkatalog, ordnat från utlandet anlända scripta academica, utfört nödiga omsigneringar inom flere avdelningar samt deltagit i varjehanda andra bestyr.

Under 1915 års sommarkurser föranstaltades inom biblioteket en utställning av sådana dettas tillhörigheter, som kunde anses intressera kursdeltagarna. Ordnandet av denna utställning samt dess förevisande ombesörjdes huvudsakligen av amanuensen G. Wetterberg.

Carl af Petersens.

THE LIBRARY OF
MAY 4
UNIVERSITY OF

LUNDS UNIVERSITETS BIBLIOTEKS

ÅRSBERÄTTELSE

1916

UR LUNDS UNIVERSITETS ÅRSBERÄTTELSE 1916—1917

MAY 17 1918

LUND 1917
HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI

7.1485
762.R
916

Bibliotekets begagnande. Läsesalarna och låneexpeditionen hava i regeln varit för allmänheten tillgängliga varje helgfri dag kl. 9,30 f. m.—3,30 e. m., de förra jämväl kl. 5—8 e. m. Under 8 dagar (påskafton, pingstafton, midsommarafton, julafton och nyårsafton samt 3 rengöringsdagar) har biblioteket hela dagen hållits stängt; av olika anledningar har detsamma dessutom varit stängt 4 dagar under en del av förmiddagen samt 3 dagar under aftontimmarna.

Följande tabell visar bibliotekets användning under årets olika månader.

Månad	Besök			Utlämnade volymer			Hemlån, voll.
	F. m.	E. m.	S:ma	F. m.	E. m.	S:ma	
Januari	1,294	553	1,847	4,529	1,237	5,766	1,815
Februari	1,815	848	2,663	4,955	1,792	6,747	1,546
Mars	1,763	804	2,567	4,109	1,130	5,239	1,079
April	1,440	592	2,032	3,411	734	4,145	1,024
Maj	1,676	648	2,324	4,276	1,051	5,327	1,526
Juni	891	317	1,208	6,636	635	7,271	4,879
Juli	694	356	1,050	3,337	987	4,324	1,012
Augusti	878	305	1,183	3,041	552	3,593	765
September	1,490	648	2,138	3,980	921	4,901	1,239
Oktober	1,697	647	2,344	5,309	1,095	6,404	2,368
November	1,721	647	2,368	4,436	872	5,308	2,446
December	1,315	476	1,791	4,947	681	5,628	3,114
Summa	16,674	6,841	23,515	52,966	11,687	64,653	22,813
Motsv. siffror för 1915	17,125	7,123	24,248	53,512	15,483	68,995	21,794

Under året hava 1,119 volymer tryckta böcker och 201 handskrifter (mot resp. 791 och 202 under nästföregående år) för härvarande forskares räkning från 45 olika ägare — institutioner eller enskilda personer — lånats till biblioteket. De institutioner, från vilka lån erhållits, hava varit följande. I Stockholm: Kungl. biblioteket, Riksarkivet, Krigsarkivet, Riksdagens bibliotek, Statistiska centralbyråns d:o, Svenska akademiens Nobelbibliotek, Vetenskapsakademiens bibliotek, Vitterhets-, historie-, och antikvitetsakademiens d:o, Musikaliska akademiens d:o, Lantbruksakademiens d:o, Nationalmusei konstavdelnings d:o, Sveriges geologiska undersöknings d:o, Svenska läkaresällskapets d:o, Stockholms högskolas d:o, Karolinska institutets d:o, Handelshögskolans d:o, Tekniska högskolans d:o, Tekniska skolans d:o, Stockholms stads statistiska kontors d:o, Nordiska museets d:o, Kungl. teaterns arkiv, Pedagogiska biblioteket; Universitetsbiblioteket i Uppsala; Vetenskapssocietetens i Uppsala bibliotek; Stadsbiblioteken i Göteborg och Norrköping; Jämtlands bibliotek i Östersund; Stiftsbiblioteket i Linköping; Läroverksbiblioteken i Skara och Växiö; Landsarkiven i Göteborg och Lund; Domkapitelsarkiven i Kalmar och Växiö; Göta hovrätts arkiv i Jönköping; Kungl. biblioteket i Köpenhamn; Universitetsbiblioteken i Köpenhamn och Kristiania; Kungl. biblioteket i Berlin; Bibliothek des Instituts für angewandte Botanik i Hamburg. — Enskilda långivare hava varit: hovjägmästaren friherre C. G. Bonde å Eriksberg, översten S. Myhrman i Eksjö, överstekammarjunkaren greve Trolle-Wachtmeister å Trolle-Ljungby, greve R. Wachtmeister å Christineholm samt pastor emeritus H. F. Feilberg i Askov (Danmark).

Från Lund hava 808 volymer tryckta böcker och 59 handskrifter (mot resp. 812 och 34 under 1915) för begagnande av forskare utlånats till följande 54 institutioner. I Stockholm: Kungl. biblioteket, Riksarkivet, Riksdagens bibliotek, Svenska akademiens Nobelbibliotek, Vetenskapsakademiens bibliotek, Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens d:o, Svenska läkaresällskapets d:o, Karolinska institutets d:o, Handelshögskolans d:o, Tekniska högskolans d:o; Universitetsbiblioteket i Uppsala; Stadsbiblioteken i Göteborg, Malmö och Norrköping; Jämtlands bibliotek i Östersund; Stiftsbiblioteket i Linköping; Läroverks- (resp. realskole- eller samskole-) biblioteken i Askersund, Eksjö, Fal-

köping, Falun, Gävle, Halmstad, Hälsingborg, Jönköping, Kalmar, Kristianstad, Luleå, Sala, Skara, Skövde, Visby, Vänersborg, Västervik, Västerås, Växiö, Ystad och Ängelholm; Folkskolelärarinneseminariets i Landskrona bibliotek; Landsarkiven i Göteborg, Lund, Uppsala och Vadstena; Hälsingborgs museum; Sölvesborgs och Listers härads fornminnesförening; Magistraten i Malmö; Länslasaretten i Alingsås och Eskilstuna; Högbo tuberkulossjukhus; Västeråsens sanatorium; Kungl. biblioteket i Köpenhamn; Universitetsbiblioteken i Köpenhamn, Innsbruck och Kiel; Bibliothek der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft i Halle. — Dessutom har ett ej ringa antal boklån direkt sänts till forskare på orter inom riket, där låneförmedling genom offentlig institution ej stått att vinna.

Samlingarnas tillväxt. Svenska tryckalster, som jämlikt tryckfrihetsförordningens föreskrift skolat till biblioteket avlämnas, hava inkommit i 702 sändningar från 512 olika boktryckerier. Antalet på grund av uteblivna eller felaktiga leveranser under året gjorda reklamationer har uppgått till 273. Beträffande arten och omfånget av tillväxten genom leveranser av svenska tryck torde som vanligt här få hänvisas till den i Kungl. bibliotekets årsberättelse meddelade redogörelsen, vilken ju, i stort sett, måste äga giltighet även för Sveriges båda andra stora statsbibibliotek. — Genom köp har biblioteket under året förvärvat 201 i Sverige tryckta band eller broschyrer; genom gåvor har det ökats med 119 sådana (särtryck, men icke dupletter, inberäknade) samt åtskilliga småtryck, däribland 134 äldre teateraffischer.

Tillväxten av *utländska tryckalster* har uppgått till 8,933 volymer (= band, hela eller påbörjade, broschyrer eller kartor). Av dessa hava 4,943 erhållits genom köp och 633 genom gåvor; återstående 3,357 volymer har biblioteket mottagit från de utländska lärda samfund och anstalter, med vilka detsamma underhåller regelbundna bytesförbindelser; av dessa bytesskrifter utgöras 2,720 av akademiska avhandlingar, program o. d. från utländska universitet. Bland det som erhållits genom köp befinner sig ett stort antal antiquaria. Den under världskriget minskade litterära produktionen i de krigförande länderna har gjort det möjligt att använda större belopp än eljest på utfyllande av luckor i samlingarna, och åtskilliga betydande och för biblio-

teket viktiga förvärv hava sålunda kunnat äga rum. Den ovanligt låga siffran för bytesskrifterna är tydligen även en följd av världskriget. — 1916 års förvärv av utländskt tryck utav nyare datum kommer att, så vitt som detsamma anses förtjänt av dylikt omnämnande, upptagas i bd 31 av den genom Kungl. biblioteket utgivna gemensamma accessionskatalogen för Sveriges offentliga bibliotek.

Bland de gåvor, som bibliotekets tryckavdelningar under året fått mottaga, märkas särskilt följande. Stärbhusdelägarna efter framl. professor H. Bendz hava ur den avlidnes boksamling till biblioteket överlämnat 42 volymer medicinsk litteratur. — Framl. fil. doktor W. Idström hade genom testamente förordnat, att biblioteket skulle äga att ur hans boksamling uttaga de arbeten i elektroteknik och därmed besläktade discipliner, som för detsamma kunde vara av gagn, och har biblioteket på grund härav erhållit 49 band eller broschyrer. — Västgöta nation, som under året upplöst sitt bibliotek, har därvid till universitetsbiblioteket överlämnat en samling böcker, tillsammans 56 volymer, som till nationen donerats av professorn i Greifswald J. Florello. — Professor C. A. Moberg har till biblioteket förärat 134 affischer från teaterföreställningar i Lund under åren 1819—27. — The Augustana Book Concern, Rock Island, Ill., har skänkt 61 på dess förlag utkomna skrifter, de flesta på svenska språket.

Patologiska institutionen har under året å biblioteket deponerat 47 och Humanistiska seminariebiblioteket 84 volymer. Dessa deposita äro icke inräknade i den ovan lämnade uppgiften om samlingarnas tillväxt.

Handskriftsavdelningens förvärv under året hava, utom några enstaka brev, varit följande:

Etiopisk bönbok, pergamentshandskrift från senare hälften av 18:de århundradet. (Köp.)

Epistelpredikningar av P. Murbeck från åren 1732—53, 7 voll. (Köp.)

Anteckningar vid domprosten P. Eklunds föreläsningar (huvudsakligen i dogmatik), tillsammans 66 häften, från olika åhörare hopsamlade av stadskomministern L. Wollmer, som använt dem för den av honom utarbetade framställningen av P. Eklunds troslära (Lund 1914) samt sedermera med ägarnas medgivande överlämnat dem till biblioteket.

Versifierat tal på franska, med svensk översättning, hållet av extra språkmästaren D. A. Pellegrin vid den fest, varmed Lunds universitet den 6 november 1747 firade kronprinsen Gustafs namnsdag. (Köp.)

Album, som tillhört det 1840 i Lund stiftade studentsällskapet »Förbundet». (Gåva av onämnd givare genom f. d. akademisekreteraren O. Ernberg.)

Redan år 1901 skänkte arvingar efter professor Sven Nilsson till universitetsbiblioteket större delen av hans efterlämnade papper. Under det gångna året har fröken Ida Nilsson till biblioteket överlämnat vad hon hade kvar av dylika papper, företrädesvis teckningar av arkeologiska och naturhistoriska föremål; särskilt märkas häribland ett betydligt antal kolorerade originalteckningar till professor Nilssons stora arbete »Illuminerade figurer till Skandinaviens fauna» (Lund 1832—40). I fröken Nilssons gåva ingick ytterligare bl. a. en samling för hennes fader utfärdade fullmakter, diplom o. d. ävensom en av honom efterlämnad mindre autografsamling, i hvilken särskilt märkes ett brev från Axel Oxenstierna till Johan Skytte, dat. 4/6 1623.

Gåvor, vilka icke kunna anses härröra från av biblioteket underhållna regelbundna bytesförbindelser, hava ingått från följande *offentliga myndigheter*, *institutioner*, *samfund och tidskriftsredaktioner*:

A. *Svenska.*

Stockholm. K. Justitiedepartementet.
» K. Utrikesdepartementet.
» K. Civildepartementet.
» K. Finansdepartementet.
» K. Ecklesiastikdepartementet.
» K. Jordbruksdepartementet.
» K. Fångvårdsstyrelsen.
» K. Lotsstyrelsen.
» K. Telegrafstyrelsen.
» K. Järnvägsstyrelsen.
» K. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.
» K. Vattenfallsstyrelsen.
» K. Medicinalstyrelsen.

Stockholm. Riksförsäkringsanstalten.
» K. Försäkringsinspektionen.
» K. Socialstyrelsen.
» K. Pensionsstyrelsen.
» K. Mynt- och justeringsverket.
» K. Kommerskollegium.
» K. Styrelsen för postsparbanken.
» K. Kontrollstyrelsen.
» Kungl. Biblioteket.
» Nationalmusei konstavdelning.
» Bibliotekskonsulenterna.
» K. Folkskoleöverstyrelsen.
» K. Domänstyrelsen.
» K. Lantbruksstyrelsen.
» Centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet.
» K. Lantmäteristyrelsen.
» Hydrografiska byrån.
» Justitieombudsmannen.
» Militieombudsmannen.
» Riksbanken.
» Riksgäldskontoret.
» Handelshögskolan.
» Tekniska högskolan.
» Svenska kyrkans diakonistyrelse.
» K. Direktionen över allmänna barnhusinrättningen.
» Evangeliska fosterlandsstiftelsens förlagsexpedition.
» Försäkringsföreningen.
» Nordiska museet.
» Redaktionen av Acta academica.
» » » Mondo.
» » » Svensk tandläkaretidskrift.
» » » Teosofisk tidskrift.
» Röda korsets konferens 1916.
» Svenska boktryckareföreningen.
» Svenska missionsförbundet.
» Svenska motokulturföreningen.

Stockholm. Svenska sällskapet för antropologi och geografi.
» Svenska turistföreningen.
» Svenska vattenkraftföreningen.
» Sveriges allmänna exportförening.
» Sveriges pomologiska förening.
» Yrkesskolan för bokhantverk.
Eskilstuna. Stadsfullmäktige.
Göteborg. Stadsbiblioteket.
Hudiksvall. Hälsinglands fornminnesförening.
Jönköping. Norra Smålands fornminnesförening.
Lund. Akademiska föreningens bibliotek.
» Landsarkivet.
» Redaktionen av Statsvetenskaplig tidskrift.
» Skånska landskapens historiska och arkeologiska förening.
» Västgöta nation.
Malmö. Baltiska utställningens förvaltningsutskott.
» Biblioteks- och föreläsningsföreningen.
» Skånes handels-, industri- och sjöfartskammare.
Motala. Föreningen Egna hem.
Nääs. Aug. Abrahamsons stiftelse.
Umeå. Föreningen för skogsvård i Norrland.
Uppsala. Universitetsbiblioteket.

B. *Utländska.*

Amerika. American Urological Association.
Berlin. Bibliothek des Auswärtigen Amts.
» Nachrichtenstelle für den Orient.
Boston. The Trustees under the Will of Mary Baker Eddy.
Bryn Athyn, Pa. Academy of the New Church.
Budapest. Statistisches Bureau.
Calcutta. Imperial Department of Agriculture.
Edinburgh. Royal Botanic Garden.
Frederiksborg. Frederiksborgs Amts Historiske Samfund.
Freiburg i. B. Redaktionen av Katholische Monatsbriefe.
Haag. Institut international de statistique.
Habana. Academia nacional de artes y letras.
Helsingfors. Finska läkaresällskapet.

Helsingfors. Industristyrelsen i Finland.
» Redaktionen av Historisk tidskrift för Finland.
Kristiania. Departementet for sociale Saker, Handel, Industri og Fiskeri.
Köpenhamn. Det Kongelige Bibliotek.
» Kommissionen for det Arnamagnæanske Legat.
» Kommissionen for Havundersögelser.
» Det danske meteorologiske Institut.
» Bestyrelsen for Carlsberglaboratoriet.
» Kommunalbestyrelsen.
» Grosserersocietetet.
» Det philologisk-historiske Samfund.
» Selskabet for social Forsken af Krigens Fölger.
» Nederländska beskickningen.
Leiden. Redaktionen av Museum.
Leipzig. Deutsche Bücherei des Börsenvereins der deutschen Buchhändler.
London. Peace Society.
» Redaktionen av The Herald of the Star.
Manila. Bureau of Agriculture.
Monaco. Institut océanographique.
Newark, N. J. Prudential Insurance Company of America.
New York. American-Scandinavian Foundation.
» Rockefeller Foundation.
Orono. Maine Agricultural Experiment Station.
Paris. Ministère de l'instruction publique.
» Académie des sciences.
» Chambre de commerce.
» Office international d'hygiène publique.
» Alliance française.
» L'amitié franco-scandinave.
Petrograd. Ryska historiska sällskapet.
Philadelphia. Pennsylvanian Society of Colonial Governors.
Point Loma, Cal. Theosophical Publishing Company.
Rio de Janeiro. Instituto Oswaldo Cruz.
Rock-Island, Ill. Redaktionen av Ungdomsvännen.
» Augustana Book Concern.
Skien. Skien-Telemarkens Turistforening.
Stockholm. Franska beskickningen.

Washington. Library of Congress.
» Carnegie Endowment for International Peace.
Wiborg. Svenska lyceum.
Wien. Forschungsinstitut für Osten und Orient.
Aarhus. Statsbiblioteket.

Följande *enskilda personer och firmor* hava under år 1916 med gåvor ihågkommit biblioteket.

A. *Svenska.*

Akmar, E., docent, Uppsala.
Almqvist, R. M., andre bibliotekarie, Lund.
Balkenhausen, E., fröken, Malmö.
Balkenhausen, H., fröken, Malmö.
Beckmans (J.) bokförlag, Stockholm.
Bendz' (Professor H.) stärbhus, Lund.
Björling, C. G., professor, Lund.
Brock, F., docent, Lund.
Bunth, E., skolföreståndarinna, Malmö.
Carlquist, G., biblioteksamanuens, Lund.
Clason, S., riksarkivarie, Stockholm.
Eckermann, R., fil. doktor, Malmö.
Enblom, R. S., arkitekt, Djursholm.
Essen, A. von, friherre, Uppsala.
Fagerbergs (A.) bokhandel, Stockholm.
Fritzes (C. E.) bokförlagsaktiebolag, Stockholm.
Fürst, C. M., professor, Lund.
Gebers (Hugo) förlag, Stockholm.
Gleerup, Aktiebolaget C. W. K., Lund.
Gleerupska universitetsbokhandeln, Lund.
Grönkvist, H., bokhandlare, Lund.
Hall, B. R., seminarieadjunkt, Uppsala.
Henning, E., professor, Stockholm.
Henschen, S. E., f. d. professor, Stockholm.
Holmgren, I., professor, Stockholm.
Holmström, L. P., f. d. folkhögskoleföreståndare, Lindegård.
Holst, N. O., f. d. statsgeolog, Jämshög.
Höckert, R., biblioteksamanuens, Stockholm.
Högberg, C., tandläkare, Stockholm.

Hökerberg, L., bokförläggare, Stockholm.
Idström, W., fil. doktor, Lund. (Enligt hans testamentariska disposition.)
Ingstad, O., f. d. rektor, Lund.
Isberg, A. U., stadsarkivarie, Malmö.
Jensen, A., fil. doktor, Stockholm.
Kempff, A., änkefru, Lund.
Killbergs (A.-B.) bokhandel, Hälsingborg.
Kinell, E. G., överstelöjtnant, Stockholm.
Kock, A., f. d. professor, Lund.
Lamm, M., docent, Uppsala.
Leander, P. A., docent, Lund.
Liljeqvist, E., professor, Lund.
Lindblads (J. A.) förlag, Uppsala.
Lindstedts (Ph.) universitetsbokhandel, Lund.
Litteraturförlaget, Stockholm.
Ljunggren, E., förste bibliotekarie, Lund.
Lyttkens, A., f. d. byråchef, Stockholm.
Löfgren, B., kamrerare, Stockholm.
Löfstedt, E., professor, Lund.
Löthmans (Gustaf) bokhandel, Stockholm.
Malm, A., förste bibliotekarie, Lund.
Mittag-Leffler, G., f. d. professor, Djursholm.
Moberg, C. A., professor, Lund.
Möller, B., t. f. andre bibliotekarie, Lund.
Nilsson, I., fröken, Lund.
Nilsson, M. P., professor, Lund.
Nordstedt, O., professor, Lund.
Norstedt & Söners bokförlag, Stockholm.
Nutiden (Bokförlaget), Stockholm.
Pauli, I., fil. licentiat, Lund.
Petersens, C. af, överbibliotekarie, Lund.
Petrén, K., professor, Lund.
Pfannenstill, M., domprost, Lund.
Ribbing, L., docent, Lund.
Rodhe, A. E., t. f. revisionssekreterare, Djursholm.
Rosén, S., fil. doktor, Svalöv.
Rydberg, A., lektor, Kalmar.
Sahlgren, J., docent, Lund.

Samzelius, H., länsjägmästare, Stockholm.
Sjöström, C. J., stadsfogde, Lund.
Sommarin, E., docent, Lund.
Staël von Holstein, L., friherre, fil. doktor, Lund.
Stille, A., professor, Lund.
Strömberg, E., fil. kandidat, Lund.
Sydow, C. W. von, docent, Lund.
Thysell, E., folkskollärare, Wegeholm.
Tuneld, E., docent, Lund.
Ulrich, A., borgmästare, Säter.
Uppström, W., f. d. häradshövding, Stockholm.
Wahlström & Widstrands bokförlag, Stockholm.
Wallén, A., föreståndare för Hydrografiska byrån, Stockholm.
Walldén, J. N., kontrollföreståndare, Svalöv.
Vannérus, A., fil. doktor, Stockholm.
Westdahl, C. G., överste, Teheran.
Wettergren & Kerbers bokhandel, Göteborg.
Wistén, L., lektor, Kalmar.
Wollmer, L., stadskomminister, Lund.
Wrangel, E., professor, Lund.
Wulff, B., biblioteksamanuens, Lund.
Åhlén & Åkerlunds förlag, Stockholm.
Åkerblom, A., lektor, Malmö.
Åstrand, G., rektor, Tomteboda.

B. *Utländska.*

Billing, J., Gainesville, Florida.
Berger, E., Bern.
Burling, L. D., Ottawa.
Caröe, K., Kredslæge, Köpenhamn.
Christiansen, W., Mittelschullehrer, Kiel.
Crès (Georges) & C:o, Paris.
Dahl, F., Departementschef, Köpenhamn.
Fried, A. H., Redacteur der Friedenswarte, Zürich.
Hagenbeck, H. & L., Stellingen, Schleswig-Holstein.
Heilskov, C., Cand. phil., Aarhus.
Isachsen, G., ryttmästare, Asker, Norge
Jackson, L., Upper Montclair, N. J.

Klingberg, Rev. J. E., New Britain, Conn.
Larsen, S., överbibliotekarie, Köpenhamn.
Lulvès, J., Archivrat, Hannover.
Nicolaisen, K. K., Kommunelærer, Aalborg.
Olsoni, E., biblioteksamanuens, Impilahti, Finland.
Princell, J., Mrs., Chicago.
Rutherford-Stuyvesant, Mrs., Allamuchy, N. J.
Ryd, V. H., Mag. scient., Köpenhamn.
Schlesch, H. A., Hellerup, Danmark.
Schmidt-Nielsen, S., professor, Trondhjem.
Sloan, C. H., Washington.
Trap, C. E., Kontorchef, Köpenhamn.
Vett, C., Geheime-Etatsraadinde, Köpenhamn.
Vries Brockman, G. H. de, professor, Delft.
Welcker, A., Berkeley, Cal.
Wester, P. J., Manila.

Med tacksamhet bör här även omnämnas, att biblioteket jämväl under år 1916 fått af statsverket såsom bidrag till uppehållande av sina bytesförbindelser mottaga icke blott det sedvanliga antalet exemplar av de med understöd av statsmedel utgivna publikationer, varav exemplar tidigare plägat för sådant ändamål tilldelas detsamma, utan ock 50 ex. av vad som under året av Svenska fornskriftssällskapet utgivits, ävensom att för samma ändamål till biblioteket överlämnats, med löfte om fortsättning, av Lunds läkaresällskap 30 ex. av dess förhandlingar 1914—15 och 1915—16 samt av docenten J. Sahlgren 20 ex. av den utav honom utgivna tidskriften »Namn och bygd», Årg. 4.

Bibliotekskommissionen har för behandling av inkomna förslag till bokinköp hållit de föreskrivna sammanträdena. Dess ledamöter hava varit, utom vederbörande bibliotekstjänstemän, professorerna H. Holmquist, G. Bergman, E. Sjövall, S. Clason (efter sin utnämning till riksarkivarie efterträdd av professor A. Stille), E. Liljeqvist, M. Lovén och H. Nilsson-Ehle. Suppleanter hava varit professorerna S. Herner, R. Malmgren, J. Forssman, E. Ekvall, A. Stille (efter sin uppflyttning till ordinare ledamot efterträdd av professor A. Moberg), O. Carlgren och N. Nörlund.

Ekonomi. Bibliotekets räkenskaper för år 1916 visa i sammandrag följande siffror:

Debet:

Behållning från år 1915		17,248: 19
Inkomster:		
Ordinarie statsanslaget	50,000: —	
Anslag å extra stat	10,000: —	
Intressemedel	3,070: 84	
Extra inkomster	1,036: 80	64,107: 64
	Summa	81,355: 83

Kredit:

Utgifter:		
Bokinköp	40,030: 15	
Inlösen av bibl:s bytesexemplar av Lunds univ:s årsskrift	800: —	
Bokbinderiarbete jämte materialier	12,807: 90	
Skrivmaterialier och tryck	1,064: 60	
Uppvärmning	7,425: 05	
Elektrisk belysning och kraft	592: 94	
Frakt- och transportkostnader	719: —	
Renhållning	549: 90	
Parkens underhåll	770: 15	
Inköp och underhåll av inventarier	2,273: 34	
Diverse omkostnader	636: 24	67,669: 27
Behållning vid årets slut		13,686: 56
	Summa	81,355: 83

Det å bibliotekets stat uppförda anslaget av 12,000 kronor till »arvoden, flitpenningar åt extra biträden, renskrivning, eftermiddagstjänst m. m.» har jämte ett för samma ändamål ur universitetets reservfond beviljat belopp av 350 kronor använts på följande sätt:

Arvoden till amanuenser	6,533: 33
Avlöning till extra vaktmästare	538: 71
Uppehållande av eftermiddagstjänsten	2,285: —
Flitpenningar åt e. o. tjänstemän	1,860: —
Extra arbetshjälp samt renskrivning	1,132: 96
Summa	12,350: —

Under året hava 5,413 böcker blivit inbundna och 349 styvhäftade; 23 volymer tidningar hava inbundits; 210 kapslar av olika slag hava förfärdigats.

Inventarier. Den större hissens maskineri har under året undergått en betydande och välbehövlig reparation. — De större nyanskaffningar av inventarier, vilka i förra årsberättelsen omnämndes såsom förestående, hava på grund av höga virkespriser och andra ogynnsamma omständigheter ännu icke kommit till stånd. 14 st. mindre bord, huvudsakligen avsedda för bokmagasinen, hava emellertid förfärdigats; nya stolar för tidskriftsläsrummet och delvis även för tjänstemännens arbetsplatser hava anskaffats; borden i det s. k. forskarerummet hava försetts med hyllor; flere nya hyllor, lämpade för planschverk o. d., hava uppsatts i bokmagasinen.

Personalen. Med avseende på den vid biblioteket verksamma personalen är följande att nämna.

Till amanuens antogs den 18 augusti filosofie licentiaten Nils Helge Samuel Holmström.

Till innehavare av amanuensarvoden hava för året varit förordnade hrr G. Wetterberg (2,000 kr.), G. Carlquist (2,000 kr.), A. Österling (1,500 kr.) och F. Nosslin (1,200 kr.); under 1 månad, då Wetterberg åtnjutit tjänstledighet, har därigenom ledigt arvode uppburits av amanuensen B. Wulff.

Tjänstledighet har år 1916 åtnjutits av förste bibliotekarien E. Ljunggren under januari månad för enskilda angelägenheter; av amanuensen G. Wetterberg under december månad för studieändamål; av amanuensen C. W. von Sydow 10 januari—9 februari och 1 juli—31 augusti för insamlande av svenska folkminnen samt 1 september—31 december för att vid Köpenhamns universitet uppehålla professor A. Olriks undervisningsskyldighet; av amanuensen Österling under augusti månad för enskilda angelägenheter; av amanuensen S. Colliander 10 september—31 december för att i Stockholm deltaga i det av Svenska Röda korset anordnade arbete för boksändningar till krigsfångar; av amanuensen B. Wulff 19 augusti—2 september för enskilda angelägenheter. — Andre bibliotekarien F. Hjelmqvist har under hela året varit frånvarande såsom t. f. förste bibliotekskonsulent i folkskoleöverstyrelsen.

Förordnanden hava innehafts av andre bibliotekarien R. Almqvist såsom förste bibliotekarie under januari månad, av amanuensen B. Möller såsom andre bibliotekarie under hela året samt av amanuensen G. Wetterberg såsom andre bibliotekarie under januari månad.

Av bibliotekets personal har under året extra vaktmästaren C. Alfons under 3 $^{2}/_{3}$ månad varit inkallad till militär tjänstgöring (genomgående av plutonchefsutbildningskurs).

Arbeten och arbetsfördelning. Av under året utförda arbeten, som icke varit att direkt hänföra till löpande göromål, må följande omnämnas. Nyordnandet av facket Allmän naturvetenskap har avslutats. — Utarbetandet av register över det svenska vistrycket har fortsatts, men avbrutits med året 1890; att längre fortsätta detsamma har ej ansetts löna mödan, då dylika tryck från senare tider icke kunna hava samma betydelse för folkminnesforskningen, som de äldre. — Revision, delvis i förening med nyordnande, av samlingen av utländska scripta academica har påbörjats. — Det betydande duplettlagret av svenskt akademiskt tryck, vilket vid inflyttningen i nya biblioteksbyggnaden till följd av brist på hyllor ej kunde ordentligt uppställas och därigenom så småningom råkat i oordning, har reviderats och ordnats. — Inom handskriftsamlingen har den juridiska avdelningen nyordnats och till största delen omkatalogiserats; några andra katalogiseringsarbeten hava även där utförts.

Bibliotekets nominalkatalog har under året ökats med 8,960 blad, däribland 1,066 tryckta och uppklistrade titlar å akademiska skrifter. Realkatalogen har ökats med 7,654 blad. Hela antalet nya katalogblad uppgår således till 16,614.

Arbetsfördelningen har i huvudsak varit följande:

Undertecknad överbibliotekarie har, jämte ledningen av det helas förvaltning, handhaft bibliotekets ekonomi, med nödigt biträde förberett samt ombesörjt bokinköpen, skött korrespondensen, så vida icke annorlunda angives, ävensom avfattat ifrågakommande ämbetsutlåtanden o. d.

Förste bibliotekarien E. Ljunggren, föreståndare för utländska avdelningen, har deltagit i förberedandet av bokinköpen, lett och övervakat katalogiserings- och revisionsarbetena å bokavdelningarna samt med nödigt biträde mottagit och granskat leve-

ranserna från bokhandeln, accessionsförtecknat den inkommande utländska litteraturen, handhaft bytesförbindelserna med tillhörande korrespondens, redigerat uppgifterna till den tryckta accessionskatalogen och granskat korrekturen å densamma.

Förste bibliotekarien P. Sjöbeck, föreståndare för svenska avdelningen, har mottagit, granskat och, med undantag för det egentliga småtrycket, accessionsförtecknat det från boktryckerierna inkommande svenska årstrycket ävensom skött den i sammanhang med tryckleveranserna stående korrespondensen; ävenledes har han fört accessionsjournal över svenska avdelningens övriga förvärv; det inkomna småtrycket har av honom grovsorterats och det obundna men för bindning avsedda svenska trycket har huvudsakligen stått under hans omvårdnad.

Förste bibliotekarien A. Malm, föreståndare för låneexpeditionen, har haft sin huvudsakliga verksamhet förlagd till denna och därvid bl. a. skött större delen av den där förekommande brevväxlingen; därjämte har han deltagit i katalogiseringsarbetena, fört protokollet vid bibliotekskommissionens sammanträden samt genomgått bokauktions- och antikvariatskataloger.

Andre bibliotekarien R. Almqvist har förestått bokbindningsavdelningen samt haft vården om det obundna men för bindning avsedda utländska trycket, utom tidskrifterna; under januari månad mottog och accessionsförtecknade han den inkommande utländska litteraturen, utom tidskrifterna.

Andre bibliotekarien P. Wilner har biträtt förste bibliotekarien Ljunggren vid bokhandelsleveransernas behandling samt vid dennes bestyr i fråga om den tryckta accessionskatalogen, haft tillsynen över tidskriftsrummet samt vården om de obundna utländska tidskrifterna, deltagit i katalogiseringsarbetena och i vården av det obundna men för bindning avsedda svenska trycket ävensom i genomgåendet av antikvariatskataloger.

Andre bibliotekarien S. E. Melander har under 5 $^{2}/_{3}$ månad tjänstgjort i låneexpeditionen samt för övrigt huvudsakligen varit sysselsatt med katalogiseringsarbeten.

Andre bibliotekarien N. Brodén har under 2 $^{1}/_{3}$ månad tjänstgjort i låneexpeditionen samt för övrigt deltagit i katalogiseringsarbeten och i göromålen å bokbindningsavdelningen.

T. f. andre bibliotekarien B. Möller har under 2 månader

tjänstgjort i låneexpeditionen samt för övrigt huvudsakligen varit sysselsatt med katalogiseringsarbeten.

Amanuenserna G. Wetterberg, C. W. von Sydow, G. Carlquist, A. Österling, F. Nosslin, S. Colliander, B. Wulff och H. Holmström hava deltagit i de av utlåningen föranledda dagliga bestyren, i eftermiddagstjänstgöringen och i hvarjehanda tillfälliga göromål; även hava de, med undantag av von Sydow och Colliander, i större eller mindre utsträckning medverkat vid katalogiseringsarbetena. — Wetterberg har för övrigt tjänstgjort i låneexpeditionen i 2 månader, avslutat nyordnandet av facket Allmän naturvetenskap, ordnat och förtecknat den till biblioteket skänkta samlingen av anteckningar från domprosten P. Eklunds föreläsningar; under förste bibliotekarien Ljunggrens semester fullgjorde han dennes åligganden i fråga om den inkommande utländska litteraturen. — von Sydow har avslutat sitt arbete med registrerandet av de svenska vistrycken. — Carlquist har utfört det ovan nämnda nyordnandet och förtecknandet av bibliotekets juridiska handskrifter, biträtt vid förberedelserna för bibliotekskommissionens sammanträden och vid genomgåendet av antikvariatskataloger. — Carlquist, Österling och Nosslin hava reviderat och ordnat duplettlagret av svenskt akademiskt tryck. — Österling, Nosslin; Colliander, Wulff och Holmström hava även sysslat med inordnande av det svenska småtrycket.

Fru Greta Nosslin, f. Ronge, anställd som biträde, har för realkatalogen avskrivit en stor del av de för nominalkatalogen utskrivna titelkopiorna, utskrivit större delen av titelkopiorna för den tryckta accessionskatalogen, biträtt vid förandet av den utländska accessionsjournalen, verkställt inläggningen av katalogblad i så väl nominal- som realkatalog, ordnat från utlandet anländande scripta academica samt medverkat vid revisionen utav samlingen av äldre sådana, utfört nödiga omsigneringar inom flere avdelningar samt deltagit i varjehanda andra bestyr.

Fröken Ingeborg Gadde har fr. o. m. den 16 november biträtt med avskrivning av titelkopior för realkatalogen samt deltagit i flerehanda andra bestyr.

Carl af Petersens.

UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
JUN 3 - 1919

LUNDS UNIVERSITETS BIBLIOTEKS

ÅRSBERÄTTELSE

1917

UR LUNDS UNIVERSITETS ÅRSBERÄTTELSE 1917—1918

LUND 1918
HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI

Bibliotekets begagnande. Läsesalarna och låneexpeditionen hava i regeln varit för allmänheten tillgängliga varje helgfri dag kl. 9,30 f. m.—3,30 e. m., de förra jämväl kl. 5—8 e. m. Under 9 dylika dagar (påskafton, pingstafton, midsommarafton, julafton, nyårsafton, 3 rengöringsdagar samt, med anledning av reformationsfesten, den 31 oktober) har biblioteket hela dagen hållits stängt; av olika anledningar har detsamma dessutom varit stängt 4 dagar under en del af förmiddagen samt 3 dagar under aftontimmarna.

Följande tabell visar bibliotekets användning under årets olika månader.

Månad	Besök			Utlämnade volymer			Hemlån, voll.
	F. m.	E. m.	S:ma	F. m.	E. m.	S:ma	
Januari	1,380	532	1,912	4,496	1,031	5,527	1,538
Februari	1,746	704	2,450	5,263	1,294	6,557	2,013
Mars	1,813	828	2,641	5,523	1,632	7,155	1,387
April	1,482	592	2,074	4,789	1,119	5,908	1,256
Maj	1,586	635	2,221	4,700	1,390	6,090	1,252
Juni	1,049	388	1,437	7,562	1,030	8,592	5,439
Juli	865	414	1,279	4,311	1,377	5,688	1,383
Augusti	798	414	1,212	3,759	1,338	5,097	1,089
September	1,510	810	2,320	4,220	1,662	5,882	2,107
Oktober	1,646	907	2,553	5,986	1,822	7,808	2,958
November	1,856	875	2,731	4,799	1,444	6,243	1,337
December	1,355	578	1,933	5,434	1,286	6,720	2,884
Summa	17,086	7,677	24,763	60,842	16,425	77,267	24,643
Motsv. siffror för 1916	16,674	6,841	23,515	52,966	11,687	64,653	22,813

Under året hava 1,332 volymer tryckta böcker och 202 handskrifter (mot resp. 1,119 och 201 under nästföregående år) för härvarande forskares räkning från 42 olika ägare — institutioner eller enskilda personer — lånats till biblioteket. De institutioner, från vilka lån erhållits, hava varit följande. I Stockholm: Kungl. biblioteket, Riksarkivet, Kammararkivet, Riksdagens bibliotek, Statistiska centralbyråns d:o, Generalstabens d:o, Svenska akademiens arkiv, Svenska akademiens Nobelbibliotek, Vetenskapsakademiens bibliotek, Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens d:o, Musikaliska akademiens d:o, Nationalmusei konstavdelnings d:o, Sveriges geologiska undersöknings d:o, Svenska läkaresällskapets d:o, Karolinska institutets d:o, Farmaceutiska institutets d:o, Veterinärhögskolans d:o, Handelshögskolans d:o, Tekniska högskolans d:o, Nordiska museets d:o, Pedagogiska biblioteket; Universitetsbiblioteket i Uppsala; Vetenskapssocietetens i Uppsala bibliotek; Stadsbiblioteket i Göteborg; Stiftsbiblioteket i Linköping; Högre latinläroverkets i Göteborg bibliotek; Läroverksbiblioteken i Karlstad och Skara; Landsarkivet i Lund; Värmlands museums bibliotek i Karlstad; Kungl. biblioteket, Universitetsbiblioteket samt Veterinær- og Landbohöjskolens bibliotek i Köpenhamn; Kungl. biblioteket i Berlin; Universitetsbiblioteket i Kiel. — Enskilda långivare hava varit: hovjägmästaren friherre C. G. Bonde å Eriksberg, överdirektören W. Flach i Stockholm, godsägaren friherre A. Klinckowström å Stavsund, hovmarskalken greve A. Lewenhaupt å Sjöholm, expeditionschefen greve A. Mörner å Esplunda, grevinnan S. Oxenstierna å Wärnberg, överstekammarjunkaren greve H. G. Trolle-Wachtmeister å Trolle-Ljungby.

Från Lund hava 1,161 volymer tryckta böcker och 55 handskrifter (mot resp. 808 och 59 under 1916) för begagnande av forskare utlånats till följande 56 institutioner och myndigheter. I Stockholm: Kungl. biblioteket, Riksarkivet, Kammarkollegium, Riksdagens bibliotek, Svenska akademiens Nobelbibliotek, Vetenskapsakademiens bibliotek, Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens d:o, Karolinska institutets d:o, Handelshögskolans d:o, Svenska läkaresällskapets d:o; Universitetsbiblioteket i Uppsala; Stadsbiblioteken i Göteborg, Malmö och Norrköping; Stiftsbiblioteket i Linköping; Läroverks- (resp. realskole- eller samskole-) biblioteken i Eksjö, Halmstad, Hudiksvall, Hälsingborg, Jön-

köping, Kalmar, Karlshamn, Karlstad, Kristianstad, Landskrona, Malmö, Norrköping, Skövde, Trelleborg, Uddevalla, Visby, Vänersborg, Västerås, Ystad, Ängelholm och Örebro; Folkskolelärareseminariets i Luleå bibliotek; Folkskolelärarinneseminariets i Landskrona d:o; Landtbruksinstitutet å Ultuna; Länslasaretten i Alingsås, Eskilstuna, Falun, Lidköping och Ängelholm; Hospitalen i Kristinehamn och Växiö; Landsarkiven i Göteborg och Lund; Domkapitlet i Skara; Ridskolan å Strömsholm; Malmöhus läns hushållningssällskaps bakteriologiska laboratorium i Malmö; Sölvesborgs och Listers härads fornminnesförening; Kungl. biblioteket och Universitetsbiblioteket i Köpenhamn; Universitetsbiblioteket i Kristiania; Kungl. biblioteket i Dresden. — Dessutom har ett ej ringa antal boklån direkt sänts till forskare på orter inom riket, där låneförmedling genom offentlig institution ej stått att vinna.

Samlingarnas tillväxt. Svenska tryckalster, som jämlikt tryckfrihetsförordningens föreskrift skolat till biblioteket avlämnas, hava inkommit i 689 sändningar från 511 olika boktryckerier. Antalet på grund av uteblivna eller felaktiga leveranser under året gjorda reklamationer har uppgått till 382. Beträffande arten och omfånget av tillväxten genom leveranser av svenska tryck torde som vanligt här få hänvisas till den i Kungl. bibliotekets årsberättelse meddelade detaljerade redogörelsen, vilken ju, i stort sett, måste äga giltighet även för Sveriges båda andra stora stadsbibliotek. Enligt nämnda redogörelse levererades under år 1917 till Kungl. biblioteket 48,045 svenska tryckalster (hela eller påbörjade band samt broschyrer och småtryck). — Genom köp har biblioteket under året förvärvat 195 i Sverige tryckta band eller broschyrer; genom gåvor har det ökats med 82 sådana (särtryck, men icke dupletter, inberäknade) samt åtskilliga småtryck.

Tillväxten af *utländska tryckalster* har uppgått till 8,863 volymer (= band, hela eller påbörjade, broschyrer eller kartor). Av dessa hava 4,760 erhållits genom köp och 426 genom gåvor; återstående 3,677 volymer har biblioteket mottagit från de utländska lärda samfund och anstalter, med vilka detsamma underhåller regelbundna bytesförbindelser; av dessa bytesskrifter utgöras 3,191 av akademiska avhandlingar, program o. d. från

utländska universitet. 1917 års förvärv av utländskt tryck utav nyare datum kommer att, så vitt som detsamma anses förtjänt av dylikt omnämnande, upptagas i bd 32 av den genom Kungl. biblioteket utgivna gemensamma accessionskatalogen för Sveriges offentliga bibliotek.

Bland under året mottagna bokgåvor bör särskilt med tacksamhet omnämnas den, som biblioteket erhållit från framl. f. d. konsistorienotarien d:r J. M. Sjögrens barn, vilka av sin faders boksamling till detsamma överlämnat 123 band eller broschyrer, huvudsakligen av teologiskt innehåll.

Humanistiska seminariebiblioteket har under året å biblioteket deponerat 65 volymer, vilka icke äro inräknade i den ovan lämnade uppgiften om samlingarnas tillväxt.

Handskriftsavdelningens förvärv under året hava, utom några enstaka autografer o. d., varit följande:

Föreläsningar över jurisprudentia ecclesiastica av D. Nehrman-Ehrenstråle 1752. (Köp.)

Föreläsningar i medicinska ämnen av P. von Afzelius. 13 voll. (Gåva av Läkaresällskapet i Lund.)

Beskrivning över Blekinge av C. L. Cronholm. Avskrift av det i Kungl. biblioteket i Stockholm förvarade originalet. (Gåva av f. d. rektorn O. Ingstad, som själv utfört avskriften.)

Fotografisk kopia (vitt på svart) av de 13 sidor i Kungl. bibliotekets i Köpenhamn handskrift Gl. Kgl. Sml. 1654, 4:o, vilka innehålla Henrik Harpestrengs skrift De simplicibus medicinis laxativis. (Gåva av med. d:r J. W. S. Johnsson i Köpenhamn.)

Handlingar rörande den vid Lunds universitet år 1873 stiftade och år 1878 upplösta Föreningen för nyeuropeisk lingvistik. (Överlämnade av en f. d. medlem av föreningen.)

6 brev från C. C. Gjörwell till universitetsbibliotekarien i Lund G. Sommelius, 1756—65. (Köp.)

Brev från Es. Tegnér till prosten P. Pontén $^{2}/_{4}$ 1832 och till komministern P. G. Slettengren $^{2}/_{9}$ 1832. (Köp.)

6 bref från C. A. Wetterbergh (Onkel Adam) till G. F. Ameen 1843—61 samt 1 d:o från G. H. Mellin till densamme, 1845. (Gåva av fil. kandidaten T. Tufvesson.)

Brev från konung Fredrik I till prinsessan Maria Elisabeth av Schleswig-Holstein $^{10}/_{1}$ 1735. (Gåva av densamme.)

Ett större antal (omkr. 130 blad) av akad.-ritmästaren M. Körner († 1864) utförda kolorerade teckningar av svenska däggdjur och foglar, delvis afsedda för Sven Nilssons arbete »Illuminerade figurer till Skandinaviens fauna» och således utgörande ett värdefullt tillägg till den samling av dylika teckningar, som biblioteket förra året mottog som gåva af fröken Ida Nilsson. (Gåva av v. häradshövding H. Gillberg.)

Göteborgs nation har under året å biblioteket deponerat de samlingar av språkligt och folkloristiskt innehåll, vilka tillhört nationens »Förening för hembygdens minnen». Även den numera upplösta Västgöta landsmålsförenings samlingar hava till biblioteket överlämnats.

30 fasciklar handlingar hava under året överflyttats från universitetets kansli till biblioteket.

Bibliotekets *planschsamling* har under året av f. d. revisorn N. H. Håkanson i Stockholm fått mottaga en vacker gåva, bestående av 535 å kartonger monterade porträtt av ledamöter av riksdagen under åren 1867—1906.

Gåvor, vilka icke kunna anses härröra från av biblioteket underhållna regelbundna bytesförbindelser, hava ingått från följande *offentliga myndigheter*, *institutioner, samfund och tidskriftsredaktioner:*

A. *Svenska.*

Stockholm. K. Justitiedepartementet.
» K. Utrikesdepartementet.
» K. Civildepartementet.
» K. Finansdepartementet.
» K. Ecklesiastikdepartementet.
» K. Jordbruksdepartementet.
» K. Fångvårdsstyrelsen.
» K. Lotsstyrelsen.
» K. Generalpoststyrelsen.
» K. Telegrafstyrelsen.

Stockholm. K. Järnvägsstyrelsen.
» K. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.
» K. Vattenfallsstyrelsen.
» K. Medicinalstyrelsen.
» Riksförsäkringsanstalten.
» K. Försäkringsinspektionen.
» K. Socialstyrelsen.
» K. Pensionsstyrelsen.
» K. Mynt- och justeringsverket.
» K. Kommerskollegium.
» K. Styrelsen för postsparbanken.
» K. Kontrollstyrelsen.
» Kungl. Biblioteket.
» Nationalmusei konstavdelning.
» K. Läroverksöverstyrelsen.
» K. Folkskoleöverstyrelsen.
» Bibliotekskonsulenterna.
» K. Domänstyrelsen.
» K. Lantbruksstyrelsen.
» K. Lantmäteristyrelsen.
» Hydrografiska byrån.
» Justitieombudsmannen.
» Militieombudsmannen.
» Riksbanken.
» Riksgäldskontoret.
» K. Sjökarteverket.
» K. Direktionen över allmänna barnhusinrättningen.
» Evangeliska fosterlandsstiftelsens förlagsexpedition.
» Försäkringsföreningen.
» Nordiska museet.
» Redaktionen av Hygienisk tidskrift.
» » » Mondo.
» » » Svensk tandläkaretidskrift.
» » » Teosofisk tidskrift.
» Svenska arbetsgivareföreningens statistiska byrå.
» Svenska boktryckareföreningen.

Stockholm. Svenska motokulturföreningen.
» Svenska skogsvårdsföreningen.
» Svenska sällskapet för antropologi och geografi.
» Svenska telegrambyrån.
» Sveriges allmänna exportförening.
Lund. Astronomiska observatoriet.
» Lunds geologiska fältklubb.
» Läkaresällskapet.
» Redaktionen av Statsvetenskaplig tidskrift.
» Skånska landsmålsföreningen.
Malmö. Biblioteks- och föreläsningsföreningen.
» Föreningen Belgiska hästen.
» Skånes handels-, industri- och sjöfartskammare.
Nääs. Aug. Abrahamsons stiftelse.
Uppsala. Universitetsbiblioteket.

B. *Utländska.*

Berlin. Bibliothek des Auswärtigen Amts.
» Redaktionen av »Der neue Orient».
Boston. The Trustees under the Will of Mary Baker Eddy.
Budapest. Statistisches Bureau.
» Ungerska justitieministeriet.
Calcutta. Imperial Department of Agriculture.
Chicago. Swedish Engineering Society.
Des Moines. Iowa State Bureau of Labor Statistics.
Edinburgh. Royal Botanic Garden.
Frederiksborg. Frederiksborgs Amts Historiske Samfund.
Freiburg i B. Redaktionen av Katholische Monatsbriefe.
» Arbeitsausschuss zur Verteidigung deutscher und katholischer Interessen im Weltkrieg.
Habana. Academia nacional de artes y letras.
Helsingfors. Industristyrelsen i Finland.
» Nyfilologiska föreningen.
Kristiania. Departementet for sociale Saker.
Köpenhamn. Kunstakademiets Bibliotek.
» Kommissionen for Havundersögelser.
» Den danske biologiske Station.

Köpenhamn. Det danske meteorologiske Institut.
» Bestyrelsen for Carlsberglaboratoriet.
» Kommunalbestyrelsen.
» Grosserersocietetet.
» Privatbanken i Köbenhavn.
» Östifternes Kreditforening.
» Dansk Kriminalistforening.
» Deutscher Sonderausschuss für Kriegsgefangenenhilfe.
Leeuwarden. Selskip for fryske tael- en skriftenkennisse.
Leiden. Redaktionen av Museum.
Leipzig. Deutsche Bücherei des Börsenvereins der deutschen Buchhändler.
Lemberg. Universitetet.
London. Redaktionen av The Herald of the Star.
Manila. Bureau of Agriculture.
Montevideo. Dirección general de estadística de Uruguay.
New York. American-Scandinavian Foundation.
» Rockefeller Foundation.
» Redaktionen av »Inter-America».
Orono. Maine Agricultural Experiment Station.
Ottawa. Geological Survey of Canada.
Paris. Bibliothèque de l'université.
» Office international d'hygiène publique.
» Office de la propagande belge.
Philadelphia. Swedish Colonial Society.
Point Loma, Cal. Theosophical Publishing Company.
Rock-Island, Ill. Redaktionen av Ungdomsvännen.
» Augustana Book Concern.
Springfield. Ill. Insurance Departement.
Stockholm. Franska beskickningen.
Strassburg. Internationale Commission für wissenschaftliche Luftschiffahrt.
Trondhjem. Trondhjems Fiskeriselskap.
Utrecht. Universitetsbiblioteket.
Washington. Surgeon General's Office.
» Bureau of Labor Statistics.
» Carnegie Endowment for International Peace.

Wiborg. Svenska lyceum.
Wien. Forschungsinstitut für Osten und Orient.

Följande *enskilda personer och firmor* hava under år 1917 med gåvor ihågkommit biblioteket.

A. *Svenska.*

Akademiska bokhandeln, Uppsala.
Almquist, J. A., förste arkivarie, Stockholm.
Arenander, E. O., professor, Ultuna.
Beijers bokförlagsaktiebolag, Stockholm.
Bendz, R., professor, Kalmar.
Berg, R. G:son, docent, Stockholm.
Bergmans (Emil) bokhandel, Jönköping.
Björck & Börjessons bokhandel, Stockholm.
Björling, C. G., professor, Lund.
Broberg, S. Grén, andre bibliotekarie, Göteborg.
Brodén, N., andre bibliotekarie, Lund.
Böök, F., docent, Lund.
Collijn, I., riksbibliotekarie, Stockholm.
Dencker, S. A., fanjunkare, Landskrona.
Essen, A. von, friherre, Uppsala.
Filmskompaniet (A.-B.), Stockholm.
Fritzes (C. E.) hovbokhandel, Stockholm.
Frölén & C:os bokförlagsaktiebolag, Stockholm.
Fürst, C. M., professor, Lund.
Gillberg, H., vice häradshövding, Lund.
Gleerupska universitetsbokhandeln, Lund.
Hasselberg, B., professor, Stockholm.
Hazelius, F., fil. licentiat, Åkarp.
Henning, E., professor, Stockholm.
Hjelmqvist, F., förste bibliotekskonsulent, Stockholm.
Holmgren, I., professor, Stockholm.
Hultberg, A., reklamexpert, Stockholm.
Hultgren, E. O., överläkare, Stockholm.
Håkanson, N. H., f. d. revisor, Stockholm.
Högberg, J. E., fil. magister, Lund.
Ingstad, O., f. d. rektor, Lund.

Johnsson & C:os (Ad.) bokförlagsaktiebolag, Stockholm.
Johnssons (Kamrer J.) stärbhus, Lund.
Kinell, E. G., överstelöjtnant, Stockholm.
Kock, A., f. d. professor, Lund.
Lagerberg, M., kammarherre, Grenna.
Leander, P. A., professor, Göteborg.
Lewenhaupt, E., greve, bibliotekarie, Säbylund.
Lindblads (J. A.) förlag, Uppsala.
Lindstedts (Ph.) universitetsbokhandel, Lund.
Ljunggren, E., förste bibliotekarie, Lund.
Lundholms (C. A. V.) bokförlag, Stockholm.
Löfstedt, E., professor, Lund.
Malmgren, R., professor, Lund.
Möller, B., t. f. andre bibliotekarie, Lund.
Nodermann, P., domkyrkokapellmästare, Lund.
Nordstjärnan (Rederiaktiebolaget), Stockholm.
Nygren, E., fil. kandidat, Uppsala.
Palme, O., fil. licentiat, Sigtuna.
Palmér, J., fil. licentiat, Lund.
Petersens, C. af, överbibliotekarie, Lund.
Rodhe, A. E., t. f. revisionssekreterare, Djursholm.
Roy, A., apotekare, Älmhult.
Schlyter, G., notarie, Hälsingborg.
Sjögrens (f. d. Konsistorienotarie J. M.) stärbhus, Lund.
Sjövall, S., f. Gulin, änkefru, Lund.
Skoglunds (Fr.) förlag, Stockholm.
Smith, O., d:r, Karlshamn.
Strömberg, E., fil. licentiat, Lund.
Sydow, C. W. von, docent, Lund.
Tiden (Bokförlagsaktiebolaget), Stockholm.
Tufvesson, Th., fil. kandidat, Borrby.
Ulrich, A., borgmästare, Säter.
Undén, Ö., statsråd, Stockholm.
Uppåts expedition, Lund.
Wahlström & Widstrands bokförlag, Stockholm.
Weibull, C. G., landsarkivarie, Göteborg.
Wettergren & Kerbers bokhandel, Göteborg.
Wrangel, E., professor, Lund.

Wulff, B., biblioteksamanuens, Lund.
Wulff, F., f. d. professor, Lund.
Åhlén & Åkerlunds förlagsaktiebolag, Stockholm.
Åsberg, C. S., fil. licentiat, Lund.

B. *Utländska.*

Berger-Levrault, éditeurs, Paris.
Boas, J. E. V., professor, Köpenhamn.
Dahl, F., Departementschef, Köpenhamn.
Dubois, R., professor, Lyon.
Fried, A. H., Redacteur der Friedenswarte, Zürich.
Johnsson, J. W. S., läkare, Köpenhamn.
Klingberg, Rev. J. E., New-Britain, Conn.
Kocevalov, A., stud. phil., Charkow.
Lagerberg, J., auditör, Passaic, N. J.
Lehmann-Nitsche, professor, La Plata.
Lichtenstein, W., Chicago.
Mac Donald, A., Washington.
Melander, G., direktör för Meteorologiska centralanstalten, Helsingfors.
Ney, A., Neutraler Delegierter des »Bureau de secours aux prisonniers de guerre», Pfullingen, Württemberg.
Princell, J., Mrs, Chicago.
Rathenau, W., Dr. phil., Berlin.
Schlesch, H. A., Hellerup, Danmark.
Schmidt-Nielsen, L., fiskeriintendent, Trondhjem.
Thiele, H., gen. Walter Treu, skriftställare, Dresden.
Wroblewski, O. B., bokhandlare, Köpenhamn.

Med största tacksamhet bör här även erinras därom, att biblioteket jämväl under år 1917 fått såsom bidrag till uppehållande av sina bytesförbindelser emottaga sedvanligt antal av de i tidigare årsberättelser omnämnda publikationer, som för nämnda ändamål pläga att så väl av statsverket som av enskilda med så stor välvilja ställas till detsammas förfogande.

Bibliotekskommissionen har för behandling av inkomna fö-slag till bokinköp hållit de föreskrivna sammanträdena. De ledamöter hava varit, utom vederbörande bibliotekstjänstemä: professorerna Hj. Holmquist, G. Bergman, E. Sjövall, A. Still E. Liljeqvist, J. M. Lovén och H. Nilsson-Ehle. Suppleant hava varit professorerna S. Herner, R. Malmgren, J. Forssma E. Ekvall, A. Moberg, O. Carlgren och N. Nörlund.

Ekonomi. Bibliotekets räkenskaper för år 1917 visa i san mandrag följande siffror:

Debet:

Behållning från år 1916		13,686: 5
Inkomster:		
Ordinarie statsanslaget	50,000: —	
Anslag å extra stat	10,000: —	
Intressemedel	2,736: 91	
Extra inkomster	1,184: 22	63,921: 1
	Summa	77,607: 6

Kredit:

Utgifter:		
Bokinköp	33,391: 67	
Inlösen av bibl:s bytesexemplar av Lunds univ:s årsskrift	800: —	
Bokbinderiarbete jämte materialier	14,714: 28	
Skrivmaterialier och tryck	1,162: 45	
Uppvärmning	7,242: 88	
Elektrisk belysning och kraft	595: 99	
Frakt- och transportkostnader	1,053: 29	
Telefon	245: 40	
Renhållning	576: 45	
Parkens underhåll	445: 48	
Inköp och underhåll av inventarier	635: 68	
Diverse omkostnader	697: 03	61,560: (
Behållning vid årets slut		16,047: (
	Summa	77,607: 6

Jämförelse mellan förestående siffror och de motsvarande för tidigare år visar, att kostnaden för bokinköp under år 1917 varit ovanligt låg, vilket naturligtvis berott dels på den minskade litterära produktionen inom de i världskriget invecklade länderna, dels på den rådande låga kursen på åtskilliga utländska myntslag. Vad som sålunda inbesparats har emellertid uppslukats av ökade utgifter på andra håll, särskilt för bokbindning och uppvärmning. Den senare, som före kriget plägade draga en årlig kostnad av i medeltal 3,000 kronor, har under år 1917 i själva verket varit vida kostsammare än vad ovanstående siffror utvisa, enär vid årets slut räkningar för redan förbrukat bränsle till belopp av över 2,000 kronor voro obetalda. Dess värre har emellertid uppvärmningen i bibliotekets lokaler, icke blott i bokmagasinen utan även i läsesalar och arbetsrum, tidtals lämnat rätt mycket övrigt att önska. Bibliotekets värmeapparat är inrättad för eldning med stenkol, men sådan har under sista vintern ej stått att få, och även koks har endast i högst otillräcklig myckenhet kunnat anskaffas, varför eldningen huvudsakligen måst äga rum med ved, som dessutom till stor del varit av mycket dålig beskaffenhet.

Det å bibliotekets stat uppförda anslaget av 12,000 kronor till »arvoden, flitpenningar åt extra biträden, renskrivning, eftermiddagstjänst m. m.» har använts på följande sätt:

Arvoden till amanuenser	6,507: 78
Avlöning till extra vaktmästare	600: —
Uppehållande av eftermiddagstjänsten	2,870: —
Flitpenningar åt e. o. tjänstemän	1,150: —
Extra arbetshjälp samt renskrivning	872: 22
Summa	12,000: —

Under året hava 4,979 böcker blivit inbundna och 777 styvhäftade, varjämte 793 broschyrer häftats i pappersomslag; 49 volymer tidningar hava inbundits och 616 sådana hava häftats i omslag av karduspapper; 164 kapslar av olika slag hava förfärdigats. Av dessa arbeten hava styvhäftningen av böcker, häftningen av broschyrer och tidningar samt kapselfabrikationen utförts i bibliotekets eget bokbinderi, varest även som vanligt ifrågakommande reparationer av böcker m. m. blivit verkställda.

Lokaler och inventarier. Med avseende på lokalerna i bibliotekshuset har ingen annan förändring under året inträffat, äı att vaktmästarebostaden försetts med elektrisk belysning. — Vad inventarierna angår, hava endast en del reparationer ocl några mindre inköp ägt rum; de större nyanskaffningar, son i föregående årsberättelser omtalats såsom tillämnade, hava p: grund av rådande höga virkes- och arbetspriser ännu ick kommit till utförande. Vissa av dessa anskaffningar äro emellertid av den art, att deras ytterligare uppskjutande är föı enat med stor olägenhet; särskilt gäller detta anbringandet a hyllor i parterrvåningen, för vilket arbete fullständig plan är upp gjord och ritningar föreligga.

Personalen. Med avseende på den vid biblioteket verk samma personalen är följande att nämna.

Andre bibliotekarien F. Hjelmqvist utnämndes den 12 ok tober till förste bibliotekskonsulent i folkskoleöverstyrelsen. Biblic teket, i vars tjänst Hjelmqvist varit anställd sedan år 1897, föı lorade härmed definitivt den dugande medarbetare, som detsamm i själva verket genom hans frånvaro som t. f. bibliotekskonsulen allt sedan början av år 1913 varit berövat. — Till andre biblic tekarie i ledigheten efter Hjelmqvist utnämndes den 31 decembe amanuensen B. Möller.

Vid uppnådd pensionsålder erhöll förste bibliotekarien P. Sjö beck begärt avsked den 30 november, sedan han i över 36 å varit en trofast arbetare inom biblioteket, vilket förvarar talrik minnen av hans förtjänstfulla och av levande intresse uppburn verksamhet.

Till innehavare av amanuensarvoden hava för året vari förordnade hrr G. Wetterberg (2,000 kr.), G. Carlquist (2,000 kr. A. Österling (1,500 kr.) och F. Nosslin (1,200 kr.); under 4 må nader, då Wetterberg åtnjutit tjänstledighet, har därigenom ledig arvode uppburits av amanuensen B. Wulff.

Fru Greta Nosslin, som alltsedan början av år 1912 på et förträffligt sätt tjänstgjort som biträde vid biblioteket, lämnade början av juli befattningen som stadigvarande sådant och ha sedermera endast utfört ett och annat mera tillfälligt uppdrag. — Såsom biträde har Fröken Ingeborg Gadde under större delen av året varit verksam vid biblioteket.

Till innehavare av en genom beslut av årets riksdag nyinrättad vaktmästarebefattning antogs den 24 september extra vaktmästaren C. Alfons.

Tjänstledighet har åtnjutits av amanuensen G. Wetterberg 1—30 juni samt 1 september—30 november för studieändamål; av amanuensen C. W. von Sydow under hela året för vetenskapligt arbete; av amanuensen S. Colliander under hela året för att i Stockholm deltaga i det av Svenska röda korset anordnade arbetet för boksändningar till krigsfångar; av amanuensen H. Holmström 29 januari—28 mars för vetenskapligt arbete. — Andre bibliotekarien F. Hjelmqvist var under den del av året, då han ännu kvarstod i bibliotekets tjänst, frånvarande såsom t. f. förste bibliotekskonsulent i folkskoleöverstyrelsen.

Förordnanden hava under december månad innehafts av andre bibliotekarien R. Almqvist såsom förste bibliotekarie och av amanuensen G. Wetterberg såsom andre bibliotekarie.

Av bibliotekets personal hava under året varit frånvarande för militär tjänstgöring amanuensen A. Österling under 39 dagar, amanuensen F. Nosslin under 55 dagar samt amanuensen B. Wulff under 45 dagar.

Arbeten och arbetsfördelning. Av sådana under året utförda arbeten, som icke varit att direkt hänföra till löpande göromål, må följande omnämnas. Den under förra året påbörjade revisionen, delvis i förening med nyordnande, av samlingen av utländska scripta academica har fortsatts och för Tysklands och Frankrikes vidkommande avslutats. — Revision, delvis i förening med nyordnande, av facket Utländsk juridik har påbörjats. — Sådana svenska akademiska disputationer, av vilka exemplar icke tidigare varit insatta på fack utan endast förefunnits i disputationssamlingen, hava i den mån tillgång funnits uttagits ur duplettsamlingen och placerats på vederbörande fack samt för sådant ändamål katalogiserats; detta arbete är dock ännu icke fullt avslutat. — De över läsesalens referensbibliotek och de i tidskriftsrummet tillgängliga tidskrifterna förda förteckningarna ha reviderats och kopierats på cards, avsedda att, så snart för deras förvaring nödiga skåp hunnit anskaffas, bilda för allmänheten tillgängliga kataloger. — Inom handskriftsavdelningen har den

år 1914 till biblioteket skänkta samlingen av brev till professo
C. J. Tornberg ordnats och förtecknats, varjämte nyordnande a
professor Sven Nilssons stora brevsamling har påbörjats.

Bibliotekets nominalkatalog har under året ökats med 11,27
blad, däribland 2,564 tryckta och uppklistrade titlar å akademisk
skrifter. Realkatalogen har ökats med 7,938 blad. Hela antale
nya katalogblad uppgår således till 19,214.

Arbetsfördelningen har i huvudsak varit följande:

Undertecknad överbibliotekarie har, jämte ledningen av de
helas förvaltning, handhaft bibliotekets ekonomi, med nödigt b
träde förberett samt ombesörjt bokinköpen, skött korrespondense
så vida icke annorlunda angives, ävensom avfattat ifrågakon
mande ämbetsutlåtanden o. d.; har därjämte sysslat med ord
nande av den Sven Nilssonska brevsamlingen.

Förste bibliotekarien E. Ljunggren, föreståndare för utlänc
ska avdelningen, har deltagit i förberedandet av bokinköpen, le
och övervakat katalogiserings- och revisionsarbetena å bokavde
ningarna, lett och delvis själv handlagt mottagandet, granskninge
och accessionsförtecknandet av den inkommande utländska littera
turen, handhaft bytesförbindelserna med tillhörande korrespon
dens, redigerat uppgifterna till den tryckta accessionskataloge
och granskat korrekturen å densamma.

Förste bibliotekarien P. Sjöbeck, föreståndare för svensk
avdelningen, har mottagit, granskat och, med undantag för de
egentliga småtrycket, accessionsförtecknat det från boktryckerier
inkommande svenska årstrycket ävensom skött den i sammanhan
med tryckleveranserna stående korrespondensen; ävenledes ha
han fört accessionsjournal över svenska avdelningens övriga fö
värv; det inkomna småtrycket har av honom grovsorterats oc
det obundna men för bindning avsedda svenska trycket har hu
vudsakligen stått under hans omvårdnad.

Förste bibliotekarien A. Malm, föreståndare för låneexped
tionen, har haft sin huvudsakliga verksamhet förlagd till denn
och därvid bl. a. skött större delen av den där förekommand
brevväxlingen; därjämte har han deltagit i katalogiseringsarbeten
fört protokollet vid bibliotekskommissionens sammanträden san
genomgått bokauktions- och antikvariatkataloger.

Andre bibliotekarien R. Almqvist har förestått bokbindningsavdelningen samt haft vården om det obundna men för bindning avsedda utländska trycket, utom tidskrifterna.

Andre bibliotekarien P. Wilner har biträtt förste bibliotekarien Ljunggren vid bokhandelsleveransernas behandling samt vid dennes bestyr i fråga om den tryckta accessionskatalogen och tillsynen av katalogiseringen, haft uppsikten över tidskriftsrummet samt vården om de obundna utländska tidskrifterna, utfört revisionsarbete å facket Utländsk juridik, deltagit i katalogiseringsarbetena och i vården av det obundna men för bindning avsedda svenska trycket ävensom i stor utsträckning i genomgåendet av antikvariatskataloger.

Andre bibliotekarien S. E. Melander har under 2 1/2 månad tjänstgjort i låneexpeditionen samt för övrigt varit sysselsatt med katalogiseringsarbeten ävensom med ordnande och förtecknande av den Tornbergska brevsamlingen.

Andre bibliotekarien N. Brodén har under 3 1/2 månad tjänstgjort i låneexpeditionen samt för övrigt deltagit i katalogiseringsarbeten och i göromålen å bokbindningsavdelningen.

T. f. andre bibliotekarien B. Möller har under 6 månader tjänstgjort i låneexpeditionen samt för övrigt deltagit i katalogiseringsarbeten, förandet av utländska avdelningens accessionsjournal samt varjehanda andra bestyr.

Amanuenserna G. Wetterberg, G. Carlquist, A. Österling, F. Nosslin, B. Wulff och H. Holmström hava deltagit i de av utlåningen föranledda dagliga bestyren, i eftermiddagstjänstgöringen och i varjehanda tillfälliga göromål; även hava de, i större eller mindre utsträckning, medverkat vid katalogiseringsarbetena. — Wetterberg har för övrigt handhaft den närmare vården om kartsamlingen, handlagt varjehanda bestyr å handskriftsavdelningen samt biträtt vid förberedelserna för bibliotekskommissionens sammanträden. — Carlquist har under en stor del av året deltagit i förandet av utländska avdelningens accessionsjournal; även har han biträtt vid förberedelserna för bibliotekskommissionens sammanträden samt i genomgåendet av antikvariska kataloger och auktionskataloger. — Österling har verkställt uttagningen av svenska disputationer ur duplettsamlingen för insättande på fack. — Nosslin har haft tillsynen över bibliotekets förråd av dupletter samt utrett

några äldre depåer av dylika. — Wulff har deltagit i nyordnandet av samlingen av utländska scripta academica. — Nosslin, Wulff och Holmström hava även sysslat med inordnandet av det svenska småtrycket.

Fru Greta Nosslin har medverkat vid revisionen av samlingen av utländska scripta academica, inordnat nya blad i nominalkatalogen, på cards kopierat förteckningarna över referensbiblioteket och tidskriftsrummets tidskrifter samt biträtt med varjehanda andra skrivarbeten.

Fröken Ingeborg Gadde har medverkat vid revisionen av samlingen av utländska scripta academica, ordnat under året anlända dylika, för realkatalogen avskrivit en stor del av de för nominalkatalogen utskrivna titelkopiorna, inordnat nya blad i katalogerna samt deltagit i åtskilliga andra bestyr.

Såsom frivillig deltagare i katalogiseringsgöromålen har f. d. rektorn O. Ingstad under en del av året ägnat biblioteket ett värdefullt och med tacksamhet mottaget arbete.

* *

*

Slutligen vill jag, då jag nu efter erhållet avsked för sista gången avgivit årsberättelse för Lunds universitetsbibliotek, hava uttalat ett varmt tack till alla dem, så inom som utom biblioteket, med vilka jag i egenskap av dettas chef under årens lopp haft att samarbeta.

Carl af Petersens.

LUNDS UNIVERSITETS BIBLIOTEKS ÅRSBERÄTTELSE

1918

UR LUNDS UNIVERSITETS ÅRSBERÄTTELSE 1918—1919

LUND 1919
HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI

027.1485
L96 2R
1918

Bibliotekets begagnande. Läsesalarna och låneexpeditionen hava i regeln varit för allmänheten tillgängliga varje helgfri dag kl. 9,30 f. m.—3,30 e. m., de förra jämväl kl. 5—8 e. m. Under 9 dylika dagar (påskafton, pingstafton, julafton, nyårsafton, 3 rengöringsdagar samt, med anledning av universitetets 250-års jubileum, den 27 och 28 september) har biblioteket hela dagen hållits stängt; av olika anledningar har detsamma dessutom varit stängt 3 dagar under en del av förmiddagen samt 2 dagar under aftontimmarna.

Följande tabell visar bibliotekets användning under årets olika månader.

Månad	Besök			Utlämnade volymer			Hemlån, voll.
	F. m.	E. m.	S:ma	F. m.	E. m.	S:ma	
Januari	1,377	564	1,941	5,916	1,231	7,147	2,333
Februari	1,691	805	2,496	4,736	1,383	6,119	1,541
Mars	1,734	811	2,545	5,531	1,298	6,829	2,025
April	1,646	686	2,332	4,943	1,113	6,056	1,188
Maj	1,528	612	2,140	7,182	1,255	8,437	3,580
Juni	1,000	452	1,452	6,331	1,051	7,382	4,398
Juli	814	358	1,172	3,577	1,270	4,847	1,322
Augusti	901	420	1,321	3,817	1,157	4,974	864
September	1,142	540	1,682	4,183	1,087	5,270	1,349
Oktober	1,700	730	2,430	8,280	1,370	9,650	4,682
November	1,588	687	2,275	4,543	1,730	6,273	1,174
December	974	373	1,347	3,480	726	4,206	1,429
Summa	16,095	7,038	23,133	62,519	14,671	77,190	25,885
Motsv. siffror för 1917	17,086	7,677	24,763	60,842	16,425	77,267	24,643

Antalet hemlånade volymer företer stegring mot 1917. Siffrorna för besök utvisa däremot en nedgång med 1,630 i förhållande till 1917, och antalet framtagna volymer understeg med 77 1917 års. Denna nedgång är påtagligen att tillskriva höstens svåra influensaepidemi. Medan de första 8 månaderna visade en stegring i båda hänseendena mot det föregående året, så hade

de 4 sista månaderna att uppvisa 1,803 besök mindre än 1917 och 1,252 framtagna volymer mindre.

Universitetsbibliotekets låneförbindelser med andra bibliotek och institutioner inom och utom Sverge utvisas av nedanstående tabell:

	Antal band	
	utlånade till	inlånade från
Kungliga biblioteket	67	310
Vetenskapsakademiens bibliotek	14	159
Vitterhets- hist. o. ant.-akad:s bibliotek	1	23
Karol. institutets bibliotek	22	46
Svenska akademiens Nobelbibliotek	17	80
Riksarkivet	—	31
Andra institutioner i Stockholm	15	69
Uppsala universitetsbibliotek	134	263
Göteborgs stadsbibliotek	519	87
Andra stadsbibliotek	37	—
Stifts-, läroverks- och seminariebibliotek	732	18
Andra institutioner i landsorten	56	52
Privata arkiv och bibliotek	—	11
Det kongelige Bibliotek, Köpenhamn	18	29
Rigsarkivet, d:o	1	—
Raadstuearkivet, d:o	2	—
Universitetsbiblioteket, d:o	—	4
Kommissionen for det Arna-Magnæanske Legat, d:o	—	8
Veterinær- og Landbohöjskolens Bibliotek, d:o	—	3
Universitetsbiblioteket, Kristiania	6	1
Königliche Bibliothek, Berlin	—	5
Zentralbibliothek, Zürich	2	—
Summa	1,643	1,199
Motsv. siffror 1917	1,216	1,534

Årets siffror äro märkliga därigenom att biblioteket här för första gången i dess annaler, uppträder i fråga om den interurbana lånerörelsen såsom i högre grad långivande än låntagande part. Den första årsredogörelse som lämnar uppgifter angående denna lånerörelse gäller år 1890, då antalet hitlånade volymer utgjorde 129 och utlånade 12. Stegringen på båda hållen sedan dess har således även åtföljts av en högst anmärkningsvärd förskjutning i den inbördes proportionen mellan ut- och inlåning. — Av de utlånade banden voro 1,612 tryckta skrifter och 31 handskrifter, av de inlånade 959 tryckta skrifter och 240 handskrifter. Lånen från Riksarkivet och andra orter inom

landet än Stockholm, Uppsala och Göteborg ha uteslutande varit handskriftslån.

Samlingarnas tillväxt. Svenska tryckalster, som jämlikt tryckfrihetsförordningens föreskrift skolat till biblioteket avlämnas, hava inkommit i 628 sändningar från 487 olika boktryckerier. Antalet på grund av uteblivna eller felaktiga leveranser under året gjorda reklamationer har uppgått till 350. Beträffande arten och omfånget av tillväxten genom leveranser av svenska tryck torde som vanligt här få hänvisas till den i Kungl. bibliotekets årsberättelse meddelade detaljerade redogörelsen, vilken med vissa reduktioner äger giltighet även för Sverges båda andra stora statsbibliotek. Enligt nämnda redogörelse levererades under år 1918 till Kungl. biblioteket 48,481 svenska tryckalster (hela eller påbörjade band samt broschyrer och småtryck). — Genom köp har biblioteket under året förvärvat 218 i Sverge tryckta band eller broschyrer; genom gåvor har det ökats med 76 sådana (särtryck, men icke dupletter, inberäknade) samt åtskilliga småtryck.

Tillväxten av *utländska tryckalster* har uppgått till 5,222 volymer (= band, hela eller påbörjade, broschyrer eller kartor). Av dessa hava 3,996 erhållits genom köp och 496 genom gåvor; återstående 730 volymer har biblioteket mottagit från de utländska lärda samfund och anstalter, med vilka detsamma underhåller regelbundna bytesförbindelser; av dessa bytesskrifter utgöras 373 av akademiska avhandlingar, program o. d. från utländska universitet. 1918 års förvärv av utländskt tryck utav nyare datum kommer att, så vitt som detsamma anses förtjänt av dylikt omnämnande, upptagas i band 33 av den genom Kungl. biblioteket utgivna gemensamma accessionskatalogen för Sverges offentliga bibliotek.

Antalet genom köp erhållna volymer är icke så litet lägre än under det föregående året, oaktat kostnaderna för inköpen voro avsevärt högre 1918 än 1917. Mest anmärkningsvärd är emellertid den enastående låga siffran för bytesskrifterna. Härmed torde den av kriget — och icke mindre av vapenstilleståndet — föranledda nedgången på detta område ha nått sitt kulmen. Det sista året före kriget, 1913, var bytesskrifternas antal 8,673, därav 7,702 universitetstryck.

Bland under året mottagna bokgåvor må särskilt med tacksamhet omnämnas en samling dels medicinsk dels sociologisk

och vitter litteratur om 67 volymer, som överlämnats av professor S. Ribbing, samt 21 volymer sanskritlitteratur, skänkta av framl. rektor Hilding Anderssons stärbhus.

Riksgäldskontoret har på därom gjord framställning benäget översänt icke mindre än 1,037 volymer riksdagstryck för åren 1867—1916 till komplettering av bibliotekets för utlåning avsedda exemplar.

Följande bokdepositioner äro att anteckna: Humanistiska seminariebiblioteket 38 volymer, teologiska fakulteten 2, juridiska fakulteten 2, fysiografiska sällskapet 14, Lunds läkaresällskap 7 och Franska föreningen i Lund 34 volymer.

Handskriftsavdelningens huvudsakliga förvärv under året hava varit följande:

En avhandling om Rökstenen, förf. av framlidne läroverks adjunkten Johan Vide. (Gåva av förf:s broder, med. doktor P. G. Wide, Hälsingborg)

Ett band innehållande diverse skrifter i huslig ekonomi avskrivna omkring 1730. (Köp)

Professor J. J. Borelius' efterlämnade föreläsningsanteck ningar samt excerpter och koncept av filosofiskt innehåll, även som hans korrespondens med Eduard v. Hartmann och med M. J. Monrad. (Gåva av docenten Hilma Borelius)

Tio konvolut diverse papper samlade av kyrkoherde P. E Lindeberg, Vireda. (Gåva av samlaren)

Föreläsningar i astronomi och geodesi (fragment) av pro fessor J. M. Agardh. (Överlämnad från Botaniska institutionen i Lund)

Chr. Cavallin, Den homeriske dialekten. Efter förf:s död utg. av J. Paulson; utgivarens exemplar, innehållande, förutom de 1892 utgivna kap. 1—8, kap. 9 i rentryck och kap. 10 i korrektur samt kap. 11—13 jämte innehållsförteckning i mskr (Gåva av professor J. Paulsons stärbhus enligt hans i livstiden gjorda förordnande)

73 brev från 1840-talet till med. doktor H. I. Carlson huvudsakligen avhandlande tillsättningen av professuren i ki rurgi och obstetrik vid Lunds universitet. (Dep. av f. d. kansli rådet Georg Carlson, Stockholm)

2 brev från Es. Tegnér till pastor P. G. Slettengren $^{17}/$ och $^{22}/_{9}$ 1833. (Köp)

Framlidne professorn i Kristiania J. Mourly Volds samling av experiment rörande drömmar, 5 band och 18 fasciklar. (Dep. med särskilda bestämmelser rörande användandet ävensom rörande depositionens eventuella övergång till gåva av fröken C. Mourly Vold i Kristiania)

Olof Bergklints efterlämnade papper, 9 fasciklar. Den värdefulla samlingen, som tack vare dess senaste egares rådman Adolf Bergklints alltid lika tjänstvilliga tillmötesgående redan flitigt använts av forskare, innehåller bland annat O. Bergklints vittra arbeten i koncept och renskrift samt ett antal brev till honom. Bland korrespondenterna märkas J. G. Acrel (11 brev), G. J. Adlerbeth, T. Bergman, E. M. Fant, Chr. Gjörwell, G. F. Gyllenborg (9 brev), Benj. Höijer, J. H. Kellgren, O. A. Knös, J. H. Lidén, J. V. Lilliestråle, J. F. Neikter, J. G. Oxenstierna (42 brev), G. A. Reuterholm, E. Schröderheim, A. Schönberg, U. v. Troil, P. A. Wallmark. (Överlämnades efter rådman Bergklints död i enlighet med hans önskan av hans moder fru A. M. Bergklint i Uddevalla)

Stadsfogden Carl Sjöströms efterlämnade stora samling genealogiska anteckningar och korrespondens. (Gåva av stadsfogden Sjöströms syster fru N. Brorson och hennes man kamrer E. Brorson)

Jordabalken i Uplandslagen, anteckningar efter professor C. J. Schlyters föreläsningar höstterminen 1843 av G. L. Norlander. (Köp)

F. statsministern greve Arvid Rutger Fredriksson Posses efterlämnade papper. Den märkliga samlingen innehåller företrädesvis handlingar och brev rörande vissa viktigare politiska frågor, särskilt under 1870- och 80-talen, vid vilkas behandling Posse spelat en framträdande roll. De jämförelsevis fåtaliga breven härröra nästan uteslutande från de mest framskjutna svenska politiska personligheterna bland Posses samtida. Ett femtiotal brev och telegram från konung Oscar II jämte 2 brev från drottning Sophia och 2 från konung Gustaf V förvaras i enlighet med bestämmelserna i den donationen åtföljande skrivelsen i förseglat konvolut, vilket först den 24 april 1931 eller 30 år efter greve Posses död får öppnas. Ett utförligare meddelande angående de Posseska papperens innehåll kommer att inflyta i Historisk tidskrift. (Överlämnades av generalmajoren G. Nyblæus

enligt förordnande av greve Posses änka, framlidna Lady A. Gosling, f. Hägerflycht)

Därjämte har biblioteket låtit utföra avskrifter av 44 brev från Es. Tegnér till A. C. af Kullberg (originalen i Kungl. biblioteket i Stockholm) samt 45 brev från Sven Nilsson till L. von Engeström (originalen i Kungl. biblioteket i Stockholm) och ett stort antal brev från densamme till B. E. Hildebrand (originalen i K. Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens bibliotek).

Halländska landsmålsföreningen har deponerat 35 kapslar samlingar rörande halländska bygdemål.

Gåvor, vilka icke kunna anses härröra från av biblioteket underhållna regelbundna bytesförbindelser, hava ingått från följande *offentliga myndigheter*, *institutioner*, *samfund och tidskriftsredaktioner*.

A. *Svenska*.

Stockholm. K. Justitiedepartementet.
» K. Utrikesdepartementet.
» K. Civildepartementet.
» K. Ecklesiastikdepartementet.
» K. Jordbruksdepartementet.
» K. Fångvårdsstyrelsen.
» K. Lotsstyrelsen.
» K. Generalpoststyrelsen.
» K. Telegrafstyrelsen.
» K. Järnvägsstyrelsen.
» K. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.
» K. Vattenfallsstyrelsen.
» K. Medicinalstyrelsen.
» Riksförsäkringsanstalten.
» K. Försäkringsinspektionen.
» K. Socialstyrelsen.
» K. Pensionsstyrelsen.
» K. Mynt- och justeringsverket.
» K. Kommerskollegium.
» K. Statistiska centralbyrån.
» K. Styrelsen för postsparbanken
» K. Kontrollstyrelsen.

Stockholm. Kungl. biblioteket.
» Nationalmusei konstavdelning.
» K. Läroverksöverstyrelsen.
» K. Folkskoleöverstyrelsen.
» Bibliotekskonsulenterna.
» K. Domänstyrelsen.
» Hydrografiska byrån.
» Justitieombudsmannen.
» Militieombudsmannen.
» Riksbanken.
» Riksgäldskontoret.
» Riksdagsbiblioteket.
» K. Sjökarteverket.
» Överståthållarämbetet.
» K. Vetenskapsakademien.
» Folkhushållningskommissionen.
» K. Direktionen över allmänna barnhusinrättningen.
» Försäkringsföreningen.
» Nordiska museet.
» Allmänna valmansförbundet.
» Redaktionen av Hygienisk tidskrift.
» » » Mondo.
» » » Svensk tandläkaretidskrift.
» » » Teosofisk tidskrift.
» Svenska arbetsgivareföreningens statistiska byrå.
» Svenska boktryckareföreningen.
» Svenska kredit- och garantiförsäkringsaktiebolaget.
» Svenska motokulturföreningen.
» Svenska sällskapet för antropologi och geografi.
» Sveriges allmänna exportförening.
» Förvaltningsutskottet för reformationens jubileumsgåva.
» Svensk-litauiska föreningen.
» Ukrainska informationsbyrån.
Enköping. Redaktionen av Sanningsökaren.

Lund. Astronomiska observatoriet.
» Läkaresällskapet.
» Redaktionen av Statsvetenskaplig tidskrift.
Malmö. Skånes handels-, industri- och sjöfartskammare.
» Skånes naturskyddsförening.
Uppsala. Universitetsbiblioteket.
Växjö. Stifts- och gymnasiebiblioteket.

B. *Utländska.*

Berlin. Bibliothek des Auswärtigen Amts.
» Redaktionen av »Der neue Orient».
Boston. The Trustees under the will of Mary Baker Eddy
Bruxelles. Gouvernement belge. Ministère des affaires étrangères.
Calcutta. Imperial Department of Agriculture.
Chicago. Swedish Engineering Society.
» Western Theological Seminary.
» Chicagobladet Publ. Co.
» University of Chicago.
Danzig. Naturforschende Gesellschaft.
Delft. Rijkscommissie voor graadmeting en waterpassing
Edinburgh. Royal Botanic Garden.
Frankfurt a. M. C. v. Rothschild'sche öff. Bibliothek.
Frederiksborg. Frederiksborg Amts historiske Samfund.
Freiburg i. B. Deutsch-irische Gesellschaft.
» Redaktionen av Katholische Monatsbriefe
Fukuoka. Kyushu imp. University.
's-Gravenhage. Ministerie van binnenlandsche zaken.
» Institut international de statistique.
Habana. Academia nacional de artes y letras.
Helsingfors. Socialstyrelsen i Finland.
» Universitetsbiblioteket.
» Statistiska centralbyrån.
» Nyfilologiska föreningen.
Kenilworth. Svenska litterära sällskapet De nio, Upsala college.
Kristiania. Departementet for sociale saker.
» Finants- og Tolddepartementet.
» Kommunens statistiske kontor.
» A. S. Norsk kjölekompani.

Köpenhamn. Kommissionen for Havundersögelser.
» Den danske biologiske Station.
» Det danske meteorologiske Institut.
» Dansk Sökortarkiv.
» Statens Seruminstitut.
» Stednavneudvalget.
Köpenhamn. Det sociale Sekretariat.
» Kommunalbestyrelsen.
» Staden Köbenhavns statistiske Kontor.
» Bestyrelsen for Carlsberglaboratoriet.
» Grosserersocietetet.
» Det philologisk-historiske Samfund.
» Deutscher Sonderausschuss für Kriegsgefangenenhilfe.
Leeuwarden. Selskip for fryske tael- en skriftenkennisse.
Leiden. Redaktionen av Museum.
Leipzig. Deutsche Bücherei des Börsenvereins der deutschen Buchhändler.
Lemberg. Universitetet.
London. Redaktionen av The Herald of the Star.
» The British Red Cross Society.
Manila. Bureau of Agriculture.
Monaco. Institut océanographique.
Montevideo. Dirección general de estadística de Uruguay.
München. Hof- und Staatsbibliothek.
New York. American-Scandinavian Foundation.
» Rockefeller Foundation.
» Redaktionen av »Inter-America».
» The General Education Board.
Paris. Académie des sciences.
» Office international d'hygiène publique.
» Redaktionen av La voix de l'Arménie.
Point Loma, Cal. Theosophical Publ. Co.
Prag. Böhmische Gesellschaft der Wissenschaften.
Reykjavík. Landsbókasafn.
Rock-Island, Ill. Redaktionen av Ungdomsvännen.
Stockholm. Tyska beskickningen.
Trondhjem. Det kongel. norske videnskabers selskab.
» Trondhjems fiskeriselskap.

Washington. Carnegie Endowment for International Peace.
» Library of Congress.
» Department of the Interior.
» Bureau of Education.
» Department of Agriculture.
Wiborg. Svenska lyceum.
Wien. K. K. Kriegspresscentrale.
Åbo. Åbo stads historiska museum.

Följande *enskilda personer och firmor* hava under år 1918 med gåvor ihågkommit biblioteket.

A. *Svenska.*

Ambrosius, J. M., f. d. folkskolinspektör, Göteborg.
Anderssons (rektor H.) stärbhus, Lund.
Arenander, E. O., professor, Ultuna.
Bergklint, Maria, änkefru, Uddevalla.
Björling, C. G., professor, Lund.
Bonniers (A.) bokförlag, Stockholm.
Borelius, Hilma, docent, Lund.
Broberg, S. Grén, andre bibliotekarie, Göteborg.
Brorson, E., kamrer, Lund.
Brorson, N., fru, Lund.
Böök, F., docent, Lund.
Cederschiöld, G., f. d. professor, Lund.
Clemensson, G. G., andre arkivarie, Lund.
Efvergren, C., andre bibliotekarie, Stockholm.
Fürst, C. M., professor, Lund.
Gleerupska universitetsbokhandeln, Lund.
Grönwall, K. A., professor, Lund.
Guldbergs (C. L.) bokförlag, Stockholm.
Hasselberg, B., professor, Stockholm.
Henning, E., professor, Stockholm.
Jaederholm, G. A., professor, Göteborg.
Kempff, Augusta, änkefru, Lund.
Kinell, E. G., överstelöjtnant, Stockholm.
Kjellin, H., docent, Lund.
Kock, A., f. d. professor, Lund.
Lagerlöf, D., ingenjör, Drottningholm.
Lewenhaupt, E., greve, universitetsbibliotekarie, Säbylund.

Lindskoug, O., e. o. amanuens, Lund.
Lindstedts (Ph.) universitetsbokhandel, Lund.
Ljunggren, E., överbibliotekarie, Lund.
Lundh, A., fil. kand., Lund.
Lundquists (Abr.) musikförlag, Stockholm.
Magnusson, H. G., veterinär, Malmö.
Malmgren, R., professor, Lund.
Murbeck, S., professor, Lund.
Möller, B., förste bibliotekarie, Lund.
Nelson, L. P., skriftställare, Stockholm.
Nilsson, M. P:n, professor, Lund.
Nyblæus, G. A., generalmajor, Åkers styckebruk.
Paulsons (professor J.) stärbhus, Göteborg.
Petrén, G., professor, Uppsala.
Petrén, K., professor, Lund.
Ribbing, S., f. d. professor, Lund.
Rodhe, A. E., revisionssekreterare, Stockholm.
Schlyter, K. J. D., revisionssekreterare, Stockholm.
Setterdahl, A., komminister, Slaka.
Sjöbeck, P., f. d. förste bibliotekarie, Lund.
Sjögren, V. H., studerande, Södertälje.
Stille, A., professor, Lund.
Swedberg, T., professor, Uppsala.
Söderwall, K. F., f. d. professor, Lund.
Tholén, A., Arvika.
Thulin, J., kyrkoherde, Örtofta.
Walberg, E., professor, Lund.
Weibull, L., professor, Lund.
Wide, P. G., med. doktor, Hälsingborg.
Wrangel, E., professor, Lund.
Wulff, B., biblioteksamanuens, Lund.
Wulff, F., f. d. professor, Lund.
Österling, A., biblioteksamanuens, Lund.

B. *Utländska.*

Bergin, A., doktor, Lindsborg, Kansas.
Brandstetter, R., professor, Luzern.
Cambridge Univ. Press.

Chapman, J. J., författare, New York.
Coenders, A., professor, Greifswald.
Dahl, F., professor, Köpenhamn.
Dinshaw, Hormusji Cowasji, Aden.
Grüner Hegge, T., universitetsstipendiat, Kristiania.
Halderman, J. A., Chicago.
Hannaas, T., professor, Bergen.
Harding, G., bokhandlare, London.
Herdersche Verlagshandlung, Freiburg i. B.
Hernberg, A., jur. doktor, Helsingfors.
Hewavitarne, C. A., doktor, Colombo.
Hoogland, P., skoellehaed, Âldwald.
Janet, Ch., Limoges.
Johannsen, W., professor, Köpenhamn.
Klingberg, Rev. J. E., New Britain, Conn.
Lagerberg, J. de, auditör, Passaic, N. J.
Lehmann-Nitsche, R., professor, La Plata.
Lynge, H., bokhandlare, Köpenhamn.
Marstrand, V., ingenjör, Köpenhamn.
Müller, K. H., Hamburg.
Oppermann, A., överstelöjtnant, Marseille.
Palmén, K. E., friherre, f. d. intendent, Helsingfors.
Picard, E., professor, Paris.
Plum, P. M., Grosserer, Köpenhamn.
Princell, J., Mrs., Chicago.
Rathenau, W., Dr. phil., Berlin.
Schlesch, H. A., Hellerup.
Schröder, A., Ebberup, Fyen.
Struer, H., f. d. laboratorieföreståndare, Köpenhamn.
White, H. S., professor, Cambridge, Mass.
Widmer, K. A., Dr. jur., Lenzburg.
Wiesener, A. M., bibliotekarie, Bergen.

Med största tacksamhet bör här även erinras därom, att biblioteket jämväl under år 1918 fått såsom bidrag till uppehållande av sina bytesförbindelser emottaga sedvanligt antal av de i tidigare årsberättelser omnämnda publikationer, som för nämnda ändamål pläga att såväl av statsverket som av enskilda med så stor välvilja ställas till detsammas förfogande.

Bibliotekskommissionen har för behandling av inkomna förslag till bokinköp hållit de föreskrivna sammanträdena. Dess ledamöter hava varit, utom vederbörande bibliotekstjänstemän, professorerna Hj. Holmquist, G. Bergman, E. Sjövall, A. Stille, E. Liljeqvist, J. M. Lovén och H. Nilsson-Ehle. Suppleanter hava varit professorerna S. Herner, R. Malmgren, J. Forssman, E. Ekvall, A. Moberg, O. Carlgren och N. Nörlund.

Ekonomi. Bibliotekets räkenskaper för år 1918 visa i sammandrag följande siffror:

Debet:

Behållning från år 1917		16,047: 09
Inkomster:		
Ordinarie statsanslaget	50,000: —	
Anslag å extra stat	10,000: —	
Intressemedel	2,744: 83	
Extra inkomster	3,303: 04	66,047: 87
	Summa:	82,094: 96

Kredit:

Utgifter:		
Bokinköp	36,703: 41	
Inlösen av bibl:s bytesexemplar av Lunds univ:s årsskrift	800: —	
Bokbinderiarbete jämte materialier	14,705: 40	
Skrivmaterialier och tryck	1,317: 67	
Uppvärmning	14,833: 42	
Elektrisk belysning och kraft	784: 64	
Frakt- och transportkostnader	536: 44	
Telefon	154: 50	
Renhållning	746: 05	
Parkens underhåll	714: 59	
Inköp och underhåll av inventarier	4,929: 30	
Diverse omkostnader	1,332: 85	77,558: 27
Behållning vid årets slut		4,536: 69
	Summa:	82,094: 96

Kostnaden för bokinköp har även 1918 varit låg, dock högre än 1917, ehuru förvärvet varit mindre. Medelkostnaden pr. bok (kr. 8:09) har varit icke obetydligt högre än under de tre närmast föregående åren, men betydligt lägre än 1914, då den nådde upp till kr. 12:57. Bokbinderikostnaderna äro nästan alldeles desamma som för 1917. Att de icke nått upp till ännu högre belopp har sin grund i att betydande inskränkningar vidtagits. Uppvärmningsposten visar en fördubbling av fjolårets belopp, som redan det var abnormt högt. Det bör emellertid antecknas att temperaturen i lokalerna åtminstone under årets senare del tack vare möjligheten att erhålla koks var fullt tillfredsställande.

Det å bibliotekets stat uppförda anslaget av 11,400 kronor till »arvoden, flitpenningar åt extra biträden, renskrivning, eftermiddagstjänst m. m.» har använts på följande sätt:

Arvoden till amanuenser	5,313: 34
Uppehållande av eftermiddagstjänsten	2,645: —
Flitpenningar åt e. o. tjänstemän	875: —
Extra arbetshjälp samt renskrivning	2,566: 66
Summa:	11,400: —

Under året hava 3,963 (föreg. år 4,979) böcker blivit inbundna och 685 styvhäftade (föreg. år 777), 989 broschyrer ha häftats i pappersomslag (föreg. år 793) och 171 kapslar av olika slag hava förfärdigats (föreg. år 164). Med undantag av inbindningen av 3,895 böcker har allt det anförda arbetet utförts i bibliotekets eget bokbinderi, där även de flesta ifrågakommande reparationer av böcker o. d. blivit verkställda. Ingen bindning eller häftning av tidningar har under året egt rum. Verksamheten inom bibliotekets eget bokbinderi har varit något mindre resultatrik än under föregående år, vilket har sin förnämsta orsak däri att den ene av de två vaktmästare som syssla med bokbinderi under hela året måst under halva sin ordinarie tjänstetid sköta expeditionsgöromål i bokvåningarna.

Lokaler och inventarier. Den alltsedan inflyttningen i den nya byggnaden fungerande heterogena provisoriska inredningen av låneexpeditionen har omsider avlösts av en ny för ändamålet avpassad enhetlig möblering, bestående av disk, ett långsmalt

bord för utskrivande av rekvisitioner och lånsedlar, en större femfackig och en mindre enkelfackig vägghylla för böcker, som skola kvarligga för läsesalsbesökares räkning, samt en tidningshylla. I tidskriftsrummet har uppsatts en hylla, vars mittparti innehåller lådor för katalogkorten över de utlagda tidskrifterna. I läsesalen har uppsatts en låg och djup hylla för kartor o. d. Dess övre del är anordnad som kortskåp, och däri förvaras de i föregående årsberättelse omtalade katalogkorten över läsesalens referensbibliotek. En provisorisk inredning av fjärde våningens västra flygel har åstadkommits medelst hyllmaterial som medförts från det gamla bibliotekshuset. Den sedan många år planerade inredningen av parterrvåningen till tidningsmagasin kom dess värre icke heller under 1918 till stånd.

Personalen. Efter uppnådd pensionsålder erhöll överbibliotekarien Carl af Petersens begärt avsked, räknat fr. o. m. den 1 maj. Överbibliotekarien af Petersens, som 1874 antogs till e. o. biblioteksamanuens, hade då i 44 år varit anställd i bibliotekets tjänst, de 18 sista åren såsom dess chef. För biblioteket ha dessa 18 år varit synnerligen betydelsefulla. Det har inflyttat i ett nytt hem, om vars planläggning och inredning överbibliotekarien af Petersens inlagt stora förtjänster, det har fått sitt årsanslag mer än tredubblat, det har sett sin ordinarie personal ökas från en vice bibliotekarie, 2 amanuenser och en vaktmästare till 3 förstebibliotekarier, 5 andrebibliotekarier och 3 vaktmästare, och hela personalen, jämväl den extra, har hugnats med avsevärt förbättrade löneförmåner. Överbibliotekarien af Petersens har icke med avskedstagandet avslutat sin verksamhet vid biblioteket. Hans värdefulla biträde är särskilt att påräkna för vissa ännu icke utförda inredningsarbeten, på vilkas förberedande han nedlagt ett mångårigt, sakkunnigt arbete.

Begärt avsked beviljades vidare amanuensen docent C. W. von Sydow den 16 januari.

Den 22 juli utnämndes undertecknad till överbibliotekarie, den 26 s. m. andrebibliotekarien P. Wilner till förste bibliotekarie och den 5 november amanuensen N. W. G. Carlquist till andre bibliotekarie. Den genom undertecknads omnämnda utnämning lediga förstebibliotekariebefattningen var vid årets slut ännu icke besatt.

Till innehavare av amanuensarvoden för året förordnades amanuenserna G. Wetterberg (2,000 kr.) och G. Carlquist (2,000 kr.), A. Österling (1,500 kr.) och F. Nosslin (1,200 kr.). Häri inträdde under året åtskilliga förändringar. Sålunda innehade Österling 2,000 kronorsarvode under en månad, Nosslin under en månad, amanuensen B. Wulff under två månader och amanuensen H. Holmström under en månad; 1,500 kronorsarvodet innehades av Nosslin och amanuensen Colliander vardera under en månad och 1,200 kronorsarvodet av Wulff och Holmström likaledes vardera under en månad. Under augusti var ett arvode å 2,000 kr. utan innehavare, och 1,500 kronorsarvodet var vakant under december.

Överbibliotekariebefattningen uppehölls 1 maj—31 juli på förordnande av undertecknad. Förstebibliotekarieförordnande innehades hela året av andrebibliotekarien Almqvist samt från 1 maj till 31 juli av d. v. andrebibliotekarien Wilner. Andrebibliotekarieförordnande innehades av amanuensen G. Wetterberg under tiderna 1/1—28/2, 1/5—31/7, 1/9—31/10, av dåv. amanuensen G. Carlquist 1/3—30/11, av amanuensen A. Österling 1/4—30/4 och 1/8—14/9 samt av amanuensen F. Nosslin 1/11—31/12.

Tjänstledighet åtnjöts av andrebibliotekarien N. Brodén 1/9—14/9 på grund av sjukdom, av amanuensen G. Wetterberg 1/4—30/4, 1/8—31/8 samt 1/11—31/12 allt för studier, av amanuensen A. Österling 10/6—23/6 för enskilda angelägenheter och 1/11—31/12 för vetenskapligt arbete, av amanuensen F. Nosslin 15/2—14/3 för enskilda angelägenheter, av amanuensen S. Colliander för arbete vid svenska Röda korsets bokinsamling för krigsfångar under hela året med undantag av november månad, då C. trots beviljad tjänstledighet på begäran återinträdde i tjänstgöring, av amanuensen B. Wulff under april månad för studier samt av amanuensen H. Holmström 1/8—30/11 för vetenskapligt arbete.

Amanuensen B. Wulff var för militär tjänstgöring frånvarande 7/9—16/10.

F. d. förstebibliotekarien J. P. Sjöbeck tjänstgjorde med särskilt uppdrag, med undantag för juli månad, hela året 6 timmar dagligen och åtnjöt härför med kanslerns medgivande en månatlig ersättning av 150 kr. ur universitetets reservfond.

För att i någon mån råda bot på den genom de många tjänstledigheterna och vakanserna uppkomna bristen i antalet

arbetstimmar anlitades under hösten rätt mycken extra arbetshjälp. Förutom fröken Ingeborg Gadde, som hela året regelbundet tjänstgjorde som biträde, arbetade kortare tider såsom sådana fil. stud. Bengt Hildebrand, fil. mag. Torborg Rundcrantz, fil. stud. Märta Schultz, fröken Stina Berling, varjämte gymnastikdirektören fröken Inga Jungbeck under de tre sista månaderna av året fullgjorde regelbunden tjänstgöring med 5 1/2 timmars daglig arbetstid. Som vaktmästarebiträde tjänstgjorde från 15 november bokbindaregesällen O. Engdahl.

Inom den yngre delen av personalen inträffade under hösten rätt många fall av spanska sjukan. Två av amanuenserna, den yngste vaktmästaren och två av de tillfälliga biträdena drabbades sålunda av sjukdomen. En av de sistnämnda, fröken Stina Berling, dukade sorgligt nog under för densamma efter att under de få dagar hon arbetade här ha gjort sig bemärkt genom sin friska arbetslust och sitt stora intresse för tjänstgöringen.

Arbeten och arbetsfördelning. De arbeten som utförts under året utöver s. k. löpande göromål ha huvudsakligen haft till mål att bereda böckerna bättre plats och skaffa de obundna skrifterna bättre omvårdnad.

För vinnande av det förra syftet ha dels en serie betydande omflyttningar ägt rum, därvid bland annat det utrymme som vunnits genom den provisoriskt inredda flygeln i fjärde våningen utnyttjats, dels en omläggning av de tyska disputationerna verkställts med utbrytning av de större formaten, vilka därvid jämte tillhörande katalogblad omsignerats. Det sistnämnda mycket dryga arbetet, som jämväl hade skrifternas bättre vård i sikte, hann icke under året avslutas. Omflyttningsarbetet och den provisoriska inredningen av flygeln ha visserligen för tillfället icke obetydligt förbättrat läget, men dess värre endast för tillfället.

Ett ganska stort antal broschyrgrupper å svenska avdelningen, särskilt sådana tillhörande vitterheten och de naturvetenskapliga facken, ha provisoriskt omlagts med begagnande av befintligt kapselmaterial.

Det betydande restlagret av för utdelning avsedda Uppsala-avhandlingar för åren 1860—1917 har undergått en gallring. Det utgallrade hembjöds åt universitetets lärare och tjänstemän, och sedan deras önskningar blivit tillgodosedda, skickades åter-

stoden tillbaka till Uppsala. Från Uppsala återsändes hit en liknande sändning Lundadisputationer.

Revisionsarbetet inom den utländska juridiken har i någon mån fortgått. Under facket Filosofi har en avdelning »Samlingar» nybildats. Facket Kommunalväsen på utl. avd. har omordnats, och samma fack på sv. avd. har till vissa delar reviderats. På en del andra fack ha smärre utbrytningar verkställts, och nya underavdelningar bildats.

Inom handskriftsavdelningen ordnades och förtecknades Bergklintska papperen och professor Mourly Volds efterlämnade stora samling experiment rörande drömmar.

Bibliotekets nominalkatalog har under året ökats med 9,334 blad, däribland 995 tryckta och uppklistrade titlar å akademiska skrifter. Realkatalogen har ökats med 7,615 blad. Hela antalet nya katalogblad uppgår således till 16,949.

Arbetsfördelningen har i huvudsak varit följande:

Överbibliotekariens åligganden fullgjordes de fyra första månaderna av överbibliotekarien af Petersens och sedermera av undertecknad. Överbibliotekarien af Petersens ledde efter avskedstagandet de av honom sedan länge förberedda inredningsarbetena i låneexpeditionen.

Undertecknad hade under de fyra första månaderna samma göromål som föregående år och bibehöll därav skötandet av bytesförbindelsekorrespondensen samt till en del även ledningen av katalogiserings- och revisionsarbetena.

Förstebibliotekarien A. Malm, föreståndare för låneexpeditionen, hade sin huvudsakliga verksamhet förlagd till denna och skötte därvid bl. a. större delen av den där förekommande brevväxlingen; därjämte deltog han i katalogiseringsarbetena, förde protokollet vid bibliotekskommissionens sammanträden samt genomgick några bokauktionskataloger.

Förstebibliotekarien P. Wilner hade under de fyra första månaderna i huvudsak samma göromål som föregående år, fungerade sedan som utländska avdelningens föreståndare och ledde accessionsgöromålen å denna avdelning, deltog i förberedandet av inköpen av utländsk litteratur och i ledningen av katalogiseringsoch revisionsarbetena å båda tryckavdelningarna samt förde bibliotekets räkenskaper.

T. f. förstebibliotekarien R. Almqvist förestod bokbindningsavdelningen och hade vården om det obundna, men för bindning avsedda, utländska trycket, utom tidskrifterna, samt förde accessionsjournalen över svenska avdelningens förvärv genom gåvor och köp.

Andrebibliotekarien S. E. Melander handhade under något över 2 månader den lokala lånerörelsen och var för övrigt sysselsatt med katalogiseringsarbeten.

Andrebibliotekarien N. Brodén handhade under något över 2 månader den lokala lånerörelsen och deltog för övrigt i katalogiseringsarbetena och i göromålen å bokbindningsavdelningen.

Andrebibliotekarien B. Möller handhade den lokala lånerörelsen under månaderna januari t. o. m. maj, skötte sedermera accessionsbehandlingen av inköpta utländska tidskrifter och hade vården om dessa samt om inkommande svenska tidskrifter och fortsättningar, förberedde inköpen å Stockholms bokauktionskammares auktioner, deltog i lappgranskning och katalogisering samt behandlade under senare hälften av juli arkivleveranser.

Andrebibliotekarien G. Carlquist handhade något över 2 $^1/_2$ månader den lokala lånerörelsen, ledde en stor del av de ovan nämnda omflyttningsarbetena och utförde utbrytningen av gruppen Samlingar å facket Filosofi, behandlade under 2 månader den utländska accessionen (utom tidskrifter) och under förra hälften av juli arkivleveranser. Deltog i katalogiseringsarbetena och i förberedandet av bokinköpen, ordnade å handskriftsavdelningen de Bergklintska papperen och de Sjöströmska genealogiska samlingarna och förtecknade de förra. Hade under de 4 första månaderna jämväl bokmagasinstjänst.

T. f. andrebibliotekarien G. Wetterberg behandlade den utländska accessionen (utom tidskrifter) i närmare 4 månader, ordnade och förtecknade Mourly Volds manuskriptsamling, behandlade accessionen av kartor och planscher och utövade en ordnande verksamhet inom svenska avdelningen, som särskilt avsåg att bringa broschyrsamlingen på vissa fack i ett bättre skick.

Amanuensen A. Österling deltog i katalogiseringen och bokmagasinstjänsten samt sammanförde till en serie de personversar som icke behandlats av framl. vice bibliotekarien A. Palm.

Amanuensen F. Nosslin deltog i katalogiseringen, bokmagasinstjänsten och småtrycksbehandlingen, biträdde vid anordningarna för distributionen av äldre akademiskt tryck från Uppsala

och Köpenhamn samt tjänstgjorde under två månader vid den utländska accessionen.

Amanuenserna B. Wulff och H. Holmström voro huvudsakligen sysselsatta med bokmagasinstjänst och inordnande av småtryck, därjämte även med någon katalogisering.

Fröken Ingeborg Gadde utförde, förutom diverse renskrivningsarbeten, de ovan omnämnda arbetena å den utländska disputationsavdelningen, verkställde i samband med revisioner förekommande omsigneringar, utskrev större delen av katalogbladen för realkatalogen, deltog i katalogiseringen och småtrycksbehandlingen på svenska avdelningen och verkställde lappinläggningen i båda katalogerna.

Fröken Inga Jungbeck var huvudsakligen sysselsatt med bokmagasinstjänst och inordnande av småtryck.

Fil. stud. B. Hildebrand var sysselsatt med katalogiseringsgöromål; övriga tillfälliga biträden förrättade bokmagasinstjänst eller ordnade småtryck.

F. d. förstebibliotekarien P. Sjöbeck mottog, granskade och, med undantag för det egentliga småtrycket, accessionsförtecknade det från boktryckerierna inkommande svenska årstrycket samt skötte den i sammanhang med tryckleveranserna stående korrespondensen; ävenledes grovsorterade han det inkomna småtrycket.

Såsom frivillig deltagare i katalogiseringsgöromålen tjänstgjorde f. d. rektorn O. Ingstad under hela året nästan dagligen och utförde därunder ett för biblioteket mycket värdefullt arbete, för vilket vår stora tacksamhet härmed må betygas honom.

Evald Ljunggren.

LUNDS UNIVERSITETS BIBLIOTEKS
ÅRSBERÄTTELSE

1919

UR LUNDS UNIVERSITETS ÅRSBERÄTTELSE 1919—1920

LUND 1920
HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI

Bibliotekets begagnande. Läsesalarna och lånexpeditionen hava i regeln varit för allmänheten tillgängliga varje helgfri dag kl. 9,30 f. m.—3,30 e. m., de förra jämväl kl. 5—8 e. m. Under 8 dylika dagar (påskafton, pingstafton, midsommarafton, julafton, nyårsafton samt 3 rengöringsdagar) har biblioteket hela dagen hållits stängt; av olika anledningar har detsamma dessutom varit stängt 4 dagar under en del av förmiddagen samt 1 dag under aftontimmarna.

Följande tabell visar bibliotekets användning under årets olika månader.

Månad	Besök			Utlämnade volymer			Hemlån voll.
	F. m.	E. m.	S:ma	F. m.	E. m.	S:ma	
Januari	1,315	553	1,868	5,476	1,220	6,696	2,534
Februari	1,590	765	2,355	4,707	1,538	6,245	1,690
Mars	1,628	823	2,451	4,132	1,484	5,616	1,273
April	1,440	621	2,061	3,870	1,303	5,173	1,193
Maj	1,408	620	2,028	6,219	1,150	7,369	3,478
Juni	727	368	1,095	5,347	989	6,336	3,642
Juli	658	343	1,001	2,960	1,189	4,149	1,156
Augusti	829	357	1,186	3,056	978	4,034	801
September	1,381	715	2,096	5,684	1,375	7,059	2,196
Oktober	1,914	844	2,758	7,861	1,685	9,546	3,543
November	1,675	717	2,392	5,856	1,387	7,243	2,841
December	1,191	517	1,708	4,269	984	5,253	1,850
Summa	15,756	7,243	22,999	59,437	15,282	74,719	26,197
Motsv. siffror för 1918	16,095	7,038	23,133	62,519	14,671	77,190	25,885

Antalet hemlånade volymer företer stegring mot 1918. Siffrorna för besök utvisa däremot en nedgång med 134 i förhållande till 1918, och antalet utlämnade volymer understeg med 2,471 1918 års. Nedgången faller på de 8 första månaderna, medan däremot de 4 sista månaderna hade att uppvisa en ökning mot 1918 av 1,220 besök och 3,702 framtagna volymer.

Utanför de officiella öppningstiderna har biblioteket under re söndagar varit öppet för besök av resp. Lunds avdelning av

svenska typografförbundet, Lunds avdelning av svenska bokbin deriarbetareförbundet och Malmö avdelning av svenska typogra förbundet. Vid vartdera av dessa tillfällen hade anordnats e med hänsyn till de besökandes intressen avpassad utställning som demonstrerades för typograferna av bibliotekarie Wetterber och för bokbindarna av bibliotekarie Almqvist. Efter demonstr tionerna visades de besökande omkring i grupper, ledda av med lemmar av bibliotekspersonalen.

Universitetsbibliotekets låneförbindelser med andra bibliote och institutioner inom och utom Sverge utvisas av nedanståend tabell:

	Antal band	
	utlånade till	inlånade från
Kungliga biblioteket	57	325
Vetenskapsakademiens bibliotek	8	87
Karol. institutets bibliotek	23	31
Svenska akademiens Nobelbibliotek	8	37
Riksdagsbiblioteket	10	25
Statistiska Centralbyråns bibliotek	1	143
Riksarkivet	—	33
Andra institutioner i Stockholm	21	88
Uppsala universitetsbibliotek	136	287
Göteborgs stadsbibliotek	311	39
Andra stadsbibliotek	41	—
Stifts-, läroverks- och seminariebibliotek	650	13
Andra institutioner i landsorten	73	50
Privata arkiv och bibliotek	—	15
Det Kongelige Bibliotek, Köpenhamn	2	35
Rigsarkivet, d:o	—	2
Universitetsbiblioteket, d:o	2	6
Veterinær- og Landbohöjskolens Bibliotek, d:o	—	3
Universitetsbiblioteket, Kristiania	6	—
Preussische Staatsbibliothek, Berlin	—	1
Klosterbibliothek, Loccum	—	1
Summa	1,349	1,221
Motsv. siffror 1918	1,643	1,199

Av de utlånade banden voro 1,327 tryckta skrifter och 2 handskrifter, av de inlånade 956 tryckta skrifter och 265 hand skrifter. Bland läroverksbiblioteken har samskolans i Motal varit den största låntagaren med 86 band. Därnäst följa biblic teken i Kalmar (med 82 band), Växiö (med 75 band) och Kri stianstad (med 56 band). Även norrländska läroverksbibliotek h

anlitat våra samlingar; sålunda ha 42 band sänts till Sundsvall, 5 till Luleå och 3 till Umeå. De från denna grupp inlånade banden fördela sig mellan stiftsbiblioteket i Linköping (2 böcker och 10 handskriftsband) och realskolans i Karlskrona bibliotek (1 handskrift).

Samlingarnas tillväxt. Svenska tryckalster, som jämlikt tryckfrihetsförordningens föreskrift skolat till biblioteket avlämnas, hava inkommit i 689 sändningar från 523 olika boktryckerier. Antalet på grund av uteblivna eller felaktiga leveranser under året gjorda reklamationer har uppgått till 298. Beträffande arten och omfånget av tillväxten genom leveranser av svenska tryck torde som vanligt här få hänvisas till den i Kungl. bibliotekets årsberättelse meddelade detaljerade redogörelsen, vilken med vissa reduktioner äger giltighet även för Sverges båda andra stora statsbibliotek. Enligt nämnda redogörelse levererades under år 1919 till Kungl. biblioteket 46,974 svenska tryckalster (hela eller påbörjade band samt broschyrer och småtryck). — Genom köp har biblioteket under året förvärvat 87 i Sverge tryckta band eller broschyrer; genom gåvor har det ökats med 3,639 tryckalster — däri inberäknade 1,103 författningstrycksdupletter, som ansetts för samlingarna erforderliga. Genom byte ha 138 tryckalster — huvudsakligen äldre tillfällighetsverser o. d. — förvärvats.

Tillväxten av *utländska tryckalster* har uppgått till 9,134 volymer (= band, hela eller påbörjade, broschyrer eller kartor). Av dessa hava 5,352 erhållits genom köp, 922 genom gåvor och 2,860 genom byte.

Av de inköpta böckerna ha 2,139 förvärvats inom landet, 1,639 erhållits från England, 1,122 från Tyskland, 270 från Danmark, 238 från Frankrike och 31 från andra länder (Finland, Norge, Holland, Schweiz, Amerika). Den jämförelsevis höga siffran på inköpta utländska böcker har sin förklaring dels i de fördelaktiga inköp, som markkursens sjunkande under senare halvåret möjliggjorde, dels i ett större inköp i klump från England av indologisk litteratur (840 band). Även i övrigt ha, såsom av de nyss anförda siffrorna synes, inköpen från England varit betydande, vilket icke minst berott därpå att flera under kriget gjorda beställningar först 1919 kunnat effektueras. Förutom åtskillig vitter litteratur, varibland ett trettiotal volymer äldre engelsk dramatik, ha därifrån anskaffats bl. a. Cambridge County Geographies (60 bd), The Imperial Gazetteer of India (26 bd) samt till

komplettering bakåt 28 band av Scottish Geographical Magazine 54 band av Nineteenth Century samt 213 band av Quarterly Review. Bland märkliga förvärv från Tyskland må nämnas fullständiga serier av Archiv für bürgerliches Recht (41 bd), Beiträge z. Erläuterung des deutschen Rechts (64 bd), Leipziger semitistische Studien, Zeitschrift f. celtische Philologie och Zeitschrift des deutschen u. österreichischen Alpenvereins samt Leidener-reproduktionen från åren 1906—10 av Breviarium Grimani och de av Deutscher Verein für Kunstwissenschaft utgivna publikationerna.

Antalet inkomna bytesskrifter är betydligt högre än föregående års, men når långt ifrån upp till förkrigsårens siffror 2,032 utgöras av avhandlingar, program och årsberättelser från utländska universitet, och har det 1919 huvudsakligen varit tyska avhandlingar, som inkommit i större mängd, bl. a. 1,080 från Greifswald för åren 1914—18 och 494 från Leipzig för åren 1916/17—1918/19.

Bland under året mottagna bokgåvor må särskilt med tacksamhet omnämnas följande:

Doktorinnan Angelica Svanbergs, f. Tornberg, stärbhus har överlämnat fru Svanbergs och hennes mans, regementsläkaren J. J. A. Svanbergs, efterlämnade boksamling, huvudsakligen bestående av medicinsk litteratur och svensk skönlitteratur.

Friherre Axel von Essen, Uppsala, skänkte 26 till större delen svåråtkomliga svenska skrifter från förra århundradet.

Professor Olof Holmström har riktat biblioteket med 17[illegible] nummer, huvudsakligen predikolitteratur, därav icke mindre än 81 förut obefintliga svenska tryck. Ett flertal av dessa arbeten härrörde från prof. Holmströms svärfars, kontraktsprosten Sam Heurlins, och dennes faders, biskop C. I. Heurlins, bibliotek.

Nordisches Institut der Universität Greifswald har överlämnat 173 band nyare tysk vetenskaplig och — till större delen — krigslitteratur.

27 band fransk krigslitteratur ha överlämnats genom universitetslektor P. Vaucher.

Kungliga biblioteket i Stockholm har skänkt icke mindre än 3,312 svenska tryck, varom närmare nedan under »Arbeten»

Följande bokdepositioner äro att anteckna: Humanistiska seminariebiblioteket 73 volymer och Fysiografiska sällskapet 2.

Handskriftsavdelningens huvudsakliga förvärv under året hava varit följande:

En på palmblad skriven bönbok från Gyllene pagoden i Rangoon, Birma. (Gåva av lektor Hj. Möller, Kalmar)

Materialierna till professor P. E. Fahlbecks arbete »Sveriges nationalförmögenhet». (Gåva av författaren)

Manuskriptet till prof. P. Assarssons arbete »Svenska straffrättens allmänna del. I. Inledning» samt anteckningar och förarbeten till densammes avhandling »Om skadestånd enligt Sveriges allmänna lag.» (Överlämnade av Juridiska fakulteten härstädes)

Ett kompendium i differential- och integralkalkyl, trol. författat av prof. J. Svanberg. (Gåva av fru A. Svanbergs f. Tornberg stärbhus)

Första delen av ett kompendium i dogmatik av H. M. Melin. (Gåva av professor O. Holmström)

297 brev (därav 1 i avskrift) från A. A. Retzius till Sven Nilsson (1813—59) samt 1 brev från Nilsson till Retzius. (Gåva av professor Gustaf Retzius)

Ett hundratal brev till prof. J. J. Borelius. Bland korrespondenterna märkas C. V. Böttiger, H. Forssell (5), P. Genberg, O. Montelius (3), H. L. Rydin (16), A. W. Staaff (16), A. N. Sundberg (9), Pontus Wikner (3). (Gåva av docent Hilma Borelius)

25 brev från Es. Tegnér till G. Myhrman (1811—41). (Gåva av fru Emmy Regnéll f. Lagergren, Västervik)

1 brev från densamme till Atterbom 13/6 1811. (Gåva av professor E. Wrangel)

1 brev från densamme till O. Berg i Königsberg och 1 till kyrkoherde P. Pontén. (Köp)

En samling diverse Tegnériana, innehållande bl. a. 27 brev från C. A. Adlèrsparre till L. G. Tegnér. (Gåva av professor Es. Tegnér)

Ett brev från C. C. Ravn till C. A. Hagberg. (Gåva av professor K. F. Söderwall)

Enstaka brev från C. A. Agardh, B. Cronholm, P. Genberg, N. M. Mandelgren, S. Nilsson, Z. Topelius. (Köp)

Avskrifter av 30 brev från Edv. Berling till G. E. Klemming och av 1 brev från Sven Nilsson till B. B. von Platen (Gåva av fru Gerda Lindfors f. von Porat)

Avskrifter av advokaten Carl Lagerlöf i Stockholm tillhöriga 19 brev från Es. Tegnér, varav 13 till Magnus Lagerlöf (Avskrifterna utförda på bibliotekets bekostnad)

Svenska Röda korsets hjälpkommittés för krigsfångar bokinsamlingskommittés arkiv. (Gåva av Överstyrelsen för Svenska Röda korset)

Halländska landsmålsföreningen har deponerat 6 kapslar samlingar rörande halländska bygdemål och Fysiografiska sällskapet sin protokollsbok för åren 1880—1918.

Gåvor, vilka icke kunna anses härröra från av biblioteket underhållna regelbundna bytesförbindelser, hava ingått från följande *offentliga myndigheter*, *institutioner*, *samfund och tidskriftsredaktioner*.

A. *Svenska.*

Stockholm. K. Justitiedepartementet.
» K. Utrikesdepartementet.
» K. Civildepartementet.
» K. Ecklesiastikdepartementet.
» K. Jordbruksdepartementet.
» K. Fångvårdsstyrelsen.
» K. Lotsstyrelsen.
» K. Generalpoststyrelsen.
» K. Telegrafstyrelsen.
» K. Järnvägsstyrelsen.
» K. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.
» K. Vattenfallsstyrelsen.
» K. Medicinalstyrelsen.
» Riksförsäkringsanstalten.
» K. Försäkringsinspektionen.
» K. Socialstyrelsen.
» K. Pensionsstyrelsen.
» K. Mynt- och justeringsverket.
» K. Kommerskollegium.
» K. Statistiska centralbyrån.

Stockholm. K. Styrelsen för postsparbanken.
» K. Kontrollstyrelsen.
» Riksarkivet.
» Kungl. biblioteket.
» Nationalmusei konstavdelning.
» K. Folkskoleöverstyrelsen.
» K. Domänstyrelsen.
» K. Lantmäteristyrelsen.
» Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt.
» Justitieombudsmannen.
» Militieombudsmannen.
» Riksbanken.
» Riksgäldskontoret.
» Riksdagsbiblioteket.
» Nobelstiftelsen.
» Svenska Akademiens Nobelbibliotek.
» K. Direktionen över allmänna barnhuset.
» Försäkringsföreningen.
» Nordiska museet.
» Bibelkommissionen.
» Jakobs realskola.
» Pedagogiska biblioteket.
» Redaktionen av Hygienisk tidskrift.
» » » Internationell politik.
» » » Mondo.
» » » Svensk juristtidning.
» » » Svensk tandläkaretidskrift.
» » » Teosofisk tidskrift.
» Stockholms allmänna gymnastikförening.
» Stockholms samgymnasium.
» Svenska arbetsgivareföreningens statistiska byrå.
» Svenska boktryckareföreningen.
» Överstyrelsen för Svenska Röda korset.
» Svenska sällskapet för antropologi och geografi.
» Sveriges allmänna exportförening.
» Ukrainska informationsbyrån.
» Upplysningsbyrån Polonia.
Göteborg. Chalmerska institutet.
» Röhsska konstslöjdmuseet.

Jönköping. Norra Smålands fornminnesförening.
Lund. Domkapitlet.
» Landsarkivet.
» Läkaresällskapet.
» Redaktionen av Namn och bygd.
» » » Statsvetenskaplig tidskrift.
» » » Tidskrift för konstvetenskap.
Malmö. Skånes handels-, industri- och sjöfartskammare.
» Biblioteks- och föreläsningsföreningen.
» Malmö Museum.
Skara. Stiftsbiblioteket.
Uppsala. Universitetsbiblioteket.
» Sommarkursernas byrå.
Ystad. Högre allm. läroverket.

B. *Utländska.*

Albany. Factory Investigating Commission.
Berlin. Preussische Staatsbibliothek.
» Redaktionen av »Der neue Orient».
Bruxelles. Gouvernement belge. Ministère des affaires étrangères.
Budapest. Generalkonvent der reformierten Kirche Ungarns.
Buenos Aires. Departemento nacional de higiene.
Chicago. Swedish Engineering Society.
» Western Theological Seminary.
» University of Chicago.
Colombo, Ceylon. Simon Hewavitarne Bequest.
Des Moines. Iowa State Bureau of Labor Statistics.
Edinburgh. Royal Botanic Garden.
» International Academic Committee.
» University.
Frederiksborg. Frederiksborg Amts historiske Samfund.
Freiburg i. B. Redaktionen av Katholische Monatsbriefe.
's-Gravenhage. Institut intermédiaire international.
Greifswald. Nordisches Institut der Universität Greifswald.
Habana. Academia nacional de artes y letras.
Helsingfors. Socialstyrelsen i Finland.
» Universitetsbiblioteket.

Helsingfors. Finska läkaresällskapet.
» Nyfilologiska föreningen.
Herning. Hammerum Herreds Sparekasse.
Kenilworth. Svenska litterära sällskapet De nio, Upsala college.
Kiel. Institut für Seeverkehr und Weltwirtschaft.
Kristiania. Departementet for sociale saker.
» Finants- og Tolddepartementet.
» Nobelinstitutet.
» Universitetsbiblioteket.
Köpenhamn. Kommissionen for Havundersögelser.
» Den danske biologiske Station.
» Det danske meteorologiske Institut.
» Stednavneudvalget.
» Staden Köbenhavns statistiske Kontor.
» Bestyrelsen for Carlsberglaboratoriet.
» Grosserersocietetet.
» Det k. danske Landhusholdningsselskab.
» Kontoret for sönderjydsk Oplysningsarbejde.
» Selskabet for social Forsken af Krigens Fölger.
» Redaktionen av The Scandinavian Insurance-Magazine.
» Det ukrainske Pressebureau.
Leeuwarden. Selskip for fryske tael- en skriftenkennisse.
Leiden. Redaktionen av Museum.
Leipzig. Deutsche Bücherei des Börsenvereins der deutschen Buchhändler.
London. Redaktionen av The Herald of the Star.
» The British Red Cross Society.
» School of Librarianship.
» School of Oriental Studies.
Manila. Bureau of Agriculture.
Mexico. Universidad nacional.
Monaco. Institut océanographique.
Montevideo. Dirección general de estadística de Uruguay.
München. Technische Hochschule.
New-Haven. Geological Departement of Yale University.
New-York. Jewish Theological Seminary.
» American-Scandinavian Foundation.

New-York. Rockefeller Foundation.
» Redaktionen av Inter-America.
» » » Journal of philosophy, psychology and scientific methods.
» Redaktionen av The Evening Post.
Orono. Maine Agricultural Experiment Station.
Paris. Académie des sciences.
» École libre des sciences politiques.
» Office international d'hygiène publique.
» Société de l'histoire des colonies françaises.
» Action populaire.
» Bureau d'information arménien.
» Redaktionen av La paix par le droit.
» » » La voix de l'Arménie.
» » » Le monde libre.
» » » Nouvelle revue pratique de droit international privé.
Point Loma, Cal. Theosophical Publ. Co.
Prag-Wrschowitz. Knopfmuseum Heinrich Waldes.
Reykjavík. Landsbókasafn.
S:t Paul. Bethel Academy.
Stavanger. Stavanger Museum.
Stockholm. Committee on Public Information, U. S. A.
» Franska legationen.
» Tyska beskickningen.
Trondhjem. Trondhjems fiskeriselskap.
Washington. Carnegie Endowment for International Peace.
» Library of Congress.
» Department of Agriculture.
Wiborg. Svenska lyceum.
Åbo. Åbo akademi.
» Akad. sommarkurserna.

Följande enskilda personer och firmor hava under år 1919 med gåvor ihågkommit biblioteket.

A. *Svenska.*

Andersson, William, redaktör, Malmö.
Björling, C. G., professor, Lund.

Borelius, Hilma, docent, Lund
Broberg, S. Grén, andrebibliotekarie, Göteborg
Böök, F., docent, Lund.
Carlquist, G., andrebibliotekarie, Lund.
Eneström, G., bibliotekarie, Stockholm.
Essen, A. v., friherre, Uppsala.
Essen-Möller, E., professor, Lund.
Fahlbeck, P., f. d. professor, Djursholm.
Forssman, J., professor, Lund.
Gleerupska universitetsbokhandeln, Lund.
Hermansen, A., ingenjör, Ingelstad.
Holmdahl, O., lektor, Stockholm.
Holmström, H., biblioteksamanuens, Lund.
Holmström, O., f. d. professor, Hör.
Ingstad, O., f. d. rektor, Lund.
Kinell, E. G., överstelöjtnant, Stockholm.
Kock, A., f. d. professor, Lund.
Landberg, Carlo, greve, Nizza.
Lehmann, E., professor, Lund.
Lindfors, G., professorska, Stockholm.
Lindstedts, Ph., universitetsbokhandel, Lund.
Ljunggren, E., överbibliotekarie, Lund.
Ljunggren, Helesine, fröken, Lund.
Lundahl, N., konsulent i k. skolöverstyrelsen, Lund.
Magnusson, H. G., veterinär, Malmö.
Moberg, A., professor, Lund.
Möller, B., förstebibliotekarie, Lund.
Möller, Hj., lektor, Kalmar.
Nachmanson, E., professor, Göteborg.
Nathorst, A. G., professor, Stockholm.
Nilsson, M. P:n, professor, Lund.
Nordstedt, O., professor, Lund.
Norstedt, P. A., & Söners bokförlag, Stockholm.
Nyström, T., läroverksadjunkt, Malmö.
Persson, S., Malmö.
Petrén, K., professor, Lund.
Regnéll, Emmy, fru, Västervik.
Regnéll, O. G., akademiräntmästare, Lund.
Retzius, G., professor, Stockholm.

Rodhe, A. E., t. f. ministerresident, Stockholm.
Rudbeck, G., andrebibliotekarie, Stockholm.
Smith, Otto, fil. doktor, Karlshamn.
Stille, A., professor, Lund.
Svanbergs, fru Angelica, f. Tornberg, stärbhus, Kristianstad
Söderwall, K. F., f. d. professor, Lund.
Tegnér, E., f. d. professor, Lund.
Wahlström & Widstrands bokförlag, Stockholm.
Wessén, E., lektor, Linköping.
Westerlund, A., docent, Åkarp.
Windahl, J. H. Hj., f. d. hospitalssyssloman, Lund.
Elektriska A.-B. Volta, Ulfsunda, Stockholm.
Wrangel, E., professor, Lund.
Wulff, F., f. d. professor, Lund.
Zetterberg, I., e. o. amanuens, Lund.
Åberg, N., docent, Uppsala.
Åkerblom, A., lektor, Malmö.

B. *Utländska.*

Akademisk Antikvariat, Köpenhamn.
Baer, J., & Co., antikvariat, Frankfurt a. M.
Balch, Th. W., L. L. D., advokat, Philadelphia.
Bergin, A., doktor, Lindsborg, Kansas.
Bertram, E., Berlin.
Beyers, F., boktryckeri, Bergen.
Billia, L. M., professor, Florens.
Bouillier, V., Paris.
Brenner, M., rektor, Helsingfors.
Bögebjerg, R., bildhuggare, Köpenhamn.
Christensen, W., arkivarie, Köpenhamn.
Clercq, P. de, Veenwouden.
Dahl, F., professor, Köpenhamn.
Delavaud, L., minister, Stockholm.
Dutens, A., fru, Paris.
Eisler, Helene, fröken, Flensburg.
Engstrand, G. C., ingenjör, New-York.
Gauthier-Villars, librairie, Paris.
Granholm, O., provinsialläkare, Nurmes, Finland.

Guébhard, A., dr., S:t Vallier de Thiey.
Heffer, W., & Son, bokhandel, Cambridge.
Hellemann, A., ingenjör, Köpenhamn.
Herzfeld, E., dr. phil., Berlin.
Hjort, F., proprietär, Baagegaard, Tommerup.
Holstein, B., overretssagförer, Köpenhamn.
Klingberg, Rev. J. E., New-Britain, Conn.
Lagerberg, J. de, auditör, Passaic, N. J.
Lecat, M., dr., Bruxelles.
Lepsius, J., dr., Potsdam.
Los'kij, K., chef för Ukrainas utomord. dipl. mission i Sverge och Norge, Stockholm.
Lubrano, L., bokhandlare, Neapel.
Lynge, H., bokhandlare, Köpenhamn.
MacDonald, A. H., Washington.
Molee, E., Tacoma, Wash.
Moureu, Ch., professor, Paris.
Nijhoff, M., bokhandel, 's-Gravenhage.
Nitsche & Günther, Optische Werke, Rathenow.
Nordman, P., dr., Borgå.
Pöhl, H., skollärare, Reval.
Rauschenberger, W., biblioteksdirektor, Frankfurt a. M.
Rauthe, O., bokhandel, Berlin-Friedenau.
Richardson, R. P., Philadelphia.
Rockefeller, J. D., New-York.
Schmidtnielsen, L., ingenjör, Trondhjem.
Schwarz, Mrs. A., Pittsburgh.
Skarstedt, E., litteratör, Friday Harbor, Wash.
Solis-Cohen, S., dr., Philadelphia.
Toepffer, A., bibliotekarie, München.
Walter, E. T., professor, Lund.
Vaucher, P., lyceiprofessor, Strasbourg.
Verlag »Die Verbindung», Zürich.
Vestesen, H., fabrikör, Aarhus.
Vilar, A., dr., Alais.
Öhman, Rev. S. G., New Britain.

Förutom i föregående årsberättelser omnämnda tidskrifter har biblioteket genom statsverkets försorg för sina bytesförbindelser erhållit större eller mindre antal exemplar av följande tidskrifter: Svensk missionstidskrift, Sv. läkaresällskapets »förhandlingar» och »handlingar», Hygiea, Folkminnen och folktankar — tidigare årgångar ha välvilligt skänkts i motsvarande antal ex av tidskriftens redaktion —, Biblioteksbladet. Även av en del enskilda arbeten har biblioteket genom statsverkets försorg fått mottaga extra exemplar.

Av tidskrifterna Namn och bygd och Historisk tidskrift för Skåneland ha vederbörande redaktioner 1919 liksom tidigare under en följd av år ställt bytesexemplar till bibliotekets förfogande.

Lektor S. E. Melander i Skara har skänkt hela restupplagan av sin Horatiusbibliografi.

Bibliotekskommissionen har för behandling av inkomna förslag till bokinköp hållit de föreskrivna sammanträdena. Dess ledamöter hava varit, utom vederbörande bibliotekstjänstemän, professorerna Hj. Holmquist, G. Bergman, E. Sjövall, A. Stille, E. Liljeqvist, O. Carlgren och N. Nörlund. Suppleanter hava varit professorerna S. Herner, R. Malmgren, J. Forssman, E. Ekvall, A. Moberg, V. Ekman och K. Grönwall.

Ekonomi. Bibliotekets räkenskaper för år 1919 visa i sammandrag följande siffror:

Debet:

Behållning från år 1918		4,536: 69
Inkomster:		
Ordinarie statsanslaget	50,000: —	
Anslag å extra stat	10,000: —	
» » tilläggsstat	18,000: —	
Intressemedel	2,513: 55	
Extra inkomster	3,535: 55	84,049: 10
	Summa:	88,585: 79

Kredit:

Utgifter:

›okinköp	35,792: 63	
ılösen av bibl:s bytesexemplar av Lunds univ:s årsskrift	800: —	
›okbinderiarbete jämte materialier	13,029: 45	
›krivmaterialier och tryck	1,387: 35	
ʼppvärmning	22.555: 72	
ʼlektrisk belysning och kraft	681: 48	
ʼrakt- och transportkostnader	1,748: 31	
ʼelefon	211: 78	
ʼenhållning	851: 75	
ʼarkens underhåll	611: 05	
ıköp och underhåll av inventarier	5,109: 08	
ʼiverse omkostnader	1,225: 90	84,004: 50
›ehållning vid årets slut		4,581: 29
	Summa:	88,585: 79

Kostnaden för bokinköp var även 1919 ej obetydligt under et normala, ehuru förvärvet genom köp till numerären var törre än under något föregående år. Medelkostnaden pr bok ɪr. 6: 60) är den lägsta som förekommit i vårt århundrade, detta, aktat ett stort antal böcker förvärvades i bundet skick.

Bokbinderikostnaderna förete visserligen en lägre siffra för 919 än för de båda föregående åren, men antalet under detta r bundna volymer är bedrövligt underlägset de föregående årens. huru inga tidningar bundos, når medelpriset per band upp till reordsiffran kr. 4:68 mot kr. 3:78 år 1918. Antalet under året bundna and uppgår blott till 2,576 varav 50 bundits i bibliotekets eget okbinderi. I detta ha dessutom 1,002 volymer styvhäftats, 526 dningar och 683 broschyrer häftats med omslag av kardusapper, 1,892 kapslar av skilda slag förfärdigats, 3,263 i bundet ɪick inkomna böcker stämplats, varjämte varjehanda lagningsbeten å kapslar, band och häften samt tryckningsarbeten av ika slag där utförts.

Det å bibliotekets stat uppförda anslaget av 11,400 kronor ll »arvoden, flitpenningar åt extra biträden, renskrivning, efteriddagstjänst m. m.» har använts på följande sätt:

Arvoden till amanuenser..........	4,900: –
Uppehållande av eftermiddagstjänsten	2,725: –
Flitpenningar åt e. o. tjänstemän	1,495: –
Extra arbetshjälp samt renskrivning........................	2,280: –
Summa:	11,400: –

Lokaler och inventarier. I början av året uppsattes en 8 1/ meter lång vägghylla i handskriftsrummet samt en 11 1/2 mete lång vägghylla i det eljest oinredda västra flygelrummet i andr halvvåningen.

I slutet av juni utbjöds utförandet av hyllinredning i pa terrvåningen på entreprenad. Sedan anbuden inkommit, upp drogs leveransen av hyllståndare, hyllbräder och de lister p vilka de lösa bräderna skulle vila åt firman Lennartssons trävaru affär samt uppsättningen på platsen av hyllorna åt byggmästar A. Bayard. Vid årets slut hade huvudmassan av hyllmateriale levererats och uppsättningen av hyllorna väsentligen fullbordat i två av rummen. Förberedelserna till dessa arbeten såväl so kontrollerandet under arbetets gång sköttes med känd omsorg a f. d. överbibliotekarien af Petersens, som välvilligt för ändamåle ställt sina tjänster till förfogande.

På framställning av undertecknad upptog större konsistori bland årets riksdagspetita begäran om ett anslag av 38,000 kr nor för fullständig inredning av 4 hittills oinredda flygellokale Enär undertecknad vid beräkningen av anslagsbeloppet utgåt från den felaktiga förutsättningen att priserna skulle gå ne föreslog kungl. byggnadsstyrelsen höjning av beloppet med 5,00 kr., vilket ock av Kungl. Maj:t äskades. Riksdagen beviljade doc endast det ursprungligen begärda beloppet.

Kanslersämbetet medgav den 25 april, att ett belopp a högst 750 kronor finge utanordnas ur universitetets reservfon för utförande av vissa planteringar å området framför universi tetsbiblioteket. På grund av den långt framskridna tiden komm dessa anläggningar under året endast delvis till utförande.

Personalen. Andrebibliotekarien S. E. Melander, som de 20 juni utnämndes till lektor i Skara, avgick med juni månad utgång ur bibliotekets tjänst efter att i 22 år ha tillhört de samma. Han antogs 20/1 1897 till e. o. amanuens och kvarsto

denna egenskap i 13 år, trots det att de miserabla avlönings- 'örhållandena sedan 1900 tvungit honom att samtidigt och hu- ,udsakligen egna sig åt skoltjänstgöring. Ledig under läsåret 1908—09 från såväl skola som bibliotek för utarbetande av gra- lualavhandling, övergick M. från och med hösten 1909 helt till jänsten vid biblioteket, där han $^{21}/_{9}$ 1910 utnämndes till andre- ›ibliotekarie. De starka bibliotekariska intressen, varom icke ninst hans långa kvarstannande i så gott som oavlönad ställning ›är vittne, skola säkert fortleva hos *lektor* Melander, som, vi ıoppas det, kommer att fortsätta den bibliografiska verksamhet ;om *bibliotekarien* Melander så förtjänstfullt börjat.

Den 6 juni utnämndes andrebibliotekarien B. N. M. Möller ill förstebibliotekarie, den 28 oktober amanuenserna S. G. Wet- erberg och F. E. Nosslin till andrebibliotekarier.

Till e. o. amanuenser förordnades fil. kand. H. K. M. Künt- :el den 1 mars, fil. kand. B. H. Richter den 31 maj och fil. :and. Y. S. Tamm den 22 december.

Till innehavare av amanuensarvoden för året förordnades ımanuenserna S. G. Wetterberg (2,000 kr.) och F. E. Nosslin 2,000 kr.), B. E. V. Wulff (1,500 kr.) och N. H. S. Holmström 1,200 kr.). Sedan de båda förstnämnda blivit utnämnda till ındrebibliotekarier, förordnades för november och december må- ıader amanuenserna S. K. Colliander och B. E. V. Wulff till nnehavare av 2,000 kronorsarvoden och Holmström till inneha- 'are av 1,500-kronorsarvode. Den sistnämnde innehade 2,000- :ronorsarvode under 2 månader. Det lägsta arvodet var utan nnehavare under 5 månader och ett 2,000-kronorsarvode likaså ınder en månad.

Förstebibliotekarieförordnande innehades av andrebibl. Möl- er $^{1}/_{1}$— $^{30}/_{6}$, andrebibliotekarieförordnande av amanuensen Wetter- ›erg $^{1}/_{1}$—$^{28}/_{2}$ och $^{1}/_{6}$—$^{31}/_{10}$, av amanuensen Nosslin $^{1}/_{3}$—$^{31}/_{5}$ och /$_{7}$—$^{31}/_{10}$, samt av amanuensen Colliander $^{1}/_{11}$—$^{31}/_{12}$.

Tjänstledighet åtnjöts av andrebibliotekarien Almqvist $^{24}/_{11}$ —$^{31}/_{12}$ för sjukdom, av andrebibliotekarien Carlquist under no- 'ember månad för vetenskapligt arbete, av amanuensen Wetter- ›erg $^{1}/_{3}$—$^{31}/_{5}$ för studier, av amanuensen Österling hela året för nskilda angelägenheter, samt av amanuensen Colliander $^{1}/_{1}$—$^{30}/_{6}$ ör arbete vid Svenska Röda korsets bokinsamling för krigsfångar amt $^{1}/_{7}$—$^{31}/_{8}$ för hälsans vårdande.

F. d. förstebibliotekarien J. P. Sjöbeck tjänstgjorde med särskilt uppdrag hela året 6 timmar dagligen och åtnjöt härför med kanslerns medgivande en månatlig ersättning av 150 kr. ur universitetets reservfond.

Provtjänstgöring för anställning som e. o. tjänstemän fullgjordes utom av de till e. o. amanuenser antagna fil. kandidaterna Küntzel, Richter och Tamm av fil. mag. Torborg Rundcrantz samt påbörjades av fil. kand. N. W. S. L. Norlind.

Fil. stud. E. W. Lundberg tjänstgjorde på egen begäran utan ersättning 2 timmar dagligen under höstterminen för att sätta sig in i biblioteksgöromålen.

Som biträden ha varit anställda fröknarna Ingeborg Gadde och gymnastikdirektör Inga Jungbeck.

Till innehavare av en genom beslut av årets riksdag nyinrättad ordinarie eldarebefattning utsåg mindre konsistoriet den 11 nov. trädgårdsmästaren John Anton Helander, som fullgjort de till denna befattning hörande sysslorna sedan hösten 1910. Mindre konsistoriet hade dessförinnan fastställt särskild instruktion för den nya befattningen.

I skrivelse av 3 maj gjorde undertecknad hos större konsistoriet framställning om inrättande vid universitetsbiblioteket dels av tre kvinnliga biträdesbefattningar, en av andra och två av första graden, dels av en ny vaktmästarebefattning med bokbinderiarbete till huvuduppgift. Konsistoriet upptog dessa äskanden bland årets riksdagspetita.

I en annan skrivelse av samma datum hemställdes dels om provisorisk höjning av amanuensernas arvoden från 2,000 kr. till 3,000 kr. samt från 1,500, resp. 1,200 kr. till 2,400 kr., dels om höjning av anslagsposten till flitpenningar m. m. från 1,700 kr. till 3,700 kr. Konsistoriet upptog även dessa äskanden bland årets riksdagspetita. Då emellertid sedermera Kungl. Maj:t infordrade den ytterligare utredning, som måtte erfordras för ett slutgiltigt ordnande av biblioteksamanuensernas avlöningsförhållanden, ändrade konsistoriet i enlighet med av undertecknad 24 sept. ingivet utlåtande i den förra delen sitt yrkande därhän att hemställan gjordes om samtliga amanuensarvodens höjande till 3,300 kr. jämte rätt till tillfälligt lönetillägg ej understigande det som kunde komma att tilldelas extralärare. Samt-

liga amanuenser skulle enligt detta förslag tjänstgöra 5 timmar och den s. k. eftermiddagstjänstgöringen skulle fullgöras inom ramen av de 5 timmarna.

Anmodad att avgiva yttrande över en av vaktmästarna vid univ.-biblioteken i Uppsala och Lund till Kungl. Maj:t ingiven framställning om höjning av deras ersättning för e.-m.-tjänst från kr. 2: 50 för e. m. till kr. 5, föreslog undertecknad i utlåtande av den 18 oktober en lösning av denna fråga i analogi med förslaget angående amanuensernas avlöning, d. v. s. höjning av vaktmästarnas löner, fastställande av deras tjänstgöringsskyldighet till 8 timmar dagligen och eftermiddagstjänstens förläggning inom dessa 8 timmar. Genom denna lösning skulle det för vaktmästarnas e.-m.-tjänst avsedda beloppet 1,500 kr. bliva disponibelt för annat ändamål, och föreslogs därvid att 600 kr. måtte få utgå som avlöning till en tamburvakt och 600 kr. som avlöning till ett biträde till allmänhetens betjänande. Konsistoriet anslöt sig till detta förslag. Kanslersämbetet däremot tillstyrkte bifall till vaktmästarnas petition, men gjorde därjämte framställning om anslag till tamburvakt och biträde till allmänhetens betjänande.

Kungl. Maj:t fann icke skäl att förelägga riksdagen framställningen om inrättande av en ny vaktmästarebefattning och anslöt sig till kanslersämbetet i fråga om vaktmästarnas petition. I övrigt upptog Kungl. Maj:t de framställda förslagen. Riksdagen avslog förhöjningen av vaktmästarnas ersättning för eftermiddagstjänst, men biföll de övriga av Kungl. Maj:t framlagda äskandena.

Arbeten och arbetsfördelning. Revisionsarbetet å facket Utländsk juridik har fortsatts. De små facken Heraldik, Ordensväsen och Typografi ha reviderats och omordnats, likaså gruppen Andliga ordnar under Kyrkohistoria, och på Medicin har kurortslitteraturen sammanförts till en grupp för sig. Schweiziska dissertationer för åren 1903/4—1912/13 ha inordnats i huvudserien, och ur denna ha kvarter och större format utbrutits.

Bibliotekets samlingar av svenskt författningstryck före 1820, utom den Schreveliusska, ha registrerats, ett drygt arbete, som framför allt avsåg att underlätta det mycket defekta förrådets komplettering. Ett ganska stort steg mot kompletteringen togs

även, i det att efter välvilligt lämnat medgivande av Riksbibliotekarien en amanuens härifrån detacherades till att genomgå Kungl. bibliotekets stora delvis oordnade massor av författningstrycksdupletter, ordna dem och uttaga de för vårt bibliotek behövliga trycken. Detta arbete resulterade i ett förvärv av 3,312 svenska tryck, varav 2,209, som icke förut varit representerade i biblioteket.

Inom småtrycksavdelningen har ordnandet kunnat utsträckas till några grupper, som icke sedan 1880-talets mitt varit föremål för annan åtgärd än att uppstaplas i väldiga högar. De ifrågavarande grupperna voro dödsannonser, begravnings-, bröllops-, bjudnings- och visitkort, musikprogram, teaterprogram och -affischer.

Inom handskriftsavdelningen ha förvärven för åren 1913—19 införts i den 1913 upplagda accessionsjournalen. Prosten Jos. Anderssons i Färlöv papper, de 1918 till biblioteket överlämnade Boreliusska och Posseska papperen ha ordnats och förtecknats, varjämte ett rätt betydligt antal förvärv från de närmast föregående åren katalogiserats och inrangerats.

Bibliotekets nominalkatalog har under året ökats med 10,964 blad, däribland 3,282 tryckta och uppklistrade titlar å akademiska skrifter. Realkatalogen har ökats med 7,123 skrivna blad och 106 påklistrade med tryckta titlar. Hela antalet nya katalogblad uppgår således till 18,193.

Uppmätning av bibliotekets samlingar med undantag av kartor, planscher och liggande tidningar samt lagerartiklar och obehövliga dupletter verkställdes i början av april månad. Därvid befanns utländska bokavdelningen upptaga 7,076,98 längdmeter, svenska bokavdelningen 2,985,78 meter, referensbiblioteket 186,30 meter och handskriftsavdelningen (med universitetsarkivet och andra deponerade arkiv) 337,22 meter eller inalles 10,586,28 meter. Den senaste mätningen, som också synes ha varit den första noggrannare, företogs 1907 och uppvisade följande tal: utländska bokavdelningen 4,562,11 m., svenska bokavdelningen 1,884,82 m. och handskriftsavdelningen 200 m. Referensbiblioteket, som då icke uppmättes, kan uppskattas till cirka 80 meter. Under de tolv åren som ligga mellan dessa bägge mätningar har således biblioteket vuxit med en bokmassa som är mer än hälften så stor som den det efter en mer än 200-årig samlingstid

1907 hade uppnått. Denna starka tillväxt grundar sig, vad den svenska avdelningen beträffar, så gott som uteslutande på de svenska tryckpressarnas livliga verksamhet under perioden och, vad den utländska avdelningen beträffar, i första hand på den väsentliga ökning av inköpsanslaget som inträdde med år 1909 och därjämte på det till 1914 alltmer givande bytet med utländska institutioner. För de särskilda facken fördelar sig accessionen mycket olika å de båda avdelningarna. På den huvudsakliga svenska accessionens art har biblioteksledningen intet inflytande, medan den däremot är den reglerande faktorn i fråga om de huvudsakliga förvärven av utländsk litteratur, disputationslitteraturen — som för övrigt icke är uppdelad på de egentliga facken — i viss mån undantagen. Det största facket på utländska avdelningen var — frånsett gruppen Akademiska avhandlingar och program, som nådde upp till 869,61 meter mot 500 år 1907 — Medicin med 672,08 meter (1907: 448,06). Därefter följde Historia med 639,10 m. (1907: 420,47), Teologi med 431,99 m. (1907: 321,17), Juridik med 364,02 m. (1907: 229,80), Allmänna tidskrifter med 339,80 m. (1907: 245,70), Akademiskrifter (»Acta») med 309,90 m. (1907: 288,10) — från denna grupp hade en del publikationer överflyttats till Naturvetenskap och andra fack —, Vitterhet med 311,08 m. (1907: 186,06), Språkvetenskap med 259,87 m. (1907: 165,54), Allmän naturvetenskap med 193,50 (1907: 120,93).

Den absolut högsta tillökningen hade bland dessa fack Medicinen med 224,02 meter, den högsta procentuella tillökningen Vitterheten med cirka 67 %. Bland andra större fack än de ovan nämnda uppnåddes fördubbling av Bildande konst, Politisk ekonomi och Religionsvetenskap samt gruppen Kulturhistoria med Etnografi och Folkminnesforskning.

De största facken å svenska avdelningen — bortsett från tidningsavdelningen, vari de liggande tidningarna i februari 1920 mätte en stapelhöjd av 502,30 meter och de stående upptogo 73,60 längdmeter — voro Vitterhet med 436,80 m. (1907: 281,70), Teologi 329,44 m. (1907: 251,80), Undervisningsväsen med 144,92 m. (1907: 74,85), Historia 139,43 (1907: 100,91), Ekonomi med 121,92 m. (1907: 64,62), Politisk ekonomi med 120,52 m. (1907: 42,35). Den absolut sett största tillväxten kommer på Vitterheten (155,10 m.), men i fråga om procentuell ökning står Politisk ekonomi

främst, och därefter komma de nära fördubblade facken Ekonomi och Undervisningsväsen. Andra fack som under perioden i fråga fördubblats äro Kommunikationsväsen, Teknologi och Handel. På svenska avdelningen åstadkommes den största tillväxten i allmänhet icke av mängden av böcker utan av massorna av s. k. småtryck. Det är detta som förklarar den starka tillväxten på de sist omnämnda facken.

Arbetsfördelningen har i huvudsak varit följande.

Förstebibliotekarien A. Malm, föreståndare för lånexpeditionen, hade sin huvudsakliga verksamhet förlagd till denna och skötte därvid bl. a. större delen av den där förekommande brevväxlingen; därjämte deltog han i katalogiseringsarbetena, förde protokollet vid bibliotekskommissionens sammanträden samt genomgick några bokauktionskataloger.

Förstebibliotekarien P. Wilner, utländska avdelningens föreståndare, ledde accessionsgöromålen å denna avdelning och i allm. katalogiserings- och revisionsarbetena å båda tryckavdelningarna, deltog i stor utsträckning i förberedandet av inköpen av utländsk litteratur samt förde bibliotekets räkenskaper.

Förstebibliotekarien B. Möller, fr. o. m. $^{1}/_{7}$ svenska avdelningens föreståndare, skötte accessionsbehandlingen av utländska och svenska tidskrifter samt svenska fortsättningar, deltog i katalogiseringen, behandlade Jos. Anderssons i Färlöv papper och genomgick preliminärt den såsom deposition mottagna Myhrmanska korrespondensen, deltog i förberedandet av inköpen för svenska avdelningen, särskilt genom att genomgå auktionskataloger från Stockholms bokauktionskammare, samt förde fr. o. m. $^{10}/_{6}$ accessionsjournalen över svenska avdelningens förvärv genom gåvor, byte och köp.

Andrebibliotekarien R. Almqvist förestod bokbindningsavdelningen och hade vården om det obundna, men för bindning avsedda, utländska trycket, utom tidskrifterna, samt förde t. o. m. $^{6}/_{6}$ accessionsjournalen över svenska avdelningens förvärv genom gåvor och köp.

Andrebibliotekarien S. E. Melander handhade under något över 2 månader den lokala lanerörelsen och var för övrigt sysselsatt med katalogiserings- eller registreringsarbeten.

Andrebibliotekarien N. Brodén handhade under något över 3 månader den lokala lånerörelsen, skötte under en månad accessionsbehandlingen av utländska förvärv och deltog för övrigt i katalogiseringsarbetena och i göromålen å bokbindningsavdelningen.

Andrebibliotekarien G. Carlquist skötte nästan hela året accessionsbehandlingen av utländska förvärv (utom tidskrifter), och ledde utskickningen av bytesskrifter, handhade en kortare tid den lokala lånerörelsen och under juli månad den svenska accessionen. Ordnade ett parti av bibliotekets arkiv samt ordnade och förtecknade de under året hitskänkta Boreliusska och Posseska papperen. Deltog i katalogiseringsarbetena, i förberedandet av bokinköpen och hade åtskilliga tillfälliga uppdrag.

Andrebibliotekarien G. Wetterberg handhade den lokala lånerörelsen i nära 4 månader och under förstebibliotekarien Malms semester jämväl den interurbana; hade i övrigt — utom tillfälliga uppdrag — sin verksamhet förlagd till handskriftsavdelningen.

Andrebibliotekarien F. Nosslin handhade den lokala lånerörelsen i 2 $^{2}/_{3}$ månader, skötte tidskriftsaccessionen under en månad och var för övrigt sysselsatt med katalogisering, småtrycksbehandling och arbeten med duplettlagret.

Amanuensen S. Colliander hade under 2 månader sin verksamhet förlagd till Kungliga biblioteket i Stockholm, därunder hon utförde det ovan omförmälda arbetet med nämnda biblioteks författningstrycksdupletter. Var för övrigt sysselsatt med katalogiseringsarbeten och ordnandet av Svenska Röda korsets krigsfångearkiv.

Amanuenserna B. Wulff och H. Holmström biträdde tidtals i lånexpeditionen och deltogo i katalogiseringen, i behandlingen av småtryck och dupletter och i bokmagasinstjänsten. Den förstnämnde hade dessutom några smärre uppdrag och den senare var även med om att registrera författningstryck.

E. o. amanuenserna Küntzel och Richter deltogo i katalogisering, småtrycksbehandling och magasinstjänst, den förre därjämte i arbetet för komplettering av bibliotekets svenska författningstryck.

Fröken Ingeborg Gadde utförde, förutom diverse skrivarbeten, de ovan omnämnda arbetena å den utländska disputa-

tionsavdelningen, omhänderhade behandlingen av inkommande svenska särtryck samt av tyska, schweiziska m. fl. disputationer, verkställde i samband med revisioner förekommande omsigneringar, utskrev större delen av katalogbladen för realkatalogen, deltog i katalogiseringen på svenska avdelningen och verkställde lappinläggningen i båda katalogerna.

Fröken Inga Jungbeck utförde de ovan särskilt omförmälda arbetena inom småtrycksavdelningen samt en del skrivarbeten och var för övrigt huvudsakligen sysselsatt med bokmagasinstjänst och inordnande av inkommande småtryck.

F. d. förstebibliotekarien P. Sjöbeck mottog, granskade och, med undantag för det egentliga småtrycket, accessionsförtecknade det från boktryckerierna inkommande svenska årstrycket samt skötte den i sammanhang med tryckleveranserna stående korrespondensen; ävenledes grovsorterade han det inkomna småtrycket.

Såsom frivillig deltagare i katalogiseringsgöromålen tjänstgjorde f. d. rektorn O. Ingstad under hela året nästan dagligen och utförde därunder ett för biblioteket mycket värdefullt arbete, för vilket vår stora tacksamhet härmed må betygas honom.

Fil. stud. E. W. Lundberg biträdde under höstterminen efter föregången orientering vid magasinstjänsten och i arbetet å småtrycksavdelningen.

EVALD LJUNGGREN.

LUNDS UNIVERSITETS BIBLIOTEKS
ÅRSBERÄTTELSE

1920

UR LUNDS UNIVERSITETS ÅRSBERÄTTELSE 1920—1921

LUND 1921
HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI

7.1485
962R
920

Förvaltningen i allmänhet.

Sedan 1920 års riksdag beviljat en förhöjning av det på ordinarie stat för universitetsbiblioteket uppförda anslaget till arvoden, flitpenningar åt extra biträden, renskrivning, eftermiddagstjänst m. m. från 11,400 kr. till 19,600 kr., utfärdade Kungl. Maj:t den 19 november samma år föreskrifter rörande användningen av detta anslag. Dessa föreskrifter ändrades sedermera genom två särskilda k. brev av 22 juni 1921 med anledning av 1921 års riksdags nedan nämnda beslut om höjning av detta anslag med 900 kr. och hava numera följande lydelse:

§ 1. Ifrågavarande anslag skall användas på följande sätt:

arvode åt en amanuens med minst fem timmars daglig tjänstgöring	kr.	3,300: —
arvoden åt tre amanuenser med minst fem timmars daglig tjänstgöring	»	9,900: —
avlöning åt en tamburvakt	»	600: —
avlöning åt ett biträde till allmänhetens betjäning	»	600: —
flitpenningar åt extra ordinarie tjänstemän, ersättning för extra arbetshjälp, renskrivning samt ersättning till vaktmästare för eftermiddagstjänst	»	6,100: —
	Summa kronor	20,500: —

Med iakttagande att ovanskrivna användning av anslaget i huvudsak tillämpas, må, där förhållandena det påkalla, ändrad fördelning av detsamma kunna, på framställning av överbibliotekarien och efter det mindre akademiska konsistoriets hörande, medgivas av kanslersämbetet för rikets universitet.

Därest något år överskott å de första fyra posterna kommer att uppstå, till belopp ej överstigande 300 kronor, lägges detsamma till posten för flitpenningar m. m. att under året disponeras på samma sätt som denna enligt vad i § 3 angives. Var-

der överskottet större än 300 kronor, äge kanslersämbetet, på anmälan av överbibliotekarien och efter det mindre konsistoriets hörande, besluta i fråga om dess användande.

§ 2. Innehavare av amanuensarvode förordnas, utan föregående ansökning, av kanslersämbetet på överbibliotekariens efter samråd med förste bibliotekarierna uppgjorda förslag och sedan det mindre akademiska konsistoriet avgivit yttrande.

Sådant förordnande meddelas vid slutet av varje år för det följande året. Därest under årets lopp förordnande ifrågakommer, meddelas detta icke för längre tid än till årets slut.

§ 3. Det till flitpenningar åt extra ordinarie tjänstemän ersättning för extra arbetshjälp, renskrivning m. m. avsedda beloppet av 6,100 kronor ställes i mån av behov till överbibliotekariens förfogande att av honom mot redovisning användas för de angivna ändamålen.

§ 4. I eftermiddagstjänstgöringen, som uppehålles varje helgfri dag, då biblioteket ej av särskild anledning hålles stängt äro amanuenser och vaktmästare pliktiga att deltaga i den ordning, som av överbibliotekarien bestämmes, amanuenser inom ramen av, men vaktmästare utöver dem eljest åliggande tjänstgöring. Till vaktmästare utgår ersättning med 4 kronor för varje dag, han fullgjort eftermiddagstjänstgöring.

På särskilda framställningar av undertecknad upptog Större Konsistoriet följande äskanden för universitetsbiblioteket till 1921 års riksdag:

1) om förhöjning av ordinarie anslaget till materiell m. m. med 10,000 kr. och av extra anslaget till samma ändamål med 20,000 kr. Kungl. Maj:t föreslog blott en ökning av extra anslaget med 15,000 kr., och Riksdagen beviljade en ökning av detta anslag med 10,000 kr.

2) om ett särskilt anslag på extra stat av 1,500 kr. till bokbinderiarbeten, vilken summa skulle utgöra avlöning för en vid biblioteket anställd bokbindare. Kungl. Maj:t upptog denna framställning, och Riksdagen beviljade det begärda anslaget.

3) om höjning fr. o. m. år 1921 av ordinarie anslaget till arvoden, flitpenningar m. m. med 1,500 kr. för att bereda vaktmästarna ökad ersättning för e.-m.-tjänst. Kungl. Maj:t föreslog denna höjning. Riksdagen beviljade en höjning med 900 kr.

4) om ett anslag på extra stat för år 1922 av 17,700 kr. för ombyggnad av bibliotekets elektriska hissanläggningar. Kungl. Maj:t föreslog Riksdagen att anvisa ett förslagsanslag högst 10,000 kr. Riksdagen beviljade ett anslag å högst 6,550 kr.

5) om anslag på tilläggsstat för 1921 av 30,400 kr. till förstärkning av det ordinarie materiellanslaget. Kungl. Maj:t föreslog 25,000 kr., vilket även Riksdagen beviljade.

Bibliotekets *räkenskaper* för år 1920 visa i sammandrag följande siffror:

Debet:

Behållning från år 1919		4,581: 29
Inkomster:		
Ordinarie statsanslaget	50,000: —	
Anslag å extra stat	10,000: —	
» » tilläggsstat	20,100: —	
Intressemedel	2,324: 98	
Extra inkomster	4,412: 21	86,837: 19
	Summa	91,418: 48

Kredit:

Utgifter:		
Bokinköp	44,932: 76	
Inlösen av bibl:s bytesexemplar av Lunds univ:s årsskrift	800: —	
Bokbinderiarbete jämte materialier	14,391: 55	
Skrivmaterialier och tryck	2,493: 15	
Uppvärmning	13,253: 90	
Elektrisk belysning och kraft	876: —	
Frakt- och transportkostnader	1,618: 62	
Telefon	327: 70	
Renhållning	1,171: 13	
Parkens underhåll	67: 50	
Inköp och underhåll av inventarier	8,948: 89	
Diverse omkostnader	2,040: 45	90,921: 65
Behållning vid årets slut		496: 83
	Summa	91,418: 48

Den obetydliga behållningen var i själva verket blott skenbar, i det att man sett sig nödsakad till följande år uppskjuta likvideringen av en del räkningar, därav bokräkningar slutande på ett belopp av kr. 2,829: 30.

Årets bokinköpssumma, som således rätteligen utgjorde 47,762: 06, når något över det före kriget såsom normalt ansedda beloppet och överstiger väsentligt föregående års, ehuru antalet inköpta volymer är lägre. Medelkostnaden pr bok utgjorde cirka 9 kr. mot 6,60 kr. 1919. Särskilt kännbara voro de betydande prisförhöjningarna av prenumerationsavgifterna för tidskrifter.

Bokbinderikostnaderna äro något högre än föregående års, men antalet bundna volymer har nedgått ytterligare. Medelpriset pr band har gjort ett nytt språng uppåt, från förra årets som rekordsiffra betecknade kr. 4,68 till kr. 5,63. Icke heller detta år ha några tidningar bundits. Antalet under året bundna band uppgår blott till 2,227, varav 40 bundits i bibliotekets eget bokbinderi.

Det å bibliotekets stat uppförda anslaget av 11,400 kronor till »arvoden, flitpenningar åt extra biträden, renskrivning, eftermiddagstjänst m. m.», jämte ett ur universitetets reservfond för ändamålet beviljat belopp av kr. 1,687: 83, har med Kanslersämbetets medgivande använts på följande sätt:

Arvoden till amanuenser	4,471: 67
Uppehållande av eftermiddagstjänsten	2,870: —
Flitpenningar åt e. o. tjänstemän	3,759: 83
Extra arbetshjälp samt renskrivning	1,986: 33
Summa	13,087: 83

Lokaler och inventarier. På grund av rådande arbetsnedläggelser fortskred det 1919 påbörjade arbetet med hyllinredningen i parterrvåningen ytterst långsamt. Vid årets slut voro dock samtliga från början planerade hyllor uppsatta. Åtskilliga kompletteringar av inredningen visade sig emellertid erforderliga, men dessa måste anstå till det följande året. Liksom tidigare hade f. d. överbibliotekarien af Petersens överinseendet över dessa arbeten.

Några större provisoriska hyllor hoptimrades av bibliotekets vaktmästarepersonal av från det gamla universitetsbiblioteket bevarat virke och uppsattes i oinredda lokaler.

De år 1919 påbörjade planteringarna å området framför biblioteksbyggnaden fullbordades.

Personalen. Förstebibliotekarien A. Malm, som den 3 september uppnådde pensionsåldern, erhöll begärt avsked med samma månads utgång. En ovanligt trägen och för biblioteket synnerligen nyttig tjänstgöring fick härmed sin officiella avslutning. Den 28 januari 1886 antogs Malm i bibliotekets tjänst, och utan att någonsin åtnjuta tjänstledighet verkade han där sedan till avskedets dag till fromma ej mindre för biblioteket än för den talrika kundkrets som i lånexpeditionen under det sista kvartseklet dragit fördel av hans städse redobogna tjänstaktighet.

Amanuensen A. Österling, som sedan 1 nov. 1918 åtnjutit tjänstledighet, erhöll begärt avsked med utgången av juni månad.

Den 10 december utnämndes andrebibliotekarien N. W. G. Carlquist till förstebibliotekarie.

Till e. o. amanuenser förordnades den 31 januari fil. kand. N. W. S. Norlind och den 30 april fil. kand. B. A. M. Mattisson.

Till amanuenser förordnades den 4 november e. o. amanuensen Norlind och fil. lic. A. G. Werin samt den 15 december e. o. amanuensen Richter.

Till innehavare av amanuensarvoden för året förordnades amanuenserna S. K. Colliander (2,000 kr.), B. E. V. Wulff (2,000 kr.) och N. H. S. Holmström (1,500 kr.). Den sistnämnde innehade 2,000-kronorsarvode under nära 4 månader. Det lägsta arvodet var hela året utan innehavare.

Förstebibliotekarieförordnande innehades av andrebibliotekarien Almqvist $^{1}/_{10}$—$^{12}/_{10}$ och av andrebibliotekarien Brodén $^{1}/_{7}$—$^{31}/_{7}$ och $^{13}/_{10}$—$^{31}/_{12}$, andrebibliotekarieförordnande av amanuensen Colliander $^{1}/_{7}$—$^{31}/_{7}$, $^{1}/_{8}$—$^{21}/_{8}$, $^{1}/_{10}$—$^{15}/_{11}$, av amanuensen Wulff $^{13}/_{10}$—$^{31}/_{12}$, av amanuensen Holmström $^{16}/_{11}$—$^{31}/_{12}$.

Tjänstledighet åtnjöts av undertecknad under 8 dagar i februari för offentligt uppdrag, av förstebibliotekarien Wilner $^{1}/_{7}$—$^{31}/_{7}$ på grund av sjukdom, av andrebibliotekarien Almqvist $^{1}/_{8}$—$^{21}/_{8}$ och $^{13}/_{10}$—$^{31}/_{12}$ på grund av sjukdom, av amanuensen Wulff $^{1}/_{1}$—$^{31}/_{1}$, $^{1}/_{2}$—$^{10}/_{2}$, $^{22}/_{3}$—$^{31}/_{3}$ samt $^{1}/_{8}$—$^{31}/_{8}$ för vetenskapligt arbete, av amanuensen Colliander $^{1}/_{4}$—$^{30}/_{4}$ och $^{7}/_{5}$—$^{27}/_{5}$ för hälsans vårdande, av amanuensen Holmström $^{2}/_{2}$—$^{25}/_{2}$ på grund av sjukdom, av e. o. amanuensen Küntzel $^{1}/_{2}$—$^{6}/_{3}$ på grund av

sjukdom, 11/6—29/6 för hälsans vårdande, 1/9—31/10 för studier, av e. o. amanuensen Norlind 16/7—15/9 för studier, av e. o. amanuensen Mattisson 15/11—31/12 för studier.

Som frivilliga medarbetare har biblioteket under hela året haft den stora förmånen att räkna f. d. rektorn O. Ingstad samt f. d. förstebibliotekarien P. Sjöbeck. Den förre var även 1920 en trägen deltagare i katalogiseringsgöromålen. Den senare, som fullgjorde ordinarie tjänstgöring och därunder utförde den nedan nämnda registreringen av personverser, åtnjöt med kanslersämbetets medgivande ett för detta ändamål beviljat mindre anslag ur universitetets reservfond. Till dem båda må härmed ett varmt tack uttalas.

Fil. stud. E. W. Lundberg tjänstgjorde på egen begäran under en del av vårterminen och deltog därvid i bokmagasinstjänsten och i arbetet på småtrycksavdelningen.

Som biträden ha varit anställda fröken Ingeborg Gadde och gymnastikdirektören fru Inga Wingårdh, f. Jungbeck; som vikarie för den förstnämnda tjänstgjorde under 1 1/2 månad fröken Alma Lundgren.

Bibliotekskommissionen har för behandling av inkomna förslag till bokinköp hållit de föreskrivna sammanträdena. Dess ledamöter hava varit, utom vederbörande bibliotekstjänstemän, professorerna Hj. Holmquist, E. Sommarin, E. Sjövall, A. Stille, E. Liljeqvist, O. Carlgren och N. Nörlund. Suppleanter hava varit professorerna S. Herner, G. Bergman, J. Forssman, E. Ekwall, A. Moberg, V. Ekman och K. Grönwall.

Tryckavdelningarna.

Räkning av bokbeståndet. Då 1919 i samband med ingivande av riksdagspetitum för inredning av nya lokaler bibliotekets samlingar uppmättes, medgav tiden dessvärre icke att även samtidigt verkställa räkning av bandantalet. Detta utfördes i stället i januari 1920. I räkningen ingingo icke tidningar, enär det sätt varpå dessa voro förvarade i hög grad försvårade räknandet. Broschyrer och småtryck räknades ej heller, men det längdutrymme de upptogo uppmättes i meter.

De två närmast föregående räkningarna utfördes 1887 och 1897. Vid båda dessa tillfällen inräknades de svenska tidningarna, och för broschyrer och småtryck räknades det antal kapslar, i vilka de förvarades. Att omsätta kapselantalet i längdmeter låter sig icke göra med exakthet. För 1887 bör troligen räknas ett något högre centimetertal per kapsel än 1897, enär procenten av breda kapslar då var betydligt högre än vid det senare tillfället; exempelvis kunde man beräkna 12 cm. per kapsel 1887 mot 10 cm. 1897.

Slutresultatet av 1920 års räkning, jämfört med de föregående räkningarna visas av nedanstående tablå:

	1920		1897		1887	
	Antal band	Broschyrer (i meter)	Antal band	Antal kapslar	Antal band	Antal kapslar
Svenska avdeln.	106,148	822,60	59,840	3,200	45,606	1,921
Utländska avdeln....	196,408	812,60	98,697	2,720	81,664	1,822
Tillägg till svenska och utländska avdelningarna			4,332		7,687	
Summa	302,556	1,635,20	162,869	5,920	134,957	3,743

Referensbiblioteket befanns innehålla inalles 8,105 band, fördelade på följande sätt:

	Svenska böcker	Utländska böcker	Summa
I stora läsesalen	1,025	1,710	2,735
Å galleriet	321	1,026	1,347
I tidskriftsrummet	84	722	806
I riksdagsrummet	3,217		3,217
Summa	4,647	3,458	8,105

1887 omfattade referensbiblioteket 1,522 band.

Till bokbinderi sända eller under behandling för avsändande till bokbindare voro 2,639 utländska och 766 svenska band eller tillsammans 3,405.

I svenska accessionsavdelningen befunno sig 2,567 band samt 1,81 m. broschyrer och småtryck.

Antalet utlånta band (den 10 jan.) belöpte sig till 2,742 för svenska avdelningen och 11,573 för utländska avdelningen eller tillsammans 14,315. Motsvarande slutsumma 1897 var 4,332 och 1887 2,277.

Tillväxt.

Svenska tryckavdelningen. Svenska tryckalster, som jämlikt tryckfrihetsförordningens föreskrift skolat till biblioteket avlämnas, hava inkommit i 730 sändningar från 574 olika boktryckerier. Antalet på grund av uteblivna eller felaktiga leveranser under året gjorda reklamationer har uppgått till 151. Beträffande arten och omfånget av tillväxten genom leveranser av svenska tryck torde som vanligt här få hänvisas till den i Kungl. bibliotekets årsberättelse meddelade detaljerade redogörelsen, vilken med smärre jämkningar äger giltighet även för Sverges båda andra stora statsbibliotek. Enligt nämnda redogörelse levererades under år 1920 till Kungl. biblioteket 50,093 svenska tryckalster (hela eller påbörjade band samt broschyrer och småtryck).

Genom köp har biblioteket under året förvärvat 113 i Sverge tryckta band eller broschyrer samt 265 i utlandet tryckta svenska skrifter.

Genom byte — häri inräknas ej det svenska tryck som inkommer genom det regelbundna bytet med finska institutioner, vilket i sin helhet bokföres under utländska avdelningen — ha 9 svenska tryck, därav 2 tryckta i utlandet, förvärvats.

Genom gåvor har avdelningen fått en tillökning av 3,247 tryckalster. Härav voro 68 tryckta i utlandet, och 2,296 nummer utgjordes av svenskt officiellt småtryck, såsom förordningar och kungörelser, markegångs- och åkare-taxor, domkapitelcirkulär m. m., vilket med vederbörligt tillstånd uttagits ur Kungl. bibliotekets duplettsamling. Uttagandet av de för vårt bibliotek önskvärda småtrycken verkställdes dels i Kungl. biblioteket genom en för ändamålet ditsänd tjänsteman dels, tack vare välvilligt hitsändande av ett större antal buntar dylikt tryck, här på platsen.

Utländska avdelningens tillväxt under året har uppgått till 13,218 volymer (= band, hela eller påbörjade, broschyrer eller kartor). Av dessa hava 4,906 förvärvats genom köp, 1,182 genom gåvor och 7,130 genom byte.

Av de inköpta böckerna ha 1,913 förvärvats inom landet, 1,306 erhållits från Tyskland och Österrike, 767 från England, 491 från Frankrike, 262 från Holland och Belgien, 130 från Danmark och Norge och 37 från andra länder (Italien, Schweiz, Amerika).

Bland inköpen märkas större serier av Annales du Musée Guimet (33 bd), Annales de géographie (43 bd), Revue des bibliothèques (41 bd), Le musée belge med Bulletin bibliographique (29 bd), publikationer utg. av Palestine Pilgrims' Text Society (14 bd), Percy Society (30 bd), Surtees Society (58 bd) och Yorkshire Archaeological Society (59 bd), Allgemeine Missionszeitschrift (39 bd), Annalen des Deutschen Reichs für Gesetzgebung (50 bd), Vierteljahrsschrift für Sozial- und Wirtschaftsgeschichte (14 bd), Studien und Mitteilungen aus dem Benedictiner- und Cistercienser-Orden (39 bd), Die Zukunft (60 bd), vidare Larousse, Grand dictionnaire universel (17 bd), La Chesnaye-Desbois & Badier, Dictionnaire de la noblesse (19 bd), Exploration archéologique de Délos p. p. Homolle & Holleaux, The Gentleman's Magazine Library (30 bd), O'Hanlon, Lives of the Irish Saints (10 bd), Hooker's Icones plantarum — varav biblioteket sedan gammalt ägde de 10 första volymerna — vol. 11—30, Monumenta Germaniae paedagogica (58 bd), Handbuch der Architektur (46 bd), Wissenschaftliche Veröffentlichungen der Deutschen Orientgesellschaft (30 bd), Ny Carlsberg Glyptotek: Les monuments antiques publ. sous la direction de P. Arndt, det stort anlagda bibliografiska verket Bibliotheca Belgica samt åtskilliga viktiga konsthistoriska reproduktionsverk.

Bytessiffran företer väsentlig stegring mot föregående års. I förhållande till tiden närmast före kriget är den emellertid ingalunda hög, helst när man tar i betraktande att den för många institutioner omfattar publikationer för ett flertal år. Luckorna för krigsåren äro likväl ännu blott delvis fyllda.

Bland gåvor att hänföra till denna avdelning må särskilt med tacksamhet omnämnas följande:

Société de l'histoire de France har tack vare välvillig förmedling av dess förutvarande ordförande, franske ministern i Stockholm M. Delavaud skänkt 40 band av sina publikationer.

Franska regeringen har skänkt ett stort antal med statsmedel utgivna publikationer, däribland den stora serien Bibliothèque des Écoles françaises d'Athènes et de Rome, de av den franska

delegationen i Persien (1897—1902) utgivna ståtliga Mémoires m. m., ävensom en del andra vetenskapliga expeditioners utgivna skrifter, inalles 262 volymer. Även i fråga om denna storartade gåva stannar biblioteket i största förbindelse till M. Delavaud, som härvid på ett mycket verksamt sätt tillvaratagit bibliotekets intressen.

Från staden Wiens vetenskapliga kretsar har sänts till Lunds universitet, som erkänsla för de yttringar av sympati som från medlemmar av vårt universitet kommit Wieneruniversitetet till del, en mycket betydande bokgåva, vartill medel erhållits genom en av W. Ofenheim stiftad donation. Gåvan, varav ena hälften, 185 band och broschyrer, anlände i dec. 1920 och den andra i januari detta år, utgjordes av under kriget utgiven österrikisk vetenskaplig litteratur, varibland ett mycket stort antal viktiga särtryck ur Wienerakademiens Denkmäler och Sitzungsberichte. Den omhändertogs enligt Rektors förordnande av undertecknad, som, sedan bibliotekets behov blivit tillgodosett, till andra universitetets institutioner överlämnade huvudmassan av de nämnda särtrycken.

Carnegie Endowment for International Peace har skänkt icke mindre än 39 band av sina värdefulla publikationer.

Professor C. M. Fürst har skänkt 37 skrifter av blandat innehåll.

Docent A. Norlind har överlämnat 38 volymer huvudsakligen holländsk historisk litteratur.

Följande bokdepositioner äro att anteckna: Läkaresällskapet i Lund: 110 volymer och Fysiografiska sällskapet: 10.

Genom statsverkets försorg har biblioteket liksom de föregående åren för sina bytesförbindelser erhållit större eller mindre antal exemplar av ett flertal med statsunderstöd utgivna svenska tidskrifter. Även av en del enskilda arbeten har biblioteket genom statsverkets försorg fått mottaga extra exemplar.

Av tidskrifterna Namn och bygd, Historisk tidskrift för Skåneland samt Statsvetenskaplig tidskrift ha vederbörande redaktioner välvilligt ställt bytesexemplar till bibliotekets förfogande.

Ordnande och katalogisering.

Revisionen av facket Utländsk Juridik — med undantag av den kanoniska och den romerska rätten — har i huvudsak slutförts. Den har varit förenad icke blott med ny- och om-

grupperingar, utan även med utskrivande av ett stort antal katalogblad särskilt för realkatalogen. Den utländska juridiken omkatalogiserades på 1870-talet av dåvarande e. o. amanuensen Elof Tegnér, som därvid tillämpade det sedermera under hans chefskap för bokbeståndet i dess helhet genomförda systemet med alfabetisk uppställning inom varje underavdelning utan individuella signaturer för böckerna. Realkatalogen utskrevs emellertid i enlighet med dåvarande bruk i bandform, ej på lösa blad. Vid den stora omkatalogiseringen under Tegnérs chefstid, då även realkatalogerna utskrevos på lösa blad, bibehölls likväl denna bandkatalog liksom den av F. Braune utarbetade fyra band omfattande katalogen över vitterheten, men nyförvärv upphörde fr. o. m. 1885 att införas i dem, utan upplades för dem supplerande realkataloger, som utskrevos på lösa blad. Dessa lappkataloger, som till en början blott utgjorde obetydliga supplement till de gamla bandkatalogerna, överflyglade dem så småningom, så att dessa senare alltmer förbisågos, och de supplerande lappkatalogerna förmenades upptaga all inom facken Utländsk Juridik och Vitterhet befintlig litteratur. Olägenheten härav har nu avhjälpts vad juridiken angår, och av de gamla bandkatalogerna över den tryckta litteraturen äro nu endast Vitterhetens ännu alltjämt i bruk.

Katalogisering på lösa blad av den i Vitterhetens bandkataloger införda litteraturen står nu på dagordningen, och en början har blivit gjord vid en under året igångsatt revision av gruppen Vitterhet Engelsk, varur den medelengelska litteraturen utbrutits.

En ingripande revision av facket Klassiska författare har påbörjats i förening med något förändrade principer för ordningen och med supplerande signaturer för att bättre kunna vidmakthålla den införda ordningen.

Uppläggandet av en monografiserie inom gruppen Filosofiens historia har påbörjats.

Registrering av bibliotekets samling av personverser, delvis på grundval av framlidne vicebibliotekarien Palms anteckningar, har påbörjats, och ha under året cirka 15,000 sådana registrerats på författarnamn.

Inom småtrycksavdelningen har den starkt växande gruppen biograftryck ävensom cirkustryck för första gången tagits under ordnande behandling.

Som förberedelse till flyttningen av de i en under årens lopp allt bristfälligare ordning på golven i 4 olika lokaler uppstaplade svenska tidningarna utskrevs på lösa blad efter tidningsjournalen en förteckning över dem i 2 exemplar.

Mycket arbete nedlades under året på förberedelserna för en duplettauktion, vartill katalogen förelåg färdigtryckt i december. Ej minst besvär föranledde härvid de betydande massor summariskt buntat småtryck som duplettlagret innehöll.

Bibliotekets nominalkatalog har under året ökats med 11,751 blad, däribland 4,510 tryckta och uppklistrade titlar å akademiska skrifter. Realkatalogen har ökats med 7,340 skrivna blad och 126 påklistrade med tryckta titlar. Hela antalet nya katalogblad uppgår således till 19,217.

Handskriftsavdelningen.

I samband med det ovannämnda räknandet av bokbeståndet företogs även räkning av handskrifterna. Härvid betraktades som »band» icke blott bunden volym utan även fascikel (kapsel), låda (ask) och självständigt häfte. Resultatet visas av nedanstående tablå som även meddelar resultaten av räkningarna 1887 och 1897.

	1920	1897	1887
Eg. manuskriptsamlingen	2,514	2,275	1,754
Bibliotekets arkiv	456	335	
Dela Gardieska arkivet	1,468	1,185	1,043
Handritade kartor och adresser	118		
Länsarkivet		975	933
Universitetsarkivet	1,751		
Fakultetsarkiven	448		
Akad. Föreningens o. studentnationernas arkiv	231	98	
Röda Korsets bokinsamlingskommittés arkiv	77		
Fysiografiska sällskapets arkiv	15		
Summa	7,078	4,868	3,730

Den 28 juni, 50-årsdagen efter ärkebiskop Henrik Reuterdahls död, öppnades den av fröken Karin Hammarsköld 1888 till biblioteket skänkta samlingen av Reuterdahls efterlämnade

papper: hans självbiografiska anteckningar med bilagda brev och handlingar samt hans anteckningar från riksdagen 1844—45. Vid tillfället närvoro bl. a. universitetets prokansler biskop Billing, professorerna Stille, Aulén och Weibull samt såsom representant för Reuterdahlska släkten, författaren Ebbe Reuterdahl. Den sistnämnde överlämnade med anledning av dagens betydelse å familjen Reuterdahls i Malmö vägnar till biblioteket den synnerligen värdefulla gåvan av icke mindre än 810 brev till ärkebiskop Reuterdahl.

Handskriftsavdelningens övriga förvärv voro i huvudsak följande:

5 brev från Georg Brandes rörande hans bok om Esaias Tegnér. (Köp.)

Originalmanuskriptet till Tidens kvinnor av Ola Hansson. (Köp, vartill en mecenat lämnat bidrag.)

Den av R. L. Tafel 1869—70 i 10 volymer utgivna fotolitografiska reproduktionen av E. Swedenborgs manuskript. (Köp.)

Brev till professor J. J. Borelius från C. H. v. Degenkolb, K. Schaarschmidt (17), Chr. Sigwart och Pontus Wikner (2). (Gåva av docent Hilma Borelius.)

728 (redan för åtskilliga år sedan hitsända) brev till medlemmar av släkten Myhrman (däribland 511 till Christopher Myhrman d. y.) jämte diverse aktstycken rörande samma släkt. (Överlåtna av A.-B. Rämen-Liljendal.)

520 brev till den framstående publicisten Bernhard Cronholm, ävensom C:s anteckningar från 1820- och 1830-talens Lund. Den intressanta samlingen innehåller brev från bl. a. C. A. Agardh (20), J. M. Agardh (10), J. G. Agardh (19), P. G. Ahnfelt (3), Fredrika Bremer (2), V. Flensburg (8), J. A. Hazelius (2), L. J. Hierta (1), H. M. Melin (18), P. F. Mengel (52), Arvid Posse (21), J. E. Rietz (1), Jules von Schwerin (25), C. V. A. Strandberg (8), O. P. Sturzen-Becker (29), H. Sätherberg (21), J. H. Thomander (7), A. Wachtmeister (122), C. A. Wetterbergh (53) samt danskarna H. C. Andersen (15) och J. C. Hostrup (1). (Gåva av borgmästarinnan Anna Flensburg, f. Cronholm.)

1 brev från V. Faxe. (Gåva av kanslirådet G. Carlson, Stockholm.)

570 brev och brevkort, huvudsakligen från geologer och paleontologer, svenska och utländska, till professor S. L. Törn-

quist. Rikast företrädda i samlingen äro J. G. Linnarsson (23 brev o. 2 brevkort), Bernhard Lundgren (60 brev o. 1 brevkort), A. G. Nathorst (16 brev o. 1 brevkort), H. A. von Post (22 brev o. 4 brevkort), G. C. von Schmalensée (24 brev), M. Stolpe (32 brev o. 2 brevkort), O. M. Torell (27 brev o. 1 brevkort). (Gåva av fröken Disa Törnquist, Lund.)

Enstaka brev från A. U. Bååth och Axel Lundegård. (Köp.)

Fragment av en handskrift från 11te eller 12te århundradet e. Kr. av Apophthegmata patrum. (Gåva av professor A. Deissmann, Berlin.)

Prosten C. Fehrmans predikningar och kyrkliga tal. (Gåva av docenten C. E. D. Fehrman.)

Anteckningar efter föreläsningar av C. J. Schlyter (1835, över Upplandslagens konungabalk och Lagstiftningen om edsöret), L. J. Collin (1766) och J. Sönnerberg (1831). (Köp.)

J. Nelander, Kort inledning till jus naturæ. Avskrift. (Gåva av rådman Sten Svensson, Falkenberg.)

Tidningsurklipp m. m. rörande 1889 och 1906 års rättskrivningsreformer, ävensom rörande givaren personligen. (Gåva av kanslirådet I. A. Lyttkens, Stockholm.)

Årets förvärv ha införts i accessionsjournalen, ordnats och förtecknats.

Bokbinderiet.

I bibliotekets bokbinderi ha 40 volymer bundits och 996 volymer styvhäftats, 467 tidningar och 560 broschyrer ha häftats med omslag av karduspapper, 584 kapslar av skilda slag ha förfärdigats, 3,108 i bundet skick inkomna böcker ha stämplats, 4,636 tryckta titlar ha klistrats för huvudkatalogerna och 4,678 för svenska accessionsavdelningen, varjämte varjehanda lagningsarbeten å kapslar, band och häften samt tryckningsarbeten av olika slag där utförts.

Läsesals- och lånexpeditionen.

Läsesalarna och lånexpeditionen hava i regeln varit tillgängliga för allmänheten varje helgfri dag (med undantag av påsk-, pingst-, midsommar-, jul- och nyårsafton samt 3 rengöringsdagar) kl. 9,30 f. m.—3,30 e. m., de förra (utom tretton- och

mårtensafton, 1 maj samt, med anledning av studentkarneval, 18 maj) jämväl kl. 5—8 e. m. Av olika anledningar har biblioteket dessutom varit stängt 6 dagar under en del af förmiddagen.

Följande tabell visar bibliotekets användning under årets olika månader.

Månad	Besök			Utlämnade volymer			Hemlån, voll.
	F. m.	E. m.	S:ma	F. m.	E. m.	S:ma	
Januari	1,409	605	2,014	4,477	1,088	5,565	1,391
Februari	1,537	722	2,259	4,207	1 159	5,366	1,472
Mars	1,652	781	2,433	4,296	1,101	5,397	1,348
April	1,388	625	2,013	4,012	1,014	5,026	1,121
Maj	1,227	508	1,735	4,107	914	5,021	1,502
Juni	970	386	1,356	4,433	1,106	5,539	2,258
Juli	744	389	1,133	3,528	1,073	4,601	1,248
Augusti	931	446	1,377	3,738	1,143	4,881	861
September	1,396	626	2,022	4,540	1,370	5,910	1,409
Oktober	1,678	730	2,408	5,926	1,651	7,577	1,357
November	1,585	647	2,232	5,580	1,717	7,297	1,301
December	1,243	573	1,816	4,406	1,271	5,677	1,340
Summa	15,760	7,038	22,798	53,250	14,607	67,857	16,608
Motsv. siffror för 1919	15,756	7,243	22,999	59,437	15,282	74,719	26,197

I ovanstående siffror ha, i olikhet med föregående praxis, icke medräknats universitetsinstitutionernas och Svenska akademiens ordboksredaktions förnyade lån, vilka utgjorde resp. 6,419 och 574 volymer. Vid en jämförelse med föregående års siffror böra därför slutsiffrorna för utlämnade volymer och hemlån ökas med dessa belopp, d. v. s. till resp. 74,850 och 23,601. Minskning i hemlånens antal föreligger i alla fall. Den torde delvis bero på den tilltagande tendensen att förlägga utarbetandet av avhandlingar till biblioteket i stället för till den privata bostaden, en tendens som gjort att icke blott forskarrummets arbetsplatser, utan även en stor del av läsesalens arbetsbord varit upptagna av stadigvarande kunder, så att blott ett fåtal platser stått till buds för mera sporadiska besökandes disposition.

Utanför de officiella öppningstiderna har biblioteket mottagit besök bl. a. av Södra kretsen av Svenska boktryckareföreningen. Vid detta besök förevisades samlingarna av några av bibliotekets tjänstemän, och ett föredrag: »Några bidrag till Skånes äldre boktryckerihistoria», hölls av förstebibliotekarien Möller.

Universitetsbibliotekets låneförbindelser med andra bibliotek och institutioner inom och utom Sverge utvisas av nedanstående tabell:

	Antal band	
	Utlånade till	Inlånade från
Kungliga biblioteket	115	290
Vetenskapsakademiens bibliotek	12	66
Karolinska institutets bibliotek	7	28
Svenska akademiens Nobelbibliotek	15	77
Riksdagsbiblioteket	24	13
Riksarkivet	2	22
Andra institutioner i Stockholm	14	120
Uppsala universitetsbibliotek	170	248
Göteborgs stadsbibliotek	277	60
Andra stadsbibliotek	55	5
Stifts-, läroverks- och seminariebibliotek	550	3
Andra institutioner i landsorten	35	28
Privata arkiv och bibliotek		4
Det kongelige Bibliotek, Köpenhamn	23	35
Universitetsbiblioteket, d:o		2
Statens Museum for Kunst, d:o		1
Veterinær- og Landbohöjskolens Bibliotek, d:o		1
Preussische Staatsbibliothek, Berlin		1
Universitätsbibliothek, Göttingen		2
Staatsarchiv, Münster		1
Summa	1,299	1,007
Motsv. siffror 1919	1,349	1,221

En nedgång i rörelsen kan alltså även här konstateras, dock mindre i fråga om utlåningen än inlåningen. Utlåningen till läroverksbiblioteken har minskats med 100 band, medan i övrigt utlåningen till främmande bibliotek ökats med 50 band i förhållande till 1919. Vår lånebalans i förhållande till Kungl. biblioteket i Stockholm, universitetsbiblioteket i Uppsala och Det kongelige Bibliotek i Köpenhamn har avsevärt »förbättrats», under det att någon »försämring» inträtt i förhållandet till Göteborgs stadsbibliotek. Av de utlånade banden voro 1,243 tryckta skrifter (1919: 1,327) och 56 handskrifter (1919: 22), av de inlånade 868 tryckta skrifter (1919: 956) och 139 handskrifter (1919: 265). Bland läroverksbiblioteken har samskolans i Motala även i år varit den största låntagaren (med 111 band). Därnäst följa biblioteken i Växjö (med 47 band), Jönköping (med 42 band) och Kristianstad (med 41 band).

Givare.

Gåvor hava ingått från följande givare.

A. *Myndigheter, institutioner, sällskap, firmor och tidskrifts-redaktioner.*

1. Svenska.

K. Civil-, Ecklesiastik-, Jordbruks-, Social- och Utrikesdepartementen.

K. Domän-, Fångvårds-, Generalpost-, Järnvägs-, Kontroll-, Lantmäteri-, Lots-, Medicinal-, Pensions-, Social-, Telegraf-, Vattenfalls-, samt Väg- och vattenbyggnadsstyrelserna, K. Skolöverstyrelsen, Styrelsen för postsparbanken.

Försäkringsinspektionen, Kommerskollegium, Mynt- och justeringsverket, Riksförsäkringsanstalten, Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, Statistiska centralbyrån, Justitieombudsmannen, Militieombudsmannen, Riksbanken, Riksgäldskontoret.

Kungl. biblioteket, Karolinska institutets bibliotek, Riksdagsbiblioteket, Svenska akademiens Nobelbibliotek, Nordiska museet.

Centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet, K. Direktionen över allmänna barnhuset, Arsenikkommittéen, Folkhushållnings- och Industrikommissionerna.

Föreningen Belgiska hästen, Försäkringsföreningen, Svenska arbetsgivareföreningens statistiska byrå, Svenska boktryckareföreningen, Svenska sällskapet för antropologi och geografi, Sveriges allmänna exportförening, Teknologernas handelsförening.

Redaktionerna av Credo, Hygienisk tidskrift, Internationell politik, Svensk juristtidning och Svensk tandläkaretidskrift.

P. A. Norstedt & Söners bokförlag, Svensk läraretidnings förlag, Svenska idoförlaget, Teosofiska centralbyrån.

Lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp.

Stadsbiblioteket och Skandinaviska kreditaktiebolaget, Göteborg.

Stiftsbiblioteket och Östergötlands läns hushållningssällskap, Linköping.

Astronomiska observatoriet, Geologisk-mineralogiska institutionen, Humanistiska vetenskapssamfundet, Vetenskapssocieteten,

Redaktionerna av Namn och bygd, Tidskrift för konstvetenskap och Statsvetenskaplig tidskrift, C. W. Lindströms bokhandel, Gleerupska universitetsbokhandeln, Lund.

Skånes handels-, industri- och sjöfartskammare, Malmö Museum, Baltiska utställningens förvaltningsutskott, Biblioteks- och föreläsningsföreningen, Malmö.

Västerbottens läns hushållningssällskap, Umeå.

Universitetsbiblioteket, Uppsala.

Högre allmänna läroverket, Ystad.

Länslasarettet, Ängelholm.

2. Utländska.

Internationella kommissionen för Slesvig.

Departementet for sociale saker, Finans- og tolldepartementet, Universitetsbiblioteket, Det norske arbeiderpartis forlag, Kristiania; Trondhjems fiskeriselskap.

Frederiksborg Amts historiske Samfund; Den danske biologiske Station, Det danske meteorologiske Institut, Kommissionen for Havundersögelser, Stednavneudvalget, Det k. danske Landhusholdningsselskab, Det k. danske Videnskabernes Selskab, Det danske Sprog- og Litteraturselskab, Selskabet for social Forsken af Krigens Fölger, Staden Köbenhavns statistiske Kontor, Havnedirektionen, Grosserersocietetet, Redaktionen av The Scandinavian Insurance-Magazine, Köpenhamn.

Landsbókasafn, Reykjavik.

Finlands beskickning, Stockholm; Socialstyrelsen i Finland, Statsrådets publikationsbyrå, Universitetsbiblioteket, Finska läkaresällskapet, Nyfilologiska föreningen, Helsingfors; Svenska lyceum, Viborg.

Redaktionen av Kustbon, Reval.

Universitetet, Vilna; Polska legationen, Ukrainska informationsbyrån, Stockholm.

Hochschule für Welthandel, Pharmazeutisches Institut der Universität, Berlin; Deutsche Verlagsgesellschaft, Charlottenburg; Landes- und Stadtbibliothek, Düsseldorf; Stadtbibliothek, Hamburg; Deutsche Bücherei des Börsenvereins der deutschen Buchhändler, Leipzig; Optische Werke Nitsche & Günther, Rathenow; Universitetet, Rostock.

L'office de statistique d'état, Deutsche Universität, Redaktionen av Gazette de Prague, Prag.

Die wissenschaftlichen Kreise Wiens, Büreau für internationale Hilfe und Verständigung, Wien.

The League of Red Cross Societies, Redaktionen av International Journal of Public Health, Genève; Die Friedenswarte, Zürich.

Société mathématique, Amsterdam; Institut international de statistique, Haag; Redaktionen av Museum, Leiden.

Belgiska legationen, Stockholm; Bibliothèque royale de Belgique, Institut Solvay, Union des associations internationales, Bruxelles.

Franska legationen, Stockholm; Ministère des affaires étrangères, Ministère de l'instruction publique et des beaux-arts, Bibliothèque de l'université, École libre des sciences politiques, Académie des sciences, Société de l'histoire de France, Société d'histoire diplomatique, Redaktionerna av La paix par le droit, Le bouquiniste, Le monde libre, Revue d'histoire et de littérature religieuse, Librairie Gauthier-Villars, Librairie H. Champion, Paris; Institut d'enseignement commercial supérieur, Strasbourg.

Institut océanographique, Monaco.

Redaktionen av The Herald of the Star, firman J. M. Dent & Sons, London.

Kyrko- och undervisningsministeriet, Athen.

Bureau d'information arménien, Paris.

American Neurological Association, American Philological Association, Institut américain de droit international; Deutsche Sprachgruppe der Socialist Party of U. S., Chicago; Svenska litterära sällskapet De nio, Upsala college, Kenilworth; Yale University Library, Peabody Museum, New Haven; American Association for International Conciliation, American-Scandinavian Foundation, Jewish Theological Seminary, Rockefeller Foundation samt Redaktionerna av Journal of philosophy, Inter-America, The Evening Post, New York; Maine Agricultural Experiment Station, Orono; Theosophical Publishing Co., Point Loma; Princeton University; Susquehanna University, Selingsgrove; Department of Agriculture, Department of Commerce, Library of Congress, Carnegie Endowment for International Peace, National Research Council of the National Academy of Sciences, Washington.

Departemento nacional de higiene, Buenos Aires; Dirección general de estadistica de Uruguay, Montevideo.

Academia nacional de artes y letres, Habana; Universidad nacional, Mexico.

Bureau of Agriculture, Manila.

B. *Enskilda personer.*

1. Svenska.

Fabrikör A. Sahlin, Eslöv.

Rådman S. Svenson, Falkenberg.

Andrebibliotekarie S. Grén Broberg och kammarskrivare E. Långström, Göteborg.

Överstelöjtnant A. Holmgren, Jönköping.

E. o. amanuens I. Zetterberg, andrebibliotekarie R. Almqvist, biblioteksamanuenserna B. A. Mattisson och N. W. Norlind, bokhandlare H. Grönkvist, docenterna Hilma Borelius, E. Eidem, C. E. D. Fehrman, J. Frödin och A. Norlind, fröken Disa Törnquist, förstebibliotekarierna G. Carlquist, A. Malm, B. Möller och J. P. Sjöbeck, f. d. lektor J. Rönström, professorerna C. G. Björling, C. M. Fürst, A. Kock, H. Larsson, S. Murbeck, O. Nordstedt, N. E. Nörlund, K. Petrén, E. Wrangel och F. Wulff, professorskan Paulina Odenius samt överbibliotekarierna E. Ljunggren och C. af Petersens, Lund.

Redaktör William Andersson, stadsarkivarie A. U. Isberg och skriftställare E. Reuterdahl, Malmö.

Borgmästarinnan Anna Flensburg, Ronneby.

Skeppsmäklare J. Borin, kanslirådet G. Carlson, bibliotekarie G. Eneström, professor S. E. Henschen, professorskan Anna Hierta-Retzius, överstelöjtnant E. G. Kinell, kansliradet I. A. Lyttkens, professor M. Nyrén, regementsveterinär G. Regnér, t. f. ministerresident A. E. Rodhe, fil. dr. A. Vannérus och författaren dr. A. Österling, Stockholm.

Redaktör O. Norén och förstebibliotekarie O. Walde, Uppsala.

Fil. kand. F. Hård af Segerstad, Värnamo.

Professor A. R. Cederberg, Dorpat; författarinnan fru Mathilda Malling, Köpenhamn.

2. Utländska.

Direktör O. Bronn, Kristiania; sanitetsmajor H. Bryn och ingenjör L. Schmidtnielsen, Trondhjem.

Dr. phil. V. Bröndal, Charlottenlund; ingenjör A. Clément, professor F. Dahl, professorskan Maria Dahl, direktör H. Heilbuth, professor A. Larsen, överbibliotekarie S. Larsen, bokhandlare H. Lynge, fröken B. Madvig och cand. pharm. H. A. Schlesch, Köpenhamn.

Rektor M. Brenner, jur. dr. A. Hernberg och med. dr. T. Jokinen, Helsingfors; professor A. W. Gadolin, Åbo.

Biblioteksdirektor G. Binz, Mainz; herr O. Briegleb, Meiningen; professor A. Deissmann, Berlin; fabrikant E. Merck, Darmstadt; professor Alfred Möller, Eberswalde; biblioteksdirektor W. Rauschenberger, Frankfurt a. M.; dr. O. Schütt, Kiel; friherre F. Stormer von Reichenbach, Grünsberg; professor E. T. Walter och dr. phil. C. E. Gleye, Lund.

Professor R. F. Kaindl, Graz; herr K. F. Wolff, Bozen.

Professor J. Jeanjaquet, Neuchâtel; professor R. Brandstetter, Luzern.

Dr. F. van Eeden, Bussum; herr K. J. van der Leeuw, Rotterdam; Rechtsanwalt A. M. M. Montijn, Haag.

Minister L. Delavaud, Stockholm; dr. A. Guébhard, S:t Vallier de Thiey; M. P. Lethielleux, Paris; dr. A. Vilar, Alais.

F. d. professor W. M. Coleman, Cambridge; med. dr. D. R. Paterson, Cardiff.

Th. W. Balch, L. L. D., Philadelphia; ingenjör H. E. Barnitz och W. Danmar, Esq., New York; Mrs C. A. Coolidge, Boston; dr. W. H. Dall, Washington; Rev. J. E. Klingberg, New-Britain, Conn.; auditör J. de Lagerberg, Shoreham; P. G. Lewis, Esq., Milwaukee; Patent Attorney C. L. Redfield, Chicago; litteratör E. Skarstedt, Friday Harbour; dr. S. Solis-Cohen, Philadelphia.

Professor R. Lehmann-Nitsche, La Plata; herr A. F. Ponte, Caracas, Venezuela.

Överste Yu Lan-Tien, Peking.

EVALD LJUNGGREN.

LUNDS UNIVERSITETS BIBLIOTEKS
ÅRSBERÄTTELSE

1921

UR LUNDS UNIVERSITETS ÅRSBERÄTTELSE 1921—1922

LUND 1922
HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI

027.1485
L962R
1921

Förvaltningen i allmänhet.

På särskilda framställningar av undertecknad upptog Större konsistoriet följande äskanden för universitetsbiblioteket till 1921 års riksdag:

1) för möjliggörande av bibliotekets öppethållande under terminerna från kl. 10,30 f. m. till kl. 8 e. m. utan avbrott, om höjning av ordinarie anslaget till arvoden, flitpenningar m. m. med 3,800 kr., varav 3,300 kr. såsom arvode till en amanuens och 500 kr. såsom ersättning åt vaktmästare för 1 1/2 timmes extra e. m.-tjänst under terminerna. Kanslersämbetet avstyrkte denna framställning.

2) om anslag på tilläggsstat för år 1922 av 15,000 kr. till förstärkning av det ordinarie materiellanslaget. Kungl. Maj:t föreslog 13,500 kr., vilket även Riksdagen beviljade.

Bibliotekets *räkenskaper* för år 1921 visa i sammandrag följande siffror:

Debet.

Behållning från år 1920		496: 83
Inkomster:		
Ordinarie statsanslaget	50,000: —	
Anslag å extra stat	10,000: —	
» » tilläggsstat	25,000: —	
Intressemedel	2,547: 25	
Extra inkomster	8,659: 44	96,206: 69
	Summa	96,703: 52

Kredit:

Utgifter:

Bokinköp	54,261: 47	
Inlösen av bibl:s bytesexemplar av Lunds univ:s årsskrift	800: —	
Bokbinderiarbete jämte materialier	21,612: 44	
Skrivmaterialier och tryck	3,379: 13	
Uppvärmning	6,492: 10	
Elektrisk belysning och kraft	1,003: 95	
Frakt- och transportkostnader	1,829: 89	
Telefon	404: 30	
Renhållning	1,146: 85	
Parkens underhåll	102: 30	
Inköp och underhåll av inventarier	2,949: 58	
Diverse omkostnader	2,007: 92	95,989: 93
Behållning vid årets slut		713: 59
	Summa	96,703: 52

I årets bokinköpssumma ingår ett belopp av 2,829: 30 kr. som utgjorde likvid av under föregående år anlända böcker samt ett belopp av 3,000 kr., som utgjorde bibliotekets eget bidrag till förvärvande av Ernst Ahlgrens efterlämnade manuskript. Medelkostnaden per bok utgjorde cirka 10 kr. mot cirka 9 kr. 1920.

Bokbinderikostnaderna äro betydligt högre än föregående års, men bandens antal hade ingalunda stegrats i proportion härtill. Medelkostnaden pr bokband uppgick till kr. 6,43, varmed prisstegringen på detta område synes ha nått sin kulmen. 84 tidningsband bundos; medelkostnaden pr band utgjorde för dem kr. 25,16. Hela antalet under året bundna band uppgick till 2,618, varav 55 bundits i bibliotekets eget bokbinderi.

Det å bibliotekets stat uppförda anslaget av 19,600 kronor till »arvoden, flitpenningar åt extra biträden, renskrivning, eftermiddagstjänst m. m.», jämte ett av årets riksdag beviljat tilläggsanslag för senare halvåret 1921 å 450 kr. samt ett ur universitetets reservfond till fyllnad av brist beviljat belopp av 660,28 kr., användes med kanslersämbetets medgivande på följande sätt:

Arvoden till amanuenser	11,942: 78
Avlöning åt en tamburvakt	600: —
» » ett biträde till allmänhetens betjänande ...	600: —
Flitpenningar åt extra ordinarie tjänstemän	4,265: —
Ersättning för extra arbetshjälp (därav kronor 890: 50 för extra tjänstgöring $^1/_2$ 4—5 e. m.)	1,390: 50
Ersättning till vaktmästare för ordinarie eftermiddagstjänst	1,912: —
Summa	20,710: 28

Lokaler och inventarier. Inredningen i parterrvåningen blev i mars månad färdig. Inredningen av flygellokaler till bokmagasin nödgades man däremot uppskjuta, enär de för anslagets erhållande i april 1919 uppgjorda beräkningarna baserade sig på arbetslöner som voro mindre än hälften så höga som de 1921 gällande, och det således icke skulle blivit möjligt att få inredningen utförd närmelsevis för det belopp vartill det beviljade anslaget uppgick. En liten början gjordes likväl genom uppsättande av en större vägghylla i andra halvvåningens västra flygel. För katalogerna anskaffades två nya hyllor.

Personalen. Den 19 december avled amanuensen N. H. S. Holmström efter en kortare tids sjukdom. Holmström inträdde $^1/_9$ 1916 i bibliotekets tjänst och hade, efter att genom en välskriven, metodisk avhandling ha vunnit doktorsgraden och väckt förhoppningar om en framgångsrik författareverksamhet på sagoforskningens område, med energi gripit sig an såväl tjänstens uppgifter som studier för vinnande av kompetens för högre lärarebefattning. Hans förtidiga bortgång är mycket att beklaga. Biblioteket känner den som en sorglig förlust, även om det på grund av de få befordringsutsikterna sannolikt icke länge fått tillgodogöra sig hans betydande arbetsförmåga och duglighet.

Den 5 juli utnämndes amanuensen B. E. V. Wulff till andre bibliotekarie.

Till amanuens förordnades den 12 april e. o. amanuensen Küntzel, till e. o. amanuenser förordnades den 20 augusti fil. kand. W. Karlsson, den 19 november fil. kand. Signe Louise Nilsson.

Till innehavare av amanuensarvoden för året förordnades

amanuenserna Colliander, Wulff, Holmström och Richter. Till innehavare av det genom Wulffs utnämning ledigblivna arvodet förordnades amanuensen Küntzel. Arvoden innehades för övrigt under 1 1/2 månad av amanuensen Norlind och under 1 1/3 månad av amanuensen Werin.

Till innehavare av de nyinrättade ordinarie kvinnliga biträdesbefattningarna konstituerades den 31 januari fru Olga Borg-Zetterberg (andra graden) samt fröken Ingeborg Gadde och fru Inga Wingårdh f. Jungbeck (första graden). Till tamburvakt antogs fru Emma Björkman och till biträde för allmänhetens betjänande Bror Andersson.

Tjänstledighet åtnjöts av andrebibliotekarien Almqvist 16/6—6/7 för sjukdom, av andrebibliotekarien Wulff 5/9—15/10 för fullgörande av militär tjänstgöring, av amanuensen Colliander 1/1—28/2 för enskilda angelägenheter, 22/8—30/9 för hälsovård å utrikes ort, 1/10—15/10 för sjukdom, av amanuensen Holmström 1/12—19/12 för sjukdom, av amanuensen Küntzel 22/1—4/3 för sjukdom, av amanuensen Norlind 1/6—23/7 för studier, av e. o. amanuensen Tamm 1/11—31/12 för studier, av e. o. amanuensen Mattisson 15/3—31/3, 1/5—31/7, 1/9—30/11 för utrikes studieresor samt arkivstudier, av kvinnliga biträdet Borg-Zetterberg 20/10—15/12 för utrikes studieresa.

Andrebibliotekarieförordnande innehades av amanuensen Colliander 16/6—6/7, av amanuensen Wulff 1/1—31/7 och av amanuensen Holmström 5/9—15/10.

Förordnande att förestå kvinnliga biträdesbefattningar innehades 1/1—31/1 av fru Inga Wingårdh (av andra graden) och fröknarna Ingeborg Gadde och Alma Lundgren (av första graden). Den sistnämnda var jämväl förordnad att 20/10—15/12 uppehålla dylik befattning.

Provtjänstgöring fullgjordes utom av de båda till e. o. amanuenser antagna kandidaterna av fil. kand. R. Bring och delvis av fil. mag. Elisabeth Oldin.

Som frivilliga medarbetare har biblioteket under hela året haft den stora förmånen att räkna f. d. rektorn O. Ingstad samt f. d. förstebibliotekarien P. Sjöbeck. Den förre var även 1921 en trägen deltagare i katalogiseringsgöromålen. Den senare, som fullgjorde ordinarie tjänstgöring och därunder utförde den nedan nämnda registreringen av personversar, åtnjöt i likhet med före-

gående år med kanslersämbetets medgivande ett för detta ändamål beviljat anslag ur universitetets reservfond. Till dem båda må härmed ett varmt tack uttalas.

Bibliotekskommissionen har för behandling av inkomna förslag till bokinköp hållit de föreskrivna sammanträdena. Dess ledamöter voro, utom vederbörande bibliotekstjänstemän, professorerna Hj. Holmquist, E. Sommarin, E. Sjövall, A. Herrlin, M. P:son Nilsson, O. Carlgren och N. Nörlund. Suppleanter voro professorerna S. Herner, G. Bergman, J. Forssman, E. Löfstedt, E. Walberg, V. Ekman och K. Grönwall.

Tryckavdelningarna.

Tillväxt.

Svenska tryckavdelningen. Lagstadgade tryckleveranser inkommo i 825 sändningar från 611 olika boktryckerier. Antalet på grund av uteblivna eller felaktiga leveranser under året gjorda reklamationer uppgick till 240. Beträffande arten och omfånget av tillväxten genom leveranser av svenska tryck torde som vanligt här få hänvisas till den i Kungl. bibliotekets årsberättelse meddelade detaljerade redogörelsen, vilken med smärre jämkningar äger giltighet även för Sverges båda andra stora statsbibliotek. Enligt nämnda redogörelse levererades under år 1921 till Kungl. biblioteket 51,132 svenska tryckalster (hela eller påbörjade band samt broschyrer och småtryck).

Genom köp förvärvade biblioteket under året 90 i Sverge tryckta band eller broschyrer samt 221 i utlandet tryckta svenska skrifter.

Genom gåvor erhöll avdelningen en tillökning av 1,190 tryckalster, varav 111 tryckta i utlandet. 254 nummer utgjordes av dupletter utgallrade ur H. M. Konungens bibliotek, vilka blivit över sedan först Kungliga biblioteket i Stockholm och därefter Uppsala universitetsbibliotek uttagit vad de önskade behålla. 596 nr utgjordes av särtryck ur Botaniska notiser, överlämnade av denna tidskrifts mångårige utgivare, professor O. Nordstedt.

Utländska avdelningens tillväxt under året uppgick till 13,230 volymer (=band, hela eller påbörjade, broschyrer eller kartor).

Av dessa hade 4,329 förvärvats genom köp, 2,693 genom gåvor och 6,208 genom byte.

Av de inköpta böckerna hade 1,778 förvärvats inom landet, 1,354 erhållits från Tyskland och Österrike, 662 från England, 389 från Frankrike, 194 från Danmark och Norge och 52 från andra länder (Holland, Belgien, Italien, Schweiz, Amerika).

Bland inköpen märkas Henry Bradshaw Society's publikationer (50 bd), Annales du Musée Guimet. Bibliothéque de vulgarisation (41 bd), Annuaire de législation française (40 bd), Deutsche Juristenzeitung (25 bd), Walt Whitman's Complete writings. 1902 (10 bd), Jahrbuch der Grillparzer-Gesellschaft (25 bd), Il codice Trivulziano 1080 della Divina Commedia ripr. in eliocromia. 1921, Le livre. Revue du monde littéraire (20 bd), Handzeichnungen alter Meister der holländischen Malerschule. 1921 (6 bd), L'art. Revue bimensuelle (55 bd), Jahrbuch der kunsthistorischen Sammlungen des allerhöchsten Kaiserhauses (32 bd), Sarre & Herzfeld, Archäologische Reise im Euphrat und Tigris Gebiet, Deutsche Reichstagsakten (19 bd), Freiburger Diözesan-Archiv (39 bd), Zeitschrift f. d. Geschichte des Oberrheins (57 bd), The Ibis (58 bd), Transactions of the American Entomological Society (42 bd), Sowerby's English botany äldsta uppl. (18 bd), Bulletin de la Société chimique de France (30 bd), Glasnik srpskoga učenog društva (73 bd).

Bland bytesskrifterna utgjordes 5,044 av akademiska avhandlingar och program o. d.

Även utländska avdelningen riktades med ett icke ringa antal arbeten (559 band och häften) från den av H. M. Konungens bibliotek utgallrade samlingen. Bland övriga gåvor att hänföra till denna avdelning må särskilt med tacksamhet omnämnas följande:

Franska regeringen riktade även under år 1921 på ett storartat sätt bibliotekets samlingar. Dels skänktes genom franska undervisningsministeriet 347 band nyare fransk litteratur, förutom ett icke obetydligt antal som biblioteket, emedan exemplar redan funnos, överlämnat till andra inrättningar, dels tillställdes biblioteket genom franska utrikesministeriets försorg löpande årgångar av ett femtiotal franska tidskrifter, vetenskapliga och litterära.

Carnegie Institution of Washington skänkte, efter föregående förhandlingar, en nästan fullständig samling — 308 volymer —

av sina högt skattade publikationer. Då institutionen härjämte uppfört bibliotekets namn på listan över de bibliotek som skola erhålla alla framdeles av densamma utgivna publikationer, kan denna gåva räknas som en av de allra värdefullaste biblioteket hittills mottagit.

Carnegie Endowment of International Peace skänkte sina under året publicerade skrifter (31 volymer), ävensom 5 andra arbeten.

För den betydande bokgåvan från Wiens vetenskapliga kretsar redogjordes redan i årsberättelsen för 1920. Här må endast tilläggas att den på år 1921 fallande delen av denna gåva utgjorde 290 nummer.

Större gåvor av rysk litteratur anlände från såväl Kungl. biblioteket (170 nummer) som Svenska akademiens Nobelbibliotek (43 nummer).

Uppsala universitetsbibliotek skänkte 115 skrifter, till större delen danska och tyska skolprogram.

Botaniska föreningen i Lund överlämnade 88 volymer vetenskaplig botanisk litteratur.

Bokhandlare M. Breslauer, Berlin skänkte ett antal värdefulla tyska bibliografiska och andra arbeten.

Professor F. Wulff skänkte 118 volymer till större delen arbeten tillhörande den romanska eller klassiska filologien, den senare avdelningen väsentligen härrörande från lektor N. W. Ljungbergs bibliotek.

Professor J. L. Borelius' stärbhus överlämnade i enlighet med professor Borelius' förordnande två betydande tyska kirurgiska tidskriftsserier.

Humanistiska seminariebiblioteket deponerade 4 volymer.

Genom statsverkets försorg erhöll biblioteket liksom de föregående åren för sina bytesförbindelser större eller mindre antal exemplar av ett flertal med statsunderstöd utgivna svenska tidskrifter. Även av en del enskilda arbeten fick biblioteket genom statsverkets försorg mottaga extra exemplar. Bland dessa är särskilt att märka 10 ex. av Svensk bokkatalog för åren 1911—1915.

För bytesverksamheten hade biblioteket vidare glädjen mottaga tvänne andra stora donationer: Vetenskapssocieteten i Lund överlämnade restupplagan av sina publikationer för åren

1919 och 1920. Docent J. Sahlgren skänkte restupplagan av tidskriften Namn och bygd, årg. 1—8.

Av de löpande årgångarna av tidskrifterna Namn och bygd, Historisk tidskrift för Skåneland samt Statsvetenskaplig tidskrift ställde vederbörande redaktioner välvilligt bytesexemplar till bibliotekets förfogande.

Katalogiserings- och andra arbeten.

Revisionen av facket Klassiska författare fortsattes och avslutades, såväl vad svenska som utländska avdelningen beträffar. Monografiserien inom gruppen Filosofiens historia blev även under året färdigbildad. På facket Vitterhet fortgick revisionen, vad den engelska litteraturen på utländska avdelningen beträffar blev den fullbordad; den katalanska vitterheten utskildes som egen grupp, och den slaviska vitterheten nyordnades. På svenska avdelningen nybehandlades även den tyska vitterheten. Inom facken Svensk juridik och Språkvetenskap ha vissa grupper omordnats. På facket Kyrkohistoria blev underavdelningen för Sverge omordnad. Revision av facken Geologi och Mineralogi påbörjades. En provisorisk förteckning över liggande kartor upprättades. Inventeringsförteckning av lagerartiklar blev påbörjad.

Det av f. d. förste bibliotekarien J. P. Sjöbeck utförda ordnandet och registrerandet av bibliotekets samling av personversar blev visserligen icke fullt slutfört förrän ett stycke in på året 1922, men en sammanfattande redogörelse för detsamma torde dock lämpligast lämnas redan i denna årsberättelse. Inalles behandlades 27,041 nummer, varav 1,136 avfördes ur samlingen såsom dupletter. 13,754 kunde registreras på författarenamn, och härför utskrevos 8,564 registerkort; i ett ganska stort antal fall kunde denna registrering försiggå först efter omständliga undersökningar, i det att författarna antingen alls icke eller blott genom signatur angivits. De två serier, i vilka samlingen av rent tillfällig anledning varit uppdelad, sammanfördes till en, alfabetiskt ordnad efter den besjungna personens namn eller, då kvädet gällde mer än en person, den först nämndes. I det senare fallet, som framför allt gäller bröllopsversar, ha i samlingen på vederbörlig plats inlagts kartongblad innehållande namnet på den

i andra (tredje o. s. v.) rummet nämnde med hänvisning till namnet på den vars namn blivit det bestämmande för kvädets plats.

Den svenska tidningssamlingen överflyttades från de fyra skilda lokaler i vilka den alltsedan 1907 legat i staplar på golven, till de för densamma nyinredda lokalerna i parterrvåningen. Arbetet härmed krävde lång tid, dels emedan den ordning vari tidningarna befunno sig var ganska bristfällig, dels emedan nyordnandet skedde efter en helt annan grund än den förutvarande. Hela den liggande samlingen t. o. m. 1920 är nu inlagd kompakt i en alfabetisk följd efter tidningarnas namn, med två undantag, nämligen dels för de årgångar som voro längre än 0,80 meter dels för de 9 mest använda tidningarna, vilka placerats i en särskild följd i samma rum där personhissen är anbragt. För tidning med variantupplagor har i regel endast en upplaga inrangerats i serien; de övriga äro undanlagda i femte halvvåningens västra mellanparti, där även den utländska tidningssamlingen befinner sig.

Försäljningen av bibliotekets dupletter ägde rum i februari 1921 och krävde sammanlagt åtta auktionsdagar. En del nummer, som ej uppnådde skäliga priser, återropades.

Bibliotekets nominalkatalog ökades under året med 11,664 blad, däribland 2,094 tryckta och uppklistrade titlar å akademiska skrifter. Realkatalogen ökades med 7,478 blad, därav 55 påklistrade med tryckta titlar. Hela antalet nya katalogblad uppgår således till 19,142.

Handskriftsavdelningen.

Handskriftsavdelningens förvärv voro i huvudsak följande.

Enstaka brev eller andra autografer från C. A. Agardh, Lea Ahlborn, J. C. Boklund, C. F. Dahlgren, Sven Nilsson, M. Norberg, G. W. Palm, S. Pufendorf, H. Reuterdahl, Mathilda Roos, C. V. A. Strandberg, C. J. Sundevall, H. Sätherberg, Es. Tegnér, J. V. Tranér, H. Wieselgren, M. E. Winge, H. Wranér. (Köp.)

En mindre samling brev till författarinnan fröken Ellen Wester, flertalet innehållande ur arkivaliska källor hämtade uppgifter av biografiskt innehåll. (Gåva av adressaten.)

Två brev från John Ericsson till prof. C. W. Linder. (Gåva av professor och fru O. Carlgren.)

107 brev från prof. Axel Nyblæus till hans kusin överste Gustaf Nyblæus. (Gåva av prof. F. Wulff.)

18 brev från prof. Sven Nilsson till prosten Per Sivardsson. (Gåva av prostinnan Mina Sivardsson.)

Avskrifter av 48 brev från Olof Wallquist till prosten Eric Waller. (Överlämnade av teol. lic. H. Pleijel.)

Inemot 600 brev från 147 personer till professor S. L. Bring, inlagda i ett förseglat konvolut, som enligt givarens förordnande ej får öppnas före den 3 februari 1950. (Gåva av stadsläkaren dr Joh. Bring i Simrishamn.)

15 brev från författaren Axel Wallengren. (Köp.)

En stambok, som tillhört professor M. Stoltz i Höj, med namnteckningar och sentenser av S:s samtida på 1790-talet. (Köp.)

Fem predikningar av Es. Tegnér. (Köp)

Två volymer innehållande anteckningar efter föreläsningar av prof. M. V. Odenius. (Gåva av kapten J. G. A. Crafoord)

Ett kompendium i skandinavisk ichthyologi efter föreläsningar av M. W. v. Düben 1844. (Köp)

Ett med egenhändiga anteckningar av Sven Nilsson interfolierat exemplar av A. J. Retzius, Fauna suecica. (Köp)

Ett kompendium i etik av W. Herrmann. (Gåva av bibliotekarien G. Wetterberg.)

Ett häfte från 1764, innehållande huskurer, matrecept o. d., ett häfte innehållande »Carl Linnæi privata föreläsningar öfwer djur-riket. 1748», samt ett häfte med titel Retzius, A. J., Beskrifning öfwer alla ännu upfunne species af foglar, som i synnerhet finnas i Sverige 1780. Samtliga dessa skrifter härröra från prof. Sven Nilssons samling. (Gåva av fröken Ida Nilssons stärbhus)

»Anmerckningar af det som Carl Linnæus publice föreläst om diaeten år 1752 uti Upsala, skrefne af Elieser Axelsson». (Gåva av provinsialläkaren dr C. O. Lundin, Kil.)

Fotografiska reproduktioner, utförda i Det kongelige Biblioteks i Köpenhamn atelier, av Annales Colbazienses samt av tvänne skrifter av den lundensiske ärkebiskopen Nicolaus Johannis: Annales ecclesiae lundensis och Breve chronicon archiepiscoporum lundensium. (Köp.)

En volym innehållande »vitterhetsstycken» av Kellgren, Leopold m. fl. i avskrifter från slutet av 1700-talet. (Gåva av bokhandlare A. Åström, Karlstad.)

»Synaxarion», en grekisk handskrift från c:a 1400. (Köp från Grekland genom doc. A. W. Persson.)

Ett betydande tillskott till den donation av Kahlska papper som erhölls 1912 har biblioteket vunnit genom av dr Kahls dotterson kapten J. G. A. Crafoord välvilligt meddelat tillstånd att ur en på en vind kvarglömd större kista, som tillhört dr Kahl, uttaga vad som kunde vara förtjänt att förvaras i biblioteket. Sedan en del handlingar som voro mera lämpade för landsarkivet utskilts, övertog biblioteket följande:

538 brev och 3 brevkort till dr Kahl samt en samling koncept till brev från honom jämte predikningar, tal och uppsatser m. m. av honom i handskrift.

69 brev till domprosten A. J. Hellstenius.

25 » » och 10 från domprosten A. O. Knös.

27 » » domprostinnan Brita Hedvig Knös f. Wijnblad.

13 » » handlanden N. Ölisch i Göteborg.

2 häften anteckningar av Andr. Leche efter föreläsningar av J. Nelander.

M. Mendelssohns Fädon övers. av J. v. Bildstein samt en handskrift från början av 1800-talet, betitlad: Morbi organorum digestionis.

Samlingen har varit föremål för ett utförligare omnämnande i Nordisk tidskrift för bok- och biblioteksväsen 1921, sid. 242—243.

En oväntad och mycket värdefull tillökning av den genom donationer av 1901 (av godsägaren Lorentz Nilsson och fröken Ida Nilsson) och 1916 (av fröken Nilsson ensam) tillkomna Sven Nilsson-samlingen har biblioteket under året erhållit. Fröken Nilsson hade 1916 trott, att hon lämnat allt vad hon hade kvar av sin faders litterära kvarlåtenskap (jfr Lunds universitetsbiblioteks årsberättelse för 1916, sid. 7), men efter hennes död anträffades nederst i en djup kista en stor mängd Sven Nilsson-manuskript. Då det på grund av fröken Nilssons i livstiden ofta gjorda uttalanden var otvivelaktigt att hennes avsikt varit att skänka biblioteket alla sin faders efterlämnade papper, överlämnade hennes stärbhusdelägare hela den sålunda påträffade

samlingen (54 band och kapslar) till universitetsbiblioteket. Som ett supplement härtill skänkte doktorinnan Emilia Wadstein f. Berling fröken Ida Nilssons efterlämnade papper, innehållande utom dikter, skisser, folkloristiska anteckningar m. m. en samling brev, av intresse bl. a. som belysande dels 60- och 70-talens lundensiska societetsliv dels några av den svenska litterära kvinnovärldens mera bemärkta personligheter från samma tid.

Sven Nilsson-samlingens viktigaste innehåll utgöres av den väldiga brevsamlingen, som omspänner en tidrymd av inemot 70 år och omfattar nära 300 utländska och cirka 450 svenska korrespondenter, och den långa serien av utförliga dagboks- och reseanteckningar, vilken med smärre luckor fortlöper från 1813 till 1878. Närmare redogörelse för samlingen kommer att framdeles offentliggöras.

Till handskriftsavdelningen överfördes 5 moderna avskrifter av sanskrittexter, en översättning av en dylik och en handskriven ordförteckning till Calcuttaupplagan av Panini, samtliga härrörande från överste G. A. Jacobs 1919 inköpta indologiska bibliotek.

I deposition mottogos Filologiska sällskapets i Lund protokollsbok för åren 1881—1920, Östgöta nations i Lund matrikel 1668—okt. 1919, Fysiografiska sällskapets räkenskaper 1896—1918.

Årets förvärv blevo vederbörligen införda i accessionsjournalen; de enstaka eller smärre förvärven inordnades och förtecknades. Den nyförvärvade Kahlska samlingen blev delvis ordnad och förtecknad. Därjämte sattes arbetet på det stora Sven Nilsson-arkivet, där tidigare endast en del av breven ordnats, i gång. En del andra tidigare accessioner blevo ny- resp. slutbehandlade.

Bokbinderiet.

I bibliotekets bokbinderi blevo 55 volymer bundna och 1,101 volymer styvhäftade, 547 tidningar och 548 broschyrer häftades med omslag av karduspapper, 409 kapslar av skilda slag förfärdigades, 3,309 i bundet skick inkomna böcker stämplades, 2,149 tryckta titlar klistrades för huvudkatalogerna och 2,365 för svenska accessionsavdelningen, varjämte varjehanda

lagningsarbeten å kapslar, band och häften samt tryckningsarbeten av olika slag där utfördes.

Läsesals- och lånexpeditionen.

Läsesalarna och lånexpeditionen voro i regeln tillgängliga för allmänheten varje helgfri dag (med undantag av påsk-, pingst-, midsommar-, jul- och nyårsafton samt 3 rengöringsdagar och, med anledning av filosofie doktorspromotion, den 31 maj) kl. 9,30 f. m.—3,30 e. m., de förra (utom tretton- och mårtensafton samt, med anledning av nordisk fest, 17 mars) jämväl kl. 5—8 e. m. Under tiden 1 febr.—30 april samt 1 sept.—15 dec. voro läsesalarna även tillgängliga 3,30—5 e. m., således i en följd från 9,30 f. m.—8 e. m. Av olika anledningar var biblioteket stängt 6 dagar under en mindre del av förmiddagen.

Följande tabell visar bibliotekets användning under årets olika månader.

Månad	Besök			Utlämnade volymer			Hemlån, vol.
	F. m.	E. m.	S:ma	F. m.	E. m.	S:ma	
Januari	1,356	610	1,966	4,237	1,200	5,437	1,748
Februari	1,817	1,064	2,881	4,547	1,529	6,076	1,489
Mars	1,577	778	2,355	4,347	1,551	5,898	1,285
April	1,742	1,038	2,780	4,440	2,001	6,441	1,071
Maj	1,250	449	1,699	3,704	1,050	4,754	1,344
Juni	903	394	1,297	4,607	999	5,606	2,722
Juli	682	314	996	2,816	1,094	3,910	1,111
Augusti	921	373	1,294	2,621	1,305	3,926	861
September	1,485	783	2,268	4,863	1,157	6,020	1,422
Oktober	1,657	843	2,500	5,091	1,609	6,700	1,587
November	1,712	760	2,472	4,795	1,722	6,517	1,384
December	1,190	539	1,729	3,862	1,261	5,123	1,586
Summa	16,292	7,945	24,237	49,930	16,478	66,408	17,610
Motsv. siffror för 1920	15,760	7,038	22,798	53,250	14,607	67,857	16,608

Härtill komma universitetsinstitutionernas och Svenska akademiens ordboksredaktions förnyade lån (7,305 vol.) samt de interurbana lånen (1,470 vol.) Hela antalet utlånta volymer uppgår således till 26,385 volymer.

Förutom de ovan räknade besöken av personer som begagnat samlingarna fick biblioteket som vanligt mottaga besök av många,

som blott önskade se detsamma. Särskilt var detta förhållande dels den 4 augusti, då samlingarna förevisades för deltagarna den å folkhögskolan Vilan anordnade kursen för biblioteksföre ståndare i Malmöhus län dels under den senare hälften av samma månad, då förevisning i regeln dagligen ägde rum för deltagare i de vid universitetet anordnade sommarkurserna.

Universitetsbibliotekets låneförbindelser med andra bibliotek och institutioner inom och utom Sverge utvisas av nedanstående tabell:

	Antal band	
	Utlånade till	Inlånade från
Kungliga biblioteket	146	229
Vetenskapsakademiens bibliotek	22	135
Karolinska institutets bibliotek	14	26
Svenska akademiens Nobelbibliotek	22	52
Riksdagsbiblioteket	29	16
Vitterhets-, Hist.- och Ant:s-Akad:s bibliotek	2	16
Riksarkivet	19	36
Andra institutioner i Stockholm	20	87
Uppsala universitetsbibliotek	128	281
Göteborgs stadsbibliotek	296	30
Andra stadsbibliotek	83	6
Stifts-, läroverks- och seminariebibliotek	642	185
Andra institutioner i landsorten	38	17
Privata arkiv och bibliotek		5
Det kongelige Bibliotek, Köpenhamn	6	26
Universitetsbiblioteket, Köpenhamn	2	
Veterinær- og Landbohöjskolens Bibliotek, Kphn.		1
Riksarkivet, Kristiania	1	
Universitetsbiblioteket, Helsingfors		1
Universitätsbibliothek, Greifswald		4
Univ.-Sekreteriat, »		1
Stadtbibliothek, St. Gallen		1
Summa	1,470	1,155
Motsv. siffror 1920	1,299	1,007

Av de utlånade banden voro 1,388 tryckta skrifter (1920: 1,243) och 82 handskrifter (1920: 56), av de inlånade 757 tryckta skrifter (1920: 868) och 398 handskrifter (1920: 139). Bland de hitlånade handskrifterna utgjordes icke mindre än 229 av band, innehållande uppsatser från studentskrivningar. Samtliga från läroverksbiblioteken erhållna lån voro av detta slag. De låntagande läroverksbibliotekens antal utgjorde 39, fördelade över

ela landet från Luleå till Ystad. Till Malmö högre allm. läroerk gick det högsta antalet lån, eller 180 volymer. De därnäst törsta låntagarna inom gruppen voro Kalmar med 64 band, Karlstad med 38, Ystad med 36 och Kristianstad med 34 band. Antalet lån till andra stadsbibliotek (än Göteborgs) är anmärkingsvärt högre än föregående års. Lånen till denna grupp, om före 1914 voro mycket sällsynta, ha under de senaste åren arit i ett långsamt, men stadigt stigande.

Givare.

Gåvor hava ingått från följande givare.

A. *Myndigheter, institutioner, sällskap, firmor och tidskriftsredaktioner.*

1. Svenska.

Ecklesiastik-, Jordbruks-, Kommunikations-, Social- och Utikesdepartementen.

Byggnads-, Domän-, Fångvårds-, Generalpost-, Järnvägs-, Kontroll-, Lantmäteri-, Lots-, Medicinal-, Pensions-, Social-, Telegraf-, Vattenfalls-, samt Väg- och vattenbyggnadsstyrelserna, Skolöverstyrelsen, Styrelsen för postsparbanken.

Akademien för de fria konsterna, Bostadskommissionen, Centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet, Direkionen över allmänna barnhuset, Försäkringsinspektionen, Generalstabens krigshistoriska avdelning, Handelshögskolan, Hydrografiska byrån, Ingenjörsvetenskapsakademien, Industrikommisionen, Justitieombudsmannen, Karolinska institutets bibliotek, Kommerskollegium, Kungl. biblioteket, Militieombudsmannen, Musikaliska akademien, Mynt- och justeringsverket, Nationalmuseum, Nordiska museet, Rikets allmänna kartverk, Riksbanken, Riksförsäkringsanstalten, Riksgäldskontoret, Sjökarteverket, Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, Statistiska centralbyrån, Svenska akademiens Nobelbibliotek.

Apotekaresocieteten, Kooperativa förbundet, Riksdagens interparlamentariska grupp, Skandinaviens socialistiska centralbibliotek, Sparbanksföreningen, Sveaorden, Svenska arbetsgivareför-

eningens statistiska byrå, Svenska boktryckareföreningen, Svenska motokulturföreningen, Svenska postmästareförbundet, Svenska sällskapet för antropologi och geografi, Sveriges allmänna exportförening, Teknologernas handelsförening.

Redaktionerna av Bokstugan, Hvar 8 dag, Svensk tandläkaretidskrift, Tidskrift i gymnastik.

A. B. för spridande av litterära verk, Bokförlaget Nova ecclesia, Frams förlag, Svenska andelsförlaget, Svenska idoförlaget, Teosofiska centralbyrån.

Sveriges lantbrukskonsulent i Berlin, Svenska beskickningen i Paris, Gestriklands kulturhistoriska förening, Gävle. Skandinaviska kreditaktiebolaget, Göteborg. Östergötlands läns hushållningssällskap, Linköping.

Astronomiska observatoriet, Botaniska föreningen, Botaniska institutionen, Domkyrkorådet, Geologisk-mineralogiska institutionen, Gleerupska universitetsbokhandeln, Humanistiska vetenskapssamfundet, Lunds geologiska fältklubb, Lunds läkaresällskap, Redaktionerna av Historisk tidskrift för Skåneland, Statsvetenskaplig tidskrift, Namn och bygd, Tidskrift för konstvetenskap och Tidskrift i hembygdsvård, Vetenskapssocieteten, Lund.

Biblioteks- och föreläsningsföreningen, Malmö museum, Skånes handels-, industri- och sjöfartskammare, Malmö. Universitetsbiblioteket, Uppsala.

2. Utländska.

Departementet for sociale saker, Finans- og Tolddepartementet, Kristiania.

Frederiksborg Amts historiske Samfund, Carlsberglaboratoriet, Det k. danske Landhusholdningsselskab, Det danske meteorologiske Institut, Det danske Sprog- og Litteraturselskab, Grosserersocietetet, Kommissionen for det Arnamagnæanske Legat, Kommissionen for Havundersögelser, Redaktionen av The Scandinavian Insurance-Magazine, Staden Köbenhavns statistiske Kontor, Statens Seruminstitut, Sökortarkivet, Den kgl. Veterinær- og Landbohöiskoles Bibliotek, H. C. Örsted Komiteen, Köbenhavn. Statsbiblioteket, Aarhus.

Finlands banks direktion, Havsforsknings-institutet, Nyfilologiska föreningen, Socialministeriet i Finland, Helsingfors; Svenska lyceum, Viborg.

Svenska odlingens vänner, Reval.

Polska legationen i Stockholm. Service géologique de Pologne, Warschau.

Preussische Staatsbibliothek, Berlin; Handelskammer, Osteuropa-Institut, Verlagsbuchhandlung M. & H. Marcus, Breslau; J. Baer & C:o, Frankfurt a. M.; Unterbadische Verlagsanstalt, Heidelberg; G. Fischers Verlag, Jena; Badische Landesbibliothek, Karlsruhe; Deutsche Bücherei des Börsenvereins der deutschen Buchhändler, A. Lorenz' Buchhandlung, Leipzig; Staatsbibliothek, München; Optische Werke Nitsche & Günther, Rathenow.

Redaktionen av Gazette de Prague, Prag.

Die wissenschaftlichen Kreise Wiens, Gesellschaft für innere Medizin und Kinderheilkunde, Wien.

Redaktionen av International Journal of Public Health, Société des nations, Genève.

Redaktionen av Neophilologus, Universitetet, Groningen; Redaktionen av Museum, Leiden; Hülfscomité für russische Mennoniten, Vlissingen.

Redaktionen av Le flambeau, Bruxelles.

Franska legationen, Chambre de commerce française en Suède, Stockholm; Académie des sciences, École libre des sciences politiques, Information universelle, Librairie Gauthier-Villars, Ministère des affaires étrangères, Ministère de l'instruction publique et des beaux-arts, Redaktionerna av La paix par le droit, Le bouquiniste, Pro Alesia, Société de chimie biologique, Société nationale d'acclimatation, Paris; Association centrale pour l'aménagement des montagnes, Bordeaux.

Institut océanographique, Monaco.

R. Botanic Garden, Edinburgh; University, Liverpool; British Science Guild, Redaktionen av The Herald of the Star, London; Armstrong College, Newcastle upon Tyne.

Ministero della giustizia, Commissione r. per la riforma delle leggi penali, Stazione di patologia vegetale, Rom.

American Association of Genito-Urinary Surgeons, American Commission on Conditions in Ireland, American Medical Association, American Neurological Association, American Philological Association, American Urological Association, Association of American Universities; Massachusetts Institute of Technology, Boston; Benj. Franklin Bureau, Redaktionen av The Intercollegiate States-

man, Western Theological Seminary, Chicago; Iowa Bureau of Labor Statistics, Des Moines; Mississippi State Geological Survey Jackson; Svenska litterära sällskapet De nio, Upsala college Kenilworth; First Swedish Baptist Church, Minneapolis; American Association for International Conciliation, American-Scandinavian Foundation, J. Friedlaender—B. Cantor Memorial Committee, Institute of International Education, Redaktionen av Inter-America Rockefeller Foundation, Rockefeller Institute for Medical Research, U. S. Sugar Equalization Board, New York; Theosophical Publishing Co., Point Loma, Cal.; Hoover War Collection, Stanford University; New York State College of Forestry, Syracuse Carnegie Endowment for International Peace, Carnegie Institution of Washington, Department of Agriculture, Irish Diplomatic Mission, Library of Congress, National Research Council of the National Academy of Sciences, Washington.

Mexikanska legationen, Stockholm; Departemento nacional de higiene, Buenos Aires; Academia nacional de artes y letras Habana; Dirección de la ed. oficial de las obras de F. Ameghino La Plata; Redaktionen av El maestro, Universidad nacional Mexico; Dirección general de estadistica de Uruguay, Montevideo

Japanska legationen, Stockholm; Simon Hewavitarne Bequest Colombo; Department of Agriculture, Dacca; Bureau of Agriculture, Manila; Union Medical College, Peking.

University of Otago, Dunedin, Nya Zeeland.

B. *Enskilda personer.*

1. Svenska.

H. M. Konungen.

Andrebibliotekarie S. Grén Broberg, Göteborg. Redaktör C. Ringborg, Herserud. Ingenjör G. Möller Hälsingborg. Bokhandlare Anton Åström, Karlstad. Provinsialläkare C. O. Lundin Kil. Kamrer G. Malmros, Landskrona.

Akademikamrerare N. Hintze, andrebibliotekarierna R. Almqvist, G. Wetterberg och B. Wulff, biblioteksamanuens B. A. Mattisson, docenterna H. Smith och E. Tuneld, fil. stud. Emil Steineck, fröknarna Adèle von Gegerfelt, Hedda Hill och E. Wester, fröken Ida Nilssons stärbhus, förstebibliotekarierna G. Carlquist

A. Malm och B. Möller, kapten J. G. A. Crafoord, krigsdomare T. Uggla, lektorerna A. Wahlgren och V. Pinot, medlemmen av Svenska akad:s ordboksredaktion N. R. Palmlöf, med. doktor E. Söderwall, professorerna C. G. Björling, F. Böök, O. Carlgren, J. Forssman, C. M. Fürst, A. Kock, Hans Larsson, O. Nordstedt, E. Wrangel och F. Wulff, professor J. Borelius' stärbhus, professor S. Ribbings stärbhus, professorskan Gunhild Carlgren, f. Linder, prostinnan Mina Sivardsson, f. Carlström, redaktör William Andersson samt överbibliotekarierna E. Ljunggren och C. af Petersens, Lund.

Stadsarkivarie A. U. Isberg, Malmö. Författaren P. Möller, Osby. Stadsläkare Joh. Bring, Simrishamn. Doktorinnan Emilia Wadstein, f. Berling, Skövde.

Bibliotekarie G. Eneström, doktor Sven Hedin, överstelöjtnant E. G. Kinell, jur. kand. S. Lothigius, kanslirådet I. A. Lyttkens, ministerresident A. E. Rodhe, kammarherre H. Toll, överdirektör A. Wallén, Stockholm.

Universitetsbibliotekarien greve E. Lewenhaupt, Säbylund. Docent O. Hippel, doktor E. H. Lind, amanuens P. Lugn, docent A. Runestam, biblioteksamanuens J. L:son Samzelius, docent G. P:son Wetter samt professor K. V. Zetterstéen, Uppsala.

2. Utländska.

Direktör O. Bronn och f. d. lantbruksdirektör G. Tandberg, Kristiania; doktor A. Sandvig, Lillehammar; ingenjör L. Schmidt-Nielsen, Trondhjem.

Bibliotekarie S. Blöndal, ingenjör A. Clément, professor F. Dahl, bokhandlare H. Lynge, postmästare T. Kornerup och telegrafkassör C. V. V. Munck, Köpenhamn; sognepræst A. Schack, Vonsild; cand. pharm. H. Schlesch, Seydisfjördur, Island.

Fru Olga Appelberg, jur. doktor A. Hernberg och biblioteksassistent A. Malin, Helsingfors; professor A. W. Gadolin, Åbo.

Bokhandlare M. Breslauer, Berlin; friherre C. Heyl zu Herrnsheim, Worms; herr I. F. Leutz-Spitta, Berlin; korvettkapten F. Lützow, Berlin-Dahlem; doktor C. Plassmann, Reckinghausen; privatdocent W. Printz, Frankfurt a. M.; speditör W. Repka, Hamburg; ingenjör W. Rothe, Berlin; musikdirektör F. Rögely, Berlin; assessor R. Schairer, Rostock.

Biblioteksdirektor F. Eichler, Graz.

Doktor A. Baranowski, Lund; pressattaché E. Walter, Stockholm; professor W. Schmied-Kowarzik, Dorpat; universitetslektor K. Suchý, Slaný; professor R. Vári, Budapest.

Professor R. Brandstetter, Luzern; professor L. Köhler, Zürich.

Professor J. Brassinne, Liège; P. de Clercq, Veenwouden; doktor M. Lecat, Bruxelles.

L. Delavaud, envoyé, Stockholm; A. Coster, professeur, Chartres; M. A. H. Merlac, Toulouse; H. Omont, membre de l'Institut, Paris; A. I. Trannoy, proviseur du lycée de Grenoble.

Dr. med. D. R. Paterson, Cardiff; Sir Ch. Wakefield, Hythe.

Th. W. Balch, L. L. D., Philadelphia; mr. J. Bunte, Portsmouth, Va; med. doktor C. J. Enebuske, Boston; Rev. J. E. Klingberg, New-Britain, Conn.; dr. H. G. Leach, Cambridge, Mass.; mr. e. molee, Tacoma; mr. W. K. Palmer, Chicopee, Mass.; mr. W. H. Schoff, Philadelphia.

A. Avalon, Calcutta; professor K. Hayashi, Fukuoka.

Evald Ljunggren.

LUNDS UNIVERSITETS BIBLIOTEKS ÅRSBERÄTTELSE

1922

UR LUNDS UNIVERSITETS ÅRSBERÄTTELSE 1922—1923

UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
JAN 17 1924

LUND 1923
HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI

Förvaltningen i allmänhet.

På särskilda framställningar av undertecknad upptog Större konsistoriet följande äskanden för universitetsbiblioteket till 1923 års riksdag:

1) om höjning av ordinarie anslaget till arvoden, flitpenningar m. m. med 5,700 kr., varav 3,300 kr. såsom arvode till en amanuens, 1,200 kr. såsom avlöning åt en extra vaktmästare och 1,200 kr. till förstärkning av anslagsposten till flitpenningar åt e. o. tjänstemän m. m. Kanslersämbetet tillstyrkte denna framställning, men Kungl. Maj:t fann framställningen icke föranleda någon dess åtgärd.

2) om ett ordinarie anslag för uppvärmning och belysning å 4,000 kr. och ett anslag på extra stat å 2,000 kr. för samma ändamål. Kungl. Maj:t föreslog ett anslag på extra stat å 5,000 kr., vilket även riksdagen beviljade.

3) om förhöjning av extra anslaget till materiell m. m. för universitetsbiblioteket med 17,000 kr. Kungl. Maj:t föreslog en förhöjning av anslaget med 10,000 kr., och riksdagen beslöt i enlighet med den kungliga propositionen.

Bibliotekets *räkenskaper* för år 1922 visa i sammandrag följande siffror:

Debet.

Behållning från år 1921		713: 59
Inkomster:		
Ordinarie statsanslaget	50,000: —	
Anslag å extra stat	20,000: —	
» » tilläggsstat	13,500: —	
Intressemedel	2,191: 22	
Extra inkomster	2,167: 01	87,858: 23
	Summa	88,571: 82

Kredit.

Utgifter:

Bokinköp	58,484: 62	
Inlösen av bibl:s bytesexemplar av Lunds univ:s årsskrift	800: —	
Bokbinderiarbete jämte materialier	14,118: 53	
Skrivmaterialier och tryck	1,833: 39	
Uppvärmning	5,574: 04	
Elektrisk belysning och kraft	1,501: 96	
Frakt- och transportkostnader	1,199: 83	
Telefon	431: 25	
Renhållning	1,192: 20	
Parkens underhåll	24: 50	
Inköp och underhåll av inventarier	1,714: 50	
Diverse omkostnader	409: 10	87,283: 92
Behållning vid årets slut		1,287: 90
	Summa	88,571: 82

Utgiftskontot visar en stark koncentration på bokinköpen: särskilt bevisande härvid äro de låga posterna för skrivmaterialier och tryck, inventarier och diverse omkostnader. Sistnämnda post har under de senaste 15 åren endast en gång varit lägre.

Medelkostnaden pr bok uppgick till något över 10 kronor, mot cirka 9 kr. 1920.

Bokbinderikostnaderna äro avsevärt lägre än föregående års, men bandens antal ungefär lika. Medelkostnaden pr bokband uppgick till kr. 4,81. 54 tidningsband bundos; medelkostnaden pr band utgjorde för dem kr. 15,37. Hela antalet under året bundna band uppgick till 2,619, varav 9 bundits i bibliotekets eget bokbinderi.

Det å bibliotekets stat uppförda anslaget av 20,500 kronor till arvoden, flitpenningar åt extra biträden, renskrivning, eftermiddagstjänst m. m.», jämte ett ur universitetets reservfond för läslokalernas öppethållande kl. 3,30—5 e. m. under tiderna $^{1}/_{2}$—$^{31}/_{5}$ och $^{1}/_{9}$—$^{15}/_{12}$ beviljat belopp av 978 kr., användes med kanslersämbetets medgivande på följande sätt:

Arvoden till amanuenser	12,669: 17
Avlöning åt en tamburvakt	600: —
» » ett biträde till allmänhetens betjänande	600: —
Flitpenningar åt extra ordinarie tjänstemän	4,025: —
Ersättning för extra arbetshjälp	129: 83
» » tjänstgöring $^1/_2$ 4—5 e. m.	1,110: —
» till vaktmästare för ordinarie eftermiddagstjänst	2,344: —
Summa	21,478: —

Anslaget till bokbinderiarbeten, 1,500 kr., utgick som avlöning till den vid biblioteket anställde bokbindaren.

Lokaler och inventarier. De båda hissarna ombyggdes delvis. Inredningen av fjärde halvvåningens båda flyglar samt av västra flygeln av vardera andra och tredje halvvåningarna påbörjades under hösten, sedan respektive arbeten utbjudits på entreprenad och entreprenör antagits. Installation av värmeledningselement, som utfördes av firman Axel Wiklund i Lund efter program uppgjort av ingenjör R. Hilton i Malmö, samt av elektrisk belysningsapparat, som verkställdes av A.-B. Chr. Berg & Co. i Malmö efter program uppgjort av ingenjör H. G. Queckfeldt i Lund, fullbordades. Hyllorna, som levererades och uppsattes av A.-B. Göran Jönsson i Klippan, voro uppsatta före årets slut.

Personalen. Till e. o. amanuens förordnades den 1 december fil. kand. K. P. Knutsson.

Till innehavare av amanuensarvoden för året förordnades amanuenserna Colliander, Küntzel, Richter och Norlind. Arvode innehades för övrigt under 2 månader av amanuensen Werin.

Tjänstledighet åtnjöts av andrebibliotekarien Almqvist $^1/_8$—$^{21}/_8$ för hälsans vårdande och $^1/_{10}$—$^{31}/_{10}$ för vetenskapligt arbete, av andrebibliotekarien Brodén $^{20}/_5$—$^2/_6$ för sjukdom, av andrebibliotekarien Wetterberg $^1/_{10}$—$^{30}/_{11}$ för vetenskapligt arbete, av andrebibliotekarien Nosslin $^2/_2$—$^{28}/_2$ för sjukdom, av andrebibliotekarien Wulff $^5/_1$—$^{31}/_1$ för sjukdom och $^{26}/_6$—$^4/_7$ för enskilda angelägenheter, av amanuensen Norlind $^1/_6$—$^{31}/_7$ för vetenskapligt arbete, av amanuensen Werin $^9/_{10}$—$^{16}/_{12}$ för vetenskapligt arbete, av e. o. amanuensen Tamm $^{16}/_{10}$—$^{31}/_{12}$ för studier, av e. o. amanuensen Mattisson $^1/_3$—$^{31}/_3$, $^1/_5$—$^{31}/_7$, $^1/_9$—$^{31}/_{12}$ för studier och utrikes resor,

av e. o. amanuensen Karlsson $^{1}/_{7}$—$^{31}/_{12}$ för studier, av biträdet av 2:dra graden Borg-Zetterberg $^{1}/_{2}$—$^{28}/_{2}$ på grund av sjukdom.

Andrebibliotekarieförordnande innehades av amanuensen Colliander $^{2}/_{2}$—$^{28}/_{2}$, $^{26}/_{6}$—$^{4}/_{7}$, $^{1}/_{10}$—$^{30}/_{11}$, av amanuensen Küntzel $^{1}/_{8}$—$^{21}/_{8}$, $^{1}/_{10}$—$^{31}/_{10}$.

Förordnande att förestå kvinnlig biträdesbefattning innehades $^{1}/_{2}$—$^{28}/_{2}$ av fröken Alma Lundgren.

Provtjänstgöring fullgjordes, utom av den till e. o. amanuens antagne kandidaten, av fil. kand. Hanna Knutsson och stadsbibliotekarien i Hälsingborg fil. kand. Stina Callmer.

Som frivilliga medarbetare har biblioteket under året haft den stora förmånen att räkna f. d. rektorn O. Ingstad samt f. d. förstebibliotekarien P. Sjöbeck. Den förre var även 1922 en trägen deltagare i katalogiseringsgöromålen. Den senare, som utförde den nedan nämnda katalogiseringen av biographica minora, åtnjöt i likhet med föregående år med kanslersämbetets medgivande ett för detta ändamål beviljat anslag ur universitetets reservfond. Till dem båda må härmed ett varmt tack uttalas.*

Med innerligt beklagande har jag att anteckna den förtidiga bortgången av en annan frivillig medarbetare: fil. stud. E. W. Lundberg († 22 aug.), vars deltagande i arbetet omnämnts i årsberättelserna för 1919 och 1920 och som här efterlämnar minnet av en livligt intresserad, hängiven, nitisk och lovande medhjälpare.

Bibliotekskommissionen har för behandling av inkomna förslag till bokinköp hållit de föreskrivna sammanträdena. Dess ledamöter voro, utom vederbörande bibliotekstjänstemän, professorerna Hj. Holmquist, E. Sommarin, E. Sjövall, A. Herrlin, M. P:son Nilsson, V. W. Ekman och K. Grönwall. Suppleanter voro professorerna S. Herner, G. Bergman, J. Forssman, E. Löfstedt, E. Walberg, H. Kylin och M. Siegbahn.

Tryckavdelningarna.

Tillväxt.

Svenska tryckavdelningen. Lagstadgade tryckleveranser inkommo i 775 sändningar från 614 olika boktryckerier. Antalet på grund av uteblivna eller felaktiga leveranser under året gjorda reklamationer uppgick till 172. Beträffande arten och omfånget

av tillväxten genom leveranser av svenska tryck hänvisas som vanligt till den i Kungl. bibliotekets årsberättelse meddelade detaljerade redogörelsen, vilken med smärre jämkningar eger giltighet även för detta bibliotek. Enligt nämnda redogörelse levererades under år 1922 till Kungl. biblioteket cirka 55,400 svenska tryckalster (hela eller påbörjade band samt broschyrer och småtryck).

Genom köp förvärvade biblioteket under året 71 i Sverge tryckta band eller broschyrer samt 187 i utlandet tryckta svenska skrifter.

Genom gåvor erhöll avdelningen en tillökning av 581 tryckalster, varav 142 utgjordes av särtryck. 60 av dessa senare härrörde från professor A. V. Bäcklunds boksamling.

Utländska avdelningens tillväxt under året uppgick till 17,103 volymer (= band, hela eller påbörjade, broschyrer eller kartor). Av dessa hade 5,803 förvärvats genom köp, 1,835 genom gåvor och 9,465 genom byte. Ej medräknade äro 1,365 dissertationer, representerade av endast titelblad eller titelblad jämte ett kort utdrag.

Av de inköpta böckerna hade 1,836 förvärvats inom landet, 1,345 anskaffats från Tyskland och Österrike, 1,590 från England, 600 från Frankrike, 198 från Danmark och Norge och 234 från andra länder (Holland, Belgien, Italien, Schweiz, Amerika).

För de direkta köpen från England, Frankrike och Tyskland var medelkostnaden pr bok resp. kr. 10: 64, 10: 27 och 2: 83 mot resp. 12: 67, 9: 51 och 3: 53 föregående år. Vid bedömandet av dessa siffror bör hänsyn tagas därtill att de engelska arbetena i regel inkommit i bundet skick, medan de franska nästan genomgående och de tyska i flertalet fall inkommit obundna samt att löpande tidskriftsårgångar i rätt stor utsträckning ingå i inköpen från England och Frankrike, men däremot nästan alls icke i inköpen från Tyskland. Den lägre siffran för Tyskland gentemot 1921 återspeglar knappast ett prisfall, den beror snarare på att färre dyrbara större verk stått att få. De tyska bokpriserna voro för övrigt särskilt på grund av svårigheten att anpassa dem efter markens snabba fall i hög grad ojämna. Medan man t. ex. ännu i november 1922 kunde göra tyska inköp till priser, som voro mer än 10 ggr lägre än de internationella, så kunde enskilda tyska förläggare samtidigt fordra priser, som närmade sig och i enstaka

fall t. o. m. överstego de engelska och franska. Detta hade i allmänhet sin grund däri att förläggare av vetenskapliga arbeten för att kunna räkna med en inhemsk kundkrets måste inom landet hålla ytterst låga underpriser och därför sökte hålla sig skadeslösa genom att göra priserna för de valutastarka länderna så mycket högre. Då markvärdet i stort sett hela året var statt i ett permanent sjunkande, betydde det för den utländske köparen en avsevärd fördel, men för den tyske bokhandlaren en stor förlust, när betalningen dröjde, något som här måste bli fallet vid fraktsändningar, vilka ofta anlände hit mer än en månad efter avsändandet. Häremot började den tyska bokhandeln i synnerhet under senare halvåret skydda sig, t. ex. genom prissättning i någon stabil utländsk myntsort, vanligen schweizer francs, eller genom omräkning av markpriset till köparens valuta efter kursen den dag då anbudet avgavs eller sändningen avgick. Stundom skedde emellertid valveringen i svenskt mynt efter principen att svenskarna på grund av sin höga valuta kunde och borde betala mera än andra, ett förfarande, som naturligtvis medförde protester.

Bland inköpen märkas publikationer utgivna av Chetham Society (Historical and Literary Remains, 166 bd), Hakluyt Society (150 bd), Cumberland and Westmorland Ant. and Archæol. Society (31 bd), Royal Numismatic Society (82 bd), Scottish Historical Society, (73 bd), Selden Society (38 bd), Thoresby Society (27 bd), Zoological Society (Transactions 15 bd), Yorkshire Archæol. Society (26 bd), Notes and Queries (Lord Cromer's exemplar, 142 bd), Journal of Theological Studies (20 bd), facsimileupplagor av 1532 års edition av Chaucer's Works samt av 1632, 1664 och 1685 års folioupplagor av Shakespeare's Works, Trivandrum Sanskrit series (25 bd), Bulletin de la Société de législation (50 bd), Revue de numismatique 1836—1921, Revue critique de paléozoologie 1897—1915, Catalogue générale des livres imprimés de la Bibliothèque nationale (51 bd), Racinet, Le costume historique, Bulletino della Commissione archeologica communale di Roma (47 bd), Collezione di opere inedite o rare (66 bd), Zeitschrift für vergleichende Rechtswissenschaft (38 bd), Zeitschrift für Philosophie u. Pädagogik (21 bd), Abhandlungen z. Philosophie u. ihrer Geschichte 1—52, Wilpert, Die Malereien der Katakomben Roms, Schramm, Der Bilderschmuck der Frühdrucke, varav de 4 första banden förelågo färdiga, tre tyska ettbladstryck från resp. 1479,

1480 och 1504, Der Codex aureus der Bayerischen Staatsbibliothek, hrsg. von G. Leidinger, varav de två första banden förelågo färdiga.

Bland bytesskrifterna utgjordes 8,081 av akademiska avhandlingar och program o. d.

Bland gåvor att hänföra till denna avdelning må särskilt med tacksamhet omnämnas följande:

Genom franska utrikesministeriets försorg erhöll biblioteket liksom föregående år löpande årgångar av ett femtiotal franska tidskrifter, vetenskapliga och litterära.

Carnegie Institution of Washington och Carnegie Endowment for International Peace skänkte vardera sina under året publicerade skrifter (21 resp. 23 volymer).

Professor A. V. Bäcklund hade i sitt testamente förordnat att överbibliotekarien vid universitetsbiblioteket efter hans frånfälle skulle ega rätt att för bibliotekets räkning uttaga de serier som för biblioteket vore behövliga. Denna betydande donation ökades väsentligt av prof. Bäcklunds syster fru Hilma Petersson, som gav överbibliotekarien rätt att uttaga överhuvud alla de i prof. Bäcklunds boksamling befintliga verk som han ansåge för biblioteket nyttiga, ävensom restupplagorna av prof. Bäcklunds egna tryckta arbeten. Utländska avdelningen riktades härigenom med 210 band och 745 särtryck.

Pastor Leo Hasslers stärbhusdelägare överlämnade enligt H:s förordnande 93 volymer moderna arbeten inom olika litteraturgrenar.

Bataljonsläkare O. T. Hellsten skänkte praktverket Naumann, Naturgeschichte der Vögel Mitteleuropas (12 foliovolymer).

Biblioteksamanuens Norlind skänkte 23 tyska populära arbeten i naturvetenskap.

Med. dr E. Söderwall skänkte 104 vol. medicinsk litteratur.

Humanistiska seminariebiblioteket deponerade 23 volymer, Fysiografiska sällskapet 3 och Läkaresällskapet i Lund 12.

Genom statsverkets försorg erhöll biblioteket, liksom de föregående åren, för sina bytesförbindelser större eller mindre antal exemplar av ett flertal med statsunderstöd utgivna svenska tidskrifter. Även av en del enskilda arbeten fick biblioteket genom statsverkets försorg mottaga extra exemplar.

Av de löpande årgångarna av tidskrifterna Namn och bygd, Historisk tidskrift för Skåneland, Statsvetenskaplig tidskrift samt

Hygienisk tidskrift ställde vederbörande redaktioner välvilligt bytesexemplar till bibliotekets förfogande.

Katalogiserings- och andra arbeten.

Revisionen av facket Geologi med Mineralogi, Petrografi och Paleontologi bragtes till avslutning. Å Vitterheten blev den danska litteraturen behandlad, varjämte gruppen Tegnériana omordnades och nysignerades. Facket Litteraturhistoria undergick partiell revision, huvudsakligen bestående i utbrytning av arbeten rörande enskilda författare och dessa arbetens sammanförande i särskilda monografiserier, till vilka även likartade arbeten från andra fack, särskilt facket Biografi, överfördes. Liknande monografiserier inrättades på facket Bildande konst samt på avdelningen Bibellitteratur. Å facket Arkeologi nybildades särskilda underavdelningar för Epigrafik, Papyrologi och Runologi. Å facken Acta, Historia och Geografi inrättades underavdelningar för Polen och de nybildade baltiska staterna; å sistnämnda fack fick Finland, som där förut sammanförts med Ryssland, en särskild underavdelning. Avdelningen Indisk litteratur, som mångdubblats genom det stora förvärvet från 1919, blev uppdelad i grupper. På facket Undervisningsväsen i svenska avdelningen omordnades grupperna Läroböcker och Barnböcker.

En äldre aldrig behandlad samling finska skrifter katalogiserades. Samlingen av tyska officiella universitetsskrifter omordnades, varvid summariska förteckningar över beståndet av årsberättelser, föreläsningskataloger, personallistor o. d. uppgjordes. Lagret av finska akademiska avhandlingar efter 1860 förtecknades.

Mycken tid krävde förberedandet av entreprenaderna för inredning av västra flygelns andra, tredje och fjärde halvvåning samt östra flygelns fjärde halvvåning. Huvudparten av arbetet härmed kom på andre bibliotekarien Wetterbergs lott.

Den av f. d. förste bibliotekarien J. P. Sjöbeck med anslag ur reservfonden utförda katalogiseringen av svenska biografiska småskrifter — särskilt likpredikningar — fortgick under 10 månader, varvid 2,685 katalogblad av honom utskrevos.

Bibliotekets nominalkatalog ökades under året med 15,652 blad, därav 3,905 med påklistrade tryckta titlar. Realkatalogen ökades med 11,397 blad, av vilka 82 med påklistrade tryckta titlar.

Handskriftsavdelningen.

Handskriftsavdelningens förvärv voro i huvudsak följande.

Enstaka brev från G. Adlersparre (7), C. A. Agardh (4), Abr. Cronholm (2), B. A. Cronholm (3), J. J. Borelius (17), F. T. Borg (7), G. K. Hamilton (16), N. Lilja (2), Jenny Lind (1), G. H. J. Ljunggren (6), J. E. Rietz (1), C. G. Stjernsvärd (3, varav 1 i avskrift), Anna Tegnér f. Myhrman (3), fältmarskalken J. C. Toll (52), J. W. Zetterstedt (1). (Köp)

1 brev från H. Forssell, 1 från V. v. Heidenstam och 1 från G. Upmark, originalms. till en dikt av V. Rydberg m. m. av litterärt intresse. (Gåva av fröken Ellen Wester)

9 brev från prosten J. Nordwall samt diverse brev och handlingar rörande skånska herregårdar. (Gåva av E. Ljunggren)

1 brev från C. J. L. Almqvist till L. W. Löhman jämte manuskript till den senares recension av Törnrosens bok. (Gåva av fröken Elma Lundborg)

Facsimile av en latinsk bönbok för Galeazo Maria Sforza (Cod. 1856 i Hofbibliothek i Wien). (Köp)

Handlingar, dels i original dels i avskrift, rörande Es. Tegnérs vistelse på sinnessjukanstalten i Schleswig. (Köp)

Ordinationer för åtskilliga siuke vid Ramlösa surbrunn. År 1768. (Gåva av med. doktor E. Söderwall)

Professor A. Stilles excerpter ur svenska och utländska arkiv rörande Carl XII:s historia, huvudsakligen för åren 1708—14. (Jfr Nordisk tidskrift för bok- och biblioteksväsen 1922, sid. 194. Enligt prof. Stilles i livstiden uttalade önskan överlämnade av professorskan Elisabeth Stille)

Ett förseglat paket, enligt uppgift innehållande en samling litterära papper. (Gåva av fil. stud. E. Steineck, Lund)

Aug. Strindbergs uttalande om sitt förhållande till Schiller, originalmanuskript. (Köp)

Sven Lagerbrings »Annotata in historiam Novi testamenti ecclesiasticam» samt ett samlingsband innehållande diverse föreläsningsanteckningar från slutet av 1600-talet. (Gåva av förstebibliotekarie G. Carlquist)

Professor C. J. Danielsson Hills efterlämnade papper. (Gåva av fröken Hedda Hill)

3 pergamentsblad i stor folio av italienska handskrifter från början av 1400-talet med vackra miniatyrmålningar. (Köp)

Slutligen är att anteckna att med 1922 års utgång den samling av Victoria Benedictssons efterlämnade papper som innehafts av Axel Lundegård och sedan julen 1920 förvarats här övergått i bibliotekets ego tack vare dels tvänne av Kgl. Maj:t beviljade anslag å tillsammans 5,000 kr. dels av enskilda intresserade välvilligt lämnade bidrag å tillsammans 7,000 kr. Bland givarna anser jag mig böra med särskild tacksamhet nämna Doktor Carl Herslow, den förste bidragstecknaren, Professor Fredrik Böök, den mest verksamme främjaren av förvärvet, samt Fabriksegaren A. Sahlin i Eslöv, Direktör H. C. L. Dunker, Konsul I. P:son Henning, Konsul B. Ingelsson, framlidne Direktör Malte Sommelius i Hälsingborg, Fröken Helga Neess i Landskrona, Direktör Axel Andersson, Docenten Hilma Borelius, Förstebibliotekarien G. Carlquist, Fil. Doktor Selma Colliander, Apotekare Fredrik Montelin i Lund, Fröken Anna Eurenius i Malmö och Fröken Elisabeth Björkegren i Simrishamn.

Årets förvärv, med undantag av den Hillska samlingen, infördes i accessionsjournalen, de mindre förvärven blevo jämväl inordnade på vederbörliga platser och förtecknade i katalogen. En tioårsförteckning över universitetsarkivets tillväxt upprättades, jämväl upptagande de delar av arkivet som förvaras i universitetets räntekammare och kansli, ävensom i resp. institutionsbyggnader förvarade byggnadsritningar. Arbetet med den Kahlska samlingens ordnande och förtecknande fullbordades. Prof. C. W. Blomstrands brevväxling (skänkt 1904) förtecknades. Sven Nilsson-arkivet blev fullständigt ordnat och förtecknat. En redogörelse för dess innehåll är införd i Historisk tidskrift för Skåneland, Bd 5, sid. 292—3. Därjämte nedlades ett betydande arbete på sovrandet av den oerhörda massan av Hillska papper, och härvid stannar biblioteket i stor tacksamhetsskuld till professor Nörlund, som ägnade mycken tid åt att genomgå ungefär hälften av samlingen och verkställa utgallringar därur.

För handskriftskatalogen utskrevos 91 blad.

Plansch- och kartsamlingen

har under året erhållit det mest betydande tillskott som någonsin kommit den till del, tack vare professor Aug. Quennerstedts donation till universitetsbiblioteket av den storartade samling material

till belysning av Carl XII:s historia han genom ett under en lång följd av år med stor energi bedrivet samlararbete lyckats hopbringa. Samlingen, som överlämnades den 18 juni förvarad i 8 jättefolioportföljer, innehåller bl. a. en stor mängd kartor, däribland de blad av den ryska treverstkartan som röra kung Carls krigsteater, stadsvyer, bilder av historiska platser — häribland en ytterst rikhaltig samling fotografier från olika ryska trakter, tagna för prof. Quennerstedts räkning av en under många år för honom arbetande rysk fotograf — fältslagsplaner, in- och utländska porträtt, uniforms- och dräktbilder m. m. Samlingen får enligt donators föreskrift endast begagnas inom universitetsbibliotekets lokaler. Ett kort meddelande om dess innehåll återfinnes i Nordisk tidskrift för bok- och biblioteksväsen 1922, sid. 193—4.

En samling fotografier i visitkortsformat, huvudsakligen härrörande från Lundafotografen B. A. Lindgrens ateljé, skänktes av amanuensen J. G. Tandberg.

Bokbinderiet.

I bibliotekets bokbinderi blevo 9 volymer bundna och 1,138 volymer styvhäftade, 1,118 tidningar och 3,362 broschyrer häftades med omslag av karduspapper, 1,679 kapslar av skilda slag förfärdigades, 4,225 i bundet skick inkomna böcker stämplades, 3,987 tryckta titlar klistrades för huvudkatalogerna och 2,390 för svenska accessionsavdelningen, varjämte varjehanda lagningsarbeten å kapslar, band och häften samt tryckningsarbeten av olika slag där utfördes.

Läsesals- och lånexpeditionen.

Läsesalarna och lånexpeditionen voro i regeln tillgängliga för allmänheten varje helgfri dag (med undantag av påsk-, pingst- och midsommarafton samt 3 rengöringsdagar) kl. 9,30 f. m.—3,30 e. m., de förra (utom tretton- och mårtensafton samt 1 maj och, med anledning av Fysiografiska sällskapets 150 års minnesfest, 2 dec.) jämväl kl. 5—8 e. m. Under tiden 1 febr.—31 maj samt 1 sept.—15 dec. voro läsesalarna även tillgängliga 3,30—5 e. m., således i en följd från 9,30 f. m.—8 e. m. Av

olika anledningar var biblioteket stängt 5 dagar under en mindre del av förmiddagen.

Följande tabell visar bibliotekets användning under årets olika månader.

Månad	Besök			Utlämnade volymer			Hemlån vol.
	F. m.	E. m.	S:ma	F. m.	E. m.	S:ma	
Januari	1,187	548	1,735	5,075	1,128	6,203	1,834
Februari	1,371	854	2,225	4,206	1,906	6,112	1,142
Mars	1,518	895	2,413	3,930	1,549	5,479	1,077
April	1,266	701	1,967	3,488	1,486	4,974	922
Maj	1,530	719	2,249	5,364	1,839	7,203	2,196
Juni	980	467	1,447	5,961	1,090	7,051	3,576
Juli	1,042	585	1,627	4,407	2,614	7,021	1,029
Augusti	981	575	1,556	3,995	2,472	6,467	902
September	1,720	990	2,710	5,385	2,454	7,839	1,755
Oktober	1,898	1,141	3,039	5,235	1,443	6,678	1,183
November	1,772	1,306	3,078	5,886	2,916	8,802	1,051
December	1,268	747	2,015	4,239	2,049	6,288	1,534
Summa	16,533	9,528	26,061	57,171	22,946	80,117	18,201
Motsv. siffror för 1921	16,292	7,945	24,237	49,930	16,478	66,408	17,610

Härtill komma universitetsinstitutionernas och Svenska akademiens ordboksredaktions förnyade lån (7,683 vol.) samt de interurbana lånen (1,595 vol.). Hela antalet utlånta volymer uppgår således till 27,479 volymer.

Universitetsbibliotekets låneförbindelser med andra bibliotek och institutioner inom och utom Sverge utvisas av omstående tabell. Såväl utlåning som inlåning av böcker visa stegring. Siffrorna tyda på livligare förbindelse med de 3 stora biblioteken. Utlåningen till läroverksbiblioteken har gått ned något, medan däremot lånen till stadsbibliotek och »andra institutioner i landsorten» ökats.

	Antal band					
	Utlånade till			Inlånade från		
	Böcker	Hdskr	S:ma	Böcker	Hdskr	S:ma
Kungl. biblioteket	167	—	167	255	12	267
Vetenskapsakademiens bibliotek	9	—	9	57	—	57
Karolinska institutets bibliotek	26	—	26	30	—	30
Svenska akademiens Nobelbibliotek	33	3	36	52	2	54
Riksdagsbiblioteket	17	—	17	4	—	4
Vitterhets-, Hist.- och Ant.-Akad:s bibliotek	1	—	1	17	1	18
Riksarkivet	1	18	19	—	11	11
Andra institutioner i Stockholm	17	1	18	59	10	69
Uppsala universitetsbibliotek	173	17	190	247	27	274
Göteborgs stadsbibliotek	382	7	389	38	5	43
Andra stadsbibliotek	111	2	113	—	—	—
Stifts-, läroverks- och seminariebibliotek	456	—	456	1	8	9
Andra institutioner i landsorten	127	10	137	1	35	36
Privata arkiv och bibliotek	—	—	—	—	15	15
Det kongelige Bibliotek, Köpenhamn	8	—	8	14	2	16
Universitetsbiblioteket, Köpenhamn	4	—	4	—	—	—
Rigsarkivet, Köpenhamn	—	2	2	—	2	2
Botan. Haves Bibliotek, Köpenhamn	—	—	—	1	—	1
Veterinær- og Landbohøiskolens Bibl. Köpenhamn	—	—	—	2	—	2
Universitetsbiblioteket, Kristiania	1	1	2	—	—	—
Universitetsbiblioteket, Helsingfors	1	—	1	—	—	—
Preuss. Staatsbibliothek, Berlin	—	—	—	—	1	1
Universitäts-Archiv, Herrnhut	—	—	—	—	1	1
Summa	1,534	61	1,595	778	132	910
Motsv. siffror 1921	1,338	82	1,470	757	398	1,155

Gåvor

hava ingått från följande givare.

1. Svenska.

Ecklesiastik-, Jordbruks-, Kommunikations-, Social- och Utrikesdepartementen.

Byggnads-, Domän-, Fångvårds-, Generalpost-, Järnvägs-, Kontroll-, Lantmäteri-, Lots-, Medicinal-, Pensions-, Social-, Telegraf-, Vattenfalls-, samt Väg- och vattenbyggnadsstyrelserna, Skolöverstyrelsen, Styrelsen för postsparbanken.

Akademien för de fria konsterna, Bibelkommissionen, Centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet, Direktionen över allmänna barnhuset, Försäkringsinspektionen, Generalstabens krigshistoriska avdelning, Handelshögskolan, Hydrografiska byrån, Ingenjörsvetenskapsakademien, Institutet för rasbiologi, Institutet för socialpolitik, Justitieombudsmannen, Karolinska institutets bibliotek, Kommerskollegium, Kungl. biblioteket, Militieombudsmannen, Mynt- och justeringsverket, Nationalmuseum, Nobelstiftelsen, Nordiska museet, Ortnamnskommittén, Riksbanken, Riksförsäkringsanstalten, Riksgäldskontoret, Sjökarteverket, Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, Statistiska centralbyrån, Svenska akademiens Nobelbibliotek, Veterinärhögskolan.

Föreningen Norden, Riksdagens interparlamentariska grupp, Sparbanksföreningen, Stockholms stadsbibliotekskommitté, Svenska arbetsgivareföreningens statistiska byrå, Svenska boktryckareföreningen, Svenska motokulturföreningen, Svenska sällskapet för antropologi och geografi, Teknologernas handelsförening.

Redaktionerna av Bokstugan, Nordisk försäkringstidskrift, Revisorn, Svensk finanstidning, Svensk handelstidning, Svensk tandläkaretidskrift.

Alb. Bonniers förlag, Nautiska förlaget, A.-B. P. A. Norstedt & Söner, Teosofiska centralbyrån.

Sverges lantbrukskonsulent i Berlin; Alnarps lantbruks- och mejeriinstitut; Dalslands folkhögskoleförening, Färgelanda; Gumperts bokhandel, Göteborgs och Bohusläns fornminnesförening, Skandinaviska kreditaktiebolaget, Styrelsen för Göteborgs folkbank, Göteborg; Killbergs bokhandel, Hälsingborg; Norra Smålands fornminnesförening, Jönköping; Östergötlands läns hushållningssällskap, Linköping.

Astronomiska observatoriet, Botaniska institutionen, Geografiska institutionen, Geologisk-mineralogiska institutionen, Gleerupska universitetsbokhandeln, Humanistiska vetenskapssamfundet, Ph. Lindstedts univ.-bokhandel, C. W. Lindströms bokhandel, Lunds geologiska fältklubb, Lunds läkaresällskap, Redaktionerna av Historisk tidskrift för Skåneland, Hygienisk tidskrift, Lundagård, Namn och bygd, Statsvetenskaplig tidskrift, Tidskrift för konstvetenskap och Tidskrift i hembygdsvård, Mandelgrenska samlingen, Vetenskapssocieteten, Lund.

Baltiska utställningens bestyrelse, Biblioteks- och föreläsnings
öreningen, Hushållningssällskapets veterinärbakteriologiska labora
orium, Malmö museum, Skånes handelskammare, Malmö; Lant
bruksinstitutet, Ultuna; Universitetsbiblioteket, Uppsala; H. all-
nänna läroverket, Växjö.

Fil. kand. Y. Ling-Lander, Borlänge; lektor C. S. R. Collin,
Borås; fabriksegare A. Sahlin, Eslöv; teol. dr C. J. E. Hassel-
berg, Grundsunda, Husum; direktör H. C. L. Dunker, bataljons-
äkare O. T. Hellsten, konsul I. P:son Henning, konsul B. Ingels-
on, fru Hilma Pettersson f. Bäcklund, direktör Malte Sommelius,
Hälsingborg; rektor G. Bucht, Härnösand; f. d. regementsläkare
. F. C. Ammitzböll, Kaffatorp; pastor L. Hasslers stärbhus,
Kyrkheddinge; fröken Helga Neess, Landskrona.

Amanuenserna G. Ekstrand och G. Tandberg, andrebibliotekarierna N. Brodén och G. Wetterberg, apotekare Fredrik Montelin, bibliotekamanuenserna H. Küntzel, B. A. Mattisson och W. Norlind, bokbindare E. Iversen, bokhandlare H. Grönkvist, direktör Axel Andersson, docenterna R. Bergendal, Hilma Borelius, Å. Hassler, A. Nygren och H. Smith, fil. doktorerna Selma Colliander och G. Thomæus, fil. kand. Aage Gad, fil. stud. Emil Steineck, fröknarna I. Gadde, H. Hill, I. Holck, A. Lundgren och E. Wester, förstebibliotekarierna G. Carlquist, B. Möller och P. Wilner, lektor R. Hall, med. doktor E. Söderwall, professorerna C. G. Björling, F. Böök, C. M. Fürst, T. Hellman, A. Kock, A. Quennerstedt, E. Sommarin, E. Tuneld, E. Wrangel och F. A. Wulff, professor A. V. Bäcklunds stärbhus, professorskan Elisabeth Stille, redaktör William Andersson samt överbibliotekarierna E. Ljunggren och C. af Petersens, Lund.

Fröken Anna Eurenius, doktor Carl Herslow och boktryckare C. Sjöberg, Malmö; distriktsveterinär H. Hasselgren, Sala; fröken Elisabeth Björkegren, Simrishamn.

Statsrådet Sam Clason, riksbibliotekarie I. Collijn, överbibliotekarie V. Gödel, herr Th. Hagberg, professorskan Anna Hierta Retzius, docent E. A. Holm, hovrättsrådet F. af Klintebergs stärbhus, amiral A. Lindman, jur. kand. S. Lothigius, arkivarie E. Nygren, hovrättsnotarie O. G. Rehn, regementsintendent M. Schürer von Waldheim, f. d. statsrådet A. Örne, statskonsulent A. Östergren, Stockholm.

Universitetsbibliotekarien greve E. Lewenhaupt, Säbylund; förstebibliotekarie S. E. Bring, docent J. Charpentier, fröken E. Lundborg och professor K. B. Wiklund, Uppsala.

Lektor C. Cavallin, civilingenjör P. Elmer, rektor G. Ernst, adjunkt O. Fridlund, regementsläkare G. Gussarsson, lektor L. Larsson, fru Anna Thelin och adjunkt Arvid Thelin, Växjö.

2. Utländska.

A/S John Griegs Boktrykkeri och N. Nilssen & Søn, Bergen; Departementet for Sociale Saker, Finans- og Tolldepartementet, Nordisk Skibsrederforening, Kristiania.

Frederiksborg Amts historiske Samfund; Carlsberglaboratoriet, Den danske biologiske Station, Den danske Landmandsbank, Det danske meteorologiske Institut, Grosserersocietetet, Kommissionen for det Arnamagnæanske Legat, Kommissionen for Havundersøgelser, Medicinsk Selskab, Redaktionen av The Scandinavian Insurance-Magazine, Staden Københavns statistiske Kontor, Universitetsbiblioteket, Den kgl. Veterinær- og Landbohøiskoles Bibliotek, Köpenhamn; Katedralskolen, Odense. Landlæknirinn, Reykjavik.

Finlands beskickning i Stockholm; Finlands banks direktion, Nyfilologiska föreningen, Socialministeriet i Finland, Redaktionen av Ultra, Universitetsbiblioteket, Helsingfors; Svenska lyceum, Viborg.

Notgemeinschaft der deutschen Wissenschaft, Reichsamt für Landesaufnahme, Der Typograph, Gesellschaft m. b. H., Berlin; A.-G. Kalle & Co., Biebrich a. Rhein; Universität, Bonn; Landes- u. Stadtbibliothek, Düsseldorf; Redaktionen av Mondo, Frankfurt a. M.; Union-Verlag, Hamburg; Verlag W. Borngräber, Deutsche Bücherei des Börsenvereins der deutschen Buchhändler, A. Lorentz' Buchhandlung, Firma Otto Harrassowitz, Leipzig; Optische Werke Nitsche & Günther, Rathenow.

Polska legationen i Stockholm. Komenský-universitetets filosofiska fakultet, Bratislava; Česká akademie věd a umčny, Statistiska statsbyrån, Prag. K. Utrikesministeriet, Sofia.

Société des nations, Genève. Redaktionen av Le Flambeau, Bruxelles; Rijksuniversiteit, Groningen; Central commission for

ieutral investigation of the causes of the world war, Ministerium an onderwijs, Haag.

Chambre de commerce française en Suède, Franska legationen, Stockholm; Imprimerie F. Cocharaux, Auch; Inst. de droit omparé, Lyon; Académie des sciences, École libre des sciences olitiques, Ministère des affaires étrangères, Ministère de l'instrucion publique et des beaux-arts, Redaktionerna av La paix par le lroit, Le bouquiniste, Le lait, Pro Alesia, Société de chimie bioogique, Société nationale d'acclimatation, Paris. Institut océanographique, Monaco.

R. Botanic Garden, Edinburg; Oxford University Press, Relaktionerna av The Herald of the Star, The International Record, London.

Credito Italiano, Milano; Biblioteca Vaticana, Rom.

American Association of Genito-Urinary Surgeons, American Medical Association, American Philological Association, Association of American Universities; University of Michigan, Ann Arbor; Harvard School of Public Health, Massachusetts Institute of Technology, Boston; Italian-American Publishing Co., Redaktionen av The Intercollegiate Statesman, Chicago; Colorado State Medical Society, Denver; Board of Education, Detroit; Cornell University, Ithaca; Svenska litterära sällskapet De nio, Upsala College, Kenilworth; University of Minnesota, Minneapolis; The Physiatric Institute, Morristown; American Association for International Conciliation, American-Scandinavian Foundation, National American Women Suffrage Association, Institute of International Education, Redaktionen av Inter-America, Rockefeller Institute for Medical Research, New York; Maine Agricultural Experiment Station, Orono; Theosophical Publishing Co., Point Loma, Cal.; South Dakota School of Mines, Rapid City; Augustana Book Concern, Rock Island; Washington University Dispensary, S:t Louis; Baylor University, Waco, Texas; Carnegie Endowment for International Peace, Carnegie Institution of Washington, Department of Agriculture, Library of Congress, State College, Surgeon-General's Office, Washington. Department of the Naval Service, Ottawa.

Dirección general de estadistica de Uruguay, Montevideo. Universidad Nacional, Buenos Aires; Dirección de la ed. oficial de las obras d. F. Ameghino, La Plata. Redaktionen av El Maestro, Mexico; Mexikanska legationen, Stockholm.

Ingenjör L. Schmidtnielsen, Trondhjem. — Ingenjör A. Clément, professor F. Dahl, dr J. W. S. Johnsson, bibliotekarie J. C. Kall, fru H. Kinch, postmästare T. Kornerup, bokhandlare H. Lynge, Köpenhamn; herr P. Skovgaard, Viborg; fabrikant H. Vestesen, Aarhus. — Dr phil. E. W. Juvelius, Borgå; kand. R. Hemmer, dr jur. A. Hernberg, biblioteksassistent A. Malin, Helsingfors. — Professor A. R. Cederberg, Dorpat.

Vice-Admiral Michelsen, Berlin; Privat-Dozent O. Rescher, Breslau; skriftställare N. Grabowsky, Geh.-Kirchenrat D. Kaiser, Dresden; Dr. med. G. Hirsch, Halberstadt; Spediteur W. Repka, Hamburg; Cand. phil. E. Günther, Jena; Lic. theol. E. Händiges, Ibersheim; Schulrat K. Schips, Ochsenhausen, Württemberg; herr Fr. Tausend, Obermensing. — Lektor H. W. Pollak, herr R. Ressel, Wien. — Herr L. L. v. Csihtaplocza, Budapest. — Dr. H. Aretowsky, Lwow; professor A. A. Kryński, Warszawa. — Herr E. Boureanul, artillerigeneral I. Muica, Bucarest.

G. Hayler, President International Prohibition Confederation, London; R. A. Scott Macfie, B. A., Liverpool. — Resident F. Fokkens, Scheveningen. — Dr F. Bertyn, Bruxelles. — A. I. Trannoy, proviseur du lycée de Grenoble; dr A. Vilar, Longwy; M. de Créqui Montfort, Neuilly sur Seine; envoyé T. O. Ceallaigh, professor G. Gantherot, M. E. Montfort, Paris. — Herr F. L. Laspada, Messina. — Herr P. Buil, Zaragoza.

Mrs. W. P. Mustard, Baltimore; Mr. S. Carnovale, Exarch J. Haddad, Chicago; Mr. S. Löfgren, Eglon; Mr. G. L. van Roosbroeck, Minneapolis; Mr. E. S. Buchanan, Mr. R. Buechler, dr. R. H. Melamed, New-York; Surgeon-Chief F. P. Canac-Marquis, San Francisco; Mr. e. molee, Tacoma; författaren A. Macdonald, M. A., Washington.

H. C. Dinshaw, Esq., Aden; Mrs. A. C. Albers, Calcutta. — Patriarken av Siam. — Herr Chuichiro Gomyo, Japan.

Evald Ljunggren.

UNIVERSITY OF ILLINOIS-URBANA
3 0112 112370629